

asomedyya

ANKARA SANAYİ ODASI YAYIN ORGANIDIR • OCAK-ŞUBAT 2017

AR-GE rüzgârı

Küreselde Türkiye'ye fark attıracak

Bırakın teknolojiniz kanatlı olsun

Teknolojik ürünlerinizi dünyanın dört bir yanına hem güvenli, hem de hızlı bir şekilde ulaştırıyoruz. Siz de Turkish Cargo'ya gelin, dünyanın en çok ülkesine uçan havayolu şirketi ile daha fazla tüketiciye ve daha çok dağıtım noktasına ulaşın.

**TURKISH
CARGO**

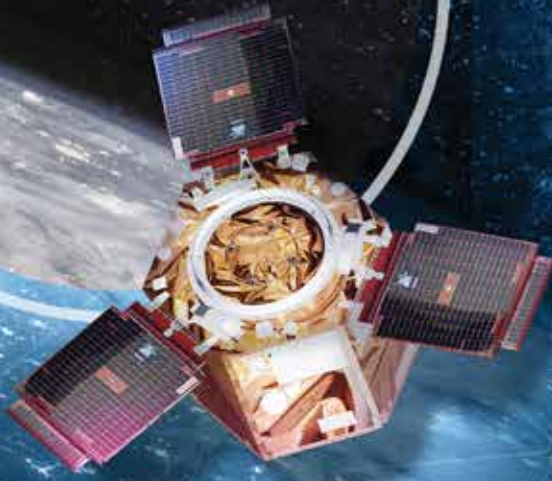

*Globalize
your business*

www.turkishcargo.com.tr | 0 850 333 0 777

GÖKTÜRK-2

EO UYDU SİSTEMİ

HÜRKUŞ

YENİ NESİL
TEMEL EĞİTİM UÇAĞI

HÜRKUŞ

ANKA

ORTA İRTİFA UZUN HAVADA KALISLI
(MALE) İHA SİSTEMİ

T129 ATAK

TAARRUZ VE TAKTİK
KEŞİF HELİKOPTERİ

TÜRKİYE'NİN HAVACILIK VE UZAY MERKEZİ

- Tasarım ve Entegrasyon
- Modernizasyon ve Modifikasyon
- Üretim ve Montaj
- Lojistik Destek

TAI

asomedia

ANKARA SANAYİ ODASI DERGİSİ
OCAK-ŞUBAT 2017

İMTİYAZ SAHİBİ
ANKARA SANAYİ ODASI (ASO) Adına
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
NURETTİN ÖZDEBİR

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
OKAN SAYKUN

Yayın Koordinatörü
DR. NACİ CANPOLAT

Yayın Türü/Aralığı
YEREL SÜRELİ / İKİ AYLIK

Yönetim Yeri
Atatürk Bulvarı No:193
Kavaklıdere/ ANKARA
Telefon : (0312) 417 12 00
Faks : (0312) 417 52 05
Web: www.aso.org.tr
E-mail: aso@aso.org.tr

Yayına Hazırlık

Genel Yönetmen
Gürhan DEMİRBAŞ

Genel Yönetmen Yardımcısı
Eser SOYGÜDER YILDIZ

Görsel Yönetmen
Hakan KAHVECİ

Editör
Yağmur Bahar POLAT

Grafik ve Sayfa Tasarımı
Dilek AROSKAY

Kurumsal Satış Yöneticisi
Özlem ADAŞ

Reklam Rezervasyon
Mehtap YILDIRIM
Tel: 0212 440 2839
mehtap.yildirim@dunya.com

İletişim
Tel: 0212 440 27 63 - 0212 440 29 68
ajansd@dunya.com
www.ajansdyayincilik.com

Baskı
İstanbul Basım Promosyon
Basın Ekspres Yolu Cemal Ulusoy Cad.
No:38/A 34620, Sefaköy-İstanbul
info@istanbulprinting.com
Tel: (0212) 603 26 20

- * Reklamlar, reklam veren şirketin sorumluluğundadır.
- * Dergimizde yayımlanan yazı ve fotoğraflar Ankara Sanayi Odası'nın izni alınarak, kaynak belirtilerek, tam veya özet alıntı yapılarak kullanılabilir.
- * asomedia dergisi, Ankara Sanayi Odası'nın ücretsiz, süreli yayınıdır.

34

AR-GE RÜZGÂRI KÜRESELDE TÜRKİYE'YE FARK ATTIRACAK

90

98

46

76

70

104

80

ASOMEDYA HABER TURU

Ankara Sanayi Odası 53 yaşında Özdebir'e "Sivil Toplum Dostu Ödülü" ATİD'ten ASO'ya ziyaret Geleceğe Yön Veren Kadın Liderler buluştu Dört ressamdan 47 resim

OSB'LERDEN

Güney Kazakistan heyeti ASO 1. OSB'de OSTİM 'Bilge Proje'ye paydaş oldu Anadolu OSB'den teknopark müjdesi

KAPAK KONUSU

Küresel arenada sürdürülebilir büyümenin ardındaki itici gücü temsil eden AR-GE'ye ayrılan pay giderek artıyor. 2023 yılında AR-GE harcamalarını 60 milyar dolara çıkarmayı hedefleyen Türkiye; 330'u geçen AR-GE merkezi, 30 binin üzerinde AR-GE personeli ve açıklanan reform paketleri ile dış rekabetteki elini güçlendirme iddiasında...

CEO'LARLA SOHBET

Mühendisliğini akademisyenlik ile zenginleştiren, "havacılığı kanatlandıran yönetici" tanımıyla da sektördeki yönetici kimliğinin başarısını tescilleyen Temel Kotil, bugün TUSAŞ'taki yeni göreviyle gündem oluşturuyor.

94

İŞ YÖNETİMİ

Zaman hırsızlarını yöneten kazanıyor

54

MESLEK KOMİTELERİ ORTAK TOPLANTISI

ASO'daki 32 meslek komitesinin sorunları ve çözüm önerileri, Gruplaştırılmış Meslek Komiteleri'nde yer alan 13 sözcü tarafından aktarıldı. Toplantının ardından yapılan 53'üncü Yıl Başarı Ödül Töreni'nde ise, 53 firma ödüllendirildi.

6

İŞ DÜNYASININ GÜÇLÜ KADINLARI

Her biri kendi alanlarında lider 17 şirkete sahip, 5 bini aşkın çalışanı ile faaliyet gösteren Kale Grubu'nun Başkanı Zeynep Bodur Okyay, güçlü ve güçlü olduğu kadar da duyarlı bir iş kadını.

20

ENERJİ

65 milyar TL'lik tasarrufun sırrı enerji seferberliğinde

76

ALTERNATİF PAZARLAR

Latin Amerika'daki en doğru ihracat adreslerinden biri olan Peru; ABD, Kanada, Çin ve Japonya başta olmak üzere 20 ülkenin pazarına erişim kolaylığı sağlıyor.

34

GEZGİN

Devrimin ve dansın ülkesi KÜBA

46

TIYATRO

Ankara'dan Dünyaya Sanat Elçisi, Hatice Aslan

70

SAĞLIK

Gevşek göz kapağı riskli hastalıkları tetikliyor

80

HOBİ

Rönesans'ın gözdesi yağlı boya tekniği

104

NEREDE NE YENİR?

Ankara'da bir İtalyan Peperoncino

106

Bunu bilerek yapıyoruz

Ülkemizin ve dünyanın daha iyi bir gelecek için daha çevreci bir anlayışa ihtiyacı olduğunu bilerek, çevreci makineler üretiyoruz.

YEŞİL
TEKNOLOJİ

GREENPRESS

Servo Motorlu
Elektrikli Abkant Pres

%69
enerji
tasarrufu

Düşük
karbon
salınımı

Gürültüsüz
çalışma

Sıfır
endüstriyel
yağ atığı

WIN METALWORKING EURASIA 2017
22. Uluslararası Makine İmalatı ve Metal İşleme
Teknolojileri Fuarı Tüyap, Büyükçekmece - İstanbul
9-12 Şubat 2017 / Salon 2 - Stand A100

ERMAKSAN
YENİLİKÇİ TEKNOLOJİLER

Nurettin ÖZDEBİR
Ankara Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

Ekonomik Güçlüklerin Üstesinden Geleceğiz

TÜİK'in hazırlamış olduğu yeni GSYH serisine göre ekonomi üçüncü çeyrekte yüzde 1,8 küçüldü. Böylece son 27 çeyrektir büyüme kaydeden Türkiye ekonomisi yıllar sonra ilk defa daralmıştır. Yılın ilk dokuz ayında ise Türkiye ekonomisi yıllık olarak yüzde 2,2 oranında büyüme kaydetmiştir. Büyüme, üçüncü çeyrekte turizm sektörünün sergilediği zayıf performansın yanı sıra 15 Temmuz'daki başarısız hain darbe girişiminin olumsuz etkileri nedeniyle düşük kalmıştır. Hain darbe girişiminin neden olduğu beklentilerdeki bozulma nedeniyle yılın üçüncü çeyreğinde özel sektör tüketim harcamalarındaki azalmaya rağmen kamunun tüketim harcamalarına hız vermesi ekonomik daralmayı sınırlandırmıştır. Yatırım harcamaları ise üçüncü çeyrekte düşüş kaydetmiştir. Ancak, kasım ayında takvim etkisinden arındırılmış sermaye malı imalatındaki artışın yüzde 7,4 olması, yatırımlardaki düşüşün geçici olduğunu düşündürmektedir. Kasım ayında ihracatın yüzde 9,7, ithalatın da yüzde 6 artmış olması ekonomide canlanmaya işaret etmektedir. TİM verilerine göre aralık ayı ihracatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 9,3 artış göstermiştir. Avrupa Birliği ülkelerinin talebindeki artışın ihracat üzerindeki olumlu etkisinin, dolayısıyla da ihracattaki ılımlı toparlanmanın 2017'de de devam etmesi beklenebilir. Yılın tamamı için şimdiden bir büyüme tahmini yapmak zor olmakla birlikte 2016'da yıllık büyümenin yüzde 3'ün altında olacağı söylenebilir.

2017, Türkiye ekonomisi için zor bir yıl olacaktır. Ekonominin önünde jeopolitik ve siyasi belirsizliklerden kaynaklanan engeller bulunmaktadır. Dünyada dış ticaret artış hızı yavaşlamaktadır. Trump'la birlikte ivme kazanan korumacı politikaların yaygınlaşma riski de dünya ticaretini tehdit eder niteliktedir. Bölgemizdeki ihracat pazar-

larındaki siyasi karışıklıklar, bu bölgeye ihracatımızda önemli bir artış olamayacağını düşündürmektedir. Bu nedenle 2017'de ekonomik büyümeyi iç talep artışı destekleyecektir. Kredi genişlemesine ilişkin alınan ekonomik tedbirler, iç talep üzerinde olumlu etki yaratarak ekonomik canlanmaya katkı sağlayacaktır. Siyasi belirsizliklerdeki azalma ile birlikte yaz aylarına doğru tüketici beklentilerindeki iyileşmenin de güç kazanması beklenebilir.

İçinde bulunduğumuz siyasi ve ekonomik belirsizlikler nedeniyle örneğin OECD 2017 yılı için açıklamış olduğu yüzde 3,7 büyüme tahminini yüzde 3,3'e çekmişti. Morgan Stanley de 2017 için büyüme tahminini yüzde 3,0'dan 2,6'ya indirdi. Ancak, bu tahminler eski GSYH serilerine göre yapılmıştır ve bunun ihtiyatla yorumlanması gerekmektedir. Bu nedenle, zorlukların bilincinde olmakla birlikte 2017 yılında aşırı kötümser olmak için bir sebep yoktur. Türkiye ekonomisi dinamik ve esnek bir yapıya sahiptir. Güçlü bütçe performansı ve serbest kur rejimi, ekonomiyi sert dış şoklara karşı dirençli kılmaktadır. Ekonominin, değişen koşullara rahatlıkla uyum sağlayabilmesi en zor durumlardan bile çıkışını kolaylaştırmakta, ekonomide her geri çekiliş daha yükseklere sıçramak için bir fırsat olarak kullanılmasına imkân sağlamaktadır. 2017'de küresel ekonomik koşullar ve dünya ekonomisindeki yavaş büyüme işimizi biraz zorlaştıracaktır. Ancak, tüm olumsuzluklara rağmen Türkiye ekonomisinin 2017'de de beklentileri aşan bir performans göstereceğine ve herkesi şaşırtacağına olan inancım tamdır. Biz, reel sektör olarak motivasyonumuzu yüksek tutup, çalışmaya, istihdama, üretmeye ve ihracata devam ediyoruz. Bu azimle şimdiki güçlüklerin üstesinden de çok daha rahat geliriz.

Ankara Sanayi Odası 53 yaşında

Ankara Sanayi Odası (ASO) 53'üncü yaşını kutladı. ASO tarihinin bir yandan da Ankara sanayisinin tarihi niteliğinde olduğunu belirten Özdebir, "Ankaralı sanayicilerin müstakil bir oda taleplerinden doğan ASO, sanayinin ve ekonominin gelişmesinde anahtar bir kurum haline geldi" dedi.

ASO Başkanı Nurettin Özdebir, bir grup sanayicinin önderliğinde 18 Kasım 1963 yılında hizmet vermeye başlayan Ankara Sanayi Odası'nın kuruluşunda ve bugünlere gelmesinde emeği geçen herkese teşekkür etti. Özdebir, "ASO'nun 53 yıllık tarihinde hem Ankara hem de Türkiye sanayisi çok önemli mesafeler kat etti. ASO, Ankara için olduğu kadar Türkiye ekonomisi ve sanayisi için de çok önemli bir kurum oldu" diye konuştu.

Üye sayısı 8 bini geçen ASO'nun geldiği yere değinen Özdebir, şunları söyledi: "1960'lardan günümüze Ankara merkezde bulunan dağınık ve genelde küçük ölçekli sanayi işletmeleri, uzun uğraşlardan sonra Sincan'da kurulan ASO 1. Organize

Sanayi Bölgesi'ne taşınmaya başladı. Ankara ve Türkiye ekonomisinin gelişimi ile birlikte Ankara'daki organize sanayi bölgesi sayısı 11'e ulaştı. ASO'nun üye sayısı 8 bini aştı. Ankara eskiden beri sahip olduğu savunma sanayisindeki üstünlüğünü pekiştirmenin yanı sıra, sağlık teknolojileri ile iş ve inşaat makineleri imalatında da atılım yaparak üst sıralara yerleşti."

"ANKARA'YI SANAYİNİN BAŞKENTİ YAPMAK İÇİN ÇALIŞACAĞIZ"

ASO'nun kuruluşundaki ruhu korumaya devam ederek, Ankara'yı sanayinin başkenti yapmak için bütün güçleriyle çalışacaklarını ifade eden Nurettin Özdebir, "Üretim koşullarının iptidai, altyapı imkânlarının sınır-

lı olduğu, ithalât kısıtlamalarının, yurt içi imalâta karşı önyargıların ve sanayi kesimi hakkında haksız ve yersiz ithamların bulunduğu koşullardan bugüne çok zor süreçlerden geçen Ankaralı sanayiciler, bugün dünyanın hemen hemen her köşesine sanayi mamulleri ihraç eder noktaya geldi. ASO ise, Türkiye'de sanayinin ve ekonominin gelişmesinde anahtar bir kurum haline gelerek görüşleri merak edilen, söyledikleri ciddiyetle takip edilen bir kurum oldu" şeklinde konuştu.

Özdebir, Oda'nın kuruluşundan bu yana Türkiye ekonomisi ve sanayisi hakkında dile getirdiği görüşleri ise, "Türkiye'nin yakın dönem iktisadi geçişinin bir özeti niteliğinde" diyerek açıkladı.

TEB TİCARİ KARTLAR GÜCÜNÜZE GÜÇ KATAR

Mil programı ve
avans mil kullanma

Restoran harcamalarına
%10 hediye bonus

Ücretsiz
Motovale

Havalimanı otoparklarında
%50 indirim

Total istasyonlarında anında
ve sürekli %5 indirim

Havalimanı loungelarını
ücretsiz kullanma

İşiniz için gerekli harcamaları TEB Bonus
Business Kredi Kartları ile yapın, TEB'in
sunduğu birçok ayrıcalıktan faydalanın.

Ayrıntılı bilgi ve başvuru için
TEB Şubeleri'ne bekliyoruz.

BENİM BANKAM
Benim Dünyam

TEB

teb.com.tr / 444 0 832

Kampanya ve ürün özelliklerinin kullanım şartlarında değişiklik yapma hakkı ve iptal etme hakkı Türk Ekonomi Bankası A.Ş.'de dir. Kampanya ve ürün özelliklerinin kullanım şartları ile ilgili detaylı bilgiye teb.com.tr internet sitesinden, 444 0 832 TEB Şirket Hattı'ndan ve tüm TEB Şubeleri'nden ulaşabilirsiniz.

ÜNİDİP'te gündem Endüstri 4.0

Üniversite İş Dünyası İşbirliği Platformu (ÜNİDİP) 2016 Güz Dönemi Toplantısı, 1 Kasım 2016 tarihinde “Uygulamacıların Gözünden Endüstri 4.0” gündemiyle Ankara Sanayi Odası'nın ev sahipliğinde gerçekleştirildi.

Toplantıya, ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Erkan İbiş, Türk Sanayici ve İşadamları Vakfı Başkanı Veli Sarıtoprak ve çok sayıda iş dünyası ve sivil toplum kuruluşunun temsilcisi katıldı.

Toplantıda rekabet şartlarının verimliliği artırmak için baskı yaptığını belirten ASO Başkanı Nurettin Özdebir, bundan çıkış yollarından birinin, Endüstri 4.0 uygulamaları olduğunu söyledi. Özdebir, “Bugünlerdeki sanayileşmemiz de aynı çizgide devam ediyor. Dünyada ise, yeni bir sanayi devrimi yaşıyor. Bu devrime, Endüstri 4.0 deniyor. Bu devrim, değer

zinciri organizasyonunda kullanılmaya başlanan yeni teknolojileri ve yeni kavramları anlatmak için kullanılıyor. Bilgisayarların internet üzerinden birbirine bağlanarak akıllı fabrikalar oluşturması hedefleniyor” dedi.

Akıllı fabrikalarda bilgisayarların üretim süreçlerini sürekli denetlediğini, makinelerin bakım ve onarım programlarını düzenlediğini, satış yerlerindeki bilgisayarlar ile kurdukları iletişim sayesinde yeni siparişlere göre üretim miktarını ayarladığını söyleyen Özdebir, “Birbirleriyle bağlananlar sadece fabrikalar da değil. Evler, arabalar, hastanelerdeki bilgisayarlar da internet üzerinden birbir-

leriyle iletişim halinde ve insanlara yardımcı oluyor” şeklinde konuştu.

ENDEKSLERDE ANKARA BİRİNCİ

Ankara'nın hem orta ve yüksek teknolojik üretimde hem de beşeri sermayede görece bir avantaja sahip olduğunu belirten Özdebir, sözlerine şöyle devam etti: “Ankara’ya bu avantajı sağlayan faktörler, Ankara’nın yüksek yaratıcı sermaye, insani sermaye ve sosyal sermaye donanımıdır. Yaratıcı sermaye, bin kişi başına teknik eleman, kamu ve özel imalat sanayisinde AR-GE harcamalarının çıktığı içindeki payı, kişi başı akademik yayın sayısı, kişi başına tescilli patent sayısı, kişi başı patent başvuru sayısı gibi değişkenlerden oluşuyor. Ankara, Yaratıcı Sermaye Endeksi’nde 100 puan ile açık ara birinci sırada yer aldı. İkinci sıradaki

İstanbul’un puanı ise 56,7.”

İnsani Sermaye Endeksi’ne değinen Nurettin Özdebir, “Bu endeks, anaokullarından üniversiteye; öğretmen başına düşen öğrenci sayısı, okuma yazma oranı, ÖSS başarısı gibi değişkenlerden oluşuyor. Endekse göre Ankara 100 puan ile birinci, İzmir, 96,4 puanla 7’nci, İstanbul 90,8 puanla 11’inci sırada yer alıyor” dedi.

Sosyal Sermaye Endeksi’nde de Ankara’nın birinci sırada yer aldığına dikkat çeken Özdebir, “Sosyal Sermaye Endeksi; hane halkı büyüklüğü, 100 bin kişi başına doktor, 100 bin kişi başına sinema, 100 bin kişi başına gazete, kız okullaşma oranı, 1000 kişi başına sivil toplum kuruluşu sayısı, kişi başına konut elektrik tüketimi, net göç oranı, okuma yazma oranı gibi değişkenlerden oluşuyor. Ankara’yı İstanbul ve Muğla izliyor” açıklamasını yaptı.

BAŞKENT, İLERİ TEKNOLOJİ İSTİHDAMINDA AÇIK ARA ÖNDE

Kalkınma Bakanlığınca yapılan bir araştırmanın Ankara’nın ileri teknoloji alanında da ülkenin lider kenti olduğunu ortaya koyduğunu belirten Özdebir, konuşmasına şöyle devam etti: “Ankara’da faaliyet gösteren işletmeler gerek Türkiye ortalaması gerekse diğer gelişmiş ekonomik bölgelere göre daha ileri teknoloji alanlarında yoğunlaşma gösteriyor. Çalışan sayısı değeren-

dirildiğinde Ankara ileri teknoloji istihdamında açık ara lider. Toplam işgücü ödemeleri bakımından Ankara, ileri teknoloji alanında istihdam edilen işgücüne yapılan maaş ve ücret ödemelerinde ilk sırada yer alıyor. Ankara, bölgesel sanayi içinde ileri ve orta-ileri teknoloji alanlarında en çok yatırım yapan bölge. Bu gelişmeler, Ankara’yı yüksek katma değerli ürün üretiminde ve ihracatında lider yaparak, ülkemizin sürdürülebilir büyüme ve yüksek ihracat hedeflerine ulaşmasında anahtar kent haline getiriyor.”

Toplantıda söz alan Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Erkan İbiş de sanayi devrimlerinin asıl amacının insana hizmet etmek olduğunu vurgulayarak, “Bu süreçte çevre, toplum ve etik gibi kavramların göz önünde tutulması gerek” dedi.

Türk Sanayici ve İşadamları Vakfı (TÜSİAV) Başkanı Veli Sarıtoprak ise Türkiye’nin sanayileşme politikalarını 4’üncü sanayi devrimine göre güncellemesi gerektiğini belirterek, “Bu gelişmelere uyum sağlamayan ülkeler, şehirler, sanayiciler ve iş adamları kaybedecektir” diye konuştu.

Açılış konuşmalarından sonra Siemens Türkiye Genel Müdür Yardımcısı Ali Rıza Ersoy, Roketsan Genel Müdür Yardımcısı Dr. Yavuz Aka ve General Electric Türkiye İnovasyon Lideri Ussal Şahbaz, Endüstri 4.0 ve kendi şirketlerindeki uygulamalarla ilgili birer sunum yaptılar.

Özdebir'e "Sivil Toplum Dostu Ödülü"

Ankara Sivil Toplum Kuruluşları Platformu'nun (ASTOP) Dünya Gönüllüler Günü Ödül Töreni, 1 Aralık 2016 tarihinde Ankara Sanayi Odası'nın ev sahipliğinde gerçekleştirildi.

Ödül törenine Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Erkan İbiş, Yenimahalle Belediye Başkanı Fethi Yaşar, Kazan Belediye Başkanı Lokman Ertürk, TBMM eski Başkanı Köksal Toptan ve çok sayıda sivil toplum kuruluşu başkanı katıldı.

Törende, ASO Başkanı Nurettin

Özdebir'e ASTOP tarafından sivil topluma verdiği sonsuz desteklerinden dolayı "Sivil Toplum Dostu Ödülü" verildi. Özdebir'e ödülünü OSİAD ve ASTOP Dönem Başkanı Ahmet Kurt ile platform üyesi dernek başkanları taktim etti.

Özdebir, yaptığı teşekkür konuşmasında, çok sayıda dernek başkanının oluşturduğu ASTOP gibi bir

yapıdan böyle bir ödülü almaktan duyduğu memnuniyeti dile getirdi. "Sivil toplumculuk vakit ve nakit işidir" diyen Özdebir, dünyada 135 ülke arasında yapılan bir araştırmada sivil toplum örgütlerine yapılan maddi destekte Türkiye'nin 132'nci sırada olduğunu belirterek, bu derneklerin etkin olabilmesi için, herkesin gerekli desteği vermesi gerektiğini kaydetti.

ASO Başkanı Özdebir: "Karlov ve ekibi, ticaretin gelişmesi için çok çaba harcadı"

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Rusya Federasyonu Ankara Büyükelçisi Andrey Karlov'un 19 Aralık akşamı hain bir saldırı sonucu hayatını kaybetmesi nedeniyle bir mesaj yayınladı. Özdebir'in mesajı şöyle:

"Rusya Federasyonu Ankara Büyükelçisi Sayın Andrey Karlov'un hain bir saldırı sonucu hayatını kaybetmesinden büyük bir üzüntü duydum.

Geçtiğimiz yıl Türkiye Rusya diplomatik ilişkilerinin 95'inci yılı nedeniyle ASO'yu ziyaret ederek, ticari ilişkilerimize katkıları nedeniyle "Rusya Büyükelçiliği Madalyası" takdim eden Karlov'u bu vesileyle yakından tanıma fırsatı buldum. Sayın Karlov, ülkelerimiz arasındaki ger-

ginlik döneminde bile sağduyulu yaklaşımıyla Türk halkının da büyük sevgisini kazanmıştı. Karlov ve ekibi, Ankaralı sanayicilerle Rusya arasındaki ticari ilişkilerin geliştirilmesi konusunda da büyük çaba harcamıştı.

Ülkelerimiz arasındaki ilişkilerin güçlenerek ivme kazandığı ve halklarımız arasındaki bağların daha da pekiştiği bir dönemde gerçekleşen bu alçak saldırıyı şiddetle kınıyorum. Hepimizi büyük üzüntüye boğan bu saldırının hangi amaçla yapıldığının Rus Halkı tarafından da anlaşılacağından hiçbir şüphem yok. Ankaralı sanayiciler olarak ailesi ve Büyükelçilik mensuplarına taziyelerimizi sunuyor, tüm Rus halkının acılarını paylaşıyoruz."

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Rusya Federasyonu Ankara Büyükelçisi Andrey Karlov'a ticari ilişkilerimize katkıları nedeniyle "Rusya Büyükelçiliği Madalyası" takdim etmişti.

BU TOPRAKLARDAN ÇIKTIK, TÜM DÜNYAYI MEMLEKETİMİZ YAPTIK.

Türk Patent Ligi Şampiyonu Arçelik A.Ş.,
Dünya Fikri Haklar Örgütü'nün
En Çok Uluslararası Patent Başvurusu Yapan
Şirketler Listesi'nde 78. sıraya yükseldi.

**İlk 100'e girmeyi başaran
ilk ve tek Türk şirketi oldu.**

Bu gurur Türkiye'nin.

Arçelik A.Ş.

Türk-Alman Ekonomi Günü İlişkilere güç kattı

Ankara Sanayi Odası'nın ev sahipliğinde düzenlenen Türk-Alman Ekonomi Günü, 7 Aralık 2016 tarihinde ASO 1. OSB'de yapıldı.

Toplantıya, Ekonomi Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Vekili Hüsnü Dilemre, Almanya'nın Ankara Büyükelçisi Martin Erdmann, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Alman Büyükelçiliği Ticaret Müsteşarı Gunnar Denecke, Alman Kalkınma Bankası Başkan Yardımcısı Thomas Selzer başta olmak üzere Türkiye'de yatırım yapan Alman firmalarının üst düzey yöneticileri ve Ankaralı sanayiciler katıldı.

Toplantının açılışında konuşan Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Türkiye-Almanya ilişkilerinin temellerinin sağlam olduğuna işaret ederek, "Siyasetçiler zaman zaman konjonktürel olarak popülist davranışlarda bulunabilir. Ancak onlar gelip geçicidir, asıl olan halklardır. Bizim Alman halkıyla herhangi

bir problemimiz yoktur. Ticaretimiz, ilişkilerimiz de son derece düzgün bir şekilde devam etmektedir" dedi.

Özdebir, Türk-Alman ekonomik ilişkilerinin uzun bir geçmişe sahip olduğuna işaret ederek, "Türkiye'de Cumhuriyet tarihinden daha eski Alman firmalar var. 100 yılı aşkın faaliyette bulunan bu firmalar artık bizim de firmamız oldu. İlişkilerimizi daha da geliştirmemiz gerek. Bu işbirliğinin karşılıklı olarak geliştirilmesi her iki ülkenin de menfaatine olacak" ifadelerini kullandı.

Özdebir, siyasetçilerin zaman zaman konjonktürel olarak popülist davranışlarda bulunabildiklerini belirterek, şunları kaydetti: "Siyasetçiler gelip geçicidir, asıl olan halklardır. Bizim Alman halkıyla herhangi bir problemimiz yok. Ticaretimiz, ilişkilerimiz de son derece düzgün bir

şekilde devam ediyor. ASO olarak, bu iş birliğine çok önem veriyoruz ve görüyoruz ki Alman firmaları da buna önem veriyor. Toplantıda firmalar, iş birliği yapmak için konuşacak ve tanışacaklar. Amacımız her iki ülke arasındaki köklü ilişkileri daha da geliştirmek."

"ALMAN ŞİRKETLERİ YARINLARI DÜŞÜNEREK UMUT DOLU OLMALI"

Almanya'nın Ankara Büyükelçisi Martin Erdmann da Ankara'da olmanın büyük memnuniyet duyduğunu belirterek, Türk-Alman Ekonomi Günü'nün 15'incisini gerçekleştirdiklerini kaydetti.

Toplantıya gösterilen ilginin sevinç verici olduğunu söyleyen Erdmann, Ankara'nın ekonomisi ve gelişmiş altyapısı ile dikkat çeken bir

şehir olduğunu vurguladı.

Türk ve Alman şirketleri arasındaki yatırım ve iş birliklerini artırmak istediklerini kaydeden Erdmann, "Amacımız Almanya'yı sizlere yatırım sahası olarak tanıtabilmek. Almanya'da 16 eyalet var ve bunlar ciddi yatırım imkânları sunuyor" dedi.

Türkiye'de yaklaşık 6 bin 700 Alman şirketinin faaliyet gösterdiğine dikkat çeken Martin Erdmann, "İki ülke arasındaki ticari ilişkiler son yıllarda önemli artışlar gösterdi. Yatırım ve dış ticaret partnerliği açısından Türkiye'de ilk sıralarda yer alıyoruz" diye konuştu.

Erdmann, iki ülke arasındaki ilişkinin temellerinin sağlam olduğuna işaret ederek, "Siyaset her zaman iklim ve hava değişikliklerinden etkilenir. Bazen yağmur yağar, bazen güneş doğar. Yakında tekrar güneş doğacak, Alman şirketleri yarınları düşünerek umut dolu olmalı. Yatırım sahası olarak Türkiye hak ettiği değeri almalı ve takdir edilmeli" ifadelerini kullandı.

Türkiye'nin demografik yapısının

büyük bir avantaj olduğunun altını çizen Erdmann, ülkenin altyapı özellikleri açısından da birçok Avrupa ülkesi ile rekabet edebilir konumda olduğunu dile getirdi. Almanya'da yaşayan 3 milyonun üzerinde Türk ve 96 bin Türk şirketin olduğunu da anımsan Erdmann, bu şirketlerin 500 bin insana istihdam sağladığını aktardı.

ŞİRKETLERE YENİ TEŞVİK SİSTEMİ ÇAĞRISI

Ekonomi Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Vekili Hüsnü Dilemre ise, Türkiye-Almanya ilişkilerindeki en önemli aktörlerin yatırımcı ve iş adamları olduğunu söyledi.

Almanya'daki 3 milyonu aşkın Türk vatandaşı ile Türkiye'deki 15 bini aşkın Alman vatandaşının iki ülke arasındaki siyasi ve ticari ilişkiler noktasında köprü vazifesi gördüğünü kaydeden Dilemre, her yıl Almanya'dan Türkiye'ye gelen 5 milyonun aşkın turistinin de bu köprüyü güçlendirdiğini ifade etti. Dilemre, dünyada siyasi ve ekonomik deği-

şikliklerin yaşandığı bir dönemden geçildiğini bildirerek, Türkiye'nin de muhtemel senaryoları göz önünde bulundurduğunu vurguladı.

Türkiye'nin iş yapma noktasında önemli bir üs olma özelliğini sürdürdüğünü kaydeden Dilemre, Alman yatırımcılara yeni teşvik sistemi hakkında bilgi vererek, Alman yatırımcıları bu sistemden yararlanmaya çağırıyor. Dilemre; ayrıca Türk ve Alman müteahhitlik sektörlerinin ortaklıklar kurabileceğine değinerek, şirketlerin 3'üncü ülkelerde de yatırımlar yapabileceğini altını çizdi.

Açılış konuşmalarından sonra Alman Büyükelçiliği Ticaret Müsteşarı Gunnar Denecke, Alman Kalkınma Bankası Başkan Yardımcısı Thomas Selzer başta olmak üzere Türkiye'de yatırım yapan Alman firmalarının üst düzey yöneticileri birer konuşma yaptı. Ardından Alman iş adamları ile Türk firmalar arasında ikili görüşmeler gerçekleştirildi. Son olarak da bölgede yer alan Bozankaya, Serdar Plastik ve Hidromek firmaları ziyaret edildi.

ATİD'ten ASO'ya ziyaret

Anadolu Turizm İşletmecileri Derneği (ATİD) Başkanı Birol Akman ve Yönetim Kurulu Üyeleri, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'i 28 Kasım tarihinde makamında ziyaret etti.

Ziyarette konuşan ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara'lıların kendi şehirlerine

sahip çıkmadıklarını ve Ankara'nın değerleri hakkında da fazla bilgilerinin bulunmadığını belirtti. Özdebir, "Bunun sonucu olarak da Ankara'da turizm gelişmiyor. Bürokrasi şehri olarak, Türkiye'nin başkenti olarak tanınıyor ama turizm değerleri olarak bilinmiyor" dedi.

Ankara'nın insan kaynakları kalitesi olarak en iyi illerden birisi hatta en iyisi olduğunu söyleyen Özdebir, "Türkiye'nin seçkin üniversiteleri burada. 200 bin öğrenci yaşıyor, bu çok ciddi bir potansiyel ama bunu da değerlendiremiyoruz. En yaşanabilir şehir Ankara çıkıyor anketlerde ama biz bunu satmıyoruz. Bir sürü arkeolojik değeri var. Kültür ve inanç turizmi açısından bunlar pa-

zarlanabilir. Ama maalesef malımızı satmıyoruz, satmayı beceremiyoruz. Türkiye'de uluslararası akreditasyonu olan en çok hastane Ankara'da bulunuyor, sağlık turizminde çok şeyler yapılabilir fakat yeterince değerlendiremiyoruz" diye konuştu.

ATİD Başkanı Birol Akman ise, Özdebir'e ATİD'in çalışmaları hakkında bilgi verdi. Akman, "Bizim en önemli politikamız, Ankara'nın gelişmesi ve kalkınması için elimizden gelen her şeyi yapmak. Ankara'daki her türlü faaliyette özellikle turizm faaliyetlerinde yer almak istiyoruz. Son yıllarda meydana gelen olaylar nedeniyle sektörümüz sıkıntılı bir süreçten geçiyor. Yüzde 60 kaybımız var. ATİD olarak, son bir yıldır çok yoğun bir çaba içindeyiz. Dünyanın en büyük turizm fuarlarına gidiyor, en önemli ülkelerde Ankara broşürleri bırakıyoruz. Ancak kent turizminin gelişmesi bir tek turizmcilerin yapabileceği bir şey değil. ATO, ASO gibi kuruluşların da turizm konusundaki çabalarımızda bizlere destek vermesini bekliyoruz" ifadelerini kullandı.

Geleceğe Yön Veren Kadın Liderler buluştu

Ankara Sanayi Odası ile Gelecek Araştırmaları Enstitüsü iş birliği ile düzenlenen ASO Gelecek Konuşmaları "Geleceğe Yön Veren Kadın Liderler" etkinliği 15 Aralık 2016 tarihinde yapıldı.

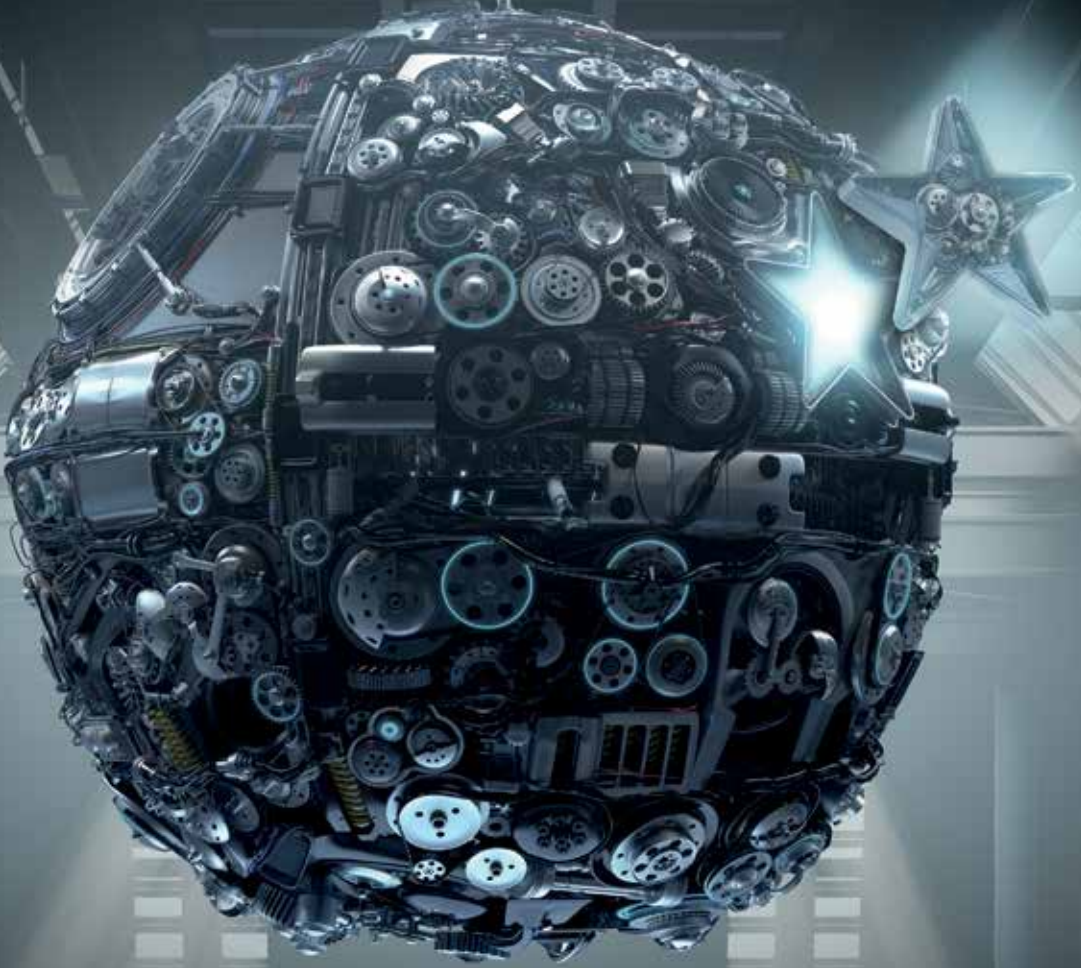
Ankara Sanayi Odası'nın (ASO) ev sahipliğinde düzenlenen etkinliğe ASO Başkanı Nurettin Özdebir, ASO Yönetim Kurulu Üyesi Yılmaz Kayaaslan, ASO Genel Sekreteri Doç. Dr. Yavuz Cabbar, Gelecek Araştırmaları Enstitüsü Başkanı Coşkun Dolanbay, ITEA Başkanı Zeynep Sarılar, ODTÜ & CERN Bilim İnsanı Doç. Dr. Bilge Demirköz, Microsoft Pazarlamadan Sorumlu Başkan Yardımcısı Masha Melkova ve çok sayıda ASO üyesi sanayici katıldı.

Gelecek Araştırmaları Enstitüsü Başkanı Coşkun Dolanbay'ın açılış konuşmalarıyla başlayan etkinlikte, ITEA Başkanı Zeynep Sarılar, "Yazılımsız Gelecek Olur mu?" başlıklı sunumuyla geleceğin sektörlerinde yazılımın

önemine vurgu yaptı. İkinci konuşmacı olan ODTÜ&CERN Bilim İnsanı Doç. Dr. Bilge Demirköz, Türkiye'nin tek parçacık fizikçisi olarak yaptığı "Bir Fizikçi Rüyası" isimli sunumuyla büyük ilgi çekti. Etkinliğin son sunumunu Microsoft Pazarlamadan Sorumlu Başkan Yardımcısı Masha Melkova gerçekleştirirken, günümüzde öne çıkan liderlik özellikleri ve davranışları hakkında paylaşımlarda bulundu.

ASO Yönetim Kurulu Üyesi Yılmaz Kayaaslan'ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen soru-cevap bölümünde ise, misafir konuşmacılar katılımcıların sorularını yanıtladı. Etkinliğin son bölümünde misafir konuşmacılara paylaşımlarından ötürü teşekkür plaketi takdim edildi.

TÜRKİYE'NİN BÜYÜME MAKİNESİ

Bizim işimiz makineler üretmek. Teknolojiyi yaşamla buluşturan, çalıştıkça değer yaratan, dünyanın 200 ülkesinde kullanılan ve ihracatı milyarlarca doları bulan makineler... Hepimiz ayrı ayrı, bambaşka işler yapan makineler üretsek de bir araya geldiğimizde büyük bir makineye dönüşüyoruz. Ülkemizin refahı için tıkır tıkır çalışan bir büyüme makinesine.

TÜRKİYE'NİN
MAKİNECİLERİ

Turkey
Discover
the potential

Biz üretiyoruz,
Türkiye büyüyor.

www.turkiyeninmakinecileri.org

6. TechAnkara Proje Pazarı'nda yenilikçi ürünler sergilendi

Girişimcilik ekosistemini güçlendirmek, yenilikçi ürün ve fikirleri ticarileştirmek amacıyla düzenlenen 6. TechAnkara Proje Pazarı, 19 Aralık 2016 tarihinde ATO Congressium'da yapıldı.

Etkinliğin açılışına; Kalkınma Bakanı Lütfi Elvan, Ankara Valisi Ercan Topaca, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara Ticaret Odası Başkanı Gürsel Baran, Ostim Organize Sanayi Odası Başkanı Orhan Aydın, Ankara Kalkınma Ajansı Genel

Sekreteri Arif Şayık, proje sahipleri, girişimciler, yatırımcılar ile çok sayıda davetli katıldı.

Konuşmaların ardından Kalkınma Bakanı Lütfi Elvan, Ankara Valisi Ercan Topaca, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara Ticaret Odası Başkanı

Gürsel Baran ile kurdele keserek TechAnkara Proje Pazarı'nın açılışını gerçekleştirdi. Açılıştan sonra Kalkınma Bakanı Lütfi Elvan ile ASO Başkanı Nurettin Özdebir, yenilikçi projelerin sergilendiği standları gezerek, ürünler hakkında detaylı bilgi aldı.

Dört ressamdan 47 resim

Ankara Sanayi Odası Kültür Merkezi'nde 8 Aralık 2016 tarihinde yapılan ve dört sanatçının eserlerinden oluşan Karma Resim ve Gravür Sergisi'ni Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir açtı.

Mesut Demir, Mehmet Barbat, Kazım Sözak, Hüseyin Yıldırım'ın 47 resminin sergilendiği açılışa TÜSİAV Başkanı Veli Sarıtoprak, Uluslararası Para Fonu Türkiye Daimi Temsilcisi Srikant Şeşadri, Gana Cumhuriyeti Büyükelçi Bakan Müsteşarı Dr. John Hawkins Asiedu, Meksika Büyükelçiliği Kültür Ateşesi Jose Cardenas, Rusya Federasyonu Ticaret Temsilci Yardımcısı Alexander Danisov, Yunanistan Büyükelçiliği Ekonomi

Elçi-Müsteşarı Konstantinos Makriyannis ve çok sayıda sanatsever sanayici katıldı.

Açılışta konuşan ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Türkiye gündeminin yoğunluğundan uzun süredir sergi açamadıklarını dile getirerek, "Şimdi genç sanatçılarımızla beraber yeni bir sergi düzenledik. Bu etkinlikler katlanarak devam edecek. Sanat, kültür, bilim hayatımızı şekillendiren ve renklendiren önemli öğeler. Biz de bu anlamda farkındalık ve sosyal sorumluluk

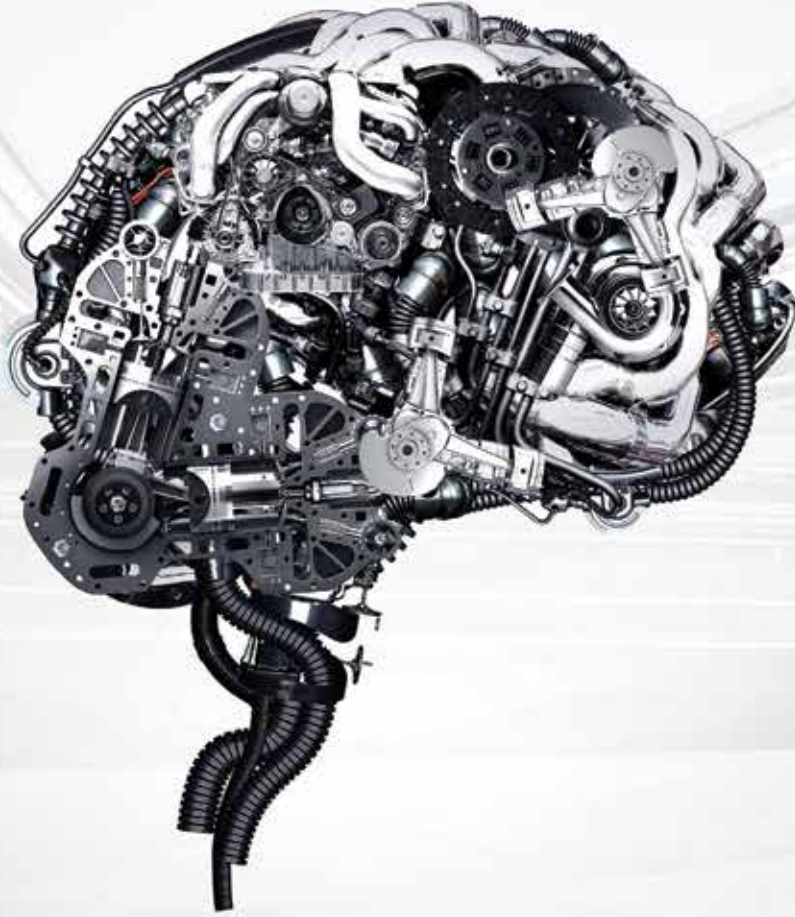
amacı ile sanatçılarımızı mekânımızda ağırlamaya çalışıyoruz. Onlar da lütfedip eserlerini bizim mekânlarımızda sergiliyorlar. Bu, bizim için çok mutluluk verici" diye konuştu.

Sergiyeye daha sonra CHP Genel Başkan Yardımcısı Selin Sayek Böke de katıldı. ASO Başkanı Nurettin Özdebir ve yönetim kurulu üyeleri, Selin Sayek Böke'ye eşlik ederek sergi hakkında bilgiler verdi. Özdebir, daha sonra sergiyi gezerek, sanatçıları tebrik etti.

FORD OTOSAN

OTOMOTİVİN

AR-GE ÜSSÜ

Aklımız fikrimiz
Türkiye'yi ileriye taşımak!

Ford Otosan olarak 1.500 mühendisi aşan ekibimizle Türkiye otomotiv sektörünün en büyük Ar-Ge organizasyonu olmaktan gurur duyuyoruz.
Türkiye'yi geleceğe taşımak için var gücümüzle çalışmaya devam ediyoruz.

FORD OTOSAN

ASO'nun gençleri ve minikleri, ATA'nın huzurunda

ASO Teknik Koleji, Erkunt Mesleki Eğitim Merkezi ve ASO 1. OSB'nin anaokulu öğrencileri, 30 Kasım 2016 tarihinde Anıtkabir'i ziyaret etti.

Yakın tarih hakkında bilgi sahibi olmaları amacıyla düzenlenen Anıtkabir ziyaretinde öğrenciler, Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün huzuru-

na çıkmanın heyecanını yaşadılar. ASO ve ASO 1. OSB'nin öğrencileri, öğretmenleri eşliğinde Atatürk ve Tarih Müzesi'ni gezerek, Atatürk'ün kişisel kıyafetlerini, tarihi eşyalarını

yakından incelediler. Anıtkabir'de hatıra fotoğrafı çektiren ASO öğrencileri, Ata'nın gençlere emanet ettiği Cumhuriyete bağlı kalacaklarını belirterek, Atatürk'e şükranlarını sundular.

Sema Ramazanoğlu ASO Teknik Koleji'nde tecrübelerini paylaştı

Aile ve Sosyal Politikalar Eski Bakanı, Denizli Milletvekili Dr. Sema Ramazanoğlu, ASO Teknik Koleji tarafından 23 Kasım 2016 tarihinde düzenlenen 'Kariyer Günleri' etkinliğine konuşmacı olarak katıldı.

ASO 1. OSB'de yapılan, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, ASO Eğitim Vakfı Üyeleri, ASO Teknik Koleji öğretmen ve öğrencileri katılım gösterdiği etkinlikte konuşan Ramazanoğlu; öğrenim hayatı, siyasi yaşamı ve bakanlığı döneminde edindiği tecrübeleri öğrencilerle paylaştı.

Konferansta öğrencilere seslenen Ramazanoğlu, "Ailenize, vatanınıza ve milletinize yararlı birer bireyler olmak

istiyorsanız; okuyun, çok çalışın ve yaptığınız her işte farkındalık yaratın. Farkındalık, sizlere ayrı bir değer katar. Şu anda hayatınızda ne yapacağınıza karar verip o konu üzerinde çalışmalarınızı yoğunlaştırın" önerisinde bulundu. Ramazanoğlu, "Başarılı olmak için okumak, öğrenmek, düşünmek, okuduklarımızı yorumlamak gibi zihin sporları yapmalıyız. Kütüphanemde tarih, sosyoloji, psikoloji, siyaset, roman, hikâye, şiir kitapları var. Sosyal konuların hepsine çok ilgiliyim. En çok kitaplarımla vakit geçiriyorum. Sizlere de daha çok kitap okumanızı tavsiye ediyorum" diyerek okuma alışkanlığının önemine vurgu yaptı.

Vali Ercan Topaca'dan Halep desteği ve bölge ziyareti

Halep'e İnsani Yardım Kampanyası nedeni ile ASO 1. Organize Sanayi Bölgesi'ni ziyaret eden Ankara Valisi Ercan Topaca, 29 Aralık 2016 tarihinde ASO Teknik Koleji'nde de incelemelerde bulundu.

Ankara Sanayi Odası 1. Organize Sanayi Bölgesi, "Halep'te insanlık ölmesin" kampanyasına destek oldu.

ASO 1. OSB'de yer alan sanayicilerin desteğiyle temin edilen gıda ve insani yardım malzemeleriyle yüklü iki TIR, Ankara Valisi Ercan Topaca ve ASO Başkanı Nurettin Özdebir tarafından 29 Aralık 2016 tarihinde uğurlandı.

ASO ve ASO 1. OSB Başkanı Nurettin Özdebir, "Ne yazık ki yanı başımızda kan ve gözyaşının hakim olduğu bir insanlık dramı yaşıyoruz. Halep'teki sivil insanlara yardım için ASO 1. OSB bünyesindeki yardımsever sanayici dostlarımıza çağrıda bulunarak, bu kanayan yaraya bir nebze olsun merhem olmak istedik. Tüm sanayicilerimiz, sağ olsunlar kampanyaya katılım gösterdi" diye konuştu.

Ankara Valisi Ercan Topaca, ziyaretlerinin ardından ASO Teknik Koleji'ne giderek incelemelerde bulundu. Topaca, burada yapılan mesleki ve teknik eğitim uygulamalarının bütün meslek liselerinde yaygınlaştırılması temennisini dile getirdi. Okulu, örnek gösteren Vali Ercan Topaca, "ASO Teknik Koleji'ne benzer bir okulun Ankara'da kurulması için gerekli çalışmalar başlatılacak" şeklinde konuştu.

ZF'den eğitime tam destek

ASO Teknik Koleji'ne, iş makineleri ürün gamındaki çeşitli komponentleri bağışlayan ZF'den bir bağış daha geldi. 2015 yılında iş makinelerinde kullanım alanı olan bir adet ön aks, bir adet arka aks ve bir adet şanzıman bağışlayan ZF, kamyon ve otobüslerde geniş kullanım alanı olan bir adet AS Tronic şanzıman ve ona entegre edilmiş Intarder ile bağışlarını çeşitlendirdi. AS Tronic ve Intarder'in ASO Teknik Koleji'ne teslimatı, 12 Aralık 2016 tarihinde Hidromek, ASO Teknik Koleji ve ZF yetkililerinin katıldığı bir tören ile gerçekleşti.

TEB TİCARİ KARTLAR GÜCÜNÜZE GÜÇ KATAR

Mil programı ve
avans mil kullanma

Restoran harcamalarına
%10 hediye bonus

Ücretsiz
Motovale

Havalimanı otoparklarında
%50 indirim

Total istasyonlarında anında
ve sürekli %5 indirim

Havalimanı loungelarını
ücretsiz kullanma

İşiniz için gerekli harcamaları TEB Bonus
Business Kredi Kartları ile yapın, TEB'in
sunduğu birçok ayrıcalıktan faydalanın.

Ayrıntılı bilgi ve başvuru için
TEB Şubeleri'ne bekliyoruz.

BENİM BANKAM
Benim Dünyam

TEB

teb.com.tr / 444 0 832

Kampanya ve ürün özelliklerinin kullanım şartlarında değişiklik yapma hakkı ve iptal etme hakkı Türk Ekonomi Bankası A.Ş.'de dir. Kampanya ve ürün özelliklerinin kullanım şartları ile ilgili detaylı bilgiye teb.com.tr internet sitesinden, 444 0 832 TEB Şirket Hattı'ndan ve tüm TEB Şubeleri'nden ulaşabilirsiniz.

ÜNİDİP'te gündem Endüstri 4.0

Üniversite İş Dünyası İşbirliği Platformu (ÜNİDİP) 2016 Güz Dönemi Toplantısı, 1 Kasım 2016 tarihinde “Uygulamacıların Gözünden Endüstri 4.0” gündemiyle Ankara Sanayi Odası'nın ev sahipliğinde gerçekleştirildi.

Toplantıya, ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Erkan İbiş, Türk Sanayici ve İşadamları Vakfı Başkanı Veli Sarıtoprak ve çok sayıda iş dünyası ve sivil toplum kuruluşunun temsilcisi katıldı.

Toplantıda rekabet şartlarının verimliliği artırmak için baskı yaptığını belirten ASO Başkanı Nurettin Özdebir, bundan çıkış yollarından birinin, Endüstri 4.0 uygulamaları olduğunu söyledi. Özdebir, “Bugünlerdeki sanayileşmemiz de aynı çizgide devam ediyor. Dünyada ise, yeni bir sanayi devrimi yaşıyor. Bu devrime, Endüstri 4.0 deniyor. Bu devrim, değer

zinciri organizasyonunda kullanılmaya başlanan yeni teknolojileri ve yeni kavramları anlatmak için kullanılıyor. Bilgisayarların internet üzerinden birbirine bağlanarak akıllı fabrikalar oluşturması hedefleniyor” dedi.

Akıllı fabrikalarda bilgisayarların üretim süreçlerini sürekli denetlediğini, makinelerin bakım ve onarım programlarını düzenlediğini, satış yerlerindeki bilgisayarlar ile kurdukları iletişim sayesinde yeni siparişlere göre üretim miktarını ayarladığını söyleyen Özdebir, “Birbirleriyle bağlananlar sadece fabrikalar da değil. Evler, arabalar, hastanelerdeki bilgisayarlar da internet üzerinden birbir-

leriyle iletişim halinde ve insanlara yardımcı oluyor” şeklinde konuştu.

ENDEKSLERDE ANKARA BİRİNCİ

Ankara'nın hem orta ve yüksek teknolojik üretimde hem de beşeri sermayede görece bir avantaja sahip olduğunu belirten Özdebir, sözlerine şöyle devam etti: “Ankara'ya bu avantajı sağlayan faktörler, Ankara'nın yüksek yaratıcı sermaye, insani sermaye ve sosyal sermaye donanımıdır. Yaratıcı sermaye, bin kişi başına teknik eleman, kamu ve özel imalat sanayisinde AR-GE harcamalarının çıktığı içindeki payı, kişi başı akademik yayın sayısı, kişi başına tescilli patent sayısı, kişi başı patent başvuru sayısı gibi değişkenlerden oluşuyor. Ankara, Yaratıcı Sermaye Endeksi'nde 100 puan ile açık ara birinci sırada yer aldı. İkinci sıradaki

İstanbul'un puanı ise 56,7.”

İnsani Sermaye Endeksi'ne değinen Nurettin Özdebir, “Bu endeks, anaokullarından üniversiteye; öğretmen başına düşen öğrenci sayısı, okuma yazma oranı, ÖSS başarısı gibi değişkenlerden oluşuyor. Endekse göre Ankara 100 puan ile birinci, İzmir, 96,4 puanla 7'nci, İstanbul 90,8 puanla 11'inci sırada yer alıyor” dedi.

Sosyal Sermaye Endeksi'nde de Ankara'nın birinci sırada yer aldığına dikkat çeken Özdebir, “Sosyal Sermaye Endeksi; hane halkı büyüklüğü, 100 bin kişi başına doktor, 100 bin kişi başına sinema, 100 bin kişi başına gazete, kız okullaşma oranı, 1000 kişi başına sivil toplum kuruluşu sayısı, kişi başına konut elektrik tüketimi, net göç oranı, okuma yazma oranı gibi değişkenlerden oluşuyor. Ankara'yı İstanbul ve Muğla izliyor” açıklamasını yaptı.

BAŞKENT, İLERİ TEKNOLOJİ İSTİHDAMINDA AÇIK ARA ÖNDE

Kalkınma Bakanlığınca yapılan bir araştırmanın Ankara'nın ileri teknoloji alanında da ülkenin lider kenti olduğunu ortaya koyduğunu belirten Özdebir, konuşmasına şöyle devam etti: “Ankara'da faaliyet gösteren işletmeler gerek Türkiye ortalaması gerekse diğer gelişmiş ekonomik bölgelere göre daha ileri teknoloji alanlarında yoğunlaşma gösteriyor. Çalışan sayısı değeren-

dirildiğinde Ankara ileri teknoloji istihdamında açık ara lider. Toplam işgücü ödemeleri bakımından Ankara, ileri teknoloji alanında istihdam edilen işgücüne yapılan maaş ve ücret ödemelerinde ilk sırada yer alıyor. Ankara, bölgesel sanayi içinde ileri ve orta-ileri teknoloji alanlarında en çok yatırım yapan bölge. Bu gelişmeler, Ankara'yı yüksek katma değerli ürün üretiminde ve ihracatında lider yaparak, ülkemizin sürdürülebilir büyüme ve yüksek ihracat hedeflerine ulaşmasında anahtar kent haline getiriyor.”

Toplantıda söz alan Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Erkan İbiş de sanayi devrimlerinin asıl amacının insana hizmet etmek olduğunu vurgulayarak, “Bu süreçte çevre, toplum ve etik gibi kavramların göz önünde tutulması gerek” dedi.

Türk Sanayici ve İşadamları Vakfı (TÜSİAV) Başkanı Veli Sarıtoprak ise Türkiye'nin sanayileşme politikalarını 4'üncü sanayi devrimine göre güncellemesi gerektiğini belirterek, “Bu gelişmelere uyum sağlamayan ülkeler, şehirler, sanayiciler ve iş adamları kaybedecektir” diye konuştu.

Açılış konuşmalarından sonra Siemens Türkiye Genel Müdür Yardımcısı Ali Rıza Ersoy, Roketsan Genel Müdür Yardımcısı Dr. Yavuz Aka ve General Electric Türkiye İnovasyon Lideri Ussal Şahbaz, Endüstri 4.0 ve kendi şirketlerindeki uygulamalarla ilgili birer sunum yaptılar.

Özdebir'e "Sivil Toplum Dostu Ödülü"

Ankara Sivil Toplum Kuruluşları Platformu'nun (ASTOP) Dünya Gönüllüler Günü Ödül Töreni, 1 Aralık 2016 tarihinde Ankara Sanayi Odası'nın ev sahipliğinde gerçekleştirildi.

Ödül törenine Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Erkan İbiş, Yenimahalle Belediye Başkanı Fethi Yaşar, Kazan Belediye Başkanı Lokman Ertürk, TBMM eski Başkanı Köksal Toptan ve çok sayıda sivil toplum kuruluşu başkanı katıldı.

Törende, ASO Başkanı Nurettin

Özdebir'e ASTOP tarafından sivil topluma verdiği sonsuz desteklerinden dolayı "Sivil Toplum Dostu Ödülü" verildi. Özdebir'e ödülünü OSİAD ve ASTOP Dönem Başkanı Ahmet Kurt ile platform üyesi dernek başkanları taktim etti.

Özdebir, yaptığı teşekkür konuşmasında, çok sayıda dernek başkanının oluşturduğu ASTOP gibi bir

yapıdan böyle bir ödülü almaktan duyduğu memnuniyeti dile getirdi. "Sivil toplumculuk vakit ve nakit işidir" diyen Özdebir, dünyada 135 ülke arasında yapılan bir araştırmada sivil toplum örgütlerine yapılan maddi destekte Türkiye'nin 132'nci sırada olduğunu belirterek, bu derneklerin etkin olabilmesi için, herkesin gerekli desteği vermesi gerektiğini kaydetti.

ASO Başkanı Özdebir: "Karlov ve ekibi, ticaretin gelişmesi için çok çaba harcadı"

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Rusya Federasyonu Ankara Büyükelçisi Andrey Karlov'un 19 Aralık akşamı hain bir saldırı sonucu hayatını kaybetmesi nedeniyle bir mesaj yayınladı. Özdebir'in mesajı şöyle:

"Rusya Federasyonu Ankara Büyükelçisi Sayın Andrey Karlov'un hain bir saldırı sonucu hayatını kaybetmesinden büyük bir üzüntü duydum.

Geçtiğimiz yıl Türkiye Rusya diplomatik ilişkilerinin 95'inci yılı nedeniyle ASO'yu ziyaret ederek, ticari ilişkilerimize katkıları nedeniyle "Rusya Büyükelçiliği Madalyası" takdim eden Karlov'u bu vesileyle yakından tanıma fırsatı buldum. Sayın Karlov, ülkelerimiz arasındaki ger-

ginlik döneminde bile sağduyulu yaklaşımıyla Türk halkının da büyük sevgisini kazanmıştı. Karlov ve ekibi, Ankaralı sanayicilerle Rusya arasındaki ticari ilişkilerin geliştirilmesi konusunda da büyük çaba harcamıştı.

Ülkelerimiz arasındaki ilişkilerin güçlenerek ivme kazandığı ve halklarımız arasındaki bağların daha da pekiştiği bir dönemde gerçekleşen bu alçak saldırıyı şiddetle kınıyorum. Hepimizi büyük üzüntüye boğan bu saldırının hangi amaçla yapıldığının Rus Halkı tarafından da anlaşılacağından hiçbir şüphem yok. Ankaralı sanayiciler olarak ailesi ve Büyükelçilik mensuplarına taziyelerimizi sunuyor, tüm Rus halkının acılarını paylaşıyoruz."

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Rusya Federasyonu Ankara Büyükelçisi Andrey Karlov'a ticari ilişkilerimize katkıları nedeniyle "Rusya Büyükelçiliği Madalyası" takdim etmişti.

BU TOPRAKLARDAN ÇIKTIK, TÜM DÜNYAYI MEMLEKETİMİZ YAPTIK.

Türk Patent Ligi Şampiyonu Arçelik A.Ş.,
Dünya Fikri Haklar Örgütü'nün
En Çok Uluslararası Patent Başvurusu Yapan
Şirketler Listesi'nde 78. sıraya yükseldi.

**İlk 100'e girmeyi başaran
ilk ve tek Türk şirketi oldu.**

Bu gurur Türkiye'nin.

Arçelik A.Ş.

Türk-Alman Ekonomi Günü ilişkilere güç kattı

Ankara Sanayi Odası'nın ev sahipliğinde düzenlenen Türk-Alman Ekonomi Günü, 7 Aralık 2016 tarihinde ASO 1. OSB'de yapıldı.

Toplantıya, Ekonomi Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Vekili Hüsnü Dilemre, Almanya'nın Ankara Büyükelçisi Martin Erdmann, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Alman Büyükelçiliği Ticaret Müsteşarı Gunnar Denecke, Alman Kalkınma Bankası Başkan Yardımcısı Thomas Selzer başta olmak üzere Türkiye'de yatırım yapan Alman firmalarının üst düzey yöneticileri ve Ankaralı sanayiciler katıldı.

Toplantının açılışında konuşan Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Türkiye-Almanya ilişkilerinin temellerinin sağlam olduğuna işaret ederek, "Siyasetçiler zaman zaman konjonktürel olarak popülist davranışlarda bulunabilir. Ancak onlar gelip geçicidir, asıl olan halklardır. Bizim Alman halkıyla herhangi

bir problemimiz yoktur. Ticaretimiz, ilişkilerimiz de son derece düzgün bir şekilde devam etmektedir" dedi.

Özdebir, Türk-Alman ekonomik ilişkilerinin uzun bir geçmişe sahip olduğuna işaret ederek, "Türkiye'de Cumhuriyet tarihinden daha eski Alman firmalar var. 100 yılı aşkın faaliyette bulunan bu firmalar artık bizim de firmamız oldu. İlişkilerimizi daha da geliştirmemiz gerek. Bu işbirliğinin karşılıklı olarak geliştirilmesi her iki ülkenin de menfaatine olacak" ifadelerini kullandı.

Özdebir, siyasetçilerin zaman zaman konjonktürel olarak popülist davranışlarda bulunabildiklerini belirterek, şunları kaydetti: "Siyasetçiler gelip geçicidir, asıl olan halklardır. Bizim Alman halkıyla herhangi bir problemimiz yok. Ticaretimiz, ilişkilerimiz de son derece düzgün bir

şekilde devam ediyor. ASO olarak, bu iş birliğine çok önem veriyoruz ve görüyoruz ki Alman firmaları da buna önem veriyor. Toplantıda firmalar, iş birliği yapmak için konuşacak ve tanışacaklar. Amacımız her iki ülke arasındaki köklü ilişkileri daha da geliştirmek."

"ALMAN ŞİRKETLERİ YARINLARI DÜŞÜNEREK UMUT DOLU OLMALI"

Almanya'nın Ankara Büyükelçisi Martin Erdmann da Ankara'da olmanın büyük memnuniyet duyduğunu belirterek, Türk-Alman Ekonomi Günü'nün 15'incisini gerçekleştirdiklerini kaydetti.

Toplantıya gösterilen ilginin sevinç verici olduğunu söyleyen Erdmann, Ankara'nın ekonomisi ve gelişmiş altyapısı ile dikkat çeken bir

şehir olduğunu vurguladı.

Türk ve Alman şirketleri arasındaki yatırım ve iş birliklerini artırmak istediklerini kaydeden Erdmann, "Amacımız Almanya'yı sizlere yatırım sahası olarak tanıtabilmek. Almanya'da 16 eyalet var ve bunlar ciddi yatırım imkânları sunuyor" dedi.

Türkiye'de yaklaşık 6 bin 700 Alman şirketinin faaliyet gösterdiğine dikkat çeken Martin Erdmann, "İki ülke arasındaki ticari ilişkiler son yıllarda önemli artışlar gösterdi. Yatırım ve dış ticaret partnerliği açısından Türkiye'de ilk sıralarda yer alıyoruz" diye konuştu.

Erdmann, iki ülke arasındaki ilişkinin temellerinin sağlam olduğuna işaret ederek, "Siyaset her zaman iklim ve hava değişikliklerinden etkilenir. Bazen yağmur yağar, bazen güneş doğar. Yakında tekrar güneş doğacak, Alman şirketleri yarınları düşünerek umut dolu olmalı. Yatırım sahası olarak Türkiye hak ettiği değeri almalı ve takdir edilmeli" ifadelerini kullandı.

Türkiye'nin demografik yapısının

büyük bir avantaj olduğunun altını çizen Erdmann, ülkenin altyapı özellikleri açısından da birçok Avrupa ülkesi ile rekabet edebilir konumda olduğunu dile getirdi. Almanya'da yaşayan 3 milyonun üzerinde Türk ve 96 bin Türk şirketin olduğunu da anımsan Erdmann, bu şirketlerin 500 bin insana istihdam sağladığını aktardı.

ŞİRKETLERE YENİ TEŞVİK SİSTEMİ ÇAĞRISI

Ekonomi Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Vekili Hüsnü Dilemre ise, Türkiye-Almanya ilişkilerindeki en önemli aktörlerin yatırımcı ve iş adamları olduğunu söyledi.

Almanya'daki 3 milyonu aşkın Türk vatandaşı ile Türkiye'deki 15 bini aşkın Alman vatandaşının iki ülke arasındaki siyasi ve ticari ilişkiler noktasında köprü vazifesi gördüğünü kaydeden Dilemre, her yıl Almanya'dan Türkiye'ye gelen 5 milyonun aşkın turistinin de bu köprüyü güçlendirdiğini ifade etti. Dilemre, dünyada siyasi ve ekonomik deği-

şikliklerin yaşandığı bir dönemden geçildiğini bildirerek, Türkiye'nin de muhtemel senaryoları göz önünde bulundurduğunu vurguladı.

Türkiye'nin iş yapma noktasında önemli bir üs olma özelliğini sürdürdüğünü kaydeden Dilemre, Alman yatırımcılara yeni teşvik sistemi hakkında bilgi vererek, Alman yatırımcıları bu sistemden yararlanmaya çağırıyor. Dilemre; ayrıca Türk ve Alman müteahhitlik sektörlerinin ortaklıklar kurabileceğine değinerek, şirketlerin 3'üncü ülkelerde de yatırımlar yapabileceğini altını çizdi.

Açılış konuşmalarından sonra Alman Büyükelçiliği Ticaret Müsteşarı Gunnar Denecke, Alman Kalkınma Bankası Başkan Yardımcısı Thomas Selzer başta olmak üzere Türkiye'de yatırım yapan Alman firmalarının üst düzey yöneticileri birer konuşma yaptı. Ardından Alman iş adamları ile Türk firmalar arasında ikili görüşmeler gerçekleştirildi. Son olarak da bölgede yer alan Bozankaya, Serdar Plastik ve Hidromek firmaları ziyaret edildi.

ATİD'ten ASO'ya ziyaret

Anadolu Turizm İşletmecileri Derneği (ATİD) Başkanı Birol Akman ve Yönetim Kurulu Üyeleri, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir'i 28 Kasım tarihinde makamında ziyaret etti.

Ziyarete konuşan ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara'lıların kendi şehirlerine

sahip çıkmadıklarını ve Ankara'nın değerleri hakkında da fazla bilgilerinin bulunmadığını belirtti. Özdebir, "Bunun sonucu olarak da Ankara'da turizm gelişmiyor. Bürokrasi şehri olarak, Türkiye'nin başkenti olarak tanınıyor ama turizm değerleri olarak bilinmiyor" dedi.

Ankara'nın insan kaynakları kalitesi olarak en iyi illerden birisi hatta en iyisi olduğunu söyleyen Özdebir, "Türkiye'nin seçkin üniversiteleri burada. 200 bin öğrenci yaşıyor, bu çok ciddi bir potansiyel ama bunu da değerlendiremiyoruz. En yaşanabilir şehir Ankara çıkıyor anketlerde ama biz bunu satmıyoruz. Bir sürü arkeolojik değeri var. Kültür ve inanç turizmi açısından bunlar pa-

zarlanabilir. Ama maalesef malımızı satmıyoruz, satmayı beceremiyoruz. Türkiye'de uluslararası akreditasyonu olan en çok hastane Ankara'da bulunuyor, sağlık turizminde çok şeyler yapılabilir fakat yeterince değerlendiremiyoruz" diye konuştu.

ATİD Başkanı Birol Akman ise, Özdebir'e ATİD'in çalışmaları hakkında bilgi verdi. Akman, "Bizim en önemli politikamız, Ankara'nın gelişmesi ve kalkınması için elimizden gelen her şeyi yapmak. Ankara'daki her türlü faaliyette özellikle turizm faaliyetlerinde yer almak istiyoruz. Son yıllarda meydana gelen olaylar nedeniyle sektörümüz sıkıntılı bir süreçten geçiyor. Yüzde 60 kaybımız var. ATİD olarak, son bir yıldır çok yoğun bir çaba içindeyiz. Dünyanın en büyük turizm fuarlarına gidiyor, en önemli ülkelerde Ankara broşürleri bırakıyoruz. Ancak kent turizminin gelişmesi bir tek turizmcilerin yapabileceği bir şey değil. ATO, ASO gibi kuruluşların da turizm konusundaki çabalarımızda bizlere destek vermesini bekliyoruz" ifadelerini kullandı.

Geleceğe Yön Veren Kadın Liderler buluştu

Ankara Sanayi Odası ile Gelecek Araştırmaları Enstitüsü iş birliği ile düzenlenen ASO Gelecek Konuşmaları "Geleceğe Yön Veren Kadın Liderler" etkinliği 15 Aralık 2016 tarihinde yapıldı.

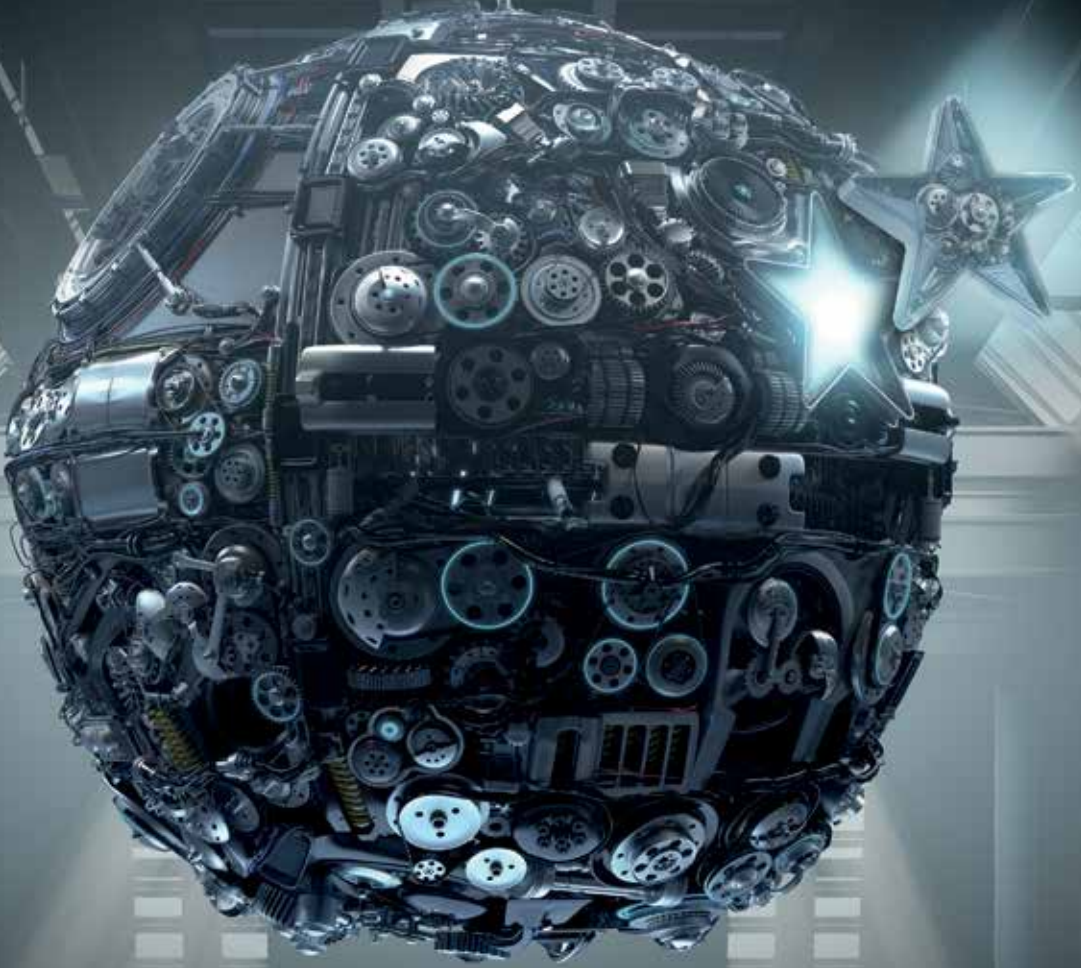
Ankara Sanayi Odası'nın (ASO) ev sahipliğinde düzenlenen etkinliğe ASO Başkanı Nurettin Özdebir, ASO Yönetim Kurulu Üyesi Yılmaz Kayaaslan, ASO Genel Sekreteri Doç. Dr. Yavuz Cabbar, Gelecek Araştırmaları Enstitüsü Başkanı Coşkun Dolanbay, ITEA Başkanı Zeynep Sarılar, ODTÜ & CERN Bilim İnsanı Doç. Dr. Bilge Demirköz, Microsoft Pazarlamadan Sorumlu Başkan Yardımcısı Masha Melkova ve çok sayıda ASO üyesi sanayici katıldı.

Gelecek Araştırmaları Enstitüsü Başkanı Coşkun Dolanbay'ın açılış konuşmalarıyla başlayan etkinlikte, ITEA Başkanı Zeynep Sarılar, "Yazılımsız Gelecek Olur mu?" başlıklı sunumuyla geleceğin sektörlerinde yazılımın

önemine vurgu yaptı. İkinci konuşmacı olan ODTÜ&CERN Bilim İnsanı Doç. Dr. Bilge Demirköz, Türkiye'nin tek parçacık fizikçisi olarak yaptığı "Bir Fizikçi Rüyası" isimli sunumuyla büyük ilgi çekti. Etkinliğin son sunumunu Microsoft Pazarlamadan Sorumlu Başkan Yardımcısı Masha Melkova gerçekleştirirken, günümüzde öne çıkan liderlik özellikleri ve davranışları hakkında paylaşımlarda bulundu.

ASO Yönetim Kurulu Üyesi Yılmaz Kayaaslan'ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen soru-cevap bölümünde ise, misafir konuşmacılar katılımcıların sorularını yanıtladı. Etkinliğin son bölümünde misafir konuşmacılara paylaşımlarından ötürü teşekkür plaketi takdim edildi.

TÜRKİYE'NİN BÜYÜME MAKİNESİ

Bizim işimiz makineler üretmek. Teknolojiyi yaşamla buluşturan, çalıştıkça değer yaratan, dünyanın 200 ülkesinde kullanılan ve ihracatı milyarlarca doları bulan makineler... Hepimiz ayrı ayrı, bambaşka işler yapan makineler üretsek de bir araya geldiğimizde büyük bir makineye dönüşüyoruz. Ülkemizin refahı için tıkır tıkır çalışan bir büyüme makinesine.

TÜRKİYE'NİN
MAKİNECİLERİ

Turkey
Discover
the potential

Biz üretiyoruz,
Türkiye büyüyor.

www.turkiyeninmakinecileri.org

6. TechAnkara Proje Pazarı'nda yenilikçi ürünler sergilendi

Girişimcilik ekosistemini güçlendirmek, yenilikçi ürün ve fikirleri ticarileştirmek amacıyla düzenlenen 6. TechAnkara Proje Pazarı, 19 Aralık 2016 tarihinde ATO Congressium'da yapıldı.

Etkinliğin açılışına; Kalkınma Bakanı Lütfi Elvan, Ankara Valisi Ercan Topaca, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara Ticaret Odası Başkanı Gürsel Baran, Ostim Organize Sanayi Odası Başkanı Orhan Aydın, Ankara Kalkınma Ajansı Genel

Sekreteri Arif Şayık, proje sahipleri, girişimciler, yatırımcılar ile çok sayıda davetli katıldı.

Konuşmaların ardından Kalkınma Bakanı Lütfi Elvan, Ankara Valisi Ercan Topaca, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, Ankara Ticaret Odası Başkanı

Gürsel Baran ile kurdele keserek TechAnkara Proje Pazarı'nın açılışını gerçekleştirdi. Açılıştan sonra Kalkınma Bakanı Lütfi Elvan ile ASO Başkanı Nurettin Özdebir, yenilikçi projelerin sergilendiği standları gezerek, ürünler hakkında detaylı bilgi aldı.

Dört ressamdan 47 resim

Ankara Sanayi Odası Kültür Merkezi'nde 8 Aralık 2016 tarihinde yapılan ve dört sanatçının eserlerinden oluşan Karma Resim ve Gravür Sergisi'ni Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir açtı.

Mesut Demir, Mehmet Barbat, Kazım Sözak, Hüseyin Yıldırım'ın 47 resminin sergilendiği açılışa TÜSİAŞ Başkanı Veli Sarıtoprak, Uluslararası Para Fonu Türkiye Daimi Temsilcisi Srikant Şeşadri, Gana Cumhuriyeti Büyükelçi Bakan Müsteşarı Dr. John Hawkins Asiedu, Meksika Büyükelçiliği Kültür Ateşesi Jose Cardenas, Rusya Federasyonu Ticaret Temsilci Yardımcısı Alexander Danisov, Yunanistan Büyükelçiliği Ekonomi

Elçi-Müsteşarı Konstantinos Makriyannis ve çok sayıda sanatsever sanayici katıldı.

Açılışta konuşan ASO Başkanı Nurettin Özdebir, Türkiye gündeminin yoğunluğundan uzun süredir sergi açamadıklarını dile getirerek, "Şimdi genç sanatçılarımızla beraber yeni bir sergi düzenledik. Bu etkinlikler katlanarak devam edecek. Sanat, kültür, bilim hayatımızı şekillendiren ve renklendiren önemli öğeler. Biz de bu anlamda farkındalık ve sosyal sorumluluk

amacı ile sanatçılarımızı mekânımızda ağırlamaya çalışıyoruz. Onlar da lütfedip eserlerini bizim mekânlarımızda sergiliyorlar. Bu, bizim için çok mutluluk verici" diye konuştu.

Sergiyeye daha sonra CHP Genel Başkan Yardımcısı Selin Sayek Böke de katıldı. ASO Başkanı Nurettin Özdebir ve yönetim kurulu üyeleri, Selin Sayek Böke'ye eşlik ederek sergi hakkında bilgiler verdi. Özdebir, daha sonra sergiyi gezerek, sanatçıları tebrik etti.

FORD OTOSAN

OTOMOTİVİN

AR-GE ÜSSÜ

Aklımız fikrimiz
Türkiye'yi ileriye taşımak!

Ford Otosan olarak 1.500 mühendisi aşan ekibimizle Türkiye otomotiv sektörünün en büyük Ar-Ge organizasyonu olmaktan gurur duyuyoruz.
Türkiye'yi geleceğe taşımak için var gücümüzle çalışmaya devam ediyoruz.

ASO'nun gençleri ve minikleri, ATA'nın huzurunda

ASO Teknik Koleji, Erkunt Mesleki Eğitim Merkezi ve ASO 1. OSB'nin anaokulu öğrencileri, 30 Kasım 2016 tarihinde Anıtkabir'i ziyaret etti.

Yakın tarih hakkında bilgi sahibi olmaları amacıyla düzenlenen Anıtkabir ziyaretinde öğrenciler, Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün huzuru-

na çıkmanın heyecanını yaşadılar. ASO ve ASO 1. OSB'nin öğrencileri, öğretmenleri eşliğinde Atatürk ve Tarih Müzesi'ni gezerek, Atatürk'ün kişisel kıyafetlerini, tarihi eşyalarını

yakından incelediler. Anıtkabir'de hatıra fotoğrafı çektiren ASO öğrencileri, Ata'nın gençlere emanet ettiği Cumhuriyete bağlı kalacaklarını belirterek, Atatürk'e şükranlarını sundular.

Sema Ramazanoğlu ASO Teknik Koleji'nde tecrübelerini paylaştı

Aile ve Sosyal Politikalar Eski Bakanı, Denizli Milletvekili Dr. Sema Ramazanoğlu, ASO Teknik Koleji tarafından 23 Kasım 2016 tarihinde düzenlenen 'Kariyer Günleri' etkinliğine konuşmacı olarak katıldı.

ASO 1. OSB'de yapılan, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, ASO Eğitim Vakfı Üyeleri, ASO Teknik Koleji öğretmen ve öğrencileri katılım gösterdiği etkinlikte konuşan Ramazanoğlu; öğrenim hayatı, siyasi yaşamı ve bakanlığı döneminde edindiği tecrübeleri öğrencilerle paylaştı.

Konferansta öğrencilere seslenen Ramazanoğlu, "Ailenize, vatanınıza ve milletinize yararlı birer bireyler olmak

istiyorsanız; okuyun, çok çalışın ve yaptığınız her işte farkındalık yaratın. Farkındalık, sizlere ayrı bir değer katar. Şu anda hayatınızda ne yapacağınıza karar verip o konu üzerinde çalışmalarınızı yoğunlaştırın" önerisinde bulundu. Ramazanoğlu, "Başarılı olmak için okumak, öğrenmek, düşünmek, okuduklarımızı yorumlamak gibi zihin sporları yapmalıyız. Kütüphanemde tarih, sosyoloji, psikoloji, siyaset, roman, hikâye, şiir kitapları var. Sosyal konuların hepsine çok ilgiliyim. En çok kitaplarımla vakit geçiriyorum. Sizlere de daha çok kitap okumanızı tavsiye ediyorum" diyerek okuma alışkanlığının önemine vurgu yaptı.

Vali Ercan Topaca'dan Halep desteği ve bölge ziyareti

Halep'e İnsani Yardım Kampanyası nedeni ile ASO 1. Organize Sanayi Bölgesi'ni ziyaret eden Ankara Valisi Ercan Topaca, 29 Aralık 2016 tarihinde ASO Teknik Koleji'nde de incelemelerde bulundu.

Ankara Sanayi Odası 1. Organize Sanayi Bölgesi, "Halep'te insanlık ölmesin" kampanyasına destek oldu.

ASO 1. OSB'de yer alan sanayicilerin desteğiyle temin edilen gıda ve insani yardım malzemeleriyle yüklü iki TIR, Ankara Valisi Ercan Topaca ve ASO Başkanı Nurettin Özdebir tarafından 29 Aralık 2016 tarihinde uğurlandı.

ASO ve ASO 1. OSB Başkanı Nurettin Özdebir, "Ne yazık ki yanı başımızda kan ve gözyaşının hakim olduğu bir insanlık dramı yaşanıyor. Halep'teki sivil insanlara yardım için ASO 1. OSB bünyesindeki yardımsever sanayici dostlarımıza çağrıda bulunarak, bu kanayan yaraya bir nebze olsun merhem olmak istedik. Tüm sanayicilerimiz, sağ olsunlar kampanyaya katılım gösterdi" diye konuştu.

Ankara Valisi Ercan Topaca, ziyaretlerinin ardından ASO Teknik Koleji'ne giderek incelemelerde bulundu. Topaca, burada yapılan mesleki ve teknik eğitim uygulamalarının bütün meslek liselerinde yaygınlaştırılması temennisini dile getirdi. Okulu, örnek gösteren Vali Ercan Topaca, "ASO Teknik Koleji'ne benzer bir okulun Ankara'da kurulması için gerekli çalışmalar başlatılacak" şeklinde konuştu.

ZF'den eğitime tam destek

ASO Teknik Koleji'ne, iş makineleri ürün gamındaki çeşitli komponentleri bağışlayan ZF'den bir bağış daha geldi. 2015 yılında iş makinelerinde kullanım alanı olan bir adet ön aks, bir adet arka aks ve bir adet şanzıman bağışlayan ZF, kamyon ve otobüslerde geniş kullanım alanı olan bir adet AS Tronic şanzıman ve ona entegre edilmiş Intarder ile bağışlarını çeşitlendirdi. AS Tronic ve Intarder'in ASO Teknik Koleji'ne teslimatı, 12 Aralık 2016 tarihinde Hidromek, ASO Teknik Koleji ve ZF yetkililerinin katıldığı bir tören ile gerçekleşti.

ASO 1. OSB'de Öğretmenler Günü yemeği

ASO 1. OSB'de yer alan ASO Teknik Koleji, Erkunt Mesleki Eğitim Merkezi ve Hacettepe Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu öğretmenleri kutlama yemeğinde bir araya geldi.

Çamlıbahçe Restaurant'ta gerçekleştirilen davete, Ankara Sanayi Odası ve ASO 1. OSB Başkanı Nurettin Özdebir, ASO 1. OSB Yönetim Kurulu Üyeleri, ASO Eğitim Vakfı Üyeleri, okul yöneticileri ve öğretmenler katıldı.

Başkan Nurettin Özdebir, yemekteki konuşmasında tüm öğretmenlerin Öğretmenler Günü'nü kutladı.

Özdebir, öğretmenlerin donanımlı bir neslin oluşması için çok kıymetli olduğunu ifade ederek, şöyle konuştu: "Geleceğin nesillerini ve şekil-

lenmesini inşa eden sizlersiniz. 'Bana bir harf öğretenin kırk yıl kölesi olurum' sözü öğretmenliğin ve öğreticiliğin ne kadar değerli olduğunu işaret ediyor. Bugün sizin yetiştirmiş olduğunuz talebeleriniz içinde başbakan, cumhurbaşkanı ya da çok başarılı girişimciler çıkacak. Yaptığınız hizmet son derece saygı değer. Nerde bir sorun varsa temelinde bir eğitim eksikliği vardır. O zaman bizler, daha iyi nesiller yetiştirerek bu sorunlardan hep beraber kurtulacağız. İyi ki varsınız, Öğretmenler Günü'nüz kutlu olsun."

Güney Kazakistan heyeti ASO 1. OSB'de

Ankara Sanayi Odası, iş birliğiyle Güney Kazakistan'ın Çimkent şehrinde kurulan organize sanayi bölgesi yönetimi, 28 Kasım 2016 tarihinde ASO 1. OSB'yi ziyaret etti.

Kazak-Türk OSB İşletme Müdürü Maksat Yeskendir ve beraberindeki heyeti kabul eden Ankara Sanayi Odası ve ASO 1. OSB Başkanı Nurettin Özdebir, "Türkiye ile Kazakistan firmaları arasında çok önemli projeler yürütüyoruz. Bunlardan biri de ASO ile Güney Kazakistan Bölge Valiliği tarafından Çimkent'te inşaatı devam eden Organize Sanayi Bölgesi. 227 hektarlık alanda kurulacak OSB'nin 50 hektarlık bölümünün altyapı çalışmaları devam ediyor" dedi.

Macaristan heyeti OSB'yi ziyaret etti

Macaristan Ticaret Ateşesi Roland Kiss'in başkanlığındaki heyet, 16 Kasım 2016 tarihinde ASO 1. OSB'yi ziyaret etti. Heyet, Bölge Müdürü Ahmet Balcı'dan yürütülen çalışmalar konusunda bilgi edindi.

Konuk heyete ASO 1. OSB'nin kurumsal yapısı, üyelerine yönelik sunulan hizmetler ve yürütülen projeler hakkında detaylı bilgiler veren ASO 1. OSB Bölge Müdürü Balcı, Macaristan ve Türkiye arasında iş birliklerinin geliştirilmesinin önemine dikkat çekerek, yapılan ziyaretin ülkeler arası yeni pazar fırsatlarının yaratılması ve ticari bağların güçlendirilmesinde faydalar sağlayacağını vurguladı.

ASO MYO öğrencilerine 1. OSB'den uygulamalı ders

Hacettepe Üniversitesi Ankara Sanayi Odası Meslek Yüksekokulu (ASO MYO) öğrencileri, üniversite-sanayi iş birliği kapsamında, alışılmamış üretim yöntemleri, malzeme teknolojisi, üretim teknikleri, kaynak teknolojisi derslerini ASO 1. OSB'de yer alan firmalarda uygulamalı olarak işliyor.

Yüksekokul Müdür Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Şener Karabulut, "Hızlı prototipleme, lazer ile kesme, aşındırıcılık, su jeti ile kesme, tel erozyon tezgâhları ve plazma kesim tezgâhları gibi özel imalat tezgâhlarına üniversitelerin ve mesleki okulların sahip olma imkânı yok. ASO 1. OSB, bize kapılarını sonuna kadar açıyor" diye konuştu.

Türkiye'nin En İyi Ofis Projesi Ankara'da

MAIDAN

OFIS • HOME OFIS • MEYDAN

EUROPEAN
PROPERTY
AWARDS
WINNER 2016-2017

Best Office Architecture

Avrupa Gayrimenkul Ödülleri'nde "Türkiye'nin En İyi Ofis Projesi" ödülünü kazanmanın gururunu yaşıyoruz.

Bu başarıya emek veren tüm iş ortaklarımıza ve gücümüze güç katan değerli müşterilerimize teşekkür ederiz.

5.400 TL/m²'den başlayan fiyatlar ve hemen fatura imkânıyla, Kasım 2017'de teslim.

Satış Ofisi

0.312 221 66 55

f t i /maidanankara

Eskişehir Yolu Bilkent Kavşağı
No:4 Çankaya / Ankara
www.maidan.com.tr

EGEGRUP
Yapı Endüstrisi A.Ş.

BİM MÜHENDİSLİK
VE İNŞAAT A.Ş.

AKİP'in 4'üncü toplantısı yapıldı

Türkiye'deki kümeler ve küme girişimleri arasındaki iş birliğinin sağlanması amacıyla kurulan Anadolu Kümeleri İşbirliği Platformu (AKİP) 4'üncü toplantısı, OSTİM'in ev sahipliğinde gerçekleşti.

Platformun yeni dönem yol harita-

sının konuşulduğu toplantıya, ülke genelinden 40'a yakın kümelenme katılım sağladı. Toplantıda AKİP'in yeni dönemdeki faaliyetlerini koordine edecek yedi kişilik İcra Kurulu oluşturuldu.

OSTİM Vakfı Müdürü Gülnaz Kara-

osmanoğlu, platformun ileri hedeflerini şöyle aktardı: "Bölgesel kalkınma modeli olan kümelenme çalışmaları hakkında farkındalık yaratmak, merkezi, yerel otoriteler ve üniversiteler ile ilişkilerin geliştirilmesine destek vermek, kümeler arası iş birliklerini, artırmak ve ortak projeler geliştirmek, uluslararası iş birliği ağ ve platformlarında etkin yer almak ve kümelerin uluslararası tanıtımını yaparak küresel değer ve tedarik zincirlerine eklenmesini sağlamak, ulusal kümelenme politikası ile destek modellerinin geliştirilmesi ve uygulanmasına katkı vermek."

OSTİM 'Bilge Proje'ye paydaş oldu

Avrupa Birliği'nin finansmanında Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) tarafından yürütülen, İşçi ve İşverenlerin Kapasitelerinin Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yoluyla Geliştirilmesi Projesi'ne (Bilgeİş) OSTİM de paydaş oldu.

Projeye ilişkin protokol OSTİM OSB Bölge Müdürlüğü'nde imzalandı. Protokol, OSTİM adına Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Aydın ile Bölge Müdürü Adem Arıcı, ODTÜ adına da Kurum Kıdemli Temsilci Vekili Prof. Dr. Kürşat Çağiltay tarafından imzalandı.

Proje hakkında bilgi veren Prof. Dr. Kürşat Çağiltay, projeyi, ODTÜ'nün toplum üniversitesi olma yönündeki çalışmalarından biri olarak niteledi. Bilgeİş'in hedef kitlesinin; özellikle KOBİ'ler olduğunu ifade eden Çağiltay, internet üzerinde hazırladıkları eğitim portalıyla KOBİ'lerin ihtiyaçlarına yönelik dersler hazırladıklarını vurgulayarak, "Bu kapsamda, başlangıç için 100 adet, herkese açık ücretsiz ulaşabilecek dersler hazırlıyoruz" dedi.

OSTİM, sporda engelleri kupayla kaldırdı

OSTİM'in spordaki temsilcisi OSTİMSPOR, Aralık ayının başında Paravolley (oturarak voleybol) takımını oluşturdu. Tecrübeli isimlerin yer aldığı takım, katıldığı ilk turnuvada kupa kaldırdı.

13 kişilik kadrosuyla, Kırıkkale'de düzenlenen sezona hazırlık turnuvasında Kırıkkale İl Gençlik Hizmetleri İl Müdürlüğü, Konya Bedensel Engelliler ve Adana Umudun Işığı ekipleriyle zorlu müsabakalar oynayan OSTİMSPOR'lu sporcular, üç maçta üç galibiyetle şampiyon oldu.

Haftada üç antrenmanla lige hazırlanan kulüp, 2020 Tokyo Olimpiyatları'nda ülkemizi temsil edecek milli takıma en az beş sporcu göndermeyi hedefliyor.

Girişimcilere destek geldi

TÜBİTAK, girişimcilerin, teknoloji ve yenilik odaklı iş fikirlerini, katma değer ve nitelikli istihdam yaratma potansiyeli yüksek teşebbüslere dönüştürebilmeleri için, fikir aşamasından pazara kadar olan faaliyetlerin desteklenmesi, böylece nitelikli girişimciliğin özendirilmesi ve uluslararası rekabet gücü olan, yenilik-

çi, teknoloji düzeyi yüksek ürün ve hizmetleri geliştirebilen başlangıç firmalarının oluşturulmasını amaçlayan 1512 Teknogirişim Sermaye Destek Programı sonuçlarını açıkladı. 01-30 Haziran 2016 tarihleri arasında açık kalan çağrıya yapılan 25 başvurunun değerlendirme sonuçlarına göre, yedi kuruluş desteklenecek.

Anadolu OSB'den teknopark müjdesi

Anadolu Organize Sanayi Bölgesi, 28 Aralık 2016 tarihinde yaptığı etkinlik ile 15'inci kuruluş yılını kutladı.

Etkinliğe, Sanayi Bölgeleri Daire Başkanı Mahmut Tufan, Sanayi Bölgeleri Daire Başkanı Bayram Özdemir, Sanayi Bölgeleri Daire Başkanı Soner Erkek, Sanayi Bölgeleri Daire Başkanı Caner

Koçoğlu, Yenimahalle Belediye Başkanı Fethi Yaşar, Başkent Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Mehmet Abdülkadir Varoğlu, önceki dönem Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Kemal Nehrozoğlu, önceki dönem Çankaya Belediye Başkanı Muzaffer Eryılmaz, OSİAD Başkanı Ahmet Kurt, Türk Eğitim Vakfı Ankara Şubesi Başkanı Ömer Turna, TÜSİAV Başkanı Veli Santoprak, CHP Ankara İl Başkanı Adnan Keskin, bursiyer öğrenciler, Anadolu OSB Yönetimi ve yatırımcıları katılım sağladı.

Kutlamada konuşan Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Kutsi Tuncay, "Anadolu OSB'de yıl itibarıyla 40 fabrika üretime geçti. 2 bin kişiye istihdam

sağlandı. 50 fabrikanın ise üstyapı inşaatları devam ediyor. 2017'de 2'nci etabımızın altyapı çalışmaları tamamlanmasının ardından katılımcılarımız yerlerini alacak" ifadelerini kullandı.

"2017'DE TEKNOPARK HEDEFİNDEYİZ"

Konuşmasına teknopark müjdesi vererek devam eden Başkan Tuncay, "2017 hedeflerimiz arasında katılımcılarımızla iş birliği halinde bir teknopark inşa etmek var. Konuyla ilgili çalışmalarımıza hız verdik. Öte yandan Başkent Üniversitesi ile eğitim, sağlık ve rekreasyon çalışmaları kapsamında protokol imzalandık. Yaratıcı düşünce ile üretimin gücünü bir araya getirdik. Üniversite ile fizibilite çalışmasını tamamladığımız Organize Bilgi İnovasyon Teknoloji Merkezi (ORBİT-MER) ile katılımcılarımız yüksek katma değerli ürün üretimi sağlayabilecek ve sürdürülebilir endüstriyel tasarım üretebilecek" diye konuştu.

Anadolu OSB'de AR-GE zirvesi yapıldı

Yüksek katma değerli ürün üretilebilmeleri için yatırımcılarını teşvik eden Anadolu Organize Sanayi Bölgesi'nde Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ankara Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, KOSGEB, Ankara Kalkınma Ajansı, TÜBİTAK, Kredi Garanti Fonu (KGF) ve Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nin katılımıyla AR-GE Reform Paketi Toplantısı 28 Aralık 2016 tarihinde yapıldı.

Toplantı, Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Kutsi Tuncay'ın konuşmasıyla başladı. Anadolu OSB olarak bugüne kadar yaptıkları organizasyonlarının temel amacının hükümetin 2023 hedeflerine ulaşabilmek olduğunu kaydeden Tuncay, endüstriyel simbiyozun artırılarak, istenilen noktaya ulaşabilmesi için sanayiciler kadar devletin de bir patron niteliğinde katkı koymasının gerektiğini ifade etti.

Tuncay, "Türkiye Cumhuriyeti'nin vatandaşı ve üreticileri olarak, konulan hedeflere ulaşmak için birçok projeye, düşünceye, tecrübeye gereksinim duyuyoruz ancak en fazla devletin verimli ve sürdürülebilir desteği-

ne ihtiyacımız var" diye konuştu.

Tuncay, sözlerine şöyle devam etti: "Dövizin özellikle 2002-2013 tarihleri arasında sabit kalması, Türkiye'de üretim yapan birçok firmanın üretimden koparak, ithalata dönmesine sebep oldu. 2013'e geldiğinde ise üretim maliyetleri; hizmetler sektöründe, doğalgazda, enerjide yüzde 100'ün üzerinde artmışken, doların sabit kalması hatta eksi bakiye vermesi üreticiyi, üretmekten vazgeçirdi ve üretimini ithal ederek işini görmeye zorladı. En yakın örnek benim firmamdır. Şu an makine imalat sektöründe üretimin yüzde 80'inde ithal girdi var. Türkiye'de tarım, turizm, tekstil ve madencilik dışında tüm sektörlerde ithalatçı

konumundayız. Bu dört sektör Türkiye'nin cari açığını kapatmaya yetmiyor. Bizim üretmekten başka çaremiz yok. Hayatın her alanında üretim sağlayacak projelere, çalışmalara ihtiyacımız var."

Ardından Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. M. Emin Candansayar, Başkent Üniversitesi BİTTO Yöneticisi Arzu Fırlarlar, KOSGEB OSTİM Müdürü Köksal Özen, Ankara Kalkınma Ajansı Uzman Nedim Sözen, TÜBİTAK konusunda Gazi Üniversitesi Rektör Danışmanı Prof. Dr. Metin Salamcı, KGF OSTİM Müdürü Ahmet Taner Çetiner ve Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Öğretim Üyesi Mükerrrem Şahin sunum yaptı.

“Yapısal reform beklentileri yabancı sermayeyi ülkeye çekiyor”

Ankara Sanayi Odası Kasım ayı Olağan Meclis Toplantısı'nda Türkiye'de iş yapmayı zorlaştıran alanlara değinen ASO Başkanı Nurettin Özdebir, “Bu durumun değişmesi ve reform sürecinin yeniden hızlandırılması gerek. Yapısal reformların devam edeceği beklentisi, yabancı sermayeyi ülkemize çeken en önemli faktörler arasında” dedi.

Nurettin Özdebir, piyasa gözetim ve denetiminden sorumlu kamu kurumlarının daha da güçlendirilmesi gerektiğinin altını çizdi.

Ankara Sanayi Odası (ASO) Kasım ayı Olağan Meclis Toplantısı, 30 Kasım 2016 tarihinde yapıldı. Küresel Rekabet Raporlarının masaya yatırıldığı toplantıda önerilere yer verildi.

Dünya Ekonomik Forumu'nun 2015-2016 Küresel Rekabet Raporunda Türkiye'nin rekabetçilikte 140 ülke arasında 51'inci sırada yer aldığı altını çizen Nurettin Özdebir, “2016-2017 Raporu'nda ise Türkiye, dört sıra gerileyerek 138 ülke arasında 55'inci oldu. İş yapmayı zorlaştıran en sorunlu alanlar arasında; vergi oranları, işgücünün yeterli niteliklere sahip olmaması, finansmana erişim, etkin çalışmayan bürokrasi üst sıralarda yer alıyor” diye konuştu.

Nurettin Özdebir, Dünya Bankası'nın ülkeleri iş yapma kolaylığı açısından sıraladığı Doing Business 2016 Raporu'nda 189 ülke arasında 55'inci sırada yer aldığını, 2017 Raporu'nda ise 14 sıra gerileyerek, 190 ülke arasında 69'uncu olduğunu anlattı. Öz-

debir, konuşmasına şöyle devam etti: “Türkiye'de iş yapmayı zorlaştıran en sorunlu alanlar; inşaat izinleri, finansmana erişim, vergilerin ödenmesinde harcanan süre ve vergi oranları, iflas eden şirketlerin tasfiyesi şeklinde sıralanıyor. Her iki kuruluşun raporlarında Türkiye'nin sıralamalarındaki yerinin kötüleşmesinin temel nedeni, sorunlu alanlardaki kötüleşme değil, diğer ülkelerin reformlarını bizden daha hızlı gerçekleştirmeleri. Bunun anlamı, Türkiye'nin reformları yeterli hızda ve etkinlikle gerçekleştiremediğidir. Bu durumun değişmesi ve reform sürecinin yeniden hızlandırılması gerek. Yapısal reformların devam edeceği beklentisi, yabancı sermayeyi ülkemize çeken en önemli faktörler arasında.”

Kasım ayı başlarında Standard and Poor's Türkiye'nin kredi notunu BB olarak teyit ederken, not görünümünü “negatiften durağana” yükselttiğini hatırlatan Özdebir, “Not görünümündeki iyileşmeye gerekçe

olarak, politika yapımcıların reformları uygulamaya devam edeceği beklentisi gösterildi. Bu örnekten de görüleceği gibi reform beklentilerinin boşa çıkarılmaması gerekiyor” değerlendirmesinde bulundu.

“TRUMP'IN BAŞKANLIĞI ÖNEMLİ SONUÇLAR DOĞURACAK”

ABD'de de Donald Trump'ın beklenmedik bir biçimde başkan seçilmesinin küresel düzeyde önemli siyasi ve ekonomik sonuçlar doğuracağına değinen Nurettin Özdebir, “Trump'ın seçilmesi finansal piyasalarda dalgalanmalara yol açtı; dolar, tüm paralar karşısında değer kazandı. Trump'ın başkan seçilmesi, Avrupa'da zaten yükselmekte olan aşırı sağcı partilerin iştahını kabarttı. Önümüzdeki dönemde yapılacak seçimlerden bu partilerin başarılı çıkma, hatta bazılarının iktidara gelme ihtimali çok güçlendi. Trump, sisteme olan güvenini kaybetmiş, ekonomiden aldıkları pay sürekli düşen

kitlelerin oylarıyla başkan seçildi” şeklinde konuştu.

Trump’ın halen görüşmeleri devam eden TTIP, TPP gibi ticaret anlaşmalarını rafa kaldıracağına kesin gözüyle bakıldığını anlatan Özdebir, “Dünyada küreselleşme süreci yeni bir döneme giriyor; sadece ABD’de değil her ülkede korumacı eğilimler güç kazanıyor. 2010 yılından bu yana dünya ekonomisi, yılda ortalama yüzde 3 büyürken; dünya ticareti, yüzde 2 büyüdü. Korumacı eğilimler nedeniyle bu tablonun önümüzdeki yıllarda daha da bozulması mümkün. Bu durum, ülkeler arasındaki rekabeti daha da şiddetlendirecek. Ülkemiz açısından bakıldığında, önümüzdeki yıllarda ihracat yapmak zorlaşacak, iç pazarda da ithal ürünlerle rekabet yoğunlaşacak” ifadelerini kullandı.

“ETKİLİ BİR DENETİM SİSTEMİ GEREKİYOR”

Bu noktada, Piyasa Gözetim ve Denetimine büyük görev düştüğüne

değinen Nurettin Özdebir, “Kalitesiz ve teknik mevzuatına uygun olmayan merdiven altı ve Uzak Doğu menşeli ucuz ürünler, etkili bir piyasa gözetim ve denetim sistemini gerekiyor. Piyasa gözetim ve denetimlerinin etkinliği bir taraftan tüketicilerin sağlık ve güvenliğini korurken diğer taraftan da kayıt dışı ekonomi ile mücadelede destek aracı olabilecek. Ayrıca muhtemel vergi geliri kayıplarının önlenmesine yardımcı olacak” diye konuştu.

Piyasa gözetim ve denetiminden sorumlu kamu kurumlarının daha da güçlendirilmesi gerektiğinin altını çizen Özdebir, denetim kapasitesinin artırılması için sanayi odaları gibi meslek örgütlerinden piyasadan numune alıp test ettirme ve kamu otoritesinin test sonuçlarına göre işlem yapmasını sağlayacak yeni bir yöntem geliştirilmesini istedi.

Hükümetin iş dünyasının koruma taleplerine olumlu yaklaştığını ve gerekli tedbirleri aldığını kaydeden

Nurettin Özdebir, “Ancak burada dikkatli olmak ve toptancı bir yaklaşımdan kaçınmak gerek. Ülkemizde yeterli kapasitede üretilmeyen ve korumaya alındığında rekabet gücünü bozabilecek ürünler, bu tedbirlerin dışında tutulmalı. Küresel ekonomide değişmekte olan paradigma, rekabet gücümüzü arttıracak reformların önemini daha da artırıyor. Yapısal reformlar konusunda yoğun çaba gösteren ekonomi yönetiminin performansını daha da yükseltmesi gerekiyor” ifadelerini kullandı.

Bakanlar Kurulu kararı ile KO-Bİ’lerin ve KOBİ tanımı dışında kalan diğer yatırımcıların finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması için kredi garanti kurumlarına hazine desteği verilecek olmasının, ekonominin canlanmasına katkı sağlayacağına dikkat çeken Özdebir, Ekonomik Sosyal Konsey’in ilgili tarafların tam temsilini sağlayacak şekilde yeniden tasarlanması ve düzenli toplanmasının önemine işaret etti.

İlk birkaç yıl reformist çalışmalar yapan YOİKK’in sonradan bu yapıdan uzaklaşarak formaliteyi yerine getiren bir yapıya dönüştüğünü dile getiren Nurettin Özdebir, “Bu itibarla YOİKK yapısı yeniden gözden geçirilmeli, özellikle Ekonomi Bakanı ve Müsteşarı ile Teknik Komite başkanlarının olayı sahiplenmeleri ve yatırım ortamının iyileştirilmesinde itici güç haline gelmeleri gerekiyor. Ekonomik Sosyal Konsey, EKK ve YOİKK platformlarında KOBİ’lerin etkin temsili sağlanmalıdır” dedi.

“TEŞVİKLER, KÂR ETTİRMELİ VE REKABETİ BOZUCU OLMAMALI”

Şimdiye kadar uygulanan teşvik sisteminin, işletmelerin kâr etmeleri halinde yararlanılacak nitelikte teşviklerden oluştuğuna dikkat çeken Nurettin Özdebir, “İşletmelerin kâr etmelerini sağlayacak bir sistem kurulmalı. Teşviklerin rekabeti bozucu olmamasına da dikkat edilmeli” dedi.

Özdebir, yatırım teşvikleriyle ilgili diğer önerilerini şöyle sıraladı: “Daha önceleri uygulanmakta olan yatırım indirimi sistemine yeniden geçilmeli. Ayrıca bölgesel teşviklerde geri kalmış yörelerde her türlü sanayi yatırımının teşvik edilmesinden vazgeçilerek eğitim, sağlık ve kültürel yatırımlar gibi bölgenin sosyal altyapısını geliştirecek yatırımlara öncelik verilmeli. Buna ek olarak, rekabet gücünü kaybetmekte olan gelişmiş bölgelerdeki yatırımların buralara taşınmasına teşvik verilmelidir. İmalatçı firmaların rekabet gücünün artırılabilmesi için en önemli girdilerini oluşturan enerji, istihdam ve haberleşme üzerindeki yüksek vergiler düşürülmeli, elektrik üzerindeki TRT fonu, belediye fonu gibi ilaveler kaldırılmalı.”

ASO Başkanı Nurettin Özdebir, borç yapılandırılmalarının çok sık yapıldığını belirterek, burada kalıcı çözümün vergi oranlarındaki indirimle sağlanabileceğini, yapılandırmada ise ödemelerin piyasaların rahatladığı dönemlerde yapılması gerektiğini anlattı.

“İŞGÜCÜNÜ YÜKSELTMEK İÇİN ÇALIŞIYORUZ”

İşgücünün niteliğini yükseltmek için Millî Eğitim Bakanlığı'nın yoğun çaba harcadığını dile getiren Özdebir, “Biz de ASO olarak işgücünün niteliğini yükseltmek için Erkunt Eğitim Merkezi'nde SİMEP projesini uyguluyor, Hacettepe Meslek Yüksek Okulu ile iş birliği yapıyor, ASO Teknik Koleji'nde eğitim faaliyetlerinde bulunuyoruz. Bir de anaokulumuz var” diye konuştu.

Bunların yanı sıra, mesleki eğitimi özendirecek tedbirlerin alınması gerektiğine vurgu yapan Özdebir, “Örneğin, meslek lisesi ya da meslek yüksekokullarından mezun olup imalat sanayiinde üç yıl çalışmış olanlara askerlikte, kısa dönem gibi bazı ayrıcalıklar tanınabilir” ifadelerini kullandı.

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci:

“Merkez Bankası kura müdahale etmemeli”

Ankara Sanayi Odası Kasım ayı Olağan Meclis Toplantısı'nda konuşan Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, Türk Lirası'ndaki düşüş ile ilgili Merkez Bankası ve ekonomik faktörlerin müdahalesine gerek olmadığını söyledi. Bakan Zeybekci, “Önce devlet olarak bizim Türk Lirası'nı kullanmamız lazım ki piyasadaki döviz talebini aşağıya doğru çekelim. Almış olduğumuz ve alacağımız tedbirlerle piyasadan derhal 10 milyar dolarlık bir döviz talebini çekebilme ihtimalimiz var. Bu, kalıcı ve olması gereken müdahale. Diğer müdahale tarzlarımızı da hızlı şekilde geliştiriyoruz” dedi.

15 Temmuz darbe girişiminde Türkiye ekonomisinin stres testinden büyük başarıyla çıktığını belirten Nihat Zeybekci, “Bu olaylar başka bir ülkenin başına gelseydi, o ülkenin bankacılık sistemi en az 6 ay kendine gelemezdi” yorumunda bulundu.

Dünyada ekonomi haritalarının yeniden çizildiğine dikkat çeken Zeybekci, özellikle 2008 krizinden sonra dünyanın toparlanmakta güçlük çektiğini, ülke ekonomilerinin birbirlerinin bütünleyici parçası haline geldiği için tek bir ülkenin krizden çıkması diye bir şeyin söz konusu olamayacağını anlattı.

Kendisinin de sanayinin içinden gelen biri olarak, sorunları yakından bildiğini kaydeden Nihat Zeybekci, “Yani istihdam ne

demek, ay sonu geldiğinde maaş ödemek ne demek, bütün vergi, sigorta mükellefiyetlerini bihakkın, hiçbir gecikmeye tabi olmaksızın yerine getirmek ne demek, onları gayet iyi biliyorum” dedi.

“ÖNEMLİ OLAN YÜKSELİŞ DEĞİL, DALGA BOYUTU”

Konuşmasında kur hareketlerine de değinen Nihat Zeybekci, burada önemli olanın yükseliş değil, dalga boyu olduğunu söyledi. Dalga boyları yükseldikçe birilerinin spekülatif gelir elde ettiğine vurgu yapan Zeybekci, “Dalga boyu ne kadar düşerse onun yönünün yukarı doğru olması hiçbir anlam ifade etmez, zaman içinde kendi dengesini bulur. Dalga boylarında hem yukarı çıkarken, hem aşağı

inerken o spekülasyon amaçlı gelirler oluşur. O dönemde şunu söylemiştik: Demiştik ki, dokunmamak lazım, müdahale etmemek lazım, kurla ilgili söylüyorum, piyasa bu dengeyi kendisi bulacaktır” ifadelerini kullandı. Türkiye’nin gerek bütçe açığı gerekse kamu borçluluğu yönünden AB’nin birçok ülkesinden daha iyi noktada olduğunu söyleyen Nihat Zeybekci, cari açığın da tehdit olmaktan çıktığını aktardı.

Türkiye’de ekonomik aktörlerin kura müdahale etmemesi gerektiğini yineleyen Zeybekci, buna karşılık özel sektörün, devletin dövizden vazgeçmesi gerektiğini bildirdi. Cumhurbaşkanı’nın müdahalesiyle kamu ihalelerinde de TL kullanıldığını belirten Nihat Zeybekci, alınan tedbirlerle piyasadan 10 milyar dolarlık döviz çekme ihtimallerinin olduğunu dile getirdi.

FED’in faiz artırımı yapamayacağını, yapsa bile bunun sürdürülebilir olmayacağını vurgulayan Zeybekci,

paritenin 1.45’ten 1.05’e gerilemesini de bunda etkili olduğunu ifade etti ve “Milli gelirin yüzde 25’ini dış ticaretten sağlayan Amerika için değerli dolar sürdürülebilir değildir, bunu uzun vade devam ettiremezler. Bunu sadece bir dönem için beklentiyi yöneterek dünyadaki para akışını Amerika’ya doğru yönlendirme olarak görüyorum” dedi.

Bu süreçte Türkiye’nin proaktif bir politika izlediğini anlatan Nihat Zeybekci, dünya ticaretinin aşağı gittiği dönemde AB’ye olan ihracatın yüzde 8 arttığını, yaklaşık 20 yıldan beri uygulanan Gümrük Birliği Anlaşması’nın ortak deklarasyonla güncelleme prosedürüne sokulduğunu dile getirdi.

“KAPSAMI GENİŞLETİLEN GÜMRÜK BİRLİĞİ, AB İLE BÜTÜNLEŞME SAĞLAYACAK”

Gümrük Birliği Anlaşması’nın kapsamının, gıda ve tarım, hizmetler, kamu alımları ve e-ticaret olmak

üzere genişletileceğini söyleyen Zeybekci, “Bu, ekonomik anlamda tam anlamıyla Avrupa Birliği’yle entegre olmak demek. Türkiye olarak, Gümrük Birliği karar alma mekanizmalarının içinde olmak, diğer konumuz ve artı Avrupa Birliği’nin 3’üncü ülkelerle imzalayacağı Serbest Ticaret Anlaşmalarına Türkiye’nin de otomatik olarak taraf olması demek. Bu da Avrupa Birliği’nin Amerika’yla şu anda kritik noktaya gelen TTIP Anlaşması’na Türkiye’nin otomatik olarak taraf olmasının önünün açılması demek” ifadelerini kullandı. Bir yandan Avrasya Gümrük Birliği görüşmeleri sürerken, diğer yandan Rusya ile STA görüşmeleri yapıldığını bildiren Zeybekci, bunların asla AB’ye alternatif olamayacağına değindi.

Türkiye’de büyümenin yüzde 5’in altına indiğinde işsizliği azaltmanın mümkün olmadığını söyleyen Nihat Zeybekci, tasarruf oranını artırmak için ellerinden gelen her şeyi yaptıklarını kaydetti.

“Tüm sıkıntılara rağmen gururla üretmeye devam ediyoruz”

Ankara Sanayi Odası Aralık ayı Olağan Meclis Toplantısı'nda söz alan ASO Başkanı Nurettin Özdebir, “2016 yılında bir milletin başına gelebilecek en ağır acıları çektik. Yine de gururla yaşamaya, çalışmaya ve üretmeye devam ediyoruz” dedi.

Ankara Sanayi Odası (ASO) Aralık ayı Olağan Meclis Toplantısı, 28 Aralık 2016 tarihinde gerçekleştirildi. ASO'nun 2017 yılı bütçesinin kabul edildiği toplantıda Başkan Nurettin Özdebir, 2016 yılının genel bir değerlendirmesini yaptı.

“2016 yılında bir milletin başına gelebilecek en ağır acıları çektik” sözleriyle konuşmasına başlayan Nurettin Özdebir, 2017'nin çok daha huzurlu ve mutlu geçmesini diledi.

2015 yılında Rusya ile gerilen ilişkilerin etkilerini, 2016'da ihracat ve turizm gelirleri yönüyle çok net hissettiklerini belirten Özdebir, “Suriye’de dinmek bilmeyen kan hâlâ akmaya devam ediyor. Bir taraftan kardeşlerimizin acılarını birlikte yaşıyoruz, bir taraftan önemli bir ticaret ortağımızı kaybetmenin ve Körfez Ülkeleri’ne ulaşım yolunun kapanmasının yükünü çekiyoruz. Bunun yanında ülkemizde üç milyona yakın Suriyeli kardeşimizi misafir ediyoruz. Ülke içinde çok üzücü ve şerefsizce düzenlenen terör saldırıları oldu. Gerek PKK gerek DAESH kalleşçe saldırılar yaptılar, canlarımıza kıydılar” dedi.

Yıl içinde seçim yapılmasa da gerçekleşen hükümet değişikliği-

nin aynı zamanda önemli bir makas değişikliğine yol açtığının altını çizen Nurettin Özdebir, “Her şeyden önemlisi, 15 Temmuz gibi bir gecede, unutulmayacak bir alçaklığı ve gururu bir arada yaşadık. İçimize işlemiş ve bedenimizi tepeden turnağa sarmış bu habis urla, bu alçaklık ile mücadele etmeye devam ediyoruz” diye konuştu.

Toplantıda bulunanlara, “Bunlar başka bir ülkede yaşansaydı o ülke ne hale gelirdi?” sorusunu yönelten Nurettin Özdebir, “Ya da şunu soralım kendimize, bunlar 90’lı yıllarda Türkiye’de yaşansaydı neler olurdu? Biz tüm bunlara rağmen güzel ülkemizde gururla yaşamaya, gururla çalışmaya, gururla üretmeye devam ediyoruz. Sanayicilik bir tutkudur. Evet, biz sanayiciyiz ve biz tutkuluyuz. Biz ülkemize hastayız, üretmeye tutkuluyuz, değer yaratmaya hastayız” ifadelerini kullandı.

“27 ÇEYREKTİR BÜYÜYEN EKONOMİ İLK KEZ KÜÇÜLDÜ”

Yılın üçüncü çeyreğinde ekonominin küçüldüğünü; ancak bir rakamın moralini bozmayacağını söyleyen Nurettin Özdebir, dimdik ayakta olduklarını, çalışmaya, üretmeye ve istihdam yaratmaya devam

ettiklerini aktardı. 27 çeyrektir büyüyen ekonominin 2009 yılından bu yana ilk kez küçüldüğünü dile getiren Özdebir, şu değerlendirmede bulundu: “Az önce saydığım onca tehde, onca zorluğa rağmen büyümemizi bekleyen var mıydı? Küçüldüğümüz ne? Yüzde 1,8. Bunca alçaklığa rağmen bu kadar az küçülen bir ekonomimiz varsa yapmamız gereken, başımızı göğe kaldırmak, şükretmek ve ‘Bismillah’ deyip kaldığımız yerden devam etmek.”

Milletin işleyen çarkı sanayicilere ‘durmak yok’ demeye gerek olmadığını kaydeden Nurettin Özdebir, “Biz zaten durmadan çalışmaya devam eden, milletimize çalışarak yol gösteren bir camiyiz. Biz Cumhuriyetin kalbinin attığı yerde, işleyen çarkların, tüten bacaların sahibi olan 8 binden fazla sanayiciyiz” dedi.

“MİLLİ GELİR HESAPLARINDA REVİZYON ELEŞTİRİSİ DOĞRU DEĞİL”

TÜİK’in milli gelir hesaplarında revizyon yaparak eski verileri de güncellediğini hatırlatan ASO Başkanı Nurettin Özdebir, revizyona yönelik eleştirilerin doğru olmadığını ifade etti ve “TÜİK bunu tek başına yapmadı. AB muhasebe sistemine uyum amacıyla yapılan

Nurettin Özdebir, girişimci bilgi sistemi verilerine göre, Türkiye'deki yüksek teknoloji ürünlerinin yüzde 20'sinin Ankaralı sanayiciler tarafından üretildiğini söyledi.

bir düzenleme yaptı; yani AB ne yapıyorsa biz de onu yaptık. Çalışmalarına 2010 yılında başlanan sisteme AB, 2014 sonunda geçti. Biz de 2016 sonunda geçtik. Kaldı ki 2016'nın 3'üncü çeyreğinde bu yeni sisteme geçileceği daha önceden belliydi. Bazıları sırf muhalefet olsun diye ortaya çıkıp konuşuyor. İşin doğrusunu bilelim, hatalı bir uygulama varsa yine eleştirelim; ama sırf eleştirmek için kurumları zedelemeyelim" şeklinde konuştu.

"KREDİLERLE İLGİLİ DÖRT KRİTİK GELİŞME VAR"

2016 yılında tüm zorluklara rağmen, çok sayıda destek ve reform başlatıldığının altını çizen Özdebir, "Başbakanımız Binali Yıldırım'ın açıkladığı EKK kararları bize moral verdi. En büyük sıkıntımız, likidite ve finansa erişim değil mi? Bakın, kredilerle ilgili dört kritik gelişme var" dedi.

Bu kapsamda, KGF desteklerinde 250 milyar liralık kredi hacmi oluşturulduğunu kaydeden Nurettin Özdebir, nefes kredisi kapsamında ise ASO olarak, 500 üyeye 100'er bin lira olmak üzere toplamda 50 milyon lira kredi kullanılacağı bilgisini verdi. Nefes kredisinden ciro su 40 milyon liradan az olan ve istihdam sayısı 250'yi geçmeyen üyelerin yararlanabileceğini dile getiren Özdebir, yıllık faiz oranının yüzde 9,9 olacağını ifade etti.

Özdebir, KOSGEB aracılığıyla da firmalara ilk yılı ödemesiz 3 yıl vade ile 50 bin liralık faizsiz destek verebileceğini, Eximbank kefaletinin yüzde 100'e çıkarılarak aracı bankanın da kaldırılacağına değindi.

"İNŞAATTA KDV İADESİ, YATIRIMLARI HIZLANDIRACAK"

İnşaat işlerinde KDV iadesi yapılmasının maliyeti düşürerek yatırımların hızlanmasına katkı sağlayacağını belirten Nurettin Özdebir, şöyle devam etti: "ASO olarak,

uzun süredir değişiklik yapılmasını önerdiğimiz bankacılık sektörünün reel sektör kredilerinin yeniden yapılandırılması için yetki ve imkân verecek karşılıklar kararnamesinin bu paketin içinde yer alması da bizi memnun etti. Ancak eksiklikler var, sicili bozulmamış temerrüde düşmemiş kredilerde de takipteki müşterilere atılmadan karşılıkları artırılmadan yapılandırılmalı. Bunun için de karşılıklar kararnamesinden ayrı olarak Krediler Yönetmeliği'nde tadilat yapılmalı."

"2016'DA PROJELERİMİZE DEVAM ETTİK, YENİLERİNİ GÜNDEME ALDIK"

Konuşmasının devamında 2016 yılında yapılanlara değinen Başkan Özdebir, "53'üncü yılımızı geride bırakan üye sayımız 8 bin 158'e ulaştı. 2016'daki faaliyetlerimizde temel hedefimiz, Ankara'nın yüksek teknoloji merkezi haline getirilmesi idi. Çok sayıda şirketimiz büyük başarılar kazanıyor. Sadece ulusal değil, uluslararası alanda yankılanan başarı örneklerimiz giderek artıyor. Ülkenin en köklü, en yenilikçi şirketlerine ev sahipliği yapıyoruz. Girişimci bilgi sistemi verilerine göre, ülkemizdeki yüksek teknoloji ürünlerinin yüzde 20'sini sizler üretiyorsunuz" değerlendirmesinde bulundu.

Hükümete iletilen görüş ve önerilerin bir kısmının hayata geçirildiğini ifade eden ASO Başkanı Nurettin Özdebir, konuşmasını şöyle bitirdi: "53 yıllık birikim ve altyapımız ile üyelerimizden gelen görüş ve önerileri 65. Hükümetimize ilettik. Bunların bir kısmının hayata geçirilmesinden büyük memnuniyet duyuyoruz. Sanayicilerimiz lehine yapılan düzenlemelerin ve yapısal reformların devamını umuyoruz. Nitekim EKK'da karara bağlanan ve Türkiye'yi Doing Business kriterlerinde yukarı sıçratacak kararların da hayata geçirilmesini sabırsızlıkla bekliyoruz. 2016 yılında projelerimize devam ettik, yenilerini gündeme aldık. Halen ulusal ve uluslararası düzeyde devam eden yedi, tamamlanmış iki, başvurusu kabul edilmiş iki, sözleşme aşamasında bir (36 milyon TL), taslak aşamasında iki projemiz var. Ayrıca, ASO Teknopark A.Ş. Teknoloji Geliştirme Bölgesi'ne alan ilavesi için 1. OSB'deki yurt binasının tadilatı ve bürokratik işlemleri bitmek üzere. Üyelerimizin uluslararası pazarlara açılmalarını sağlamak amacıyla, Çin, Amerika Birleşik Devletleri, Fransa ve Almanya'da dört uluslararası fuara katılım sağladık. Fuarlara Mozambik, Güney Afrika, Belçika, İtalya, Umman, Kuveyt, Katar, Fransa, Kenya ve Tanzanya'ya sektörel ticaret heyetlerimiz katıldı. Diğer taraftan, üyelerimizin beceri ve kapasitelerini geliştirmek üzere 24 eğitim programı düzenledik. Etiyopya'dan Rusya'ya, İran'dan Kolombiya'ya, Tayvan'dan Almanya'ya onlarca heyet ağırladık. Üyelerimizin sorunlarına çözüm üretmek için bürokrasinin en alt kademesinden Başbakanımıza kadar hepsinin kapısını çaldık. Gerek firma bazında gerekse sektörel sorunlarımızın birçoğuna çözüm ürettik üretmeye de devam edeceğiz."

2016'dan 2017'ye dünya ekonomisi ve Türkiye

2016 yılı finansal krizden bu yana belki de sorunu en bol, istikrarsızlığı en yüksek yıllardan birisi oldu. Sorunların bir kısmı önceki yıllardan devralındı, 2016 içinde çözülemedi ve yeni yıla devrildi. Bir kısım sorun da 2016 yılının içinde gelişti ve 2017 yılı bunları kucagında buldu.

2016'yı iyi anlamak için önceki yıllardan devralınmış üç önemli soruna baştan işaret edilmesi doğru olur. Bunlardan birisi zaman içinde genelleyen "büyüememe" sorunudur. Bu küresel krizden bu yana süregelen ve dünya ölçeğinde yaygın olarak gözlenen bir zafiyet olarak tanımlanabilir. Krizin başında çıkışı için uygun politika bileşiminin ne olabileceği irdelendi. Sonuçta, ağırlığın para politikasında olduğu bir iktisat politikası çözümü çıktı ortaya. Geldiğimiz noktada bu politika tercihinin başarı derecesi hâlâ tartışılıyor ama bu süreç dünya ekonomisine merkez bankaları hegemonyası gibi bir sorun da armağan etti. Bu sorunun yarattığı piyasa oynaklığı meselesi, 2016'da da çözülemeyip 2017 yılına devredilen ikinci sorundur. Önceki yıllardan devredilen üçüncü sorun ise Türkiye'ye yakın coğrafyada süregelen sıcak savaş da içeren uluslararası terördür.

Küresel kriz sonrasında büyüememe sorunu dünya ölçeğinde yaygın bir sorun haline geldi. Bu zafiyet, özellikle Batı'nın büyük ekonomilerinde gözlemlendi. Bunların başında Avrupa ülkeleri geliyor. Avrupa Birliği'nde büyüme zafiyeti nerede ise kronik bir hastalığa dönüştü. Bu ölçekte bir iktisadi bölgenin yaşadığı zafiyet kaçınılmaz olarak öteki ülkelere de etkiledi. Büyümedeki yavaş tempo küresel talebi törpülerken ülkeler arası ticaretin de yavaş kalmasına ve zemin kaybetmesine yol açtı.

FED'İN YARATTIĞI TEDİRGİNLİK 2017'Yİ ETKİLEYECEK

Merkez bankalarının küresel kriz sürecinin başından beri büyüememe sorununu çözmekte yetersiz kaldığı biliniyor. Bu bağlamda başı çeken

ABD Merkez Bankası (Fed) oldu. Canlandırma çabaları daha çok parasal genişleme ile yürütüldü. 2009 yılında başlayan genişleme sonuçta Fed'in para büyüklüğünün 4 trilyon doları aşması noktasına kadar geldi. Parasal genişlemenin sonuçta zarar verebileceği, buna karşı bir şey yapılması gerektiği görüşü 2013 Mayıs ayından beri devrede. Özellikle parasal genişleme sürecinde sıcak para bağımlısı haline gelmiş, gelişmekte olan ülkelere gelen bu tepkinin piyasalarda yarattığı aşırı oynaklık Fed'in ürkmesine ve hareketsiz kalmasına neden oldu. Ancak Fed'in miktar sıkılaştırması yapacağı tehdidi sürdü gitti. Fed toplantıları, beklentileri biçimlendiren önemli bir etken haline geldi ve oynaklığın daha da artmasıyla neticelendi. Bunun son örneği, 2016 yılı başında Fed'in yaptığı faiz artırımından sonra yılın sonuna kadar hareketsiz kalınmasının beklentilerde ve risk algısında yarattığı dalgalanmalar oldu. Sonuçta döviz kurlarında oynaklık arttı, küresel fon akışında kaymalar oldu ve istikrarsızlık büyüdü. Yıl biterken faizin yükseltilmesi ve 2017'de uygulanması düşünülen politikanın ana hatlarının belirlenmesi bu iklimi kısmen düzeltse de tedbirli beklentilerin devam ettiği söylenebilir. Fed'in yarattığı bu tedirginliğin ve bundan kaynaklanacak piyasa oynaklığının 2017 yılına taşınan önemli bir sorun olduğu kanısındayım.

Dünya ekonomisinde ileriye dönük beklentilerin hâlâ baskı altında olmasının önemli bir nedeni de Orta Doğu'da büyük ülkelerin de katılımıyla genişleyen sıcak çatışma ve bundan kaynaklanan uluslararası terördür. Bu dinamik güven kaybının ve harcamalarda kısıtlı davranmanın temel nedenlerinden birisidir ve büyüme zafiyetinin sürmesine ciddi katkı yapmaktadır. Yeni yılın ilk günlerinde İstanbul ve İzmir'de gerçekleştirilen yeni terörist saldırılar bu sürecin devam edeceğine işaret eden ilk olaylardır. 2016 yılından devredilen bu

Taner BERKSOY
Dünya Gazetesi Yazarı

sorun ekonomileri ciddi biçimde etkileyen önemli bir olgu haline gelmiştir.

2017'NİN MART AYINDA DANANIN KUYRUĞU KOPACAK

Yıl sonunda devredilen üç soruna ek olarak, 2016 yılı içinde üç de yeni sorunun ortaya çıktığı söylenebilir. Bunlardan birisi Avrupa Birliği zemininde ortaya çıkan Brexit sorunudur. İngiltere'nin AB'den ayrılmasını öngören Brexit girişimi hem Birlik çerçevesinde hem de küresel ölçekte çok önemli belirsizlikler ve çözümler olasılıkları taşıyor. Brexit bağlamında henüz somut bir gelişme olmadı. Bu nedenle 2016 yılında hafif gerilmeler ve risk algılamaları dışında somut bir etki ve tepki yaşanmadı. Ancak 2017 yılının Mart ayında dananın kuyruğu kopacak gibi görünüyor. Bu tarihte başlayacak olan tek pazar, gümrük birliği, müktesebat uyumu, ticaretin yeniden düzenlenmesi vb. gibi bir dizi problemler meselenin müzakeresi gerilimi arttıracak ve beklentilerde dalgalanmalar yaratacak. Ayrıca, Brexit'in sadece İngiltere'yi etkileyeceğini düşünmek de yanıltıcı olur. Brexit Avrupa bağlamında ortakları gibi çok sayıda ticaret partnerini de etkileyecek bir süreçtir. Dolayısıyla etkileri de yaygın ve derin olacaktır.

TRUMP ABD'Yİ DEĞİŞTİRECEK

ABD'de Başkan seçiminin sonucu 2016'da ortaya çıkan bir başka yeni sorun. Yıl biterken Donald Trump, sürpriz sayılabilecek bir sonuçla, yeni ABD başkanlığı koltuğuna oturma hakkını kazandı. İlk bakışta bunun sürpriz bir sonuç olmasının dışında önemli bir etkisinin olmayacağı beklenir. Ancak Trump'ın seçilme sürecinde ve sonraki hazırlık döneminde benimsediği görüş ve tavırlar ve yaptığı seçimler ABD'de pek çok şeyin değiştirilebileceğini ima etmektedir. Bu tabii belirsizliği beslediği ölçüde risk algısını da olumsuz alana doğru iten dolayısıyla gerginlik üreten bir gelişmedir.

2017 yılında hem zihinleri işgal edecek hem de eyleme dönüşme he-

vesini körükleyecek üçüncü sorun Trump'ın dünya genelinde daha şimdiden yandaş bulduğu "korumacılık" bağlamındaki yaklaşımıdır. Trump'ın ABD'nin ticari ilişkilerinden hoşnutsuz olduğu ve bunu değiştirmeye adeta söz verdiği biliniyor. Daha çok gelişmekte olan ülkeleri tehdit eden bu söylem ve yaklaşımın ciddi rahatsızlık verdiği anlaşılıyor. ABD'yi bir koruma duvarının arkasına çekmek daha önce yapılmayan bir deney değil. Sonucunun pek hoş olmadığı da biliniyor. Mevcut konjonktürde dünya ekonomisindeki büyümemeye sıkıntısını daha da pekiştirecek böyle bir düzenleme belki de önümüzdeki dönemim en büyük riski olacaktır diye düşünüyorum.

2017'DE BÜYÜYEMEME RİSKİ VAR

Önümüzdeki yıl dünya ekonomisinin yine sorunlu olacağını gösteriyor. Türkiye ekonomisinin de benzer bir yıl geçireceğini öngörmek mümkün. Bizde de önceki yıllardan sarkan olumsuzluklar etkili olmayı sürdürecektir. Bunlara yenileri katılacak. Son yıllarda Türkiye ekonomisinin büyümemeye sarmalına sürüklendiğini söylemek mümkün. Bunun 2016 yılından aktarılan en önemli sorun olduğunu düşünüyorum. 2016 yılında görece hızlı başlayan büyümenin ikinci çeyrekte ivme kaybettiğini üçüncü çeyrekte ise negatife döndüğünü biliyoruz. Gelişmeler dördüncü çeyreğin de düşük bir hızla geçileceğine işaret ediyor. Genel olarak yılın yüzde 2 ya da altında bir yıllık büyüme hızı ile tamamlanacağı tahmin ediliyor. 2017 yılına düşük bir büyüme ivmesi devredileceğini gösteriyor bu... Düşük büyüme ivmesinin 2017 yılında telafi edilmesi zor gibi görünüyor.

İNŞAATLA BÜYÜME SÜRDÜRÜLEBİLİR DEĞİL

Orta Doğu'daki gerilim ve çatışmanın daha da artarak sürmesi 2016'dan aktarılan en önemli meselelerden birisidir. Güven kaybının ve risk algısının yükselmesine neden olan bu etken, 2017 yılında da yatırım

iştahının düşük kalmasına ve dolayısıyla büyüme kaybına yol açacaktır. Son yıllarda Türkiye ekonomisinde iktisadi faaliyetin yönetilip yönlendirilmesinde bir dağınıklık, dolayısıyla bir etkinlik kaybı gözlenmektedir. Ekonomiyi yönetenler de bunun farkındadır ve 2017 yılına dönük görece büyük ölçekli bir teşvik paketi açıklanmıştır. Kendi adıma bu paketin de dağınık ve etkin olmaktan uzak bir girişim olmayı aşamadığı kanısındayım. Ekonominin yönetilip yönlendirilmesindeki zafiyetin sonuçta kaynak kullanımını da önemli ölçüde etkilediği ve son dönemde ortaya çıkan inşaat ağırlıklı kaynak tahsisinde önemli rol oynadığı düşüncesindeyim. İnşaat sektörünün sürüklendiği büyüme süreçlerinin sürdürülebilir olmadığı biliniyor. Coşkuyla başlayan süreç çoğu zaman ciddi bir resesyona sonlanır. 2017 Türkiye ekonomisinde böyle bir sonlanmanın başlangıç yılı olmaya adaydır diye düşünüyorum.

BREXIT İLE AB PAZARI KÜÇÜLECEK

Ekonomideki bu tür yerli sorunlara ek olarak, 2017 yılında dışarıda gelişen yeni süreçler de bizi etkileyecektir. Bunlar da temelde belirsizlikleri güçlendiren, risk algısını bozan gelişmelerdir. Örneğin, yanı başımızda patlak veren Brexit olayı bizi en çok bu özelliği ile etkileyecektir. Brexit'in devreye girmesi ile birlikte bizim en büyük pazarımız olan AB küçülecektir. Bu kuşkusuz zaman içinde oluşacak bir süreçtir ama devreye girmesi dahi belirsizlik yaratacak, risk algısını bozacak bir gelişme olacaktır. 2017 böyle bir sürecin başlama yılı olabilir.

Türkiye ekonomisi, 2016 yılının en riskli ülkeleri arasında en üst sıralarda yer alıyordu. İçeride ve dışarıda yaşanması olası gelişmeler yeni yılda da bu konumun değişmeyeceğini gösteriyor. Bu konum yıl içinde CDS priminin yükseleceği, ulusal paranın değer kaybedeceği ve faiz oranının görece yüksek düzeyde seyredeceği anlamına gelir.

KGM Hidromek'i tercih etti

Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM) tarafından yapılan ihaleyi kazanan Hidromek, 28 adet HMK 600 MG motor greyderin ve 8 adet HMK 640 WL lastikli yükleyicinin teslimatını gerçekleştirdi.

HMK 640 WL lastikli yükleyici ve HMK 600 MG motor greyder, dışarıdan aday kabul etmeyen, sadece jürinin belirlediği kriterlere uyan tasarımların yarıştırdığı dünyaca ünlü German Design Award 2017 yarışmasında aday gösterilmiş, Hidromek HMK 600 MG motor greyder ile "Special Mention (Özel Mansiyon)" ödülünü kazanmıştı. Hidromek, yeni iş makinelerinin bu ihale kapsamı dışındaki satışlarına Şubat 2017'de başlayacak.

Ersa'ya Good Design'dan dört ödül

Ersa Mobilya, dünyanın en saygın tasarım yarışmalarından Good Design'dan dört ödül aldı.

Mimar Gabriele Cappelletti'nin tasarımını Premier sandalye ve Claudio Bellini'nin imzasını taşıyan Arrow yönetici odasının yanı sıra, Ece Yalım Design Studio'nun tasarladığı oturma sistemi Envelope ile Ersa'nın en yeni ve eğlenceli serisi Carnival, ödüle layık görüldü.

1950'den bu yana The Chicago Athenaeum: Museum of Architecture and Design tarafından düzenlenen Good Design ödüllerine bu yıl, rekor sayıda başvuru yapıldı. Daha önce sekiz Good Design ödülü alan Ersa'nın German Design Award, iF, Interior Design, International Design Excellence Awards ve Red Dot gibi dünyaca ünlü tasarım ödüllerini de bulunuyor.

Karel, EBO Fuarı'na katıldı

Karel, 24-27 Kasım tarihleri arasında Ankara Congresium'da gerçekleşen EBO 2016 (Elektrik Teknolojileri & Bina Otomasyon) Fuarı'na katıldı.

Başbakanlık Toplu Konut İdaresi (TOKİ) iş birliği ile ilk kez düzenlenen EBO Fuarı, elektrik teknolojileri, bina otomasyon sistemleri, yapı teknolojileri, akıllı ev ve güvenlik sistemleri konularında Türkiye'nin ve dünyanın lider markaları ile sektör profesyonellerini ve satın alma heyetlerini bir araya getirdi.

Fuarda D-06 standında yer alan Karel, iletişim çözümleri, IP telefon serisi, CCTV çözümleri, geçiş kontrol-bariyer sistemleri, hemşire çağrı sistemleri ve hareket halinde çalışan personellere özel Karel IP Dect Sistemlerini birbiriyle entegre ve çalışır halde sergiledi.

Nurus Mobilya Ankara'da yeni mağaza açtı

Nurus Mobilya, 15 Aralık 2016 tarihinde Ankara'daki yeni mağazasının açılışını yaptı.

Mağazanın açılışına eski Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve AK Parti Kayseri Milletvekili Taner Yıldız, AK Parti Milletvekili Ali İhsan Arslan, Altındağ Belediye

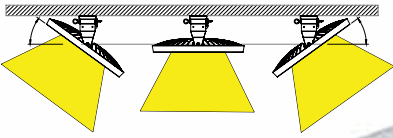

Başkanı Veysel Tiryaki, Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir ve eski CHP Milletvekili iş adamı Sinan Aygün'ün de aralarında bulunduğu siyaset, kamu ve iş dünyasından çok sayıda davetli katıldı.

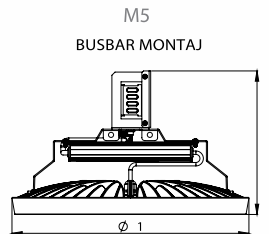
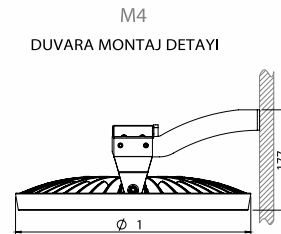
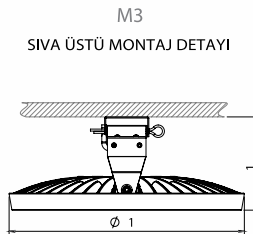
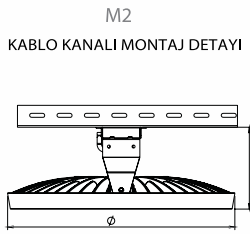
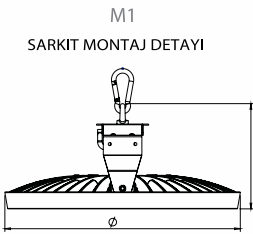
Açılışta konuşan Nurus Yönetim Kurulu Başkanı Güran Gökyay, 1927 yılında Ankara'da başlayan yolculuğun Nurus'u bugün dünyada 50'ye yakın ülkede iş yapan küresel bir markaya dönüştürdüğünü ifade etti. Gökyay, "Biz bir Ankara markasıyız. Ankara'dan çıkarak, dünyaya uzandık. 50 ülkeye ihracat yapan küresel bir marka olduk. Başkent'in merkezinde yer alan bu mağaza, bizim 'amiral gemimiz' olacak. İnovatif yapımızı, tasarım gücümüzü, teknoloji ile mobilya birleşiminin sonuçlarını bu mağazamızda herkes yakından görebilecek" diye konuştu.

GÜÇLÜ AYDINLATMA İÇİN FALCON KULLANIN

Yüksek tavanlı üretim tesisleri,
depolar ve ticari alanlar için özel
olarak tasarlanmıştır.

- Ledli yüksek tavan aydınlatma armatürü
- 143 lm/W'a ulaşan etkinlik faktörü
- Geleneksel kullanımlara kıyasla %45'e varan enerji tasarrufu
- 66° ve 100° ışık çıkış açısı seçenekleri
- Mekanik darbelere karşı IK10'a varan yüksek dayanım
- Sıvı ve katı girişkenliklere karşı IP66'ya varan yüksek koruma
- 5 ayrı montaj seçeneği

AR-GE RÜZGÂRI KÜRESELDE

Küresel arenada sürdürülebilir büyümenin ardındaki itici gücü temsil eden AR-GE'ye ayrılan pay giderek artıyor. Amerika Birleşik Devletleri ve Çin'in yarışı önde götürdüğü AR-GE harcamaları bilgi ekonomisinin önemine; dolayısıyla imalat ve hizmet ekonomisindeki çarpıcı dönüşüme de dikkat çekiyor. 2023 yılında AR-GE harcamalarını 60 milyar dolara çıkarmayı hedefleyen Türkiye; 330'u geçen AR-GE merkezi, 30 binin üzerinde AR-GE personeli ve açıklanan reform paketleri ile dış rekabetteki elini güçlendirme iddiasında...

Yeni ürün geliştirilmesi, ürün kalitesinin ve standartının yükseltilmesi, maliyet düşürücü yeni tekniklerin ve yeni üretim teknolojilerinin geliştirilmesi gibi temel sınırları içeren AR-GE, küresel rekabet ortamının da etkisiyle sözlük tanımına yeni özellikler ekliyor. Uzun yıllar masraf kalemi olarak görülen AR-GE, bilgi ekonomisinin en güçlü aktörü sayılıyor. Küresel rekabette sürdürülebilir büyümeyi sağlayan itici güçlerden olan AR-GE'nin, Türkiye'de de son yıllarda daha çok dile getiril-

diği ve AR-GE'ye ayrılan bütçelerin giderek büyüdüğü dikkat çekiyor.

Geçen yıl 14 binden fazla projeye, 5 bini aşan patente imza atılan Türkiye'de 1998 yılında Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) içinde binde 5 olan AR-GE harcamalarının payı, bugün yüzde 1,07 seviyesine yaklaştı. Türkiye'nin 2023 yılı hedefinde; bu oranın yüzde 3'e, AR-GE harcamalarının ise 60 milyar dolara çıkarılması yeri alıyor.

Türkiye'de bilgiyi ticarete dönüştürmek amacıyla kurulan AR-GE mer-

kezlerine baktığımızda ise son yıllarda bu merkezlerin sayısında önemli artışlar olduğu görülüyor. 2015'te 232 adet olan özel sektör AR-GE merkezi sayısı, bugün itibarıyla 334'e ulaştı. İstihdam edilen personel sayısı da 30 bini aştı. Sektörel bazda mercek altına alındığında, en çok AR-GE odaklı çalışan sektör, otomotiv yan sanayisi olarak karşımıza çıkıyor. Otomotiv yan sanayisi, 62 adet AR-GE merkeziyle açık ara önde yer alıyor. 104 adet AR-GE merkezinin yer aldığı İstanbul ise, AR-GE şehirleri sırala-

TOTAL SALES BY REGION

REGION SALES

€	1.236.345,0
€	1.896.354,0
€	2.569.345,0
€	1.893.543,0
€	7.595.587,0

SALES BY CATEGORY

SALES

85
89
74
50
27

SALES

West	↗
South	↗
North	↖
East	↗
Other	↗

60 MİLYAR DOLAR

2023 AR-GE HARCAMALARI HEDEFİ

334

TOPLAM AR-GE MERKEZİ SAYISI

30.534

AR-GE MERKEZLERİNDE İSTİHDAM

TÜRKİYE'YE FARK ATTIRACAK

masında listenin en başında. Ankara ise, 39 AR-GE merkezi ile listenin üçüncü sırasında bulunuyor.

Bu gelişmeler yaşanırken AR-GE alanındaki yeni dönüşümler dikkat çekiyor. Türkiye'de AR-GE, inovasyon ve tasarım çalışmalarının artırılmasına yönelik yeni proje ve yasa tasarıları hazırlanıyor. "AR-GE Merkezleri ve Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin Sınai Mülkiyet Kapasitelerinin Geliştirilmesi Projesi" kapsamında geçtiğimiz günlerde TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilen "Sınai Mülkiyet Yasa Tasarısı" özel sektör için oldukça önem taşıyor. Sis-

temin işlemesi için dönüm noktası olarak yorumlanan bu çalışmayla, küresel ekonominin en önemli dinamolarından biri olan inovasyonun sınai mülkiyet hakları güvencesinde geliştirilmesi hedefleniyor.

50 bin yerli patent başvurusu, Türk tasarımı imajının küreselde yerleşmesi, Gayri Safi Milli Hasıla'nın yüzde 50'sine denk gelen fikri ürün portföyünün oluşması ve 10 küresel markanın ortaya çıkarılması gibi hedefleri de listesine alan Türkiye, küresel pazarlarda rekabet edebilmenin formülünü AR-GE, tasarım ve inovasyon üzerine kuruyor.

62

OTOMOTİV YAN SANAYİSİNDEKİ AR-GE MERKEZİ

1,5 MİLYON LİRA

KOSGEB'İN TEK BİR İŞLETMEYE VERDİĞİ AR-GE DESTEĞİ

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI FARUK ÖZLÜ:

“GELECEĞİN DÜNYASINA AR-GE İLE ODAKLANACAĞIZ”

Verilen desteklerle mevcut sistemi güçlendirmeyi hedeflediklerini belirten Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Faruk Özlü, “AR-GE ve yenilik ekosistemini güçlendireceğiz. Desteklerle etki analizi ve gerekli iyileştirmeleri yapacağız. Böylece geleceğin dünyasına ve teknolojilerine daha fazla odaklanacağız” dedi.

Özel sektörün AR-GE merkezi kurması gerektiğini ifade eden Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Faruk Özlü, “Dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına girme hedefine hızla yaklaşan ülkemiz, özel sektöre AR-GE konusunda önemli destekler sunuyor. AR-GE harcamalarında; indirim, istisna ve teşvik araçlarıyla desteklenen sektörün, yeni ürünler ve üretim süreçleri geliştirilmesi noktasında yarar sağlayacağı aşikâr” şeklinde

konuştu.

Türkiye’de üniversite sayısı, akademisyen sayısı ve üniversitelerin fiziki imkânları ile yapılan araştırma sayısı, yayın sayısı, AR-GE harcaması, patent başvuruları gibi göstergelerin hepsinde ilerlemeler kaydedildiğini belirten Bakan Özlü, “Yaşanan bütün zorluklara rağmen hayatın hemen her alanını ilgilendiren önemli reformları hayata geçirdik. AR-GE Reform Paketi ile ekosistemi daha da güçlendirdik” dedi.

AR-GE MERKEZİ BELGESİ İÇİN TEMEL KOŞULLAR

- ▶ En az 15 tam zamanlı AR-GE personeli istihdam edilmesi (Bakanlar Kurulu Kararında 30 olarak belirtilen sektörler hariç),
- ▶ AR-GE merkezlerinin kanun kapsamındaki AR-GE faaliyetlerinin yurt içinde gerçekleştirilmesi,
- ▶ İşletmenin; yeterli AR-GE yönetimi ile teknolojik varlıklar, AR-GE insan kaynakları, fikri haklar, proje ve bilgi kaynakları yönetim yeteneği ve kapasitesinin bulunması,
- ▶ AR-GE merkezlerinin, AR-GE ve destek personelinin AR-GE merkezinde çalıştığı fiziki kontrolünü yapacak mekanizmalara sahip olması,
- ▶ AR-GE merkezlerinin konusu, süresi, bütçesi ve personel ihtiyacı tanımlanmış AR-GE ve yenilik program ve projelerinin bulunması,
- ▶ AR-GE merkezlerinin ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş ve tek bir yerleşke veya fiziki mekân içinde yer alması.

“İSTANBUL EN ÇOK AR-GE MERKEZİ OLAN İL”

Geçen yıl ülke genelinde 102 adet AR-GE merkezinin faaliyete başladığı bilgisini veren Faruk Özlü, “2015’te 232 adet olan özel sektör AR-GE merkezi sayısı 334’e ulaştı. Bu merkezlerin 39’u Ankara’da bulunuyor. AR-GE merkezlerinin yoğun olduğu iller sırasıyla İstanbul, Bursa ve Ankara. Merkezlerde çalışan personel sayısı 30 bin 534. Bunun yüzde 53’ü lisans, yüzde 22’si yüksek lisans, yüzde 2’si doktora ve üstü mezunlardan oluşuyor” ifadelerini kullandı.

AR-GE merkezlerinin belli sektörlerdeki dağılımı hakkında da bilgi veren Bakan Özlü, “AR-GE merkezleri 32 şehre yayılıyor. En fazla AR-GE merkezine sahip il İstanbul. İstanbul’da 104 adet AR-GE merkezi

var. Bursa'da 44, Ankara'da 39, Kocaeli'nde 37, İzmir'de 31, Manisa ve Tekirdağ'da 13 merkezde AR-GE çalışması yapılıyor. Kırklareli, Balıkesir, Bolu, Çanakkale, Çorum, Kahramanmaraş, Kayseri, Malatya, Mersin, Samsun, Sivas, Yalova, Zonguldak, Antalya ve Adıyaman'da birer adet AR-GE merkezi bulunuyor" diye konuştu.

"PROJE SAYISI 14 BİNİ AŞTI"

Merkezlerde tamamlanan ve devam eden proje sayısının 14 bin 312 olduğunu açıklayan Bakan Özlü, "Projeler sonunda patente konu 5 bin 147 çalışmaya imza atıldı. Bunlardan bin 148'i tescil edilirken, diğerleri başvuru sürecinde bulunuyor" dedi.

Türkiye'de AR-GE'ye verilen önemin ve yapılan katkının büyümeyi artıracığına dikkat çeken Bakan Özlü, "Bu yolla ülkemiz, yeni ürün çeşidi ve kalitesi konularında daha ileri seviyelere ulaşabilecek, dış ticarete rekabet gücü kazanacak, ithalatı azaltıp, ihracatını ve ekonomik büyümesini artırabilecek" değerlendirmesinde bulundu.

"OTOMOTİV YAN SANAYİSİ AÇIK ARA ÖNDE"

AR-GE merkezlerinin sektör dağılımında otomotiv yan sanayisinin açık ara önde olduğunu söyleyen Faruk Özlü, konuşmasına şöyle devam etti: "Bu alanda 62 AR-GE merkezi faaliyet gösteriyor. Öncü sektörler otomotiv yan sanayisini 31 AR-GE merkezi ile makine ve teçhizat imalatı, 27 AR-GE merkezi ile yazılım, 22 AR-GE merkezi ile bilişim, bilgi ve iletişim teknolojileri izledi. Savunma sanayisi 21 AR-GE merkezi ile bu alanda ön sıralarda yer alırken, tekstilde 20, ilaçta 18, kimya ve elektrik-elektronikte 17, otomotivde 16, gıda sanayisinde 15, dayanıklı tüketim mallarında 13 AR-GE merkezi bulunuyor."

"TASARIMA DA AR-GE KADAR ÖNEM VERİYORUZ"

AR-GE merkezi kurmanın temel şartlara bağlı olduğunu anlatan Faruk Özlü, AR-GE Merkezi Belgesi verilen işletmelere; AR-GE ve yenilik kapsamına giren harcamalarında AR-GE indirimi, gelir vergisi stopajı teşviki, sigorta primi desteği ve damga vergisi istisnası gibi destekler sunulduğunu açıkladı.

AR-GE Reform Paketi'nde öne çıkan maddelere değinen Bakan Özlü, "AR-GE ürünlerinin seri üretime geçişinde tasarım önemli bir basamak. Bu nedenle tasarıma da AR-GE gibi önem veriyoruz. Tasarım merkezleri, AR-GE merkezlerinin yararlandığı tüm destek ve muafiyetlerden yararlanıyor. 10 tasarım personeline sahip olan firmalar tasarım merkezi kurabilir. Belirli tasarım yarışmalarında dereceye giren tasarımların tescil giderlerini de Bakanlığımız karşılıyor" diye konuştu.

Yeni Sınai Mülkiyet Kanunu'ndaki 12 değişiklik

21 yıldır Kanun Hükmünde Kararnameler ile yönetilen Sınai Mülkiyet Hakları, 23 Aralık 2016 günü TBMM'de kabul edilen değişikliklerle yeniden düzenlendi. 12 maddeden oluşan değişiklikler ise şöyle:

- ▶ 10 Ocak'ta yayınlanan yasa ile birlikte Türk Patent Enstitüsü'nün ismi Türk Patent ve Marka Kurumu olarak değiştirildi. Kurumun kısa adı ise bundan sonra "Türk Patent" olarak kullanılacak.
- ▶ Yeni Kanun ile getirilen değişikliklerden bir diğeri ise; tescil süreleridir. Yeni kanunla birlikte tescil süreleri kısalacak olup, 6 aylık süreler 3 aya, 3 aylık süreler ise 2 aya inecek ve eski adıyla TPE, yeni adıyla ise Türk Patent sisteminde daha önce alınan hızlanmaya yönelik tedbirler bu düzenlemelerle daha anlamlı hale gelecek.
- ▶ Yeni Kanun düzenlemesi ile marka olabilecek işletmelere ilişkin olarak çizimle görüntülenebilme şartı kaldırılacak olup, ses ve hareket markası gibi yeni türlerin tescili imkânı doğacak.
- ▶ Önceki marka sahibinin kuruma noterden yazılı olarak vereceği açık muvafakatname ile aynı marka, aynı mal ve benzer hizmetler için bir başkası adına tescil edilebilecek, yapılan başvurular reddedilemeyecektir. Bu vesileyle markaların farklı sahiplerce, beraber kullanılması imkânı getirilecek.
- ▶ Mezkûr Kanun düzenlemesiyle birlikte; incelemesiz patent sistemi kaldırılacak ve tüm patentler incelemeli olarak verilecek.
- ▶ Patentler için tescil sonrası itiraz hakkı getirilecek ve böylelikle yargı yoluna başvurmak yerine, belgenin yayınından sonraki 6 ay içinde menfaat sahiplerince, yeni ismiyle Türk Patent ve Marka Kurumu'na başvurularak, tescile itiraz edilebilecek.
- ▶ Patentlerde koruma süresi 20 yıl, Faydalı Model'de ise 10 yıl olacak, bu süreler uzatılmayacak.
- ▶ Faydalı Model sisteminde işbu kanun düzenlemesinden önce aranmayan yenilik kriteri yeni düzenlemeyle birlikte aranmaya başlayacak, bu vesileyle de aslında dünya üzerinde kullanılmasına rağmen tescil edilen Faydalı Modellerin de tescil edilmesi ile yaşanan karmaşa ve haksız rekabet ortadan kalkacak.
- ▶ Yine Endüstriyel Tasarım sistemi için de mezkûr düzenlemelerden önce aranmayan yenilik kriteri, yeni düzenlemeyle aranmaya başlayacak, böylece anonim olmuş ve dünya üzerinde hali hazırda kullanılmaya devam eden tasarımların tescil edilmesi imkânı ortadan kalkacak.
- ▶ Modası çabuk geçen, tasarım ömrü kısa tekstil, giyim ve ambalaj gibi sektörlerde üç yıllı sınırlı masrafsız, doğrudan tescilsiz tasarım koruması getirilecek.
- ▶ Coğrafi İşaret ve geleneksel ürün adları için amblem kullanılacak.
- ▶ Coğrafi İşaretlerde kullanılan amblemin tüketiciyi yanıltıcı kullanılması engellenecek, coğrafi işaret ve geleneksel ürün adlarının piyasada daha sık denetlenmesi sağlanacak.

**TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU
BAŞKANI PROF. DR. HABİP ASAN:**

“PATENT BAŞVURUSUNDA DÜNYADA 15’İNCİYİZ”

AR-GE ekosisteminin önemli bir bileşeni olduklarını belirten Türk Patent ve Marka Kurumu Başkanı Prof. Dr. Habip Asan, “Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü’nün (WIPO) 2015 verileri, yerli başvuru sahipleri tarafından yapılan patent başvurusu sayısına göre dünyada 15’inci sırada yer aldığımızı gösteriyor” dedi.

Habip Asan, kuruma yapılan patent başvurularının 2016 yılının Kasım ayı sonu itibarıyla bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 22 artış gösterdiğini ve 14 bini aştığını söyledi.

İnovasyon, AR-GE ve patent ilişkisine değinen Asan, “İnovasyon, günümüzün bilgiye dayalı ekonomilerinde; sürdürülebilir ekonomik büyüme için stratejik bir anahtar. İnovasyon döngüsünün girdisi AR-GE faaliyetleri, çıktıları ise patent başvurusu ve patentli ürünün ticarileştirilmesidir” şeklinde konuştu.

“AR-GE’DE 60 MİLYAR DOLARLIK HARCAMA HEDEFLENİYOR”

Türkiye’de AR-GE yatırımlarına yönelik harcamaların GSYH’ye oranının 2023 yılında yüzde 3’e çıkarılmasının hedeflendiğini vurgulayan Habip Asan, “60 milyar dolarlık AR-GE harcamasına ulaşılması planlanıyor. Bu başarıya ulaşılmasında sınai mülkiyet hedeflerinin tutturulması etkili olacak. 50 bin yerli patent başvurusu, Türk

tasarımı imajının küreselde yerleşmesi, GSMH’nin yüzde 50’sine denk gelen fikri ürün portföyünün oluşması ve 10 küresel markanın ortaya çıkarılması şeklinde belirlenen sınai mülkiyet hedefinin gerçekleştirilmesi için ilgili tüm aktörlere önemli sorumluluklar düşüyor” açıklamasında bulundu.

“İNOVASYON RİSKLİ BİR İŞ, TEŞVİKLER ÖNEMLİ”

Sonuçlarının başarıya ulaşip ulaşamayacağına belirsiz olması nedeniyle, inovasyonun aynı zamanda riskli bir iş şeklinde algılandığını anlatan Asan, şöyle devam etti: “AR-GE’ye yatırım yapan firmaların bu riske girmelerini teşvik etmek amacıyla, Türkiye de dahil olmak üzere birçok ülke, AR-GE yatırımlarının finansmanını desteklemek gibi doğrudan veya AR-GE yapan firmalara vergi avantajları sağlanması gibi dolaylı metotlara başvuruyor. Bu desteklerin yanı sıra patent sistemi, tekel işlevi sayesinde bir teşvik mekanizması teşkil ediyor. Patent koruması, hak sahibine buluşuyla ilgili tüm ticari faaliyetlerde tekel hakkı sağlayarak rekabet gücünü ve elde edilecek olan getiriyi artırmayı, bu sayede yeni AR-GE yatırımlarının finansmanını kolaylaştırmayı ve inovasyon sürecinin başındaki belirsizliklere karşın somut bir teşvik mekanizması oluşturmayı hedefliyor.”

“SINAI MÜLKİYET YASA TASARISI DÖNÜM NOKTASI NİTELİĞİNDE”

Bilim ve Teknoloji Genel Müdürlüğü ile Teknoloji ve Lisans Yöneticileri Derneği iş birliğinde “AR-GE Merkezleri ve Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin Sınai Mülkiyet Kapasitelerinin Geliştirilmesi Projesi”ni de yürüttüklerini belirten Habip Asan, konuşmasını şöyle bitirdi: “Geçtiğimiz günlerde TBMM Genel Kurulu’nda kabul edilen Sınai Mülkiyet Yasa Tasarısı’nı hazırladık. Bu sistemimiz açısından dönüm noktası niteliğinde bir çalışma. Bugüne kadar ayrı ayrı kanun hükmündeki kararname vasıtasıyla yürütülen işlemler tek çatı altında toplanarak sağlam bir yasal zemine oturtuldu. Güçlü bir hukuki yapının yanı sıra daha etkin işleyen bir sistem oluşturulması yönünde düzenlemeler yapıldı. Küresel ekonominin en önemli dinamolarından birinin inovasyon ve bu unsurun ancak sınai mülkiyet haklarının güvencesinde geliştirilebilir.”

2023 AR-GE HEDEFLERİ

	2022*	2014*	2023 HEDEF**
Gayri Safi Hasıla İçinde AR-GE Harcaması	%0,53	%1,02	%3
Özel Sektörün AR-GE Harcaması	%15***	%49,8	%66,9
Tam Zamanlı Araştırmacı Sayısı (Toplam)	28.964	115.444	300.000
Tam Zamanlı Araştırmacı Sayısı (Özel)	5.918	61.945	180.000

Kaynak: *TÜİK, ** Vizyon 2023 Belgesi, ***OECD

KOSGEB BAŞKANI RECEP BİÇER:

“AR-GE İÇİN İŞLETME BAŞINA 1,5 MİLYON TL DESTEK VERİYORUZ”

Destek programlarında 2016 yılı içinde birçok düzenleme yaptıklarını söyleyen KOSGEB Başkanı Recep Biçer, “AR-GE İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı ile işletme başına 1 milyon 568 bin liraya kadar destek verebiliyoruz. Bu kapsamda, bugüne kadar 3 bin 144 projeye 332 milyon 340 bin lira destek sağladık” dedi.

Yeni destek programları kurularak, KOBİ ve girişimcilerin ihtiyaçlarına göre yeni destek modelleri geliştirdiklerini ifade eden KOSGEB Başkanı Recep Biçer, “2016 yılında destek programlarının hemen hemen tamamında yenileme yaptık ve üç yeni destek programı daha geliştirdik. Özellikle, KOBİGEL-KOBİ Gelişim Destek Programı ile 2 bin 755 adet projeyi destekleme kararı aldık. Başlattığımız destek programı kapsamında iki kez çağrı yayınladık. 1. Çağrı

Grubu’nu oluşturan “Orta Yüksek ve Yüksek Teknoloji KOBİ’lerinde Kapasite Geliştirme”, “Geleneksel İmalat Sanayi KOBİ’lerinde Katma Değerin Artırılması” başlıkları altında 1377 projeye 300 milyon lira civarında destek verilmesi kararlaştırıldı ve proje ödemeleri başladı. 2. Çağrı Grubu bünyesinde de “Bilişim Teknolojileri KOBİ’lerinin Geliştirilmesi”, “Hızlı Büyüyen KOBİ’lerde Kapasite Geliştirme”, “KOSGEB Destekli Girişimlere İvme” başlıkları altında bin 378 projeye yaklaşık 225

milyon liralık destek sağlanacak. 12 Temmuz 2016 tarihinde yürürlüğe giren TEKNOPAZAR Destek Programı ile de işletmelerin teknolojik ürün/prototip tanıtım giderlerine 150 bin TL’ye kadar destek verdik. Destek oranı tüm bölgelerde yüzde 100 olarak uygulanıyor ve programın desteği 12 ay sürüyor” bilgisini verdi.

“ULUSLARASI KULUÇKA MERKEZİ’NİN İLKİ ABD’DE, İKİNCİSİ YOLDA...”

KOBİ’leri uluslararası alana taşıma vizyonuyla, ABD’de üç farklı Uluslararası Kuluçka Merkezi’nin (UKM) kurulması için çağrı yaptıklarını anlatan Biçer, “Katma değeri yüksek, hızlı büyüme potansiyeli olan yerli üretim ve teknoloji girişimleri yurt dışında da destekleyerek KOBİ’lerimizin ve girişimcilerimizin dış pazarlara ulaşımını kolaylaştırmak amacıyla çıktığımız bu yolda yoğun ilgiyle karşılaştık. Değerlendirmeler neticesinde gelen başvurulardan üç tanesini 3 milyon 850 bin dolar üst limitiyle destekleme kararı aldık. Hedef kitlemizden gelen yoğun ilgi neticesinde teknoloji ağırlıklı işletmelerimizin Avrupa’daki gelişmiş ekosistem içerisinde yer alarak tecrübelerini artırmak için önümüzdeki dönemde Avrupa’da UKM kurulması için çağrıya çıkacağız” diye konuştu.

“KOBİ’LERDE AR-GE BİLİNCİNİN GELİŞTİRİLMESİ HEDEFİMİZ”

AR-GE İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı ile bilim ve teknolojiye dayalı yeni fikir ve buluşlara sahip KOBİ ve girişimcilerin geliştirilmesi, teknolojik fikirlere sahip teknoloji girişimcilerin desteklenmesini öngördüklerini belirten Recep Biçer, “Bu kapsamda, KOBİ’lerde AR-GE bilincinin yaygınlaştırılması ve AR-GE kapasitesinin artırılması, mevcut desteklerin geliştirilmesi, inovatif faaliyetlerin desteklenmesi ve AR-GE ve inovasyon proje sonuçlarının ticarileştirilmesi ve endüstriyel uygulamasına yönelik destek mekanizmalarına olan ihtiyacın karşılanmasını amaçlıyoruz” şeklinde konuştu.

Her teknik yenilik veya buluşun kullanılabilir ve satılabilir ürünlere dönüştürülmesinin tasarımın katkısına bağlı olduğunu ifade eden Özyeğin Üniversitesi Endüstriyel Tasarım Bölümü Kurucu Başkanı Prof. Dr. Alpay Er, “Ürün geliştirmenin yanı sıra, pazarlama ve üretimle ilişkisi nedeniyle AR-GE’den çok daha yaygın bir şekilde tasarım icra edilir. AR-GE yapsın ya da yapmasın her firma tasarım yapar” dedi.

Geçen yüzyıl içinde hüküm süren imalat ve hizmet ekonomilerinin ardından gelen bilgi ekonomisinin üzerinde artık tasarım ekonomisinin yükseldiğini belirten Özyeğin Üniversitesi Endüstriyel Tasarım Bölümü Kurucu Başkanı Prof. Dr. Alpay Er, “Yeni ekonomide rakiplerinden daha fazla

**ÖZYEĞİN ÜNİVERSİTESİ ENDÜSTRİYEL TASARIM BÖLÜMÜ
KURUCU BAŞKANI PROF. DR. ALPAY ER:**

“HER YENİLİĞİN SATILABİLİR ÜRÜNLERE DÖNÜŞMESİ TASARIMA BAĞLI”

hayal edebilen ve hızlı yaratabilen inovatif firmalar üstünlük kazanıyor. Son 15 yıldır tasarıma dayalı inovasyon, firma ve ülkelerin rekabet yeteneklerini artırdı. Aynı süreçte inovasyonun, teknik yenilik ve AR-GE ile sınırlı geleneksel tanımı da geçerliliğini yitirdi. İnovasyon; mevcut ve potansiyel kullanıcı ihtiyaçları, pazar fırsatları ile firmaların organizasyon, pazarlama, tasarım, geliştirme ve imalat yetenekleri arasında kurulan yenilikçi ilişki olarak tanımlanmaya başlandı” değerlendirmesinde bulundu.

“TASARIM, AR-GE YAPAMAYAN ON BİNLERCE KOBİ’YE ÇÖZÜM”

Yeni çalışmaların ürünlerdeki tasarım iyileştirmelerinin ticari olarak en az teknik yenilikler kadar önemli olduğunu gösterdiğini söyleyen Alpay Er, “Tasarım odaklı inovasyon, AR-GE için gereken insan ve finans kaynaklarına sahip olmayan KOBİ’ler başta olmak üzere, çoğu firma için inovasyonun başlangıcını, bazen de esasını oluşturur. Bu anlamda, gerekli kaynaklardan yoksun olduğu, uzun vadeli yatırımı ve yüksek riski göze alamadığı için AR-GE ile inovasyon yapamayan Türkiye’deki on binlerce KOBİ için tasarım, ulaşılabilecekleri ve kullanabilecekleri belki de tek yenilik kaynağıdır” ifadelerini kullandı.

“YARATICI ENDÜSTRİLERDE ULUSAL STRATEJİMİZ YOK”

Türkiye’de, Uzak Doğu ve bazı AB ülkelerinde olduğu gibi ulusal bir tasarım politikasının şekli unsurlarının mevcut olduğunu belirten Er, “Bu anlamda Türkiye’nin tasarımı, ulusal düzeyde bir rekabet unsuru olarak kabul edip firmaları tasarı-

mın etkin kullanımı için teşvik etme yönünde önemli adımlar atarak kendisini benzer ülkelerin önemli bir kısmından ayırıyor. Ancak gelen bu noktanın; örneğin AB’de olduğu gibi inovasyon politikalarına entegre, uzun dönemli ve planlı bir yaklaşımın veya Çin’de olduğu gibi ulusal ekonominin uzun vadeli gelişim stratejileriyle uyumlu bir planlamanın sonucu olduğunu söylemek henüz olası değil” yorumunu yaptı.

AR-GE alanında önemli adımlar atıldığına değinen Alpay Er, şunları kaydetti: “Tüm bunlar, Uzak Doğu Asya ve AB ülkeleriyle kıyasladığımızda yetersiz. Bütünsel, iç tutarlılığı olan, sanayileşme, KOBİ, girişimcilik, inovasyon gibi diğer politika alanlarıyla entegre bir ulusal tasarım politikamız hâlâ mevcut değil, bilhassa tasarıma dair insan kaynakları (eğitim, araştırma), sektörel ihtiyaçlar, yaratıcı endüstriler perspektifi ve bunlara dair ulusal stratejilerimiz yok.”

“HİZMET TASARIMI, ÜLKEMİZDE KENDİNE YER BULMUŞ DEĞİL”

“Tasarıma dayalı inovasyon, katma değer yaratma konusundaki potansiyeli ve yeni dijital teknolojilerin sunduğu ürün-hizmet entegrasyonları nedeniyle hizmet sektörlerinde giderek ağırlık kazanıyor” diyerek sözlerini sürdüren Er, “Ancak hizmet tasarımı, henüz ülkemiz tasarım teşvik mevzuatında kendine yer bulabilmiş değil. Bu muhtemelen özelde tasarım teşvik mevzuatımızın genelde tasarım politikalarımızın tamamen baskın durumdaki imalat ve ihracata yönelik sektörlerin ihtiyaçlarına göre biçimlendiriliyor olmasıyla ilgili bir sonuç” tespitinde bulundu.

KPMG TÜRKİYE YÖNETİM DANIŞMANLIĞI DİREKTÖRÜ SAİP EREN YILMAZ:

"AR-GE'DE İŞ BİRLİĞİ ORANI YÜZDE 16"

KPMG Türkiye'nin 19 ülke ile gerçekleştirdiği AR-GE ve İnovasyon Araştırması'nı değerlendiren KPMG Türkiye Yönetim Danışmanlığı Direktörü Saip Eren Yılmaz, "Bu araştırma, yerli firmaların AR-GE ve inovasyon yönetimi stratejisi bakımından önemli eksikleri olduğunu gözler önüne serdi" yorumunu yaptı.

KPMG Türkiye'nin 300 firmayla 19 ülkede gerçekleştirdiği AR-GE ve İnovasyon Araştırması çalışmasının, AR-GE ve inovasyonu yönetim süreçlerine katan şirketlerle ilgili önemli farkları ortaya koyduğunu belirten Saip Eren Yılmaz, "Bu şirketler, istinasız daha hızlı büyüyor ve ticari hedeflerine daha kolay ulaşıyor. Avrupalı firmaların yüzde 37'si bu alandaki iş birliği fırsatlarını sistematik olarak tüm projeleri için değerlendirirken, bu oran Türkiye'de yüzde 16'da kalıyor" şeklinde konuştu.

Kendi sektörlerinin üzerinde büyüme hızına ulaşmayı başaran şirketlerin inovasyon yönetimi ve stratejisi bakımından dört ayırt edici ortak özelliğe sahip olduğunu açıklayan Yılmaz, "Uzun vadeli düşünme; yani gelecekte bugünkünden daha rekabetçi olmak için teknoloji ve tüketim trendlerinin zamanında fark edilmesi ve gerekli yatırımların zamanında yapılması şart. Çeşitlendirilmiş portföy ise bir diğer başlık; böylelikle ticari ve teknolojik risklerin dağıtılması sağlanıyor. Daha çok iş birliği yapmak ve finansal yükü paylaşmak ise bir diğer başarı faktörü. Ticarileştirme sürecini titizlikle ele almak ve rakiplere yönelik giriş bariyerleri oluşturmayı hedeflemek ise sonuncu faktör; zira inovasyon ile yaratılan katma değerden en büyük payı almak ve o payı korumak buna bağlı" diye konuştu.

Yılmaz, "İnovasyon artık tüm firmaların gündeminde; değeri ve önemi tartışılmıyor. AR-GE ve inovasyon alanında iş birliği yapmayı strateji haline getirmek ve buna yönelik kurumsal kabiliyetleri geliştirmenin çok kritik olduğunu görüyoruz. İş birliği kabiliyetleri geliştirmek oldukça zorlu ve zaman alan bir süreç olduğu için, bir o kadar da güçlü bir rekabet avantajı sağlıyor" ifadelerini kullandı.

"FİRMALAR, AR-GE'DE HIZLANMALI"

Araştırmanın firmaların bu alanda en fazla zorluk yaşadıkları performans ölçütünü, 'proje takvimine uyum' olarak ortaya çıkardığını anlatan Saip Eren Yılmaz, "Özellikle büyük ölçekli şirketler, yakaladıkları

rı ölçek avantajı dolayısıyla, AR-GE projelerinde kayda değer bir maliyet avantajı sağlarken, ürün geliştirme hızı bakımından küçük ölçekli şirketler karşısında zorluklar yaşıyorlar. Günümüzde tüm sektörlerde pazar dinamikleri daha sık yeni ürün geliştirilmesini gerektiriyor ve ürün yaşam döngülerinin kısalmasını görüyoruz. Büyük ölçekli firmalar değişen talep niteliklerine geç hitap ettiğinde pazarda oluşan arz açığını daha çevik olan küçük ölçekli firmalar hızla doldurabiliyor" değerlendirmesinde bulundu.

"ANA AKIM İNOVASYON TÜRLERİNİN DIŞINA ÇIKMAK GEREK"

Firmaların ürün, iş modeli, organizasyon, süreçler gibi farklı alanda inovasyon yapabileceklerini hatta daha önce fark edilmemiş yeni bir ihtiyaç keşfetmenin de inovasyon olarak tanımlanabileceğini açıklayan Yılmaz, şöyle devam etti: "Firmaların en çok odaklandıkları alan ürün inovasyonu olurken, en az ilgi gösterdikleri alan ise yeni satış kanalları ve gelir modellerinin geliştirilmesi oldu. Bu bakımdan, inovasyonun en alışlageldik biçimiyle ürün üzerinde ve etrafında uygulandığını, bunun da inovasyonun ana akımı olduğunu söyleyebiliriz. Göreceli olarak az odaklanılan inovasyon türlerini benimseyen firmaların daha hızlı büyüme gösterdiklerini ortaya çıkardık. Kısacası, daha hızlı büyüme elde etmek için ana akım inovasyon türlerinin dışına çıkmak gerekiyor."

EN ÇOK AR-GE MERKEZİNE SAHİP İLK 10 SEKTÖR

- 1-Otomotiv Yan Sanayi: 62
- 2-Makine ve Teçhizat İmalatı: 31
- 3-Yazılım: 27
- 4-Bilişim, Bilgi ve İletişim Teknolojileri: 22
- 5-Savunma Sanayi: 21
- 6-Tekstil: 20
- 7-İlaç: 18
- 8-Kimya: 17
- 9-Elektrik- Elektronik: 17
- 10-Otomotiv: 16

KAYNAK: Bilim, Teknoloji ve Sanayi Bakanlığı

Bünyelerinde ikisi Bursa'da, biri Manisa'da, diğeri ise Tekirdağ/Çerkezköy'de olmak üzere dört AR-GE merkezinin faaliyet gösterdiğine dikkat çeken Bosch Türkiye ve Orta Doğu Başkanı Steven Young, AR-GE'ye verdikleri önemi "Geçtiğimiz üç yılda yaklaşık 100 milyon euro bütçe ayırdık" şeklinde açıkladı.

Bosch Grubu'nun her yıl küresel cirosunun yüzde 10'unu AR-GE'ye ayırdığını belirten Bosch Türkiye ve Orta Doğu Başkanı Steven Young, "Bu, şirketimizin yükselişindeki en önemli itici güçlerden biri. Yine dünya genelinde 118 lokasyonda 55 bin 800 çalışmamızdan oluşan küresel araştırma ve geliştirme ağına sahibiz" dedi.

Bosch Türkiye bünyesinde ikisi Bursa'da, biri Manisa'da, diğeri ise Tekirdağ/Çerkezköy'de olmak üzere dört AR-GE merkezinin faaliyet gösterdiğini anlatan Young, "Bu merkezlerde 537 kişi çalışıyor. Bosch'un 'yaşam için teknoloji' motto-su doğrultusunda yenilikçi ürün ve teknolojilere odaklanıyor; böylece Türkiye'nin inovasyon çalışmalarına

BOSCH TÜRKİYE VE ORTA DOĞU BAŞKANI STEVEN YOUNG: "AR-GE'YE ÜÇ YILDA 100 MİLYON EURO HARCADIK"

da katkıda bulunuyoruz" ifadelerini kullandı.

Türkiye'den 97 ülkeye AR-GE ihracatı gerçekleştirdiklerine vurgu yapan Young, "Fabrikalarımız gibi AR-GE merkezlerimiz de bizim için birer gurur kaynağı. Dizel ve Benzinli Sistemler AR-GE merkezlerimiz, Bosch'un 'Uluslararası Enjektör Geliştirme Ağı' için çalışan en büyük 2'nci AR-GE merkezi konumunda. Termoteknoloji iş kolunda faaliyet gösteren Manisa fabrikamız bünyesindeki Bosch Termoteknik AR-GE merkezimiz bu yıl iklimlendirme sektöründe 4'üncü kez Sektörün En Başarılı AR-GE Merkezi Ödülü'nü kazandı" diye konuştu.

"2015'DE 77 ADET PATENT BAŞVURUSUNDA BULUNDUK"

Manisa fabrikası bünyesinde Termoteknoloji İnovasyon Merkezi açtıkları bilgisini veren Steven Young, "Bu merkez, hem kendi çalışanlarımıza hem de tüm paydaşlarımıza açık olacak. Türkiye'den ve dünyadan müşterilerimiz için burada eğitim ve simülasyonlar gerçekleştireceğiz. Bu alandaki bilgi ve tecrübemizi iş ortaklarımızla ve sektörümüzle paylaşacağız" ifadelerini kullandı.

Bosch'un dünyanın önde gelen teknoloji ve servis tedarikçilerinden biri olduğuna dikkat çeken Young, şöyle devam etti: "Bu alanda 100 yılı aşkın zamandır faaliyet gösteriyoruz. Sadece Dizel ve Benzinli Sistemler fabrikamızın şirketi Bosch Sanayi ve Tic. A.Ş.'nin ihracat performansı ile Türkiye'nin en çok ihracat yapan şirketleri arasında 9'uncu sırada yer alıyoruz. Bosch Türkiye olarak, 2015 yılında toplam 77 patent başvurusunda bulunduk. Aynı yıl tüm şirketlerimizle birlikte 2,1 milyar euro ihracat yaptık."

"ENDÜSTRİ 4.0'DAKİ BİRİKİMLERİMİZİ İŞ ORTAKLARIMIZA SUNACAĞIZ"

Son yıllarda Endüstri 4.0 alanında öncü bir role soyunduklarını anlatan Steven Young, "Endüstri 4.0'ın ilk öğelerini kendi operasyonlarımıza kuruyoruz. Bu noktada kendimizi hem önde gelen bir kullanıcı, hem de önde gelen bir sağlayıcı olarak görüyoruz. Bu iki yönlü strateji, başarılı oluyor. Türkiye'de de Bursa ve Manisa fabrikamızda önemli projelerle yol kat ediyor, deneyim kazanıyoruz. En önemli hedeflerimizden biri, yakın dönemde bu tecrübemizi Türkiye'deki iş ortaklarımızla da paylaşmaya başlamak" diye konuştu.

"GELECEĞİN TRENDİ KİŞİSELLEŞTİRME OLACAK"

Bosch'u rol model alan şirketlere önerilerde bulunan Young, sözlerini şöyle bitirdi: "130 yıllık geçmişimiz boyunca, her zaman için 'Yaşam için teknoloji' sağlayan ürünler sunmaya çalıştık. Bugünün dünyasında günlük yaşamı daha basit, daha rahat ve daha emniyetli hale getirecek yenilikçi ürünlere talep artarken, bir de bu teknolojinin, bireysel ihtiyaçlara göre özel olarak tasarlanması beklentisi gündemde. Bugünün trendi bağlanabilirlik ise geleceğin trendi kişiselleştirme olacak. Dolayısıyla Bosch'u rol model alan şirketlere dünyadaki gelişmeleri, yeni teknolojileri takip etmelerini, AR-GE konusunda ilgili ve girişimci olmalarını önerebilirim. Artık yerel şirket olmak diye bir kavram yok, herkes plan yaparken küresel olarak düşünmeli, sınırları zorlamalı. Çalışanlar, bir şirketin en önemli kaynağıdır. Çalışanlarının gelişimine destek veren, yatırım yapan, onlara güven duygusu aşılayan şirketler, bu yarışta bir hatta birkaç adım öne çıkar."

ERMAKSAN GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYAN:

“YÜZDE 100 YERLİ ÇİPİN ARDINDAN LAZER IŞIN KAYNAĞI DEVREDE”

Tamamen Türk mühendislerin yer aldığı, 2014 yılında tes-cillenen AR-GE merkezinde; enerji-üretim verimliliği, işlevsellik, makineler arası iletişim ve sürdürülebilirlik gibi konulara ağırlık verdiklerini söyleyen Ahmet Özkayan, “Türkiye’nin ilk özel sektör yarı iletken tesisini kurduk. AR-GE ve inovasyon odaklı üretim modeliyle ülkemize ve sektöre yüksek düzeyde katkı değer sağlamaya devam ediyoruz” diye konuştu.

Global marka yolculuğunda ‘Turquality Marka Destek Programı’nda da yer aldıklarına dikkat çeken Özkayan, “96 bin metrekarelik yüksek teknoloji imkânlarıyla donatılmış üretim tesislerimizde; lazer ışın kaynağı, lazer çip, sac kesme, boru kesme makineleri, plazma, punch, abkant bükümler, giyotin makaslar ürettiğimiz. Hâlihazırda 800 kişiye istihdam sağlıyoruz. Ürünlerimiz beş kıtada 110’dan fazla ülkede sergiliyor” ifadelerini kullandı.

AR-GE faaliyetlerini, çeşitli üniversitelerle gerçekleştirilen akade-

mik çalışmalarla desteklediklerini kaydeden Özkayan, şöyle devam etti: “Üniversite-sanayi iş birliğinin iyi bir örneğini olduğumuzu düşünüyorum. Optoelektronik AR-GE Merkezi’nde 100’ün üzerinde mühendis görev yapıyor. Merkezde, mekanik ve devreye alma laboratuvarları, elektronik laboratuvarları ve 3 boyutlu ölçüm laboratuvarı da bulunuyor. Makine tasarımlarında enerji verimliliği gözetiliyor. Robotlu uygulamalar ile üretim hatalarını minimize ederek makinelerin verimliliğini artıracak seçenekler kullanılıyor.”

“İLERİ TEKNOLOJİYE YATIRIMLARIMIZ SÜRECEK”

Türkiye’nin makine ihtiyacı doğrultusunda dışa bağımlılığını kesmeyi amaçladıklarını belirten Özkayan, “Tamamen ‘milli üretim’ modeliyle hareket ediyoruz. Bu anlamda gerçekleştirdiğimiz AR-GE ve inovasyon faaliyetlerinin, ülkemiz ve sektörün geleceği açısından çok önemli kazanımlar sağlıyor ve de sağlayacak” şeklinde konuştu.

Büyüme stratejisini yenilikçi teknolojiler, AR-GE ve inovasyon üzerine kurduklarını belirten Ermaksan Genel Müdürü Ahmet Özkayan, “Ciromuzun yüzde 5’i bu alana aktarıyor. Yüzde 100 yerli ilk milli lazer çip üretiminin ardından lazer ışın kaynağını da (rezonatör) devreye aldık, ‘Türk markası’ gururuyla ihraç etmeye başladık” dedi.

İLLERE GÖRE AR-GE MERKEZLERİ DAĞILIMI

AR-GE'ye en fazla yatırım yapan şirketlerin başında geldiklerini açıklayan Arçelik A.Ş. AR-GE Direktörü Cem Kural, "Türkiye, Tayvan, İngiltere ve Portekiz'de toplam 11 AR-GE merkezimiz ve 1000'den fazla çalışmamız ile faaliyet gösteriyoruz. Son beş yılda AR-GE harcamalarımızı her yıl yüzde 15 artırdık. 2015 yılında ise, bu alandaki harcama miktarı bir önceki seneye göre yüzde 21 arttı" dedi.

Bugün dünya çapında 30 bin çalışanın olduğunu ifade eden Arçelik A.Ş. AR-GE Direktörü Cem Kural, "Türkiye, Romanya, Rusya, Çin, Güney Afrika, Tayland ve Pakistan'da olmak üzere 18 üretim tesisi ve 11 marka (Arçelik,

ARÇELİK A.Ş. AR-GE DİREKTÖRÜ CEM KURAL: "AR-GE HARCAMALARIMIZI 2015'TE YÜZDE 21 ARTIRDIK"

Beko, Grundig, Blomberg, Elektrab-regenz, Arctic, Leisure, Flavel, Defy, Altus ve Dawlance) ile 130'dan fazla ülkede ürün ve hizmet sunuyoruz. İngiltere ve Polonya'da Beko, Romanya'da Arctic, Güney Afrika'da Defy ve Pakistan'da Dawlance markalarımız ile pazar lideriyiz. Avrupa toplam beyaz eşya pazarında ikinci konumda olan Beko, solo beyaz eşya pazarının lideri konumunda" diye konuştu.

Bu kadar büyük bir yapı içinde AR-GE stratejilerini dört ana prensip üzerine inşa ettiklerini açıklayan Kural, "Bunlar; global yapılanma, yalın ve çevik süreçler, öncü ürünler ve hizmet sunan teknolojiler. AR-GE ekosistemimizi, ABD'de MIT ve Harvard gibi önde gelen üniversitelerin bulunduğu Boston ile genişletiyoruz. Güçlenen uluslararası iş birliklerimizle üniversite, enstitü, start-up şirketlerin oluşturduğu teknoloji ekosistemine daha yakın olacağız" şeklinde konuştu.

"AR-GE FAALİYETLERİNİ KÜRESEL BOYUTA TAŞIDIK"

Son dönemde açık inovasyon ile uluslararası iş birliklerinin kurulduğu bilgisini veren Cem Kural, şunları kaydetti: "Açılan yurt dışı AR-GE ofisleri ve farklı coğrafyalardaki tüketicilere yönelik ürün ve teknolojilerin geliştirilmesiyle AR-GE faaliyetlerimiz de küresel boyuta taşındı. Dünya Fikri Haklar Örgütü'nün (WIPO) yayınladığı ve en çok uluslararası patent başvurusu yapan şirketlerin sıralandığı listede 78'inci sıradayız. Bu zamana kadar hem şirketimizin hem de Türkiye'nin ulaştığı en iyi derece. Bugüne kadar 2 bin 500'ün üzerinde patent başvurusunda bulduk."

"BEYAZ EŞYALARA UZAKTAN ERİŞİM AR-GE MERKEZİMİZİN ÜRÜNÜ"

Beyaz eşyalara uzaktan erişim sağlayan Nesnelere İnterneti ve veri analitiği alanında yürütülen çalışmaların devam ettiğini söyleyen Kural, "Projeksiyon teknolojisi kullanarak mutfakta beyaz eşya için düğmeleri ortadan kaldıran VUX (Virtual User Experience) sistemi, evde yeşil bitkileri, kimyasal bir ilaç kullanmadan, mobil bir uygulama üzerinden yetiştirmeyi mümkün kılan Herb Garden, gıdaları gün boyu bir buzdolabı gibi koruyan ve uzaktan erişimle çalıştırılabilen soğutmalı fırın son dönemde öne çıkan AR-GE çalışmalarımızın çıktılarında yer alıyor" ifadelerini kullandı.

"TÜRKİYE'NİN EN BAŞARILI AR-GE MERKEZİ ÖDÜLÜNÜ ALDIK"

Cem Kural, Arçelik'in Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 5'inci düzenlenen 'Özel Sektör AR-GE Merkezleri Zirvesi'nde 33 farklı AR-GE Performans Ölçütü ile yapılan değerlendirmede, Türkiye'nin En Başarılı AR-GE Merkezi Ödülü'ne layık görüldüğünü söyledi.

Vehbi Koç'un sözünü hatırlatarak "En değerli kaynağımız insan kaynağıdır" diyen Kural, "Biz işimizde başarısızlıkları gördüğümüzde onu konu etmekten çekinmeyecek ve kişileri suçlamak yerine sistemi iyileştirmek için bir araya gelen bir takım oluşturmaya çalışıyoruz. Araştırmacı profilindeki arkadaşlarımızda; meraklı, eleştirel düşünebilen, bağımsız çalışabilen, sağduyusu yüksek, inisiyatif alabilen özellikler anyoruz. Kurduğumuz ulusal ve uluslararası iş birlikleri ile girişimci kültürünü pekiştirmeye çalışıyoruz" açıklamasını yaptı.

BİTES SAVUNMA HAVACILIK VE UZAY TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRÜ UĞUR COŞKUN:

“9 MİLYON LİRALIK CİRONUN YÜZDE 60’I AR-GE’DEN GELİYOR”

Son yıllarda özellikle AR-GE odaklı çalışmalarını sebebiyle istikrarlı büyüdüklerini açıklayan, BİTES Savunma Havacılık ve Uzay Teknolojileri Genel Müdürü Uğur Coşkun, “2016 yılında yaklaşık 9 milyon TL hacminde bir ciroya ulaştık. Ciromuzun yüzde 60’ı doğrudan AR-GE faaliyetlerinden elde ediyor” bilgisini verdi.

2014 yılında Askeri Simülasyon ve Eğitim alanında dünyanın ilk 100 şirketi arasında yer edindiklerini dile getiren Uğur Coşkun, “2015 yılında ise Airbus Defence & Space onaylı tedarikçi listesine girdik. Geçen yıl ciro bazında yüzde 20 büyüdük. 2017’de bu büyüme oranını koruyarak, ciromuzu 11 milyon TL seviyesine yükselteceğiz” şeklinde konuştu.

AR-GE alanında yapılan iş bir-

liklerinden bahseden Coşkun, şöyle devam etti: “AR-GE projeleri yürüttüğümüz daimi danışmanlarımız var. Başta Gebze Teknik Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi olmak üzere, çeşitli üniversitelerimiz ile yakın bir işbirliği içindeyiz. Donanımlı araştırmacı yetiştirme konusunda Bilkent Üniversitesi, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesiyle gerçekleştirdiğimiz co-op programı kapsa-

BİLGİNİN FİYATI-KG

Beton 0,01 ABD doları
Çimento 0,05 ABD doları
Demir-Çelik 0,50 ABD doları
Alüminyum 1,5 ABD doları
Otomobil 10 - 100 ABD doları
Yolcu uçağı 100 - 1.000 ABD doları
Fiberoptik kablo 3.000 ABD doları
Savaş uçağı 10.000 ABD doları
Uydu 100.000 ABD doları
Silikon çip 4.000.000 ABD doları
Kaynak: TÜBİTAK

mında her yaz yaklaşık 30 lisans öğrencisine, merkezimizde kendilerini geliştirme imkânı sunuyoruz. Airbus Defence & Space, Sikorsky, Lufthansa, Telespazio Vega, Vitrociset, NLR gibi büyük uluslararası firma ve yüklenicilerle kurulan iş birliklerimiz aktif olarak sürdürülüyor.”

“AR-GE’DE YOĞUNLUK, ARITILMIŞ SANAL GERÇEKLIK ÜZERİNE”

Coşkun, sanal gerçeklik üzerine yapılan çalışmaların arttığını söyleyerek, “2015 yılında İncek, Ankara’da 6 bin metrekare büyüklüğündeki bir alana kurulan BİTES AR-GE Merkezi’nde 50’si araştırmacı olmak üzere, toplam 60 kişi yer alıyor. Araştırmacıların yüzde 50’si Bilgisayar ve Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümlerinden mezun. Bunun yüzde 35’inden fazlası lisansüstü eğitime devam eden veya tamamlayan personelden oluşuyor. AR-GE merkezimizde bilgisayar destekli eğitim teknolojileri, artırılmış-sanal gerçeklik ile robotik konularının ağırlıkta” dedi.

Yürütülen projelerin, devlet desteği olmadan KOBİ ölçeğindeki bir kuruluş için yapılmasını imkânsız olarak değerlendiren Coşkun, “Destekler, bu anlamda kilit rol oynuyor. Kendini geliştirmek, yeni ürün ve teknolojiler geliştirerek rakiplerine fark yaratmak isteyen firmaların TÜBİTAK gibi kamu kurumlarının sunduğu desteklerden faydalanması bir nimet” yorumunda bulundu.

HAVACILIĞI
KANATLANDIRAN
YÖNETİCİ

TEMEL
KOTİL

“TUSAŞ’ta iddialıyız. Ciroyu 2 milyardan 10 milyar dolara çıkaracağız”

Mühendisliğini akademisyenlik ile zenginleştiren, “havacılığı kanatlandıran yönetici” tanımıyla da sektördeki yönetici kimliğinin başarısını tescilleyen Temel Kotil, bugün TUSAŞ’taki yeni göreviyle gündem oluşturuyor. 2 milyar dolara yaklaşan ciroyu, 10 milyar dolara yükseltmek gibi iddialı bir hedef gösteren Kotil, “Ticaretin kuralları, iki ayağı vardır. Bir karar verebilmek, risk alabilmek bir de hızlı hareket edebilmek. Ticarete çabuk karar alacaksın ve işlemi de hızlı bitireceksin” diyor.

Türk Hava Yolları'ndan Genel Müdür sıfatıyla Ekim 2016'da istifa eden Kotil, "Önemli bir görevi yerine getirmek üzere THY'den ayrılıyorum" diyerek Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.'ye (TUSAŞ) Genel Müdür oldu.

Rize'nin Gündoğdu beldesinde 1959 yılında doğan Temel Kotil, İstanbul Teknik Üniversitesi Uçak Mühendisliği bölümünden 1983 yılında mezun olarak başladığı havacılık serüvenini; 1986'da ABD'deki Michigan Üniversitesi'nin Uçak Mühendisliği Bölümü'nde yüksek lisansını, 1991'de de yine aynı üniversitede Makine Mühendisliği Bölümü'nde doktora-sını tamamlayarak devam ettirdi.

Akademisyen kimliğini, 1991-93 yılları arasında İTÜ Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesinde Havacılık ve İleri Kompozit Laboratuvarlarının kuruculuğu ve yöneticiliğini yaparak pekiştiren Kotil, İTÜ Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi'nde Yardımcı Doçent ve Doçent olarak hizmet verdi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Araş-

tırma, Planlama ve Koordinasyon Daire Başkanı olarak görev yaptıktan sonra, 2001 yılında ABD'de Illinois Üniversitesi'nde misafir profesör olarak çalışmalar yapan ve daha sonra New York'ta Advanced Innovative Technologies Inc.'de Araştırma ve Mühendislik Bölümü Başkanlığı'nı yürüten Kotil, pek çok kişi için Türk Hava Yolları'nı ileriye taşıyan kişi olarak tanınıyor.

2003 yılının Mart ayında Teknikten Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak katıldığı Türk Hava Yolları'ndan Genel Müdür sıfatıyla Ekim 2016 yılında istifa eden Kotil, "Önemli bir görevi yerine getirmek üzere THY'den ayrılıyorum" diyerek Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.'ye (TUSAŞ) Genel Müdür oldu.

Yeni görevine hemen adapte olup, şir-

ketin hedeflerine yön veren Kotil, TUSAS'ın 2017'de büyük dönüşüme hazırlandığını belirterek, "2 milyar dolara yaklaşan ciroyu, 10 milyar dolara yükseltmek gibi iddialı bir hedefimiz var. 2017 yılında, Airbus ve Boeing gibi dünyanın önde gelen teknoloji şirketlerine üretim yapmaya devam edeceğiz. Aynı zamanda, TUSAS'ın tasarım yönünü de ön plana çıkaracağız" diyor.

Yöneticilik tecrübesi, "Bir şirkette bir kuruluştaki, ne alkış alıyorsa o büyütülür. Herkesin baktığı çiçeğe gelip su verirler. Çiçeğin ne kadar güzel olduğu önemli değil. Buranın gülü, çiçeği bugüne kadar üretimdi. Bugüne kadar çok sulandı, biz sulamaya yine devam ederiz. Ama 2016'da yeni bir gül geliştiriyoruz, o da tasarım gülü" şeklinde verdiği örnekle paylaşan Temel Kotil, savunma sektöründe öne çıkacak hamlenin tasarım olduğu bilgisini paylaşıyor.

Ankara'da sık sık bulunması gereken Kotil, yeni görevi dolayısıyla artık Ankaralı. "Ankara, gerçekten sanayide marka olmuş durumda" diyerek başkent izlenimini paylaşan Temel Kotil, başkenti, Türkiye'nin savunma sektöründe kat ettiği mesafeyi asomedyaya okuyucuları için paylaştı.

"İLK HEDEFİMİZ, BAKANIMIZIN KOYDUĞU 10 MİLYAR DOLARLIK CİROYA ULAŞMAK"

Daha önce bildiğinizi tahmin ettik ama artık önemli bir kurumun Genel Müdürü olarak yaşamaya başladığınız Ankara'yı ve Ankara sanayisini nasıl buldunuz?

Ben THY Genel Müdürlüğü yaptığım dönemde de Ankara'ya çok sık gelip gittim. Ankara Sanayi Odası'nın da çok sayıda toplantısına katıldım. Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir, o dönemler Ankara'dan doğrudan uçuşların sayısının yeterli olmadığına ilişkin bana sürekli sitemde bulunurdu. Ankara, gerçekten çok

Ankara, sanayi konusunda çok önemli fırsatları barındırıyor; özellikle savunma sanayi ve savunma sanayi teknolojileri alanında büyük potansiyel var.

güzel bir şehir. Hızlı büyüyor ama pozitif anlamda. Yolları da gerçekten çok iyi olmuş. Trafik bazen sıkışıyor ama İstanbul'dan gelen birisi için manzara çok çok iyi görünüyor.

Ankara, sanayi konusunda çok önemli fırsatları barındırıyor; özellikle savunma sanayi ve savunma sanayi teknolojileri alanında büyük potansiyel var. Eskişehir de sanayi yönüyle öne çıkmış ve iki şehir arasındaki demiryolu hattıyla sanayi yönünde iş birliği yapıyorlar.

Üstelik, başkentin coğrafyası da oldukça güzel. Ben şu ana kadar fiziki olarak çok fazla şirketin içine girip çıkmadım. Sadece Ankara Sanayi Odası'nı ve Başkan Nurettin Özdebir'i yakından biliyorum. Ancak Ankara firmalarını ve po-

tansiyelini gerçekten iyi bildiğimi söyleyebilirim.

TAI, Türkiye için, Ankara için ne ifade ediyor?

Aslında bu soruyu bölge için de ifade ediyor şeklinde cevaplamak gerekir. 2016 yılında 1.6 milyar dolar ciro elde etmiş bir şirketiz. Türkiye'de savunma sanayi sektörünün 2017 yılı toplam bütçesi 6 milyar dolar olacak. 1.9 milyar doları konsolide, 1.76 milyar dolar solo bütçe ile TAI, tek başına savunma sanayinin üçte birini oluşturuyor.

TAI olarak, sistemin neresinde olduğumuza dair bir analiz yaptık. Japonya, Çin, Rusya, Fransa, İngiltere, İtalya, İspanya, ABD, Kanada ve Brezilya'dan sonra gelen en büyük savunma sanayi şirketi biziz.

& Integrity
& Effectivity
der Satisfaction

Mevcut durumunuz oldukça iyi görünüyor. Peki, geleceğe dönük hedefleriniz neler?

Sayın Milli Savunma Bakanı, benimle bir perşembe günü görüştü, cuma günü atamam gerçekleştirildi ve aynı gün, "Temel Bey, 1 milyar dolar değil, 10 milyar dolar ciro isterim" dedi.

Hedefimiz, şu anda Sayın Bakanımızın koyduğu, 10 milyar dolar ciroya ulaşmak. Hep para konuşuyoruz ama para bir büyüklüğü gösteriyor, yapabilirliği gösteriyor. 2016 solo bütçemiz 1 milyar liraydı, 2017 yılı için ise bütçemiz 1.6 milyar lira. Yüzde 60 artmış oldu bütçemiz. Aslında büyük olmamıza rağmen, kendimizi halen bir bebek olarak görüyoruz. Bebek olmak da iyi bir şey çünkü bebekler büyür.

"ANKARA, SANAYİDE MARKA OLMUŞ DURUMDA"

Memur şehri olan Ankara'da sanayi gelişti. KOBİ'ler ve büyük şirketler ön plana çıkmaya başladı...

Evet, memur şehri olduğu için, alışkanlıktan olsa gerek mesai 09.00'da başlıyor ama biz 08.00'da başlıyoruz! Ben öncelikle KOBİ kelimesine takılıyorum. KOBİ bakış açısı, Almanya'da çok başarılı oldu; Türkiye'de de başarılı oldu. Ancak aslında bunlar canavar gibi orta ölçekli şirketler. KOBİ ifadesini pozitif anlam taşıdığı için söylüyorlar. Bana göre bunun adı değiştirilsin ve genç arkadaşlar daha güçlü ifadeler dunsunlar, Ankara gerçekten sanayide marka olmuş durumda.

Ankara'da bir de OSTİM gerçeği var. Ben 1991 yılında İTÜ Uçak Fakültesi'nde öğretim üyeliği yap-

tım. OSTİM deyince de aklıma hep rahmetli Sedat Çelikdoğan geliyor. İTÜ Makine mezunudur kendisi. Rahmetli Özal da Türkiye'ye bir yabancı başkan gelince OSTİM'e getiriyordu. Yani inanıyorum ki Ankara önümüzdeki dönemde daha büyük işler yapacak.

Rakamlar, Türkiye'de yerlilik payı şartının en iyi uygulandığı sektörün savunma sanayi olduğunu gösteriyor. Peki, TAI'nin Ankara sanayisine katkısı nedir?

Bu yıl 100 milyon dolara yakın hizmet alımı yapacağız. Tabii bu malzemeleri biz veriyoruz, çok özel malzeme olduğu için bunları o şirketlerin almasını beklemiyoruz. Yani üretim malzemelerini de alabilselerdi, Ankara'ya katkımız 300 milyon doları bulacaktı. Bu işi yapan şir-

“ASO BİZİM YERİMİZE GEÇSİN Kİ BİZ DE BOEING’İN YERİNE GEÇELİM”

Savunma Sanayi Kümelenmesi OS-SA’nın genel kurulu vardı, orada küçük bir konuşma yaptım. Burada yüzlerce firma vardı, TAI’nin yerine geçmek isteyen var mı? diye sordum. Bir genç geldi “Ben TAI’nin yerine geçmek istiyorum” dedi. Ona “Gelin siz TAI olun, biz size yardımcı olacağız” dedik. İlk gelene daha çok yardımcı olacağız. Öyle olursa biz daha büyük olacağız, biri elimizden iş alırsa teşekkür ediyoruz, çünkü başka iş yapıyoruz. Burada ASO’ya “Gelin bizim yerimize geçin ki biz Boeing’in yerine geçelim” diyoruz.

ketlerin yatırımlarını da düşündüğümüzde katkımızın daha da yukarıya çıktığını görüyoruz.

Büyüme konusunda bana göre Türkiye, daha işin çok başında. Biz de TAI olarak başındayız. Bizim 10 milyar dolarlık hedefimiz aynı zamanda Ankara’nın ve Türkiye’nin hedefi. Aslında potansiyeli düşündüğümüzde, Türkiye’nin sağında bir sıfırın eksik olduğunu söyleyebilirim. Yani 1 milyar dolar, 10 milyar dolar gibi. Bunu bir eksiklik olarak algılamayın, ‘olsun’ diye söylüyorum. Gücümüz açısından problem yok ama biz halen TAI’yi bebek olarak görüyoruz.

TAI tarafından, ANKA-S’in ardından kısa süre içinde operatif İHA’nın da üretilebileceği belirtiliyordu, bu çalışmalar ne aşamada?

Şu anda o sistemler gelişmeye

devam ediyor. Birçok alt versiyonu var bizde. Onu proje geliştirme yönüyle bu yaz tamamen bitirmiş olacağız. Gerçi daha yönetim kuruluna getirip netleştirmedik ama insansız uçakta ANKA dışında yeni projeler geliştireceğiz.

“THY ÖZEL ŞİRKET OLUNCA BÜYÜYEMEME BASKISINDAN KURTULDUK”

Biz sizi THY ile tanıdık, sizin döneminizde THY önemli bir mesafe kaydetti. Dünyanın en önemli spor organizasyonlarına sponsorluklar yaptı ve yapıyor. Burada kişisel bir başarı yakaladınız. Süreci değerlendirebilir misiniz?

Evet, THY Türkiye’nin en önemli markası haline geldi. Aslında havayolunun ve hizmetler sektörünün diğer sektörlerle göre iki açıdan farklılaştığını görüyoruz.

Bir kere, yolcuya hizmet veriyoruz, anında cevap buluyor. Yolcu tepkisini ve teşekkürünü anında veriyor. Bu da sürekli kendinizi iyileştirip, düzeltmenize yardımcı oluyor. Bunun için rahat bir sektör. Diğer sektörlere göre ayna tuttuğu için çalışan ve yönetici açısından rahat değerlendirilen mekanizma, işimiz kolaydı.

İkincisi havacılık global bir sektör, regülasyonlar başladı. Bu açıdan da tümüyle globalizasyona dönük, uluslararası tarafı çok sağlam bir sektör. Bu iki özellik benim de kişisel olarak çok işime yaradı.

Kamunun ticaret yapısının doğru olduğuna inanmıyorum. Ticaretin, kuralları vardır, iki ayağı vardır. Bir karar verebilmek, risk alabilmek bir de hızlı hareket edebilmek. Ticarete çabuk karar alacaksınız ve işlemi de hızlı bitireceksin. Örneğin uçakta,

servisi hemen yapacaksınız. Hizmeti yolcunun ayağına getireceksiniz.

2005 yılından önce iki yıl da genel müdür yardımcılığı yapmışım. Ankara'daki büyüklerimizin bize hiç müdahalesi olmadı. Personel dahil alımlarda hep serbest bıraktılar, ama THY Genel Müdürü olarak bende ve çalışma arkadaşlarıma sinmiş durgunluk vardı. Ticaret yapan kamu şirketlerinde durum hep böyleydi.

O dönemden bugüne nasıl gelindi peki?

Size bir örnek vermek istiyorum, THY Genel Müdürlüğüm döneminden. Bir yazılım alacağız, pilot ve hosteslerin planlamasını yapacak bir yazılım ve önümüzde iki seçenek var. Aralarında da 1 milyon dolar fark var. Öyle bir şey ki daha pahalı olan, verimliliği yüzde 10 artırıyor ve bunun yıllık katkısı 10 milyon dolar civarında. Ancak biz daha iyi olan yazılımı satın alabilmek için 6 ay uğraşmak zorunda kaldık. 1700 kabin

personeli, 640 kokpit personelinden, 10 bin kabin, 4 bin kokpit personeli için planlama yapıyordu. Burada şuna inandım, kamudaki yöneticiler, ticaret yönüyle bahsediyorum, risk almıyorlar. Kimse bana pahalısını niye aldın? demedi.

Sayın Bakanımız, rahmetli Kemal Unakıtan ve Başbakanımız Binali Yıldırım o zaman Ulaştırma Bakanlarıydı. İkisi el ele verdiler ben de gönülden çalıştım ve 21 Mayıs 2006 yılında THY özel şirket oldu. Kamu payı azınlığa düştü. Biz de baskıdan kurtulmuş gibi olduk. Bu büyüyememe baskısıydı. İçerde bir program yaptık, "Artık devlet yok, çalışmazsak maaş yok dedik" ve inanarak bugünkü THY'yi ortaya çıkardık. Aslında THY çalışanları yaptı, ben de yönetici olarak yardımcı oldum. Zaten yöneticinin görevi yardımcı olmaktır. THY'deki benim katkım, arkadaşlar sıkıntı çektiği zaman yardımcı olmak, yanlışlarında art niyet yoksa sorumluluğu üzerime almaktı.

"MARKASIZ HAVLU 1 DOLAR MARKA BASARSAN 10 DOLAR"

asomedy a aracılığıyla kamuoyuna duyuracağınız yeni bir proje var mı?

Konsolide bütçemiz 2017 yılında aslında 1.9 milyar liraya çıkacak. Şimdi bu rakam ne demek? TAI daha çok üretecek demek. Aslında TAI iki parçadan oluşuyor. Bunlardan birincisi F16-F35 gibi projelerde, Boeing ve Airbus'a alt sistem yaparak para kazanıyor, bunun tutarı da 500 milyon dolar. Türkiye genelinde teknoloji ihracatında birinci durumdayız.

İkinci kısım ise özgün ürün dediklerimiz, helikopter, Türk Hava Kuvvetleri'ne sağladığımız sistemlerden oluşuyor. Bakın size çok basit bir hesap yapabilirim hedeflerimizin önemini göstermek adına. Biz büyük teknoloji firmalarına, 500 milyon dolarlık parça, yedek parça, alt ünite üretimi yapıyoruz. Eğer onları Boeing, Airbus'a değil de kendimize yapsaydık, bugün gelirimiz 5 milyar dolar olurdu. Yani katma değer böyle bir şey. Havluyu markasız yaparsan 1 dolar, marka basarsan 10 dolar. TAI'yi aslında buna doğru dönüştürüyoruz.

Nasıl bir çalışma içinde olacaksınız?

Boeing, Airbus gibi firmalara parça yapmayı durduruyoruz, bunu da

|| BENİM SPORUM ÇALIŞMAK ||

Bu kadar işinizin arasında kendinize ve ailenize vakit ayırabiliyor musunuz? Benim dört çocuğum var, onları artık büyüttüm, iki tane de torunum var. Küçük kızım daha 10 yaşında bana biraz daha ihtiyacı var. Daha küçükken yani 4-5 yaşındayken, “Baba hiç kahvaltı yapamıyorum” derdi. Şimdi beraber kahvaltı yapalım dediğimde “Baba meşgulüm” diyor. Artık onun kendi dünyası var. İki oğlum zaten büyüdüler ve evlendiler. Ben şimdi onları, onların beni görmek istediklerinden daha çok görmek istiyorum. Benim hayatım aslında çalışmayla geçiyor. Eşimden Allah razı olsun, çocukları o büyüttü. Onlar İstanbul’da, buraya getiremedik. Çalışmaktan zevk duyuyorum, benim sporum çalışmak...

yapacağız ama artık daha çok özgün üretime yöneleceğiz. Başka bir ifade ile yurt dışı teknoloji şirketlerine üretici olmaktan geri adım atmıyoruz ama 2017 yılında kendi tasarılarımıza daha çok önem vereceğiz.

Bir şirkette bir kuruluştaki, ne alışı alıyorsa o büyütülür. Herkesin baktığı çiçeğe gelip su verirler. Çiçeğin ne kadar güzel olduğu önemli değil. Buranın gülü, çiçeği bugüne kadar üretti. Bugüne kadar çok sulandı, biz sulamaya yine devam ederiz. Ama 2016’da yeni bir gül geliştireyoruz, o da tasarım gülü. Zaten bizim tasarım konusunda yeteneğimiz var.

2017’de imalat yapan arkadaşlarımızı da çok sevdiğimizi söyleyeceğiz ama tasarım öne çıkacak.

“BENİMLE DEĞİL, BAŞ MÜHENDİSİMİZLE RÖPORTAJ YAPACAKSINIZ”

Mevcut insan kaynağımız, bu hedefleri karşılamaya yeterli mi?

Bakin bizim bir Mimar Sinan’ımız var ki dünyadaki en önemli mimardır. Bunun için inşaat sektöründe biz başarılıyız, inşaat sektöründe siz hangi firmayı alırsanız alın en önemli kişisi mimardır. Genel müdür de şirketin sahibi de çaycı da ona çalışır. Teknoloji şirketinde ise en önem-

li kişi-bana göre yanlış ama- genel müdürdür.

Şimdilik, 2017 yılında artık baş mühendislerimizi daha çok göreceksiniz. Bir sene sonra geldiğinizde benimle değil, baş mühendisimizle röportaj yapacaksınız. Burada tabii birileri zaten yapıyor. Ancak o yapanlar geri duruyor, artık onları ön plana çıkaracağız. 2017 yılında bu şirketteki en önemli projem, nasıl inşaat sektöründe mimarlar öne çıktıysa, burada da projeleri mimari olarak yönetebilecek, baş mühendisleri öne çıkaracağım. İsimleri dergilerde kapak olacak.

“Tüm olumsuzluklara Türkiye’nin önü

Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı ve 53.Yıl Ödül Töreni 1. OSB'de yapıldı

rağmen
açık”

ASO Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı ve 53'üncü Yıl Başarı Ödül Töreni, 22 Aralık 2016'da gerçekleştirildi. Toplantının protokol konuşmalarını, Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci ile Ekonomi Bakanlığı Müsteşarı İbrahim Şenel yaptı.

Toplantıda söz alan konuşmacılar, içte ve dışta yaşanan gelişmelerden dolayı zor bir dönemden geçen Türkiye'nin buna rağmen önünün açık olduğu görüşünde birleştiler. Protokol konuşmalarının ardından ASO'daki 32 meslek komitesinin sorunları ve çözüm önerileri, Gruplaştırılmış Meslek Komiteleri'nde yer alan 13 sözcü tarafından aktarıldı. Toplantının ardından yapılan 53'üncü Yıl Başarı Ödül Töreni'nde ise, 53 başarılı firma, yedi ayrı kategoride ödüllendirildi, 34 firmaya da onur ödülü verildi.

NURETTİN ÖZDEBİR

"Sanayi sektörünün önündeki bürokratik engellerin kaldırılması, ürünlerde farklı KDV uygulamalarından vazgeçilmesi ve yenilenebilir enerji yatırımlarında destek süresinin uzatılması gibi teşvikler sistemi rahatlatacak."

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir:

"Öncelikli sorun yapısal reformlar"

Türkiye'nin zor bir süreçten geçtiğini, dört bir taraftan terör örgütlerinin saldırısına uğradığını belirten Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir, "Tüm olumsuzluklara rağmen Türkiye'nin önu açık ve yeni dünya düzeninden başarıyla çıkacağız" dedi.

Türkiye'nin öncelikli sorununun yapısal reformlar olduğunu vurgulayan Nurettin Özdebir, "Türkiye dünya rekabetçilik sıralamasında, iş yapma kolaylığı sıralamasında her geçen yıl geride kalıyor. İş yapmayı zorlaştıran en sorunlu alanlar: Vergi oranları, iş gücünün yeterli niteliklere sahip olmaması, finans erişim, etkin çalışmayan bürokrasi üst sıralarda yer alıyor. İnşaat izinleri, finansmana erişim, ver-

gilerin ödenmesinde harcanan süre ve vergi oranları, iflas eden şirketlerin tasfiyesi" diye konuştu.

Özdebir, Türkiye'nin sıralamadaki yerinin kötüleşmesinin temel nedenini, sorunlu alanların kötüleşmesi değil diğer ülkelerin yapısal reformlara daha fazla önem vermesi şeklinde açıkladı.

"KATMA DEĞERİ YÜKSEK SEKTÖRLER DONANIMLI BİREY İSTİYOR"

Günümüzde yüksek katma değer, bilgi ve teknoloji yoğun mal üreten sektörlerde gerçekleştiğini açıklayan Özdebir, "Bu sektörler, temel bilimler ve matematik donanımlı, sorunları tespit edebilme ve çözüm üretebilme yeteneğine sahip, el becerisi gelişmiş, değişen koşullara uyum sağlayabilen yaratıcı bireyler istiyor" yorumunu yaptı.

Halen meslek lisesi mezunlarının yüzde 90'ının aldıkları eğitimle ilgili olmayan alanlarda çalıştığını söyleyen Özdebir, meslek lisesi veya yüksekokulu mezunlarının üç yıl sigortalı olarak çalışmaları halinde askerliklerini bedelli olarak yapmaları veya kısa dönem yapmalarının cazibeyi arttırabileceğini anlattı.

"DENETİM GÜÇLENDİRİLMELİ"

İç taleple büyüyen Türkiye'ye Uzakdoğu menşeli ucuz ürün girişinin uygun bir piyasa gözetim denetimine tabi tutulması gerektiğini ifade eden Nurettin Özdebir, "Piyasa gözetimi ve denetiminden sorumlu kamu kurum-

larının daha da güçlendirilmesi gerek. Denetim kapasitemizi arttırmak için sanayi odaları gibi meslek örgütlerine piyasadaki numune alıp akredite laboratuvarlarda test ettirilmesi ve kamu otoritesinin test sonuçlarına göre işlem yapmasını sağlayacak bir sistem etkin olacaktır" diye konuştu.

"PAKİSTAN STA'SI TEKSTİLİ ÖLDÜREBİLİR"

Pakistan ile yapılması planlanan STA'nın yerli üretim için sakıncalı olacağı yönünde endişeler taşıdığını bildiren Nurettin Özdebir, şunları söyledi: "Tekstil ve konfeksiyon sektörümüzün ölümüne sebep olabilecek böyle bir serbest ticaret anlaşmasında çok dikkatli olmamız lazım. Çünkü ucuz işçiliğe dayanan bu sektörlerde bizim Pakistan'ın iklim şartları nedeniyle pamuğu daha ucuz. Bu durumla rekabet edebilmemiz mümkün değil."

"YATIRIM TEŞVİKLERİ HAKSIZ REKABETE YOL AÇIYOR"

Kalkınmada öncelikli yörelere verilen yatırım teşviklerinin haksız rekabete yol açtığına değinen Nurettin Özdebir, "Aynı sektörde teşvikten yararlanmayan bir ilde yatırım yapan firma, çok yakınındaki teşvikli bir ilde aynı üretim dalında yatırım yapan firmanın rekabetinden zarar etmektedir" dedi.

OSB'lerde tüm sokak aydınlatmalarının yönetimler tarafından yapılmasına rağmen, belediyelere sokak aydınlatma vergisi ödendiğine dikkat

çeken Özdebir, OSB'lere yönelik mükerer ödeme adaletsizliğinin ortadan kaldırılmasını istedi. Şirketlerin vergiden düşebilecekleri harcamaların genişletilmesiyle şirket bilançolarının daha şeffaf hale geleceğini söyleyen Nurettin Özdebir; vergi, SSK primi, işsizlik sigortası primi, tazminat gibi ücret dışı işgücü maliyeti ödemelerinin, belirli bir takvime bağlı şekilde, kademeli olarak daha düşük düzeye indirilmesini önerdi.

Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşunun toplam cirosundan daha fazla kâr eden global şirketler bulunduğuna dikkat çeken Özdebir, "Şirketlerimizin büyümesi için öncelikle kâr etmeleri ve sermaye biriktirmeleri gerek. Ancak ülkemizde şirketler çok düşük kârlılık oranlarıyla çalışıyor. Bunun bir nedeni, şirketlerimizin ölçek ekonomisinden yararlanabilecek büyüklüğe ulaşamaması. Burada tabii haksız rekabet, kayıt dışılık, merdiven altı üretim, bu piyasadaki denetimin düzgün olmamasından kaynaklı olarak haksız rekabet işini doğru yapanların sermaye birikimlerine mani oluyor" dedi.

Mevzuatta şirketlerin büyümelelerini engelleyen birçok yükümlülük bulunduğu vurgu yapan Özdebir, "Büyüme isteyen şirketler zaten gerekli istihdamı yapacaklar. Ancak bu istihdamı zorunlu kılmak ve istihdam edilecekler ödenecek ücreti asgari tarifelerle belirlemek, hem serbest piyasa ekonomisi mantığına ters düşüyor hem de şirketlerimizi dolambaçlı yollara yönelterek büyüme karar almalarını zorlaştırıyor" diye konuştu.

"KOBİ'LER AR-GE'YE YATIRIM YAPAMIYOR"

KOBİ'lerin yeterli kaynak olmadığı için maliyetlerini düşürecek AR-GE faaliyetlerini ve ileri teknoloji yatırımlarını yapamadığını belirten Nurettin Özdebir, "AR-GE faaliyetleri ve ileri teknoloji yatırım yapacak firmalara düşük faizli ya da geri ödemesiz kredi olanakları daha da artırılarak kolaylaştırılmalı. AR-GE desteği sağlayan kurumlarımız ekipman desteklerinde maliyet fiyatları bazında destek sağlamalı. Çünkü kur artışları olduğu gibi sanayicinin üzerinde kalıyor" dedi.

Ekonomi Bakanlığı Müsteşarı İbrahim Şenel:

"Birlik ve beraberliğe daha çok ihtiyacımız var"

Türkiye'nin gerek içerideki hatinler, gerekse uluslararası terör örgütlerinin organizasyonlarıyla mücadele halinde bulunduğunu belirten Ekonomi Bakanlığı Müsteşarı İbrahim Şenel de sıkıntılı günlerin sonunun aydınlık olacağını kaydetti. Bunu başarmak için her zamankinden daha fazla birlik ve beraberliğe ihtiyacımız olduğunu Şenel, "Ülkemizin gerek ekonomisiyle, gerek beşeri sermayesiyle, insan gücüyle bunu rahatlıkla başarabilecek güçte olduğuna hiçbir şüpheye mahal bırakmaksızın inanmaktayım" dedi.

Dünya ekonomisinin özellikle 2008 krizine kadar olan hızlı büyüme trendini kaybettiğini kaydeden Şenel, "2008 krizinden sonra da bir türlü eski performansına kavuşamadı. Geçtiğimiz yıl dünya ticareti yaklaşık 3 trilyon gibi bir daralmaya şahit oldu, tabi bundan biz de ekonomi olarak etkilendik. Amerika, Çin, Avrupa Birliği başta olmak üzere dünyanın büyük ekonomileri bu anlamda kendi ekonomilerini rehabilite etmek, yeniden canlandırmak adına birtakım tedbirler alıyorlar. Ama Çin ekonomisindeki büyümenin yavaşlaması pek çok ülkeyi doğrudan ve dolaylı bir şekilde etkilemekte" diye konuştu.

"DARALMAYI ENGELLEYECEK TEDBİRLER ALIYORUZ"

Emtia fiyatlarının düşmesinin yanı sıra ticaretin daralması, emtiaya bağlı ekonomilerin gelirlerindeki düşmenin, bunlarla ilişkisi olan ülkelerin de ticaretini etkilediğine vurgu yapan Şenel, şu değerlendirmede bulundu: "Biz de ekonomi olarak geçtiğimiz yıl ihracatımızdaki daralmayı birlikte gördük, bu sene de benzer bir büyüklükte olmasa da yine de ihracattaki kısmen düşmeyi izlemekteyiz. Bu aynı zamanda bizim dünyadaki gelişmelerden

bağımsız olarak, özellikle pazarımız niteliğinde olan Rusya ekonomisindeki ciddi daralma, Ukrayna ekonomisinde yaşanan sorunlar, komşumuz Irak'ta yaşanan ciddi sorunlar, Suriye'de yaşanan ciddi sorunlar, Libya'da yaşanan sorunlar ki bunların her biri bizim ekonomimiz için çok önemli derecede ağırlığı olan pazarlar, bunlar da bizi doğrudan etkiledi tabi ki. Ancak kendi iç dinamiklerimizle bu süreci aşmak için Hükümetimiz her türlü tedbiri almakta."

"2017 YATIRIMLARI YÜZDE 100 VERGİDEN İNDİRİLECEK"

Küresel ölçekte yaşanan sorunları bertaraf etmek üzere teşvik sisteminde iş dünyasından gelen talep doğrultusunda revizyona gidildiğini vurgulayan Şenel, Bakanlar Kurulu Kararı ile sistemdeki kademeli düşüşün önlendiğini ve teşviklerin kalıcı hale geldiğini aktardı. Yatırımcıların, yatırım süresi içinde tüm kazançlardan elde edilen gelirlere yönelik vergi indirimi talebi olduğunu ifade eden İbrahim Şenel, bunun da yüzde 80 olarak tüm bölgelerde uygulanmasına imkan getirildiğini belirterek, "Talep üzerine orta ve ileri teknoloji grubundaki yatırımlara da 4'üncü bölge desteklerinden yararlanılması imkanı getirdik" dedi.

Teşviklerdeki bir başka düzenlemeyle de 2017'den itibaren yapılacak yatırımlara yüzde 100 vergiden indirilme imkanı getirildiği bilgisini veren İbrahim Şenel, böylelikle devlete ödenmesi gereken verginin yatırımın finansmanında kullanılmasının sağlandığını belirtti.

"SANAYİCİLİK KÜLTÜRÜNE KATKISI İÇİN ASO'YA ŞÜKRAN DUYUYORUM"

Yatırımcıların inşaat harcamalarında KDV konusunda ciddi sıkıntı yaşadıklarının altını çizen İbrahim Şenel, yapılan değişikliklerle eskiden yatırım kaynaklı KDV'nin sadece KDV alacağı doğduğunda indirme imkânı olduğunu hatırlattı. Şenel, "Bu durum yatırımcılar için ciddi bir finansman yükü oluşturuyordu. Yapılan değişikliklerle inşaat harcamalarında da KDV iadesi imkânı getiriliyor.

İBRAHİM ŞENEL

“Belli yatırımları bizim standart destek paketleriyle yaptırma imkânımızın olmadığını biliyoruz. Buradan hareketle de proje bazlı olarak yatırımın niteliğine uygun, yatırımcının taleplerini karşılayacak, onu yatırıma ikna edecek nitelikte destekler verilecek.”

en temel öncelik limana yakın bir alanda arazi sahibi olması ve buranın demiryolu ağına bağlanması ise gerektiğinde uygun Hazine arazisi verilecek ve demiryolu bağlantısı da devlet tarafından yapılacak” diye konuştu.

Kamunun alım garantisi başta olmak üzere yatırım öncesi lisans, izin gibi süreçlerin basitleştirilmesi konusunda da Bakanlar Kurulu’nun yetkili kılındığını söyleyen İbrahim Şenel, şunları ifade etti: “Her bir yatırımı bir Bakanlar Kurulu Kararı ile teşvik belgesine bağlamış olacağız. Dolayısıyla, hukuki anlamda sağlam ve kendi içinde şeffaf, ama herkese eşit değil. Niteliğe göre farklılaşan bir destek mekanizmasını ilk defa bizim teşvik sisteminin içine monte etmiş olduk. Bu bizim çok ihtiyacımız olan bir alandı. Bu, Türkiye’nin gerçekten de bugün yüzde 3’lerde olan yüksek teknoloji sınıfındaki ihracat oranımızı yukarıya çekeceğine inandığımız bir düzenleme. Bunun uygulamasına artık başlamak için hiçbir engel yok. Sadece bu sürecin işletilmesi, yatırımcının buna ben varım demesi kaldı, onun dışında hukuki anlamda hiçbir eksiklerimiz yok.”

Bakanlık olarak ithalat politikaları boyutuyla gelen şikayetleri hassasiyetle ele aldıklarına dikkat çeken İbrahim Şenel, piyasada haksız rekabeti bozacak damping ve sübvansiyonlara yönelik tedbirler alındığını da aktararak konuşmasını bitirdi.

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci:

“Sanal ekonomi yerine reel ekonomiye odaklanalım”

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, Dünyanın 2008 yılında yaşadığı krizin bedelini, bunu oluşturanların değil, hiçbir şekilde sorumlu olmayan ekonomilerin ödediğini söyledi. Ekonomide yoktan var etmek gibi bir yaklaşım içine girilerek adeta sa-

Mevcut sistemde sadece 500 milyon liranın üzerindeki stratejik yatırımlarda bu imkân var” diye konuştu.

Yatırım yapan, istihdam yaratan iş dünyasına milletçe büyük saygı duyulması gerektiğine değinen Şenel, iş dünyası içinde sanayicileri farklı değerlendirdiğini, sanayicilik kültürünün çok farklı olduğunu, Ankara’ya bu kültürü yaşatan Ankara Sanayi Odası’na ise şükran duyduğunu anlattı. Şenel, Ankara’nın memur şehri olmaktan çıkıp sanayi, ihracat şehri olmasında ASO’nun büyük katkı sağladığının altını çizdi.

İMALAT, SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMANIN ANAHTARI

Sürdürülebilir kalkınma ve büyümenin en temel unsurlarından birisinin imalat sanayi olduğunu vurgulayan İbrahim Şenel, “Bilgiyi ürettiğimiz, teknolojiyi geliştirdiğimiz imalat sanayine her zaman farklı yaklaşmak gerektiği inancındayım. Her bölgede ilave yatırıma katkı oranı getiriyoruz, yani mevcut oranlardan bağımsız olarak onlar da elde var. Bir de onun üstüne diğer sektörlerde yüzde 5, yüzde 10, imalat sanayinde yüzde 15 yatırım teşviği getiriyoruz. Örneğin Ankara’da orta yüksek teknolojide yapılan bir yatırı-

rım için yüzde 30 olan yatırıma katkı oranı 15 puan eklenerek yüzde 45’e çıkıyor” şeklinde konuştu.

Proje bazlı teşvik sisteminden de bahseden Şenel, artık standart teşvik sisteminin dışına çıkılmasının mecburiyet olduğunu, bu işin konfeksiyon usulüyle bir yere kadar gidebildiğini belirtti. Bu yüzden teşvikte terzi yöntemine dönüşmesine ihtiyaç olduğunu dile getiren İbrahim Şenel, “Belli yatırımları bizim standart destek paketleriyle yaptırma imkânımızın olmadığını biliyoruz. Buradan hareketle de yapmış olduğumuz çalışmayla Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde kabul edilen kanun bu imkânı da sağlamış oldu.

Proje bazlı olarak yatırımın niteliğine uygun, yatırımcının taleplerini karşılayacak, onu yatırıma ikna edecek nitelikte destekler verilecek” ifadelerini kullandı.

Bu dönemde temel girdilerde bağımlılığı giderecek yatırım alanları veya yüksek teknoloji sınıfında, inovasyon alanında, bilgiye odaklı teknolojik kabiliyeti geliştirecek yatırım konularında özel teşvikler verileceğini söyleyen İbrahim Şenel, yatırımcılara temel ihtiyaçlarının sorularak bunların öncelikli olacağını kaydetti. Şenel, “Bazı yatırımcı için

NİHAT ZEYBEKÇİ

"Biz işimize bakacağız, üretimimize bakacağız, ülkemize inanıyoruz, sanayimize, üretimimize inanıyoruz.

Dünyanın en riskli bölgesindeyiz ve etrafımızdaki ateş çemberine rağmen 7 milyon vatandaşımıza iş sağlamışız. AB'ye ihracatımızı 2016 itibarıyla yüzde 8 artırmışız."

nal ekonomi yaratılmasının bir noktada tıkanacağını ifade eden Zeybekci, "Yani sanal olarak gerçekleştirilen her şeyin bugün reel karşılığı geldi, bedelini tahsil etti ve bu bedel tahsil edilmeye devam ediyor" dedi.

Üretim ekonomisi bir tarafta dururken, bugün Türkiye dahil olmak üzere dünyanın birçok yerinde ekonominin finans ve para piyasalarına indirgenliğini dile getiren Nihat Zeybekci, ABD Merkez Bankası'nın faiz politikasıyla ilgili çok spekülasyon yapıldığını ancak burada faiz artışının sürdürülebilir olmadığını kaydetti.

Euro/dolar paritesinin düşmesinin de milli gelirinin yüzde 25'i dış ticarete bağlı olan ABD'nin işine gelmeyeceğine dikkat çeken Bakan Zeybekci, ihracatının yarısına yakını AB ülkelerine yapan Türkiye'nin ise, Avrupa'daki para hareketlerinden daha çok etkileneceğini anlattı. Üretimin ve sanayinin içinden gelen biri olarak kur değişimine dokunulmaması gerektiğini dile getiren Nihat Zeybekci, piyasanın kendi dengesini bulacağını, Merkez Bankası'nın spekülatoörlerin oyununa gelmeyeceğini yineledi.

"BİZ İŞİMİZE BAKACAĞIZ"

Türkiye'nin toplam kamu ve özel sektör borç yapısı yönünden hiçbir sıkıntısı olmadığını belirten Nihat Zeybekci, "Biz işimize bakacağız, üretimimize bakacağız, ülkemize inanıyoruz, sanayimize, üretimimize inanıyoruz. Dünyanın en riskli bölgesindeyiz ve etrafımızdaki ateş çemberine rağmen 7 milyon vatandaşımıza iş sağlamışız. AB'ye ihracatımızı 2016 itibarıyla yüzde 8 artırmışız. 2017'de inşallah Türkiye yeniden başlattığı ihracat seferberliğinin sonuçlarını almaya başlayacak" diye konuştu.

Bir süre önce Azerbaycan'a yaptığı ziyaret hakkında bilgi veren Zeybekci, "Önemli bir dönemi başlattık, her iki cumhurbaşkanının da talimatıyla iki ülke arasındaki ticaretin önündeki engellerin kaldırılmasıyla ilgili önemli bir sürece girdik. Milli paralarla ticaret yapma konusunu görüştük. 2000'de dış ticaretimizin yüzde 1'ini milli parayla yaparken, bugün yüzde 7'ye ulaştık. Milli parayla ticarete yüzde 12'ye geldiğimiz zaman, 450 milyar dolarlık dış ticaret hacmi içinde bu para kadar rezerv para kullanabilme anlamına gelir" şeklinde konuştu.

GÜMRÜK BİRLİĞİ ANLAŞMASINA REVİZYON

1996 yılında başlayan Gümrük Birliği çerçevesinde, karar mekanizmasında olmayan Türkiye'nin buna rağmen alınan tüm kararlara uyma zorunluluğu bulunduğu altını çizen Nihat Zeybekci, bunun revizyonuyla ilgili yapılacak görüşmeler hakkında bilgiler verdi.

Bugüne kadar Türkiye'nin AB'ye sanayi ürünleri ihrac ettiğinin altını çizen Zeybekci, tarım ürünleri, hizmet ve kamu alımlarının da artık kapsama gireceğini, Türkiye'nin karar alma mekanizmalarına dahil olacağını bildirdi.

AB'nin üçüncü ülkelerle imzaladığı STA'lara Türkiye'nin de otomatik olarak dahil olacağı bir sürecin başlayacağına vurgu yapan Nihat Zeybekci, 2017 sonuna kadar bu konuda önemli bir noktaya gelineceğini kaydetti. Bunun gerçekleşmesiyle birlikte artık Türk sanayicilerinin de AB'deki kamu ihalelerine girebilecek duruma geleceğine değinen Zeybekci, "Onlar da bizim ihalelere gelebilecek ama biz daha şanslıyız" dedi.

Ziyaret ettiği bölgelerde genellikle mobilyacılar, ayakkabı sanayicileri veya diğer sektörlerden kişilerin, Uzakdoğu menşeli ürünlerin yarattığı haksız rekabeti şikayet ettiklerine dikkat çeken Nihat Zeybekci, bunlara yönelik ek vergi istendiğini; ancak bunları üretimde kullananların yüksek vergiden şikayetçi olduğunu aktardı. Zeybekci, bu şikayetlere yönelik olarak, kendilerinin söz konusu ürünlerin Türkiye'de üretilmesini tercih eder anlayış içinde olduklarını vurguladı.

Türkiye'de üretimin ilk etapta fiyatı yukarı çekebileceğine değinen Nihat Zeybekci, zaman içinde bu alanlara da yatırımcı geldikçe rekabetin başlayarak fiyatların dengeye oturabileceğini kaydetti. Alınan tedbirlerle 2016 yılında Türkiye'nin ayakkabıda net ihracatçı haline geldiğini de söyleyen Zeybekci, sektörde bir hareketliliğin başladığını, ilk etapta yükselen fiyatın da sonradan normale döndüğünü söyledi.

32 meslek komitesinden sorunlar ve çözüm önerileri

Toplantının ardından Ankara Sanayi Odası bünyesinde faaliyet gösteren 32 meslek komitesinin sorunları, gruplaştırılmış meslek komiteleri başlığıyla 13 temsilci tarafından dile getirildi.

ÜMİT AKDUR

“Zeytinlik sahalalarının tanımı yapılarak, 3 kilometre mesafeye yatırımı engelleyen mevzuat, kamu yararı da dikkate alınarak düzenlenmeli.”

Madencilik, Yapı Elemanları İmalat Sanayi ve Taşocakçılığı Sanayi Komiteleri Sözcüsü Ümit Akdur:

“Maden izinlerinin Başbakanlığa bağlanması yatırım ve ihracatı durdurdu”

16 Haziran 2012’de yayınlanan Başbakanlık Genelgesi ile madencilik faaliyetleri için alınması zorunlu olan izinlerin Başbakanlığın onayına tabi tutulması, sektörde planlanmış aramaların gecikmesine yol açtı. Bazı yeni işletmelerin açılması da bu yüzden engellenirken, sektörün hem üretim hem de ihracatında ciddi gerileme gözlemlendi. Bizce, madencilik faaliyetleri bu genelge kapsamında muaf tutulmalı.

Zeytinlik sahalalarının tanımı yapılarak, buraya 3 kilometre mesafeye yatırımı engelleyen mevzuat, kamu yararı da dikkate alınarak düzenlenmeli. Madencilik faaliyetleri kaynaklı kimyasal atık, toz ve duman limitlerinin zeytinlik sahalalarına olabilecek

olumsuz etkileri ÇED sürecinde incelenerek sonuca bağlanmalı.

Orman Kanunu’nun 16’ncı maddesinin uygulama yönetmeliğinde 2014 yılında yapılan değişiklikle, orman izin bedeli 3-4 katına çıkarıldı. Orman izin bedelleri 2014 yılında o kadar yükseltildi ki, bir yıllık kira bedeli ile aynı yerde özel sektöre ait arazi alınabilecek duruma geldi. Bu değişiklik iptal edilerek, bedeller eski hale getirilmeli. Kamu yararı kararı alınan madencilik yatırımlarına acele kamulaştırma hükümleri uygulanabilmeli, betonda daha etkin bir denetim için 2009 yılında yayınlanan yönetmelik günün koşullarına uygun olarak revize edilmeli.

Büyük şehirlerde, kamyonların trafiğe çıkış saatlerine uygulanan sınırlamalar, sağlıklı beton üretimini engelliyor. Beton en geç iki saat içinde kalıplara yerleştirilmesi gereken özel bir ürün. Altı saat gibi kısa bir süre içinde sağlıklı bir şekilde beton dökümü mümkün olmuyor. Hazır beton araçlarının trafiğe çıkış saatine yönelik kısıtlamalar kaldırılmalı. Her maden için ayrı mühendis istihdam zorunluluğu değiştirilerek, ruhsat sa-

hibi aynı olan madenlerde tek mühendis çalıştırılabilmeli.

Medikal Sanayi Komitesi Sözcüsü Halit Eryiğit:

“KDV oranlarının alış ve satışta eşitlenmesi gerek”

Medikal ham madde ve yarı mamulde yüzde 18 olan KDV, satışta yüzde 8 olduğu için aradaki fark kadar üreticiler aleyhine de yük biniyor. KDV oranlarının, alış ve satışta eşitlenmesi sıkıntıyı ortadan kaldıracak.

Mevzuatta olmasına rağmen, idari makamlar yerli ürünlere yüzde 15 fiyat avantajını uygulamıyorlar. Bir türlü pratiğe geçirilmeyen yerli ürün

HALİT ERYİĞİT

“Medikal sektöründe, biyo-teknoloji ve sağlık turizmi ihracatı tek çatı altında toplanarak, Medikal İhracatçı Birliği kurulmalı.”

NURAY BAŞAR

“İŞKUR’un meslek tanımları ile sektörün ihtiyaçları arasındaki tutarsızlık giderilmeli, firmalara eğitim için teşvikler sağlanmalı.”

lehine yüzde 15’lik fiyat avantajı, idarenin inisiyatifinden çıkarılarak, alt sınır şeklinde düzeltilmeli.

Medikal sektörde, ilgili sanayinin dinamiklerini yansıtacak şekilde, hazır giyim, mobilya gibi bir sanayi sektörü olarak yeniden yapılandırılmalı. Medikal sektörü, biyo-teknoloji ve sağlık turizmi ihracatı tek çatı altında toplanarak, Medikal İhracatçı Birliği kurulmalı.

TSE medikal sektörüne yönelik olarak, klinik araştırmalar konusunda rol alan, laboratuvarları güçlendirilmiş ve genişletilmiş bir yapıya kavuşturulmalı; onaylanmış kuruluş olarak faaliyetleri güçlendirilmeli.

Kağıt Ürünleri ve Baskı İşleri Sanayi, Diğer İmalatlar ve Bilgisayar Yazılımları Sanayi Komiteleri Sözcüsü Nuray Başar:

“Ücretsiz ders kitabı projesi yeniden ele alınmalı”

Sektörümüzde ciro içinde önemli bir yer tutan ‘ücretsiz ders kitapları’ ihalelerindeki toplam baskı miktarı ve kârlılık azaldı. Önümüzdeki yıllarda da bunun devam edeceği endişesini taşıyoruz. Bu konuda, Türkiye Eğitim Yayıncıları Derneği, ASO ve ATO gibi sivil toplum kuruluşlarıyla Bakanlık yetkililerinin iş birliği olanakları artırılmalı.

İthal edilen kağıt, karton ve matbaa malzemelerinin maliyetlerini azaltacak önlemler alınarak, KDV’de tek oran uygulanmalı, karlı ve katma değerli ürün üretebilecek baskı ön-

cesi ve sonrasıyla ilgili makinelere yatırım özendirilmelidir. Yardımcı kaynak kitapların okullarda satışına ilişkin yasak kaldırılmalı.

“GSM ŞİRKETLERİ TAKSİTLE SATIŞ YAPARAK HAKSIZ REKABETE YOL AÇIYOR”

Cep telefonuna taksitin yasak olmasına rağmen, GSM operatörlerinin fatura üzerinden taksitle satış yapmasının yarattığı haksız rekabet mutlaka giderilmeli. Küçük firmalar tek başlarına AR-GE faaliyeti yürütemediği için sıkıntı yaşanırken, bunların desteklere ulaşabilmesi için gerekli şartlar yumuşatılmalı.

İŞKUR’un meslek tanımları ile sektörün ihtiyaçları arasındaki tutarsızlık giderilmeli, firmalara eğitim için teşvikler sağlanmalı. Yazılım ürün ve hizmet ihalelerinde sektörün özellikleri göz önüne alınmalı, kamu birimleri yazılım üretmek yerine, piyasada dağıtıcı rol üstlenmeli, sektörde ofset mekanizması geliştirilmelidir. Ulusal yazılımlar da ithal yazılımlar gibi ürün-mal olarak kabul edilmelidir.

FERİDUN HABOĞLU

“Makarna ve un ihracatında teşvik, ürünün miktarına göre değil, fiyata göre verilmeli; ihracatı yapılan ürünlere taban fiyatı getirilmeli.”

“ÖZEL GÜVENLİKTE İŞ KAZASI TANIMI YENİDEN YAPILMALI”

Özel güvenlik sektöründe sigortanın kapsamıyla ilgili sorunlar yaşanıyor. Halen sadece özel güvenlik görevlilerinin üçüncü kişilere verdiği zararlar sigorta kapsamında değerlendiriliyor. Bizce, Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun’un sigorta ile ilgili maddesi değiştirilerek, Avrupa ve ABD’de olduğu gibi sektörün tamamı kapsama alınması daha doğru olacak.

Elektronik güvenlik sistemlerinin ithalatında, özel sektör ile işbirliği içinde standartlar oluşturulmalı, yurtiçi üretime yönelik teşvikler sağlanmalı. Silahlı saldırı, terör, gasp ve hırsızlık sonrası oluşan durum iş kazası tanımından çıkarılmalı, özel güvenlik görevlileri tehlikeli işler statüsü kapsamına alınarak yıpranma hakkında yararlanabilmeli.

Muhtelif Gıda Sanayi-Un ve Unlu Mamuller Sanayi Komiteleri Sözcüsü Feridun Haboğlu:

“Gıdada kamu, özel sektörle rekabeti bırakmalı”

Gıda sektöründe regülasyon amacıyla yola çıkan kamu kurumları, zaman içinde özel sektöre rakip olmaya başlıyorlar. Et ve Süt Kurumu, özel sektöre rakip satış yapmak yerine denetleme ve düzenleme görevini yerine getirmeli, özel sektörün rekabet gücünü arttırmalı. Kasıt unsuru ve ihmali göz önüne almadan ağır cezalar içeren Biyogüvenlik Yasası yeniden ele alınmalı, Biyogü-

venlik Kurulu, EPDK gibi özerk bir yapıyla getirilmeli.

Marketler raflarının tamamen fason ürünlere ayrılması, sanayicilerin markalarını yaygınlaştırmasını engelliyor. AB ülkelerinde olduğu gibi fason üretim oranı yüzde 20'yi geçmemeli.

Glikoz ve früktoz şuruplarının ayrımı yapılarak, glikoz şurubu kota kapsamından çıkarılmalı.

Makarna ve un ihracatında teşvik, ürünün miktarına göre değil, fiyata göre verilmeli; ihracatı yapılan ürünlere taban fiyatı getirilmeli. Marketlerin gıda ürünlerini, koşulsuz ve istediği zaman iade etmesi sınırlandırılmalı, iade nedenleri yasal olarak belirlenmeli. Makarna ve irmikte KDV oranları, buğdayda olduğu gibi yüzde 1'e indirilmeli.

İplik Örme ve Dokuma Sanayi-Konfeksiyon ve Deri Sanayi Komiteleri Sözcüsü Macit Balcı:

“Mini Turquality Programı oluşturulmalı”

Tekstil ve hazır giyim sektörü güçlü bir dönüşüm programı ile katma değeri yüksek bir yapıya kavuşturulmalı, sektör terk edilmiş görüntüsünden acilen çıkarılmalı. Teşvikler belirlenirken sektör ‘öncelikli’ konuma alınmalı, bir bölgeye yapılan yatırım, iki alt bölge desteğinden yararlandırılmalı.

Teknik tekstil alanlarında uluslararası markalaşma çabaları küçük ölçekli tasarımcı markalarını da kapsama almalı, hatta mini Turquality Programı oluşturulmalı. Teşviklerde bürokrasi azaltılmalı, tasarım ve pazarlama destekleri artırılmalı. Tüm Uzakdoğu menşeli ürünlerin standardı daha sıkı denetlenmeli, AVM’lerde uluslararası markalara pozitif ayrımcılık yapılmamalı.

Üniversitelerde tekstil mühendisliği bölümlerinin yerini; uluslararası moda pazarlaması, moda tasarımcılığı gibi yeni alanlar almalı, AB fonlarından kadın istihdamına yönelik

MACİT BALCI

“Üniversitelerde tekstil mühendisliği bölümlerinin yerini, uluslararası moda pazarlaması, moda tasarımcılığı gibi yeni alanlar almalı.”

yapılan desteklerden tekstil ve hazır giyime pay ayrılmalı.

Orman Ürünleri Sanayi, Madeni Eşya Sanayi, Mobilya Sanayi Komiteleri Sözcüsü Ercan Ata:

“Mobilyada ihracat maliyetleri düşürülmeli”

Mobilya sektöründe ihracat maliyetlerinin düşürülmesi için ikili STA’lar imzalanmalı, kayıt dışılığı teşvik eden yüksek KDV oranları önce geçici olarak yüzde 8’e indirilmeli. Daha sonra ise kalıcı olarak yüzde 10-15 bandına düşürülmeli. Navlun desteği aracılığıyla KDV iade süreçleri kısaltılmalı.

AR-GE ve tasarıma ham madde ve ithalat gümrük vergilerinden doğan yüksek maliyet yükleri sebebi ile harcama yapılamıyor. Özel Ormancılık ve Endüstriyel Ormancılık Yasası çıkarılmalı, panel levha üretimindeki tekelleşme önlenmeli. MDF ve suntaya alternatif çevreye duyarlı kompozit malzeme üretimine yönelik AR-GE faaliyetleri teşvik edilmeli. Sektöre yönelik uluslararası ölçekte test laboratuvarları kurularak, akıllı

ve yeşil mobilya üretiminin şartlarından biri yerine getirilmeli.

Kayıt dışı üretimin yüzde 50’ye çıktığı sektörde, garanti belgesi ve fatura denetimi artırılmalı, mobilya meslek liseleri ve mobilya tasarım bölümleri açılmalı, sektörde meslek etiği ve şeffaflık yaygınlaştırılmalı, marka ve ürün taklitleri önlenmeli.

Firmalar kaliteli ürün yapmayı ilke olarak kabul etmeli, marka ve ürün taklitlerine dikkat edilmeli, haksız ticaret konusunda hassasiyet geliştirilmeli. Sektör meclislerinde meslek etik beyannamelerinin yayımlanmalı ve kurumlarca sektöre ait üretim dışı ticaret istihdam verileri güncel ve doğru olarak zamanında paylaşılmalı.

Petrol ve Kimya Sanayi-Kauçuk ürünleri Sanayi-Plastik ve Plastik Ürünleri Sanayi Komiteleri Sözcüsü Koray Tütek:

“Atık yağlar geri kazanım yerine bertaraf ediliyor”

Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği ile atık yağlar kategorilere ayrılarak, geri kazanım yerine bertaraf tesislerinde yakılmasının önu

ERCAN ATA

“Sektöre yönelik uluslararası ölçekte test laboratuvarları kurularak, akıllı ve yeşil mobilya üretiminin şartlarından biri yerine getirilmeli.”

“Sektörde geri dönüşü imkansız zararlar veren cezalar, hafifletilmeli; iş müfettişlerinin kapatma yetkileri kaldırılmalıdır.”

açıldı. Oysa atık yağlar yok edilmek yerine, lisanslı geri kazanım tesislerinde değerlendirilmelidir.

ÖTV’li ürün ithalatında, gümrük işlemlerini uzatan bürokratik işlemler azaltılmalı.

Atık yağın geri dönüşümünde tekrar ÖTV alınıyor. Oysa bunlar zaten ÖTV’si ödenmiş üründen elde edildiği için tekrar vergiye tabi tutulmamalıdır. Aksine atık madeni yağların işlenmesi sonrasında oluşan ürünlerden vergi almak yerine, bunların kazanımı teşvik edilmeli.

Atık madeni yağların geri kazanılması için lisans verilen tesislere işleme lisansı adı altında bir lisans verilerek, düşük maliyetli ve kaliteli farklı ürünlerin üretilmesi sağlanmalı.

Kimya alanında AR-GE yapan, ihracat yapan, teknolojik ürün üreten firmalar için Organize Sanayi Bölgeleri kurulmalı, alt yapısı tamamen tamamlanıp çok düşük katılım payları ile fabrika alanları belli taahhütler ile KOBİ’lere verilmelidir. Firmalar yüklü miktarda sigortalama ücretleriyle karşılaşılıyorlar, özel bir fon kurularak, sigorta havuzu oluşturularak sigortalıların havuzdan yapılması sağlanmalı.

Sektörde geri dönüşü imkansız zararlar veren cezalar hafifletilmeli, iş müfettişlerinin kapatma yetkileri kaldırılmalıdır. Madeni yağlarda ton başına bin 307 lira ÖTV alınırken, bunları içeren kimyasal madde ihracatında ÖTV’nin yüzde 72’si iade edilmektedir. Bu ürünlerde iade miktarı yüzde 100’e yükseltilmeli.

“KAUÇUK SORUNU ÇÖZÜLMELİ”

Sigorta şirketleri, sektör temsilcileriyle bir araya getirilerek, yangın güvenlik önlemleri ile iş güvenliği önlemleri konusunda bilgilendirme yapmalı.

Hızlı tren yapımında yabancı şirketin yüzde 51 yerli alım yükümlülüğünü yerine getirmesi için Ulaştırma Bakanlığının ve belediyelerin ortak çalışma yapması gerek.

Yüzde 100 dışa bağımlı olunan kauçuk ağacının Türkiye’de yetiştirilmesi konusunda bilimsel çalışma yapılması yanı sıra, ham maddenin yurt dışından toplu satın alınmasında devletin desteği verilmesinin sektör açısından faydalı olacağını düşünüyorum.

“ASO 1. OSB’DE SU FİYATLARI MAKUL SEVİYEYE ÇEKİLMELİ”

ASO 1’inci OSB’de düzenli olarak artan su fiyatları Ankara Büyükşehir Belediyesi ile görüşülerek makul düzeye çekilmeli. Plastik sektöründeki firmaların mevcut sektöre yatırım

“Anahtar teslimi işlerde asansör için ayrı teknik şartname hazırlanması, asansör kaynaklı riskleri azaltacak.”

yapmaları yeniden teşvik kapsamına alınarak know-how kaybı önlenmelidir.

Ham madde maliyeti konusunda Avrupa ile rekabet için gümrük vergilerinde düzenleme yapılmalıdır. İş makinesi, traktör, medikal ve savunma sanayi açısından önemli altyapısı bulunan Ankara’ya bu alanda büyük firmaların yatırım yapması sağlanmalı.

İş sağlığı ve güvenliği ile çevre konularında ceza yerine işini iyi yapan şirketlere ödül sistemi getirilmesi halinde daha sağlıklı sonuç alınabilir.

SSM, Sivil Havacılık, TCDD v.b. kuruluşların ithal ettikleri ürünlerin Ankara sanayisinde de üretilmesi mümkün olmasına rağmen, off-set uygulamasının hayata geçirilememesi nedeniyle bu konuda ilerleme sağlanamadı. Bu konuda envanter çalışması yapıp teknik şartname oluşturulmalı.

Cam ve Cam Ürünleri, Alüminyum Doğrama, Isıtma ve İklimlendirme, Asansör Sanayi Komiteleri Sözcüsü Gürhan Cihaner:

“Şartnamelerde yüksek enerji verimliliği zorunlu tutulmalı”

Isıtmada merkezi sistem zorunluluğu 2 bin metrekare inşaat alanından 500 metrekareye düşürülmesi ve alternatif yakıt kullanabilen merkezi sistem kazanlarının yaygınlaştırılması

gerekmektedir.

Firmaların TSE'den aldıkları kapasite raporlarının değerleri, kamu kurumları ve gaz dağıtım kuruluşları tarafından düşürülmemelidir. Kamu ihalelerinde enerji verimliliği class A iklimlendirme cihazları zorunlu hale getirilmeli.

“ASANSÖRE MALİ SORUMLULUK SİGORTASI GETİRİLMELİ”

Tüm asansörlere bina sorumluları tarafından, mali mesuliyet sigortası zorunluluğu getirilmeli, asansör alımlarında marka şartı yerine yeterlilik ve standart şartı aranması bu alandaki haksız rekabeti gidecektir.

İthal asansör aksam ve parçaları vergiye tabi iken paket adı altında komple asansörden gümrük vergisi alınmıyor. Bu paketlerin açılarak vergilendirilmesi gerekiyor. Anahtar teslimi işlerde asansör için ayrı teknik şartname hazırlanması, asansör kaynaklı riskleri azaltacaktır.

Hadde ve Boru Sanayi, Demir ve Metal İşleri Sanayi, Fabrikasyon Metal Ürünleri Sanayi Komiteleri Sözcüsü Osman Şahin:

“Yassı çelik ürünlerinde gümrük vergisi sıfırlanmalı”

Yassı çelikte AB dışından yapılan ithalatta gümrük vergisi iç piyasada fiyatı yükseltirken, gümrük vergisi uygulanmayan nihai ürünlerde rekabet şansını da ortadan kaldırıyor. Yassı çelik ürünlerindeki gümrük vergisi sıfırlanmalı, yassı çelik üreticilerinin anti-damping soruşturması talepleri dikkate alınmamalıdır. Taşınan ihracat ürünü ve bunların ham maddeleri için tüketilen akaryakıtın fiyatı içindeki ÖTV'nin ihracatta KDV iadesi benzeri bir yöntemle ihracat gerçekleştirildikten sonra ihracatçı firmalara iade edilmeli.

Bakır ve alüminyum aynı dayanıklılığa sahip olduğu için, yeraltı enerji nakil hatlarında da alüminyum kullanılması, bu alanda ithalata öde-

OSMAN ŞAHİN

“Yeraltı enerji nakil hatlarında da alüminyum kullanılması, bu alanda ithalata ödenen parayı 1.7 milyar dolardan 265 milyon dolara düşürecek.”

nen parayı 1.7 milyar dolardan 265 milyon dolara düşürecek. İşveren aleyhine İş Mahkemelerinde açılan davalarda aksi sabit oluncaya kadar resmi kayıtlara ve ücret bordrolarına itibar edilmesi gerekmektedir.

Döküm Sanayi Komitesi Sözcüsü Ayhan Yazkan:

“Kalitesiz ithal ürünlerin haksız rekabeti önlenmeli”

Döküm üretiminde ortaya çıkan atıklar, ‘tehlikeli atık’ olarak

AYHAN YAZKAN

“Ham madde ve nihai ürün nakliye maliyetleri ile enerji maliyetlerini düşürecek tedbirler alınmalıdır.”

kabul edilerek yüksek bertaraf bedelleri alınıyor. Avrupa ülkelerinde olduğu gibi bunların, çimento ve beton imalatı, arazi-yol dolgularında kullanılması sağlanmalıdır.

Kalitesiz ithal ürünler, yerli üreticilerin rekabet gücünü olumsuz etkiliyor ve uzun yıllar istihdam ve katma değer yaratan işletmeleri zorluyor. Dış ticaret açığını da etkileyen kaynak israfının önüne geçilmeli.

Kuvvetli ve gelişmiş bir döküm sektörü tüm üretim alanlarına rekabetçilik katacağı için diğer sektörler gibi teşvik kapsamına alınmalı, ham madde ithalatını azaltacak yatırımlar teşvik edilmelidir. Ham madde ve nihai ürün nakliye maliyetleri ile enerji maliyetlerini düşürecek tedbirler alınmalıdır.

Elektronik Sanayi-Elektrik Sanayi-Ev ve Ofis Aletleri ile Dayanıklı Tüketim Malları Sanayi Komiteleri Sözcüsü Nüvid Özden:

“Standart dışı ürünlerin sisteme girişi engellenmeli”

Az 4 dünya markası çıkarılması konusunda devlet politikası oluşturulmalı. Özelleştirilen elektrik dağıtım şirketlerinde yapılan yatırımlarda yerli ürün kullanılmalı, yerli veya ithal standart dışı ürünlerin sisteme girişi engellenmelidir.

Ankara’da “enerji” sektöründe “ana ve yan sanayi” ileri teknolojide üretim yapacak konularda uygun

NÜVID ÖZDEN

“Elektrik ve elektronik atıkların bertaraf edilmesi için yeni bir tesis kurulmalı, yenilenebilir enerji ekipmanlarının yerli üretimi desteklenmeli.”

ulaşım, lojistik, konaklama vb. konuları çözülmüş yeni bölgeler oluşturulmalı.

Elektrik ve elektronik atıkların bertaraf edilmesi için yeni bir tesis kurulmalı, yenilenebilir enerji ekipmanlarının yerli üretimi desteklenmeli.

İnşaat ve Tesisat Mütahhitleri-Altyapı Mütahhitleri Komiteleri Sözcüsü Edip Yenigün:

“Sektörün ivme kazanması için vergi, resim ve harç düşürülmeli”

Döviz kurlarında yaşanan artış önce enerji maliyetlerini ardından tüm maliyetleri yukarı çekiyor. Enerji maliyetlerindeki artışı frenleyecek önlemler alınarak, reel sektördeki maliyet artışları ve son tüketiciye yansıyan bedeller kontrol edilmelidir. Konut tesliminde KDV oranını yüzde 18’den yüzde 8’e düşüren ve 2017 yılı Mart ayında dolaşacak düzenlemede süre 2017 sonuna

kadar uzatılmalıdır.

İnşaat sektörünün ivme kazanması için inşaat ile ilgili vergi, resim ve harçların düşürülmesi gerek. Sektörün üzerinde haksız kazanç, adaletsizliğe ve hatta kayıt dışılığa yönlendiren vergi yükü ve mükerrer harç yükü hafifletilmeli. Tüm konutlarda yüzde 2 olan alım satım vergisinin aşağı çekilmeli. Konut kredisi faizlerindeki indirimin sürmesi, sektördeki canlılığın da sürmesini sağlayacaktır.

Genel Amaçlı Makine ve Yedek Parça Sanayi-Motorlu Kara Taşıtları, Tarım Aletleri ve Yedek Parça Sanayi-Sanayi ve İnşaat Makineleri İmalat Sanayi Komiteleri Sözcüsü Harun Otacı:

“AR-GE harcamalarıyla ilgili kısıtlama kaldırılmalı”

İŞKUR programına alınacak kişilerin “son altı ay içinde hiçbir yerde çalışmamış veya ilk defa çalışmaya

EDİP YENİGÜN

“Sektörün üzerinde haksız kazanç, adaletsizliğe ve hatta kayıt dışılığa yönlendiren vergi yükü ve mükerrer harç yükü hafifletilmeli.”

HARUN OTACI

“Gümrükler arasında geçici ithalat için talep edilen belgelerde farklılıklar giderilmeli.”

başlayacak kişiler arasından” seçilmesi şartı, eleman bulmayı güçleştiriyor. Sistemi suistimal edenlere ceza, iyi niyetli işverene ise ödül sistemi getirilmesi yerinde olacaktır.

Tip onay dosyalarının inceleme süresi kısaltılmalı, AR-GE merkezi dışında yapılan harcamaların, toplam harcamaların yüzde 50’sini geçemeyeceğine ilişkin sınırlama kaldırılmalıdır.

“TRAKTÖRDE KDV ALACAĞI TAHSİL EDİLEMİYOR”

Maliye Bakanlığı, garanti giderleri dolayısıyla özellikle traktörde hak ettiğimiz KDV’yi iade etmiyor ve her defasına mahkeme yoluna başvurmamızı öneriyor. Açılan her dava lehte sonuçlanıyor. Konu mahkemeye intikal etmeden çözümlenmelidir.

DİR kapsamında getirilen araçların gümrük işlemlerinin uzun sürmesi maliyetleri artırırken, ihracattan sonra teminat mektuplarının çözülmesinin beş haftayı bulması da faiz masrafını yükseltiyor. Beyannamelerde yapılan hatalardan dolayı düzeltme için kesilen cezalar çok yüksek olup, gümrükler arasında geçici ithalat için talep edilen belgelerde farklılıklar giderilmeli.

ASO 53. Yıl Ödülleri

Ankara Sanayi Odası 53. Yıl Ödül Töreni, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin katılımıyla 22 Aralık 2016 tarihinde ASO 1. OSB'de yapıldı. 53 başarılı firmanın, yedi ayrı kategoride ödüllendirildiği törende, 34 firmaya da onur ödülü verildi. Ödül alan firmaların listesi ise şöyle:

ONUR ÖDÜLLERİ

- 1 KAVAKLIDERE ŞARAPLARI A.Ş.
- 2 TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.
- 3 YENİ ÇELTEK KÖMÜR VE MADENCİLİK A.Ş.
- 4 MİTAŞ ENERJİ VE MADENİ İNŞAAT İŞLERİ TÜRK A.Ş.
- 5 SELNİKEL ISITMA VE KLİMA CİHAZLARI SAN. A.Ş.
- 6 DEMİR EXPORT A.Ş.
- 7 NACE MAKİNE SANAYİ A.Ş.
- 8 ŞARDAN ŞEKERLEME KOLLEKTİF ŞTİ. İBRAHİM ŞARDAN VE MÜŞERREF ŞARDAN
- 9 TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş. - BANKNOT MATBAASI ŞUBESİ
- 10 YENAL VASIFLI ÇELİK VE TARIM ALETLERİ SAN. A.Ş.
- 11 ERKUNT SAN. A.Ş.
- 12 ANELİT ANKARA TEL VE TEL MAMÜLLERİ SAN. LTD. ŞTİ.
- 13 MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU
- 14 TÜRKİYE ŞEKER FABRİKALARI A.Ş.
- 15 AMASYA ŞEKER FABRİKASI A.Ş.
- 16 ET VE SÜT KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- 17 ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MÜDÜRLÜĞÜ
- 18 TÜRKİYE PETROLLERİ ANONİM ORTAKLIĞI
- 19 ANKARA ŞEKER FABRİKASI
- 20 CECELİ TEL SAN. A.Ş.
- 21 KÖMÜR İŞLETMELERİ A.Ş.
- 22 ÖZGEN ELEKTRİK VE TİC. A.Ş.
- 23 TÜFEKÇİOĞLU KAUÇUK MAKİNA VE MADENCİLİK SAN. VE TİC. A.Ş.
- 24 LAYNE BOWLER POMPA SAN. A.Ş.
- 25 AJANS-TÜRK GAZETECİLİK VE MATBAACILIK İNŞAAT SAN. A.Ş.
- 26 ERSAN PETROL SAN. A.Ş.
- 27 ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- 28 BERİL MADEN VE SAN. LTD. ŞTİ.
- 29 HÜRRİYET MATBAACILIK VE GAZETECİLİK A.Ş.-ANKARA ŞUBESİ
- 30 TÜRKİYE KÖMÜR İŞLETMELERİ KURUMU
- 31 T.C.DEVLET DEMİR YOLLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- 32 SEĞMEN KARDEŞLER GIDA ÜRETİM VE AMBALAJ SAN. A.Ş.
- 33 RONA MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.
- 34 ANKARA ELEKTRİK HAVAGAZI VE OTOBÜS İŞLETMESİ MÜESSESESİ
- 35 KAS İNŞAAT TESİSAT MADENCİLİK VE TİC. A.Ş.

sahiplerini buldu

1- İHRACAT

- 1 ARÇELİK A.Ş.
- 2 HABAŞ SİNÂİ VE TIBBİ GAZLAR İSTİHSAL ENDÜSTRİSİ A.Ş.
- 3 TUSAŞ - TÜRK HAVACILIK VE UZAY SAN. A.Ş.
- 4 TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.
- 5 MAN TÜRKİYE A.Ş.
- 6 SIEMENS SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ-ODTÜ TEKNOKENT ŞUBESİ
- 7 BOTAŞ BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMA A.Ş.
- 8 ASELSAN ELEKTRONİK SAN. VE TİC. A.Ş.
- 9 ROKETSAN ROKET SAN. VE TİC. A.Ş.
- 10 ORTADOĞU RULMAN SAN. VE TİC. A.Ş.

2- KURUMLAR VERGİSİ

- 1 T.C. MERKEZ BANKASI A.Ş.
- 2 TÜRKİYE ELEKTRİK İLETİM A.Ş.
- 3 ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- 4 TÜRKİYE PETROLLERİ A.O.
- 5 ERG İNŞAAT TİC. VE SAN. A.Ş.
- 6 SÖĞÜT İNŞ. TAAH. PETROL MADENCİLİK GIDA NAKLİYAT İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.
- 7 TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.
- 8 MESA MESKEN SAN. A.Ş.
- 9 UNİ-MAR ENERJİ YATIRIMLARI A.Ş.
- 10 ERDEMİR MADENCİLİK SAN VE TİC A.Ş.
- 11 ORTADOĞU RULMAN SAN. VE TİC. A.Ş.
- 12 TUSAŞ - TÜRK HAVACILIK VE UZAY SAN. A.Ş.
- 13 KOLİN İNŞAAT TUR. SAN. VE TİC. A.Ş.

3- AR-GE

PATENT

- 1 ASELSAN ELEKTRONİK SAN. VE TİC. A.Ş.
- 2 TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.
- 3 MAN TÜRKİYE A.Ş.
- 4 TUSAŞ - TÜRK HAVACILIK VE UZAY SAN. A.Ş.

SAN-TEZ

- 1 ASELSAN ELEKTRONİK SAN. VE TİC. A.Ş.
- 2 ARÇELİK A.Ş.

KOSGEB

- 1 OSKAR MAKİNA İNŞAAT SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
- 2 HİDROEN ELEKTROMEKANİK HİDROMEKANİK MAKİNA İMALAT MONTAJ SAN. VE TİC. A.Ş.
- 3 ERİKTRONİK MÜHENDİSLİK DANIŞMANLIK BİLİŞİM ÜRETİM TAAHHÜT TİC. A.Ş.

AR-GE MERKEZİ

- 1 ATEL TEKNOLOJİ VE SAVUNMA SAN. A.Ş.
- 2 BİTES SAVUNMA HAVACILIK VE UZAY TEKNOLOJİLERİ YAZILIM ELEKTRONİK TİC. LTD. ŞTİ.
- 3 BOZANKAYA OTOMOTİV MAKİNA İMALAT İTHALAT VE İHRACAT A.Ş.

4- BÖLGESEL GELİŞMEYE KATKI

- 1 MAKİM MAKİNA TEKNOLOJİLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
- 2 ORTOTEK ORTOPEDİ PROTEZ ORTEZ REHABİLİTASYON MERKEZİ TİC. LTD. ŞTİ.
- 3 MUTAŞ MUTFAK ISITMA SİSTEMLERİ SANAYİ PAZARLAMA İNŞAAT TURİZM İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.

5- ÇEVRE

- 1 OSMANLI REKLAM SAN. VE TİC. A.Ş.
- 2 SONBAY BORU PROFİL METAL SANAYİ NAKLİYE İNŞAAT TAAHHÜT TİC. A.Ş.
- 3 APC TASARIM YAPI SAN. VE TİC. A.Ş.

- 1 AELSAN ELEKTRONİK SAN. VE TİC. A.Ş.
- 2 BAŞTAŞ-BAŞKENT ÇİMENTO SAN. VE TİC. A.Ş.
- 3 YAKUPOĞLU TEKSTİL VE DERİ SAN. TİC. A. Ş.
- 4 YİĞİT AKÜ MALZEMELERİ NAKLİYAT TURİZM İNŞAAT SAN. VE TİC. A.Ş.
- 5 BİEN YAPI ÜRÜNLERİ SANAYİ TURİZM VE TİC. A.Ş.
- 6 ERKUNT TRAKTÖR SAN. A.Ş.
- 7 NUH'UN ANKARA MAKARNASI SAN. VE TİC. A.Ş.
- 8 EMEK BORU MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.

6- YARATILAN KATMA DEĞER Odası

- 1 HİDROMEK-HİDROLİK VE MEKANİK MAKİNA İMALAT SAN. VE TİC. A.Ş.
- 2 TUSAŞ - TÜRK HAVACILIK VE UZAY SAN. A.Ş.
- 3 BOZANKAYA OTOMOTİV MAKİNA İMALAT İTHALAT VE İHRACAT A.Ş.
- 4 CES İLERİ KOMPOZİT VE SAVUNMA TEKNOLOJİLERİ A.Ş.

7- YATIRIM

Kale Grubu Başkanı ve CEO'su Zeynep Bodur Okyay:

“Nüfusun yarısının etkin katılmadığı bir ekonomide refahtan bahsedilemez”

Ünlü iş adamı İbrahim Bodur'un kızı, Zeynep Bodur Okyay, 2007'den bu yana Türkiye'nin köklü sanayi gruplarından Kale'nin Başkanı ve CEO'su. 2016 yılında Capital dergisinin “Türkiye'nin En Güçlü 30 İş İnsanı Araştırması”na girerek ismini yazdıran beş iş kadınından biri olan Zeynep Bodur Okyay, bu kimliğinin üstüne; TOBB KGK Başkan Yardımcılığı, İSO Meclis Başkanlığı, DEİK Yönetim Kurulu Üyeliği ile İspanya İş Konseyi Başkanlığı ve İKV Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı görevlerini ekliyor. Kadınların iş gücüne katılımına ayrıca önem veren Bodur, “Sorunları tek tek saymaya gerek yok. Gerçek son derece net: Nüfusun yarısının potansiyelinin kullanılmadığı bir ülkede sürdürülebilir ekonomiden, ilerlemeden ve refahtan bahsedilemez” diyor.

Cocukluğunu Çanakkale'nin Çan ilçesinde babasının kurduğu fabrikada geçiren Zeynep Bodur Okyay, bugün her biri kendi alanlarında lider 17 şirkete sahip, Türkiye'nin çeşitli lokasyonları ile İtalya'da fabrika ve marka yatırımları olan, 5 bini aşkın çalışanı ile faaliyet gösteren, Türkiye'nin önemli sanayi kuruluşlarından birini yöneten güçlü ve güçlü olduğu kadar da duyarlı bir iş kadını.

Dr. H. İbrahim Bodur mirasının temsilcisi olarak, büyük sorumlulukları olduğunu dile getiren Okyay, bu sorumlulukların getirdiklerini, "Babamdan devraldığım çok büyük bir miras var. Babam, seramikle topraktan başladığı yolculuğu savunma ve havacılıkla gökyüzüne taşıyan, bugün her biri kendi alanında lider 17 şirkete ve 5 bini aşkın çalışana sahip olan Kale Grubu'nu kurdu. Bu kadar fazla insanın hayatına dokunuyor olmak çok ciddi bir sorumluluk" şeklinde tanımlıyor.

Türkiye'nin küresel arenada aldığı payın artmasını köklü bir değişimin gerekliliğine bağlayan Bodur, "AR-GE ve inovasyon gibi üretimini yaptığımız ürünlerin katma değerini artıracak yatırım alanlarının dışında, istihdam ve eğitime de yatırım gerekiyor. Dünya Ekonomik Forumu'na göre, ilköğretime başlayan çocukların yüzde 65'i işe başlama yaşları geldiğinde şu anda var olmayan işlerde çalışacak" ifadelerini kullanıyor.

Sivil toplum kuruluşlarında aktif rol almayı önemseydiğini her fırsatta dile getiren Zeynep Bodur Okyay, "Bizleri makinelerden ayrıcalıklı kılan üç özellik var: Empati, yaratıcılık ve tutku. Her ne yaparsak yapalım, işimize bunları katmamız önem taşıyor. Ben bu üç özelliği çok önemsiyorum ve dördüncüsünü de ekliyorum. O da merak. Merak ettiğimiz sürece değer yaratabilir; hayatı anlamlı kılabiliriz. O nedenle bir iş insanının sivil toplum kuruluşlarında aktif rol almasını çok önemli buluyorum" diyerek, insanı makinelerden ayıran özelliklerin de altını çiziyor.

Öncelikle ülke olarak, çok zor günler geçirdik ve geçiriyoruz. Bir felaketi atlattırken bir diğerinin haberi gelir oldu bugünlerde... Bu konuda neler söylemek istersiniz?

2016, hiç şüphesiz ülkemiz ve dünya için zor bir yıl oldu. Son dönemlerde siyasi ve ekonomik istikrarsızlıklarla karşılaştık; mülteci krizi, darbe teşebbüsü ve terör saldırıları gibi birçok elim olay yaşadık. Kısacası, 2016 yılında tüm insanlık olarak büyük bir sınav

verdik. Bunun yansımalarını maalesef 2017 yılının ilk günlerinde de yaşamaya devam ediyoruz. Hepimiz yaşanan olayların ağırlığını omuzlarımızda hissediyor ve bu farkındalıkla yolumuza devam ediyoruz.

Öte yandan, bugün yaşananların yalnızca Türkiye'ye özgü olmadığını, tüm dünyada gerek siyasi gerek ekonomik anlamda büyük sorunlar yaşandığının altını çizmek gerekiyor. Bazı dönemler insanın hayatında büyük izler bırakır ve öğrendikleriyle sonraki yıllara ışık tutar. Biz de yaşadıklarımızı bu nitelikte görmeli, umudumuzu yitirmeden yolumuza devam etmeliyiz. Şimdi önümüze bakma, geleceğe odaklanma zamanı. Ülkemizi daha ileriye taşımak için elimizden gelenin en iyisini yapmaya; çalışmaya ve üretmeye devam etmeliyiz.

Küresel arenada Türkiye'yi nasıl konumlandırıyorsunuz?

Öncelikle şunu belirtmem izin verin: Güçlü bir sanayiye sahip olmadan, dünya sanayi üretiminden hatırı sayılır pay almadan, küresel güç olmak mümkün değil. Bugün Türkiye, dünyanın en etkili 20 ekonomisi olarak kabul edilen G20 ülkeleri arasında yer alıyor. Ülkemizin bu başarısında hiç şüphesiz Cumhuriyet döneminde yaşadığımız sanayi dönüşümünün etkisi çok büyük. Bu başarıyı sanayimizin gücüyle elde ettik; fakat yakaladığımız yüksek büyüme hızını ne yazık ki devam ettiremedik. Bu nedenle, bugün yeni bir başarı hikâyesine ihtiyacımız var.

Bilim, Teknoloji ve Sanayi Bakanlığımızca yayımlanan Sanayi Strateji Belgesi'nde Türkiye'nin sanayi vizyonunu "Orta ve yüksek teknoloji ürünlerde Afro-Avrasya'nın tasarım ve üretim üssü olmak" olarak belirlendi. Bu vizyon kapsamında sanayide bilgi ve teknolojiye dayalı yüksek katma değerli yerli üretimin geliştirilmesi öngörülmüyor. Bu, çok doğru bir hedef. Öte yandan, yüksek teknoloji grubuna giren malların toplam imalat sanayi üretimimiz içindeki payı son dönemde maalesef yüzde 5,7'den yüzde 3,4'e geriledi. Türkiye, G20 ülkeleri arasında yüksek teknoloji

ürünlerin toplam imalat sanayi ihracatındaki payının en düşük olduğu iki ülkeden biri.

Ülkemizin dünyanın ilk 10 ekonomisi arasına girebilmesi için fark yaratmak gerekiyor. Bunun için de köklü bir değişim şart. AR-GE ve inovasyon gibi üretimini yaptığımız ürünlerin katma değerini artıracak yatırım alanlarının dışında istihdam ve eğitime de yatırım gerekiyor. Daha uzun soluklu bir dönüşüm sürecine başlamalıyız. Örneğin Dünya Ekonomik Forumu'na göre, ilköğretime başlayan çocukların yüzde 65'i işe başlama yaşları geldiğinde şu anda var olmayan işlerde çalışacak. Bu değişimi 5 sene içinde görmeye başlayacağız. Bu nedenle hızlı dönüşen dünyada, biz de bir an önce ulusal sanayide dönüşüm stratejimizi belirleyerek, bu dönüşümün öncüleri arasındaki yerimizi almalıyız.

"EĞİTİMDEN İSTİHDAMA YENİ STRATEJİLER GEREK"

Türkiye'nin dünyanın en büyük ilk 10 ekonomisine girme hedefini gerçekçi bulmayan görüşler var. 2023'te 500 milyar dolarlık ihracat hedefini de... Siz ne düşünüyorsunuz?

2016, küresel denklemin değiştiği bir yıl oldu. Türkiye, hem kendi sınırları dâhilinde hem de bulunduğu bölgede birçok sorunla baş etmek durumunda kaldı. Bulduğumuz bu zor coğrafyada istikrarımızı koruyarak büyümemizin, dünyanın zengin ülkeleri arasına girmemizin yolu üretimden ve sanayileşmeden geçiyor. Dünya tarihine baktığımızda, orta gelişmişlik kabuğunu kırıp en zenginler arasına giren ülkelerin tümünün bunu sanayinin öncülüğünde yaptığını görüyoruz. Sanayinin Türkiye'nin büyümesine öncülük edebilmesi için, dönüşmesi gerekiyor. Dünya, Sanayi 4.0'a hızla geçişi gündemine almışken Türkiye'de de ucuz emeğe dayalı, düşük katma değerli üretim yapan bir sanayi değil; Sanayi Stratejisi'nde belirtildiği gibi orta ve yüksek teknoloji bir üretime yönelmeliyiz.

Yüksek gelirli bir ülke olmanın yolu, katma değeri yüksek ileri teknoloji ürünlerinin, üretim ve ih-

racatımızın içindeki payının artırılmasından geçiyor. Bu hedefe yönelik olarak iyi niyetle son dönemde önemli adımlar atıldı. AR-GE harcamalarının gayrisafi yurtiçi hasılaya oranının tarihimizde ilk kez yüzde 1'i geçmesinin çok önemli olduğunu düşünüyorum. 2023 yılında hedeflerimize ulaşabilmek için AR-GE ve inovasyona yatırımı artırmalı, dünyadaki eğilimleri iyi bir şekilde takip etmeliyiz.

Öte yandan, AR-GE ve inovasyona yatırımın bütüncül bir yaklaşım gerektirdiğini unutmamak gerekiyor. Esasında, bir zihniyet değişiminden bahsediyorum. Katma değeri yüksek ileri teknoloji ürünlerinin üretilebilmesi ve dolayısıyla ihracatımızın artması ve ekonomimizin büyümeye devam etmesi için eğitimden istihdama uzanan birçok alanda yeni stratejiler gerekiyor. Bunun nedeni de her şeyin temelinde "insan"ın olması. İnsana yatırım yaptığımız, nitelikli insan kaynağının yetiştirildiği liyakate dayalı bir insan kaynakları sistemiyle bu hedeflere ulaşmamamız için hiçbir neden yok. Bu sebeple, Türkiye'nin dünya ekonomik gelişmişlik liginde daha üst sıralara çıkmasının ancak sosyal gelişmişlik, insani gelişmişlik, sürdürülebilirlik ve yönetim unsurlarının aynı anda ve birbirleriyle uyumlu olarak gelişmesi halinde sağlanabileceğini düşünüyorum.

"ODAĞIMIZDA ÖNCE İNSAN SONRA TASARIM VE TEKNOLOJİ VAR"

Kale Grubu 2016'yı nasıl kapattı? Grubunuzun yakın ve uzak dönem hedefleri nelerdir?

Küresel denklemin değiştiği ve özellikle de dünya ekonomisinin yaşadığı bir döneme şahitlik ediyor olmamız elbette işimizi zorlaştırdı. Ancak Kale Grubu olarak, 2016 yılında da yatırımlarımıza hiç ara vermeden devam ettik. 15 Temmuz darbe girişiminin hemen ardından gerçekleşen Grubumuzun 59. Kuruluş Yıldönümü'nde yaptığımız granit fabrikası açılışı ve ilk defa Grubumuz tarafımızdan hayata geçirilen Sinterflex'in ikinci fabrikasının temel atma töreni de bunun en iyi örneği.

Kale Grubu olarak; "tasarım",

Çok iyi gördük sizi. Spor yapar mısınız, beslenmenize dikkat eder misiniz? Sizi hayata daha da bağlayan uğraşlarınız, hobileriniz var mı?

Geçtiğimiz yıllarda ortaya çıkan bazı sağlık sorunlarımdan sonra bir mide ameliyatı geçirdim. Yaşadığım bu süreç bir zorunluluktuktu. Ameliyatın ardından çok kilo verdim ve sağlık sorunlarım hafifledi. Doğal olarak yeni yaşam tarzım iş hayatıma da yansdı, enerjim arttı. Mevcut iş yoğunluğum arasında spor yapmaya yeterli kadar vaktim olmuyor; ancak beslenme düzenime çok dikkat ediyorum. Bu konuda uzman çalışma arkadaşlarımla yönlendirmeleriyle sağlıklı ve dengeli beslenmeye çaba gösteriyorum. Eşim Osman Bey ve oğlum İbrahim'le beraber fırsat buldukça tatile çıkmaya çalışıyoruz. Eşim ve oğlumla geçirdiğim zamanda kendimi yeniliyor ve işime döndüğümde daha zinde oluyorum. Dünya baş döndürücü bir hızda değişiyor. Bu nedenle insanın kendisini sürekli geliştirmesi gerekiyor. Ben de boş zamanlarımda mutlaka okumaya gayret ediyorum. Yukarıda da belirttiğim gibi, insanı farklı kılan unsurlardan en önemlisi merak. Son dönemlerde 'nasıl daha iyi bir lider olunur?' sorusuna cevap arayan kitapları okuyorum.

gerçeklik gibi yeni eğilimleri takip ediyoruz. Ancak, rahmetli babam İbrahim Bodur'un bize mirası, kurucu değerlerimiz doğrultusunda "insan"ı her zaman yaptığımız işin merkezine koyuyoruz.

Hem tüketiciye doğrudan ulaşan yapı ürünleri ve yapı kimyasalları markalarımızı hem de savunma ve havacılıkta B2B işlerimizi büyütüyoruz. Yapı grubunda hedefimiz bir yandan yatırımlarımızı artırarak diğer yandan da tüketici eğilimlerini takip ederek yolumuza hız kesmeden devam etmek. Havacılık ve savunma sanayinde ise, gurur duyduğumuz projelerde yer almaya devam ederken aynı zamanda tasarım ve montaj kabiliyetimizi artırarak ve kendi tedarik zincirimizi oluşturarak daha üst seviye tedarikçi konumuna gelmek.

"DÜNYA DAHA İYİ BİR YER OLACAKSA BU, KADINLARIN ÇABALARIYLA OLACAK"

Kadınların ekonomiye olan katkısının artırılması, kadın dostu şirketlerin çoğalması, yönetici koltuğunda eşit haklarla daha çok kadının oturması ve daha çok kız çocuğunun okutulması için kime ne düşünüyor?

Toplumsal cinsiyet eşitliği ve özellikle kadınların işgücüne katılımı en yaygın ve kronik küresel eşitsizliklerden biri. Türkiye'de kadınların

eğitim, iş, özel ve kamu hayatında karşılaştığı sorunları hepimiz biliyoruz. Bu nedenle bu sorunları tek tek saymaya gerek yok. Gerçek son derece net: Nüfusun yarısının potansiyelinin kullanılmadığı bir ülkede sürdürülebilir ekonomiden, ilerlemenden ve refahtan bahsedilemez.

Dünyanın gidişatına bakarak, genelde küresel eşitsizliklerin özeldense toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kısa bir zamanda azalacağını öngörmek maalesef zor. Bugün ülkemizde çalışan kadınların yaklaşık yüzde 17'si sanayide istihdam ediliyor. Üzülerek belirtiyorum ki, sanayi için önem taşıyan mühendislik gibi meslekler ülkemizde halen erkek işi olarak görülüyor. Yasalarımız, iş hayatında cinsiyet eşitliğini desteklediği halde, uygulamada en alttan en üst kademe kadar, kadınlara yönelik ayrımcılık ne yazık ki sürüyor. Bu nedenle, az önce bahsettiğim Sanayi 4.0 kapsamında iş yapış biçimlerinin ve iş gücü piyasalarının değişecek olması kadınların işgücüne katılımı açısından büyük fırsatlar barındırıyor. Türkiye'nin bu sefer treni doğru zamanda yakalaması önemli. Yeni dünya düzeninde Türkiye olarak istediğimiz yerde bulunabilmek için, daha çok kız öğrencinin fen, teknoloji, mühendislik, sanat, matematik

"teknoloji" ve "insan" bizim içinde olduğumuz sektörün önemli sac ayakları. Tasarım ve teknolojiyi birbirini dışlayan değil; aksine birbirini besleyen iki vazgeçilmez unsur olarak görüyoruz. İkisi de hayatı iyileştirme hedefi taşıyor; bu nedenle her ikisine de yatırımı çok önemsiyoruz. Kale Grubu olarak, bir yandan yeni teknolojilere yatırım yaparken, diğer yandan nesnelerin interneti, yapay zekâ, bulut bilişim, artırılmış

eğitimi alması ve bu alanda kariyere yönlendirilmesi için kolektif olarak çabalarımızı artırmalıyız.

Bunun için de özel sektör, hükümet, akademik çevreler ve sivil toplumun sosyal mutabakat temelinde bir arada çalışması büyük önem teşkil ediyor. Olumlu kadın rol modellerin sayısının artırılması ve gö-

rünürlüğünün sağlanması özellikle genç kadınların ve kız çocuklarının hayatta amaç edinmeleri, hedef belirlemeleri, ilham almaları ve hayal kurabilmeleri için çok önemli. Türkiye'nin milli gelirini 20 bin dolara çıkarmasının, yüksek teknoloji ve katma değerli üretim yapmasının en önemli unsurlarından birisi kadınları güçlendirmekten ve iş hayatına katılmalarını sağlamaktan geçiyor. Türkiye'nin yazacağı yeni başarı hikâyesinde, sanayiye merkeze koyan ve kadınları ekonomiye etkili şekilde dâhil ederek potansiyelini tam olarak gerçekleştirmesinin önünü açan politikalar belirleyici olacak. Kapsayıcı, adil, şeffaf ve sürdürülebilir bir büyüme, kadınların eğitime, iş hayatına, hayatın her alanına etkili katılımları ile mümkün olacak. Şuna çok inanıyorum: Dünya daha iyi bir yer olacaksa bu, kadınların çabalarıyla olacak...

“BABAMDAN ÖĞRENDİĞİM DEĞERLERİ OĞLUMA ÖĞÜTLÜYORUM”

Bize biraz çocukluğunuzdan bahsedersiniz? Size neler öğütlenirdi, siz oğlunuza neler öğütüyorsunuz?

Benim çocukluğum, babamın 1957 yılında Çanakkale'nin Çan ilçesinde kurduğu Çanakkale Seramik fabrikalarında geçti. Rahmetli babam çalışırken ben de yanında olur, onu izlerdim. Böylelikle, sanayiciliğe küçük yaşta adım attım diyebilirim. Bindiği üzere de bundan 10 yıl önce Kale Grubu'nun Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı babamdan devraldım. Bu süre içinde babamın ufkü ve tecrübesi daima yanımda oldu.

Babamdan devraldığım çok büyük bir miras var. Babam, seramikle topraktan başladığı yolculuğu savunma ve havacılıkla gökyüzüne taşıyan, bugün her biri kendi alanında lider 17 şirkete ve 5 bini aşkın çalışana sahip olan Kale Grubu'nu kurdu. Bu kadar fazla insanın hayatına dokunuyor olmak çok ciddi bir sorumluluk. Aldığımız her kararda yalnızca kendimi ve yatırımlarımızı değil, Kale Grubu'nun tüm fertlerini düşünüyorum. Sanayici olmak çok özel bir şey. Babamdan bunu öğrendim; onun başlıca meselesi üretimdi. Tüm hayatı boyunca üretimin Türkiye'nin bir numaralı meselesi olduğunu, bir ülkenin sanayileşmeden, bir değer yaratmadan kalkınamayacağını savundu.

Öte yandan, babam tüm hayatı boyunca insanı merkeze alan anlayışından hiç ödün vermedi. İbrahim Bey, vefa, paylaşma, toplumsal hizmet insanıydı. Babam her zaman “Hayatın esas gayesi insanın huzur ve mutluluğudur. Sanayileşme de, iktisadi kalkınma da bireyin ve toplumun mutluluğuna hizmet etmelidir” derdi. Biz de bugün yaptığımız işlerde insanı ve insanın mutluluğunu temel almaya gayret ediyoruz.

Babam tüm başarılarını; annesinin duası, eşinin sabrı ve çalışanlarının güvenine borçlu olduğunu söylerdi. Ben de bugün babam İbrahim Bodur'un yolundan yürümeye gayret ederken bana en büyük desteği ve manevi gücü veren annem Sevim Bodur'a her zaman teşekkür ediyorum.

Babamdan aldığım en büyük mi-

ras, onun değerleri. Babam “Sizi siz yapan öz değerlerinize sahip çıkın. Çünkü onlar sizi bir ağacın kökleri gibi ayakta tutacaktır” derdi. Biz de onun izinden aynı inanç ve tutkuyla işimizi sürdürüyoruz. Ben de oğluma sıklıkla bunu öğütüyorum. Bizlerden sonraki nesil öz değerlerimize sahip çıkacak ki, büyüklerimizin attığı temeller sağlam kalsın, daha iyi bir geleceğimiz olsun.

“İBRAHİM BODUR MİRASI ADINI VERDİĞİMİZ PROJELERE BAŞLAYACAĞIZ”

İbrahim Bodur gibi itibarlı bir ismin varisi olmak, önemli sorumlulukları da beraberinde getiriyor, değil mi?

Babam İbrahim Bodur 1957 yılında Çanakkale'de temelini attığı Çanakkale Seramik ve Kalebodur ile sanayinin Anadolu'da büyüyebileceğinin en iyi örneklerinden biri oldu, sanayinin Anadolu'ya yayılması için cesaret aşıladı. Vizyonu, öngörüsüyle, eğitimiyle, çalışkanlığıyla ve milletinden aldığı güçle iş dünyasında çok önemli işler yaptı. İbrahim Bodur, tüm bu işleri daima sahip çıktığı ve gurur duyduğu Çanakkale ruhu ile gerçekleştirdi. Babam, geride örnek bir üretim ve çalışma kültürünü ve tasvir edemeyeceğim kadar büyük bir soyadını miras bırakarak gitti. Evet, bu çok büyük bir sorumluluk. Biz de ondan aldığımız bu görevde çalışmalarımıza devam ediyor; onun anısını en iyi şekilde yaşatmaya çalışıyoruz.

Babam Anadolu topraklarında oluşturduğu kalkınma modeliyle insanı ve sosyal dokuyu her zaman merkeze aldı. Yerli ve milliydi; ancak küresel vizyonundan hiç ödün vermedi. Topraktan başlayan yolculuğunun gökyüzüne uzanması da böylece gerçekleşmiştir. Babamın vizyonu ile bugün yeryüzünde Kale'nin ürettiği seramikler kadar gökyüzünde Kale'nin parçalarını ürettiği uçaklar dolaşiyor.

Biraz önce bahsettiğim gibi, İbrahim Bodur sadece iş insanı değildi, sadece sanayici değildi. O, insanı merkeze alan bir anlayışın adamıydı. Babam her zaman, “Her işin evvelinde, sonunda ve merkezinde insan

vardır. İnsanları ve onlarla paylaşmayı seviniz” derdi. Biz de inşallah onun başlattığı bu yolda devam edeceğiz. Babamın bıraktığı mirası çok daha ilerilere taşıma sorumluluğu şimdi bizim omuzlarımızda. Babamın ömrü eser bırakma çabasıyla geçti. Ben de kendime bunu bir görev biliyorum. Bu vesileyle biz de kuruluşumuzun 60’inci yılını kutlayacağımız bu yılda, “İbrahim Bodur Mirası” adını verdiğimiz projelerin başlangıcını yapacağız. Kültür ve sanata yatırımlarımızı devam ettiren, yarının nesillerini yetiştirmek için yürüttüğümüz faaliyetlerimize de hız vereceğiz. Çanakkale’ye ve ülkemize kalıcı eserler bırakma gayretimizi sürdüreceğiz.

Biraz da sosyal sorumluluk projelerinize kısaca değinir misiniz?

Kale Grubu olarak Türkiye için yeni başarı hikâyeleri üretmek, özgün işleri, yaratıcı ve ilham verici kişileri cesaretlendirmek üzere çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bu doğrultuda da yarının işgücüne yatırım yaparak, sosyal girişimcilik ekosistemini destekleyerek sosyal inovasyona yatırım yapıyoruz. Bilindiği üzere, Dr. (h.c.) İbrahim Bodur Kaleseramik Eğitim, Sağlık ve Sosyal

Yardım Vakfı (KSV), bugüne kadar çok önemli hizmetlerde bulundu. 10 binlerce öğrenciye burs sağladı. İşsizlik ve mesleksizliğin büyük bir sorun olduğu ülkemizde, inşaat sektörüne nitelikli eleman yetiştirmek ve gençlere meslek edindirmek amacıyla MEB iş birliğinde başlattığımız kurslar ile yaklaşık 10 bin gencimize meslek edindirdi ve “İlk İşim Okullarında Değişim” projesi ile Türkiye’nin her yerinde çok sayıda ilkokulun yenilenmesine vesile oldu.

Vakfımız ile bu ülkeye olan gönül borcumuzu, bu ülkenin insanına ve değerlerine sahip çıkarak bir nebze de olsa ödeme gayretindeyiz. Çanakkale’de kaybedilen kahramanları, savaşın 100. yılında saygıyla sanmak ve anılarını yaşatmak adına interaktif bir dijital belgesel hayata geçirdik. 18 Mart 2015’te kamuoyu ile paylaştığımız bu belgeseli, 18 Mart 2016’da Çanakkale meydanında kalıcı bir sergi (müze) haline getirdik. Sadece beş ayda dünyanın dört bir yanından 250 bin kişi tarafından ziyaret edildi, 1,5 milyon sanal ziyaretçiye ulaştı. İlerleyen dönemde de hayata geçireceğimiz projelerle doğduğumuz topraklara ve tarihimize sahip çıkmaya devam edeceğiz.

“GÖREV ALDIĞIM HER KURULUŞTAN BESLENİYORUM”

Dernekler, vakıflar ve meslek odalarının yönetim kurulları... Gün hepimiz için 24 saat; ancak sizin tempunuz inanılmaz. Aynı anda çok işte olmayı ve bu işlerdeki başarınızı nasıl tarif edersiniz?

Elbette Kale Grubu bünyesindeki iş yoğunluğumun yanında dernekler, vakıflar ve meslek odalarındaki görevlerimle iş tempom artıyor. Ancak ben üçüncü sektörün ve sivil toplumun dönüştürücü gücüne inanıyorum. Bu nedenle aktif olarak bulunduğum TOBB KGK Başkan Yardımcılığı, İSO Meclis Başkanlığı, DEİK Yönetim Kurulu Üyeliği ile İspanya İş Konseyi Başkanlığı ve İKV Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı görevlerim beni mutlu ediyor. Aynı zamanda, babamın kilit rol oynadığı, onun ayak izlerinin olduğu kurumlarda hizmet etme fırsatı bulduğum için kendimi şanslı hissediyorum.

Bizleri makinelerden ayrıcalıklı kılan üç özellik var: Empati, yaratıcılık ve tutku. Her ne yaparsak yapalım işimize bunları katmamız önem taşıyor. Ben bu üç özelliği çok önemsiyorum ve dördüncüsünü de ekliyorum. O da merak. Merak ettiğimiz sürece değer yaratabilir; hayatı anlamlı kılabiliriz. O nedenle bir iş insanının sivil toplum kuruluşlarında aktif rol almasını çok önemli buluyorum. Çünkü ben, tüm iş yoğunluğumun yanında bu kuruluşlardan beslendiğimi düşünüyorum. Türkiye’nin G20 Dönem Başkanlığı’nı yürüttüğü 2015 yılında üstlenmekten onur duyduğum G20’nin sivil toplum ayağı C20 Yürütme Kurulu Başkanlığı görevim, benim için değerli bir öğrenme süreciydi. Bir yandan kadın istihdamı uygulamaları konusunda farkındalığımı artırırken, diğer yandan sivil toplumla iş birliği ve çözüm odaklı hareket etme konularında sorumluluğumu ve inancımı pekiştirdi. 2015 yılının Eylül ayında gerçekleştirdiğimiz C20 Zirvesi’ne giden 1,5 yıllık süreç benim için adeta bir ‘master tezi’ oldu.

Hal böyle olunca, temposu ne denli yoğun olursa olsun bu denli zevk aldığım ve öğrettikleriyle beslendiğimi düşündüğüm sivil toplum kuruluşlarındaki görevlerime elden geldiğince devam etmeyi arzu ediyorum.

65 milyar TL'lik tasarrufun sırrı enerji seferberliğinde

Enerji talebinin ancak dörtte birinin yerli kaynaklardan karşılanabildiği Türkiye’de, işletmelerin enerji faturalarını yüzde 30’dan fazla azaltması, ekonomiye 10 yılda 65 milyar TL katkı sağlayacak. Bir yıllık tasarrufla 3 bin 600 okul, üç adet boğaz köprüsü, üç adet havalimanı ve 738 tam donanımlı hastane yapabilecek potansiyeli olan Türkiye’nin tam anlamıyla bir seferberliğe ihtiyacı var.

Yenilenebilir enerji kaynakları bakımından zengin bir coğrafyaya sahip olan Türkiye, enerji üretiminin ancak dörtte birini yenilenebilir enerjiden elde ediyor. Potansiyelinin altında üretim yapan Türkiye’nin dış ticaret açığının ciddi bir kısmını ise, enerji kaynakları ithalatı oluşturuyor.

Enerji kaynaklarına rahatça erişimin mümkün olmadığı ya da kaynakların belli bir coğrafi bölgeye yayılmış olması, en önemlisi enerji ürünlerindeki maliyet artışı, ekolojik sarsıntılar ve fosil yakıtların gün geçtikçe rezervlerinin düşmesi gibi unsurlar, enerjiyi verimli kullanmanın önemine dikkat çekiyor. Enerji verimliliğinin sağlanmasıyla elde edilecek tasarrufun değerinin, yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilebilecek enerjiden fazla olduğuna dikkat çeken uzmanlara göre, Türkiye’deki işletmelerin enerji faturalarını yüzde 30’dan fazla azaltması durumunda ülke ekonomisine

önümüzdeki 10 yılda 65 milyar TL katkı sağlamak mümkün olacak.

Başka bir açıdan değerlendirildiğinde; bir yıllık tasarrufla 3 bin 600 okul, üç adet boğaz köprüsü, üç adet havalimanı, 738 tam donanımlı hastane yapılabileceğini ifade eden uzmanlara göre, Türkiye’nin bu anlamda tam bir seferberliğe ihtiyacı var.

“ÇİN’DEN SONRA EN FAZLA ENERJİ TALEBİ BİZDE”

Ülkemizde enerji arz ve talebinin büyük bir hızla arttığını belirten Enerji Verimliliği Derneği (ENVER) Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Çağlar, “Türkiye’nin enerji tüketimi gün geçtikçe artıyor. Biz kalmakta olan ve nüfusu artan bir ülkeyiz. Sanayimiz geliyor. Üretiyoruz. Çok başarılı işlere imza atıyoruz. Maalesef bu başarılarımızın kaynağını kıt, az bulunan ve çoğunluğunu dışarıdan ithal etmek suretiyle sağladığımız enerji ile ger-

çekleştiriyoruz” diye konuştu.

Türkiye’nin 2002 yılından bu yana elektrik ve doğalgazda Çin’den sonra en fazla talep artış hızına sahip ülke konumunda olduğunu hatırlatan İbrahim Çağlar, “2002 yılında 129 milyar kWh olan elektrik enerjisi tüketimimiz, 2014 yılında 255 milyar kWh’a yükselmiş durumda. Yapılan projeksiyonlar da bu eğilimin, orta ve uzun vadede devam edeceğini gösteriyor. Enerji kaynakları sınırlı olan bir coğrafyada bulunduğumuzu düşünürsek, enerji kaynaklarının bu bilinçle kullanılması önem taşıyor. İşte bu noktada enerji verimliliği, yani daha az enerji kullanarak aynı miktardaki işi yapmanın önemi ortaya çıkıyor” ifadelerini kullandı.

“Gelişmiş ülkelerle gelişmemiş ülkeler arasındaki önemli farklardan biri enerjiyi nasıl kullandıklarıyla ilgilidir” diyerek konuşmasını sürdüren Çağlar, “2020’de dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri ol-

maya hazırlanan ülkemizin, daha az enerji ile daha çok ekonomik yarar elde etmesi gerekiyor. Kişi başına daha az enerji tükettiğimiz halde, 1000 dolarlık milli hasılayı üretebilmek için gelişmiş ülkelere göre daha fazla enerji harcıyoruz” açıklamasında bulundu.

Enerji verimliliğinin sağlanmasıyla elde edilecek tasarrufun değerinin yenilenebilir enerji kaynaklarımızdan elde edebileceğimiz enerjiden fazla olduğunu kaydeden Çağlar, “Dolayısıyla tek tek hepimizin, ülkemizin bugününe ve geleceğine duyduğumuz sorumluluk, bu konuda bilinçli bir tavır belirlememizi gerektiriyor” dedi.

İbrahim Çağlar, Türkiye’de son yıllarda ivme kazandırılan enerji verimliliği çalışmalarının yıllardır sürdürüldüğüne dikkat çekerek, “Bu çalışmaların da sonuçlarını aslında alıyoruz. 2013 yılında büyüyen ekonomimizin ve gelişen sanayiiyle birlikte artan üretimimize rağmen enerji tüketimimizdeki artış, üretimimizdeki artıştan daha az. Ama önümüzde daha çok yol var. Türkiye artık daha az enerji ile daha çok ekonomik fayda elde etmek, enerjiiyi her noktada verimli ve etkin kullanmak zorunda” şeklinde konuştu.

“HANE ELEKTRİĞİNDEKİ ÇEYREK ALTINLIK TASARRUF 1000 OKUL DEMEK”

Sadece sanayide değil, hane içindeki enerji kullanımına yönelik çalışmaların da hızla devam ettiği bilgisini paylaşan Çağlar, şunları söyledi: “Enerji Hanım Projesi bunun bir örneği. Enerji Takımı’nın ilk parçası olan bu projede bugüne kadar 21 ilde 34 bin kadına ulaştık ve evlerinde nasıl ufak önlemlerle tasarruf yapabileceklerini anlattık. Anlatılanları evlerinde keşin olarak uygulayanlar, elektrik faturalarında 20-35 TL ara-

sında bir düşüş olduğunu belirttiler. Bu da projede öngörülen yılda bir çeyrek altına denk geliyor. Türkiye geneline yayıldığında bu rakam, ülkenin enerji harcamalarına ayırdığı 4 milyar TL’lik bir bütçenin cebimizde kalması demektir. Bu para ile 1000 adet okul veya 200 adet tam teşekküllü hastane yapmak mümkün.”

Enerji Hanım Projesi’nin, Paris COP 21 Zirvesi’nde “Kadınlar, Cinsiyet Eşitliği ve İklim Değişikliği” oturumunda tüm dünyaya model proje olarak anlatıldığını kaydeden Çağlar, “Enerji Çocuk Projesi kapsamında ise, ülke genelinde binlerce çocuğa tiyatro, çizgi film, resim yarışması ve diğer görsel faaliyetlerle ulaşmayı amaçladık ve çocuklar aracılığı ile de evlerdeki enerji tüketiminin azaltılmasını hedefledik. Bunun için 2014-2015 eğitim öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen 21 ilde toplam 336 okul ile çalışmalara başlandı. 2015-2016 eğitim öğretim yılında ise yeni 38 pilot ilimizde toplam 438 okulumuz ile çalışmalarımızı devam ettirdik. 2016-2017 Eğitim öğretim yılında ise geriye kalan 22 ilimizde belirlenecek pilot okullarda çalışmalarımız devam edecek” açıklamasında bulundu.

İbrahim Çağlar, Enerji Verimliliği Kulüp Çalışması ve Enerji Çocuk Kulüp Üyeliği çerçevesinde, 774 pilot okulda kurulan Enerji Verimliliği Kulüpleri’ne şu ana kadar yaklaşık 18 bin öğrencinin üye olduğunu anlattı.

Çağlar, Yine Enerji Verimli Sanayi Projesi ile organize sanayi bölgelerinde farkındalık oluşturulmasının hedeflendiğini belirterek, “İşletmelerdeki çalışanlara verimlilik anlayışının yerleştirilmesi ve sanayideki ufak değişikliklerle verimliliğin elde edilmesi proje konumuzu oluşturuyor. Organize sanayi bölgelerinde hayata geçir-

diğimiz proje kapsamında işletmelerin enerji etütlerinin yapılması, enerji tasarrufu odaklarının belirlenmesi amaçlanıyor. Projede kamu, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör iş birliği içerisinde 10 yılda ülke ekonomisine 65 milyar TL değerinde enerji tasarrufu sağlanması ve işletmelerin faturalarının yüzde 30 azaltılması hedefleniyor” diye konuştu.

Proje kapsamında yapılan çalışmalarda işletmelerden çeşitli talepleri olduğunu söyleyen Çağlar, “İşletmelerden projelerini ortaya koymalarını, etütlerini yapmalarını, enerji verimliliğini değerlendirmelerini ve bunun için uygulamaya geçmelerini istiyoruz” dedi.

“YOLCU TRAFİĞİ BUGÜNKÜ DÜZEYİNİN 3,3 KATINA ÇIKACAK”

“Önemsediğimiz bir diğer projemiz ise Enerji Verimli Ulaşım Projesi” diye konuşan İbrahim Çağlar, sözlerini şöyle bitirdi: “Türkiye’de son 25 yıldaki büyüme eğilimlerinin sürmesi durumunda, üç yıl sonra yolcu trafiğinin bugünkü düzeyinin yaklaşık 3,3 katına; yük trafiğinin ise 2,5 katına çıkacağı tahmin ediliyor. Tahmin edilen artış göz önüne alındığında, ulaşırma sektöründe enerji verimliliğini artırıcı çalışmaların bir an önce hayata geçirilmesi proje konusunu oluşturuyor. Ülkemizde toplam enerji tüketimi içerisinde yüzde 19’luk paya sahip olan ulaşırma sektöründe verimlilik sağlayıcı çalışmaların ortaya koyulması ile bu alanda tüketilen enerji miktarının düşürülmesini hedefliyoruz.”

“VERİMLİLİK POTANSİYELİMİZ 17 MİLYON TON PETROLE EŞ DEĞER”

Enerji verimliliği açısından Türkiye’de ciddi potansiyel olduğuna dikkat çeken Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi Yönetim Kurulu Başkanı Doç. Dr. Hasan Murat Mercan da, “Ülkemizde bina sektöründe yüzde 30, sanayide yüzde 20, ulaşırma ise yüzde 10 oranında verimlilik potansiyeli mevcut ve bu oranlar ciddi tasarruf şansı sunuyor. Bu tasarruf potansiyelini kaynak bazında değerlendirdiğimizde,

yaklaşık 17 milyon ton petrol eşdeğer bir miktara tekabül ediyor” diye konuştu.

“ÜRETİM SANAYİSİNDEKİ VERİMLİLİK 2 MİLYAR EURO”

Dünya Bankası'nın 2015 değerlendirmesine göre, Türkiye'nin çeşitli alanlardaki enerji verimliliğine vurgu yapan Hasan Murat Mercan, “Üretim sanayisinde yaklaşık 2 milyar euro, ulaştırma sektöründe yaklaşık 5.4 milyar euro, hane halkında (binalarda) 5.8 milyar euro, toplamda ise yaklaşık 13.2 milyar euroluk bir potansiyel söz konusu” dedi.

Söz konusu potansiyelin değerlendirilmesi için Türkiye'de bugüne kadar ciddi gayretler gösterildiğini anlatan Mercan, “Enerji sektörü ve sanayide enerji verimliliğini artırmak amacıyla 2007 yılında Enerji Verimliliği Kanunu çıkarıldı. Sonraki yıl taşımacılık, binalar ve enerji kaynaklarının kullanımında enerji verimliliğine ilişkin yönetmelikler kabul edildi. Yerli mevzuatlar iyileştirildi. Türkiye, Enerji Verimliliği Strateji Belgesini (2012-2023) yayınladı ve Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planını (UEVEP) hazırladı. Plan enerji verimliliğinin AB şartlarına paralel olarak iyileştirilmesine yönelik politikaları, stratejileri ve eylemleri içeriyor” açıklamasında bulundu.

Türkiye Enerji Verimliliği Strateji Belgesi uyarınca da Türkiye için stratejik hedefler belirlendiğini söyleyen Mercan, “Enerji yoğunluğunu, enerji kayıplarını, fosil yakıt tüketimini ve karbon emisyonlarını azaltmak, elektrik üretim ve kamu sektörlerinde verimliliği artırmak, kurumsal yapıları, rekabetçi enerji hizmet şirketi piyasasını ve mali mekanizmaları güçlendirmek, amaçlardan en önemlileri” diye konuştu.

“KAMUDA ENERJİ TÜKETİMİ YÜZDE 20 AZALTILACAK”

Strateji Belgesi uyarınca 2023 hedeflerine değinen Hasan Murat

Mercan, şunları söyledi: “2010 yılı bina stokunun en az dörtte biri, 2023 itibarıyla sürdürülebilir bina haline getirilecek. Kömür yakıtlı termik santrallerin ortalama çevrim verimliliği, 2023 itibarıyla yüzde 45'in üzerine çıkartılacak. Elektrik enerjisi yoğunluğunu en az yüzde 20 azaltmak amacıyla talep tarafı yönetimi geliştirilecek. Kamu kuruluşlarının bina ve tesislerinde yıllık enerji tüketimi yüzde 20 azaltılacak. Enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kaynakları alanlarında, yurt içinde gerçekleştirilen AR-GE sonuçlarına dayanarak üretime aktarılmış özgün tasarım ve/veya ürün sayısı en az 50 olacak.”

“ENERJİ VERİMLİLİĞİ YATIRIMLARININ KENDİNİ SIFIRLAMASI İKİ YIL”

Enerji verimliliği yatırımlarının kendini kısa sürede sıfırladığını ifade eden Mercan, “Bu süre yaklaşık iki yıl. Enerji verimliliği finansman anlaşmalarının da yardımıyla yatırımı yine aynı süre içerisinde gelire dönüştürmek de mümkün. Türkiye hali hazırda enerji verimliliği projelerine yatırım yapıyor; bununla birlikte Strateji Belgesi ve UEVEP içerisinde belirtilen verimlilik hedeflerine ulaşmak için yapılacak daha çok şey var. Bu da yerli ve yabancı yatırımcılara iş fırsatları sunacak” şeklinde konuştu.

Enerji verimliliği potansiyelinin yüksek elde edilecek tasarrufların göz ardı edilemeyecek kadar önemli olduğunun altını çizen Mercan, “Bu noktada, halkımızın ve sanayimizin aktörlerinde farkındalığın artması da gerekiyor. Enerji verimliliğine yönelik tedbirlerin ve uygulamaların yaygınlaşması bütün dünyada zaman alıyor. Ancak ülkemizde enerji verimliliğinde başarı elde etmek için ciddi kararlılık var. Şimdi devlet millet el ele bir verimlilik hamlesi yapmanın tam zamanı” diyerek sözlerine son verdi.

“2023'e kadar 150 milyar TL kaynak oluşturmayı hedefliyoruz”

Ülkeyi kuzeyden güneye, doğudan batıya dolaşarak enerji verimliliği konusunda toplum bilincini yaygınlaştırmaya çalıştıklarını ifade eden, Enerji Verimliliği Derneği (ENERJİ VERİMLİLİĞİ DERNEĞİ) Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Çağlar, şunları kaydetti: “Bu toplumsal bilincin her kesimde oluşabilmesi için ise farklı projelere imza atıyoruz. Türkiye'ye ve hanelerimize ekonomik bir değer katmak için bir takım kurduk. Adı “Enerji Takımı” Türkiye'nin altıncı büyük enerji kaynağı enerjii verimli kullanmaktan geçiyor. Enerji Hanım, Enerji Çocuk, Enerji Verimli Sanayi ve Enerji Verimli Ulaşım projelerinin tek bir çatı altında toplanan Enerji Takımı çalışması ile evde, okulda, yolda, sanayide 7'den 70'e her kesime ulaşarak herkesin bu takımın bir parçası olmasını sağlamak ve yine herkesin bu takımın aktif bir üyesi olmasını istiyoruz. Böylelikle, 2023 yılına kadar 150 milyar lira kaynak oluşturmayı hedefliyoruz.”

“Enerji yoğunluğunun yüksek olması yapısal bir sorun”

Türkiye'de enerjinin yüzde 37'e varan oranlarda sanayi kesimi tarafından kullanıldığını belirten Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi Yönetim Kurulu Başkanı Doç. Dr. Hasan Murat Mercan, “Enerji tüketiminin sanayide ağırlıkta olması; özellikle ülkemizin enerji yoğunluğunun yüksek olduğunu gösteriyor. Uluslararası Enerji Ajansı'nın 2016 yılı Türkiye değerlendirmesinde Ajans üye ülkeleri arasında Türkiye'yi enerji yoğunluğu sıralamasında 12'nci sıraya koyuyor. Yani bin dolarlık bir katkı üretmek için diğer OECD ülkeleri ile karşılaştırıldığında daha çok enerji tüketiyoruz. Enerjinin yoğun olarak kullanılması ise, bu anlamda enerjinin verimli bir biçimde kullanılmadığının bir kanıtı. Tabii ki ülkemizin enerji yoğunluğunun yüksek olması sadece verimlilik açığı ile açıklanamaz, bu yapısal bir sorun. Ağır sanayi ve mal üretimi bazlı bir ekonomiye sahibiz. Hizmet üretiminin payı arttıkça bu oranın düşecektir” şeklinde konuştu.

Peru, Türkiye'ye 20 pazarın kapısını açacak

Nüfus yoğunluğu ve jeopolitik konumu nedeniyle Latin Amerika'daki en doğru ihracat adreslerinden biri olan Peru; ABD, Kanada, Çin ve Japonya başta olmak üzere 20 ülkenin pazarına erişim kolaylığı sağlıyor.

Güney Amerika'nın üçüncü büyük ülkesi Peru, 30 milyonu aşan nüfusu ve 203 milyar dolarlık GSYİH'ı ile bölgenin önemli ekonomilerinin başında geliyor. Ülke, 2021 yılında OECD üyeliği hedefliyor.

Ekonomi Bakanlığı tarafından 2016-2017 döneminde öncelikli ülkelerden biri olarak belirlenen Peru'nun Türkiye ile olan ticari ilişkisinde yıllar itibarıyla dalgalanmalar yaşanıyor. Genel olarak Türkiye lehine bir dış ticaret fazlasının gözlemlendiği ikili ilişkide; 2015 yılında Türkiye lehine 134,6 milyon dolarlık dış ticaret fazlası ve 259,5 milyon dolarlık ticaretin gerçekleştiği görülüyor.

Cumhurbaşkanı tarafından 2-3 Şubat 2016'da Peru'ya gerçekleştiren ziyaret, ülkeye bu düzeyde yapılmış ilk ziyaret olarak kaydedildi ve temaslar sırasında ticaret hacminin önümüzdeki yıllarda 1 milyar dolar seviyesine çıkartılması ortak hedef olarak belirlendi.

PERU, DIŞ TİCARET AÇIĞI VERMİYOR

Türkiye'nin 2015 yılında bir önceki yıla kıyasla Peru'ya ihracatı yüzde 31,5 azalarak 197,2 milyon dolar, ithalatı ise yüzde 16,5 azalış ile 62,4 milyon dolar olarak gerçekleşti. Peru, dış açık verilmeyen nadir Latin Amerika ülkeleri arasında bulunuyor.

Türkiye'nin Peru'ya 2015 yılı ihracatında demir-çelik çubuklar, yarı mamuller, filmaşın ve profiller ilk sırada yer alıyor. Tarım ve gıda ürünleri, ithalatın önemli bir bölümünü oluşturuyor.

2015 yılında söz konusu ülkeden ithal edilen ürünler arasında işlenmemiş çinko, tohumlar, işlenmemiş kurşun, sentetik devamsız lifler; yağlı tohumlar, balık unu, kuru baklagiller başlıca ürün grupları arasında yer alıyor.

Gıda, inşaat malzemeleri, otomotiv yan sanayi, pompa ve kompresörler, kimyasallar, havalandırma ve soğutma cihazları, iplik, plastik, kozmetik ve müteahhlik hizmetleri de potansiyeli yüksek sektörler arasında bulunuyor.

MESAFE VE VERGİ YÜKÜ, EN ÖNEMLİ SORUN

Peru ile Türkiye arasında ikili ticaretin yasal alt yapısının tamamlanmamış olması nedeniyle, Peru'ya yapılan ihracatta vergi yükü, Peru'nun Tercihli Ticaret Anlaşması imzaladığı diğer ülkelere kıyasla daha yüksek seyrediyor. Diğer Latin Amerika ülkelerinde de olduğu gibi sosyal ve ticari anlamda bu pazarda Türkiye'nin ve Türk ürünlerinin yeterince tanınmaması, coğrafi uzaklık ve doğrudan uçak seferleri bulunmaması, bölge ülkeleri ile rekabette ve lojistikte karşılaşılan dezavantajlar Peru pazarında karşılaşılan diğer sorunlar arasında yer alıyor.

TÜRKİYE'DE PERU SERMAYELİ ÜÇ ŞİRKET VAR

Ocak 2016 tarihi itibarıyla Türkiye'de Peru sermayesine sahip ve imalat sanayi, toptan-perakende ticaret, elektrik, gaz-su alanında faaliyet gösteren üç şirket bulunuyor. 2002-2015 yılları arasında Türkiye'den Peru'ya giden uluslararası doğrudan yatırım bulunmuyor. Bakanlık verilerine göre de Peru'da herhangi bir Türk yatırımı yok. 2016 Ocak ayı itibarıyla, Türk müteahhlik firmaları tarafından Peru'da üstlenilmiş 12 milyon dolar değerinde iki proje mevcut.

DÜNYANIN EN BÜYÜK KUŞKONMAZ VE PAPRIKA İHRACATÇISI

Dünyanın en büyük kuşkonmaz ve paprika ihracatçısı olan Peru; balık unu, balık yağı, gümüş, Alpaka ve Vikunya yünü üretiminde de dünyada birincisi sırada yer alıyor. Peru, Latin Amerika bölgesinin ise en büyük altın, çinko, kalay ve kurşun üreticisi ve bakır üretiminde de bölge ikincisi. Peru ayrıca patates, domates, tatlı patates, mısır, avokado üretimi bakımından da oldukça zengin bir ülke.

Peru, Dünya Bankası'nın "Doing Business 2016" raporuna göre iş yapma kolaylığı aç-

**TÜRKİYE - PERU DİŞ TİCARET DEĞERLERİ
(BİN ABD DOLARI)**

Yıllar	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2010	159.272	78.575	237.847	80.697
2011	286.800	58.487	345.287	228.313
2012	246.410	101.186	347.597	145.224
2013	275.656	94.257	369.822	181.309
2014	287.976	74.808	362.785	213.168
2015	197.098	62.439	259.537	134.659
2016*	68.044	51.783	119.826	16.261

*Ocak-Ekim

Kaynak: TÜİK

sından 189 ülke arasında; iş yeri açma ve kapama, krediye ulaşım, yatırımcıları koruma, vergi ödemeleri, imzalanan kontratları uygulama hususlarında yapılan değerlendirmede 50'nci sırada bulunuyor. Latin Amerika bölgesinde ise Meksika ve Şili'nin ardından 3'ncü sırada yer alıyor.

YERLİ VE YABANCI YATIRIMCI EŞİT

90'lı yıllardan itibaren başarılı devlet politikaları sayesinde ekonomisi yeniden yapılandırılan Peru'da son 10 yıldır enflasyon ve borçlanma oranları düşük düzeyde seyrediyor. Sübvansiyonların kaldırılması ve devlet şirketlerinin özelleştirilmesi kamu harcamalarını azalttığı gibi ihracata ve yerli üretime sağlanan devlet teşvikleri de ticaretteki engelleri kaldıran uygulamalar arasında. Yerli ve yabancı yatırımcılara eşit muamelelerin hayata geçirildiği Peru, bu yönüyle yeni bir dönemin varlığına işaret ediyor.

TARIMIN İHRACATTAKİ PAYI BÜYÜK

İşgücünün yüzde 7,6'sına istihdam sağlayan tarım sektörü, ülkenin ihracatında da önemli paya sahip. Deniz ürünleri ve balık yağının yanı sıra pamuk, şeker kamışı, kahve ve soya fasulyesi, ülkenin başlıca tarım ihrac ürünlerini oluşturuyor. İmalat sanayi grubunda kauçuk, gıda işleme, kimya ve tekstil en önemli sanayi sektörleri. Tekstil ve yün (alpaka, lama, vicunya) sektörlerinin gelişimi devlet tarafından teşvik ediliyor.

EN FAZLA GELİŞİM İNŞAATTA

İnşaat sektörü de en fazla gelişim gösteren sektörlerden biri. Hidroelektrik santrali projeleri son yıllarda gittikçe önem kazandı. Madencilik sektörü ise ihracatın yaklaşık yüzde 60'ını, vergi gelirlerinin yüzde 30'unu sağlıyor. Dünyanın en büyük gümüş üreticisi olan Peru, bakır, çinko, altın, demir, fosfor ve manganez açısından da önemli rezervlere sahip.

EKONOMİ

39. DÜNYANIN
BÜYÜK EKONOMİSİ

PARA BİRİMİ NUEVO SOL (PEN)
GSYİH 202,7 milyar USD
KBGSYİH 10.844 USD
BÜYÜME ORANI % 3,3

YÖNETİM ANAYASAL CUMHURİYET
BAŞKENT LİMA

TOPLAM NÜFUS

30.8 MİLYON

YÜZÖLÇÜMÜ: 1.285.000 km²
BÜYÜK KENTLER NÜFUS
LİMA 9.897 milyon
AREQİPA 850 bin
TRUJİLLO 798 bin

NÜFUS ARTIŞ HIZI

%1,2

DİL İSPANYOLCA
ETNİK GRUP PERU KIZILDERİLİLERİ
MESTİZO
AVRUPALI
SİYAHİ
ASYALI

VERİLER

TİCARET ORTAKLARI
Çin, ABD, Kanada,
İsviçre, Japonya,
Brezilya, Meksika

GSYİH'İN SEKTÖREL DAĞILIMI
Tarım %7
Sanayi % 35,5
Hizmetler % 57,5

DÜNYANIN EN BÜYÜK
Kuşkonmaz ve
paprika ihracatçısı,
gümüş üreticisi

LİMA, PASİFİK ŞERİDİNİN TİCARET MERKEZİ

Turizm ise ülkedeki toplam iş gücünün yüzde 6,8'ini, GSYİH'in ise yüzde 7,7'sini oluşturuyor. 10 milyona yaklaşan nüfusuyla ülke nüfusunun üçte birini barındıran Lima kenti bitişiginde yer alan Callao limanı ve uluslararası Jorge Chavez havalimanı, son yıllarda gerçekleştirilen altyapı çalışmaları neticesinde, Güney Amerika Pasifik şeridinin en önemli serbest ticaret bölgesi haline geldi.

2014 yılından itibaren dış piyasa şartlarının olumsuzluğu, iç talepte meydana gelen yavaşlama ve yatırımların azalması gibi sebeplerden dolayı Peru, nispeten sıkıntılı bir döneme girdi. Ayrıca kötü hava koşulları balıkçılık endüstrisini ve kamu yatırım programını olumsuz etkiledi. Fakat yine de büyüme oranı, bölgenin büyüme oranının üzerinde gerçekleşmiş, enflasyon ise hedefin çok az üzerinde çıktı.

“İnşaatta ve beyaz eşyada önümüz çok açık”

Peru’da yüksek bir Türk algısı oluştuğunu belirten Türkiye-Peru İş Konseyi Yürütme Kurulu Başkanı İbrahim Yıldırım, “Türkiye, Peru’da inşaat sektöründe ve beyaz eşya-ev gereçleri ürünlerinde tanınan bir marka. Bu alanlarda önümüz kesinlikle çok açık” dedi.

Latin Amerika’nın özellikle turizm potansiyeli yüksek bir bölge olduğunu vurgulayan Türkiye-Peru İş Konseyi Yürütme Kurulu Başkanı İbrahim Yıldırım, “Türkiye’ye turist olarak gelmeye istekli çok Perulu, Arjantinli, Şilili var. Hızla artan Türkiye ilgisinin nedeni ise Türk dizileri. Yalnızca Peru’da 12 tane Türk dizisi yayınlanıyor. Latin Amerika’da Türk dizisi yayınlanmayan ülke neredeyse kalmadı. Biliyorsunuz, Türkiye’de bir dönem Latin dizileri furçası vardı. Şimdi de Latin Amerika’da Türk dizileri furçası var, bizim lehimize önemli bir farkla tabii. Bizim dizilerimiz onlarınki gibi sabah kuşağında değil, akşamları; yani seyircilerin en çok televizyon izlediği prime time saatinde izleniyor” şeklinde konuştu.

Peruluların Türkiye’deki yaşamı çok merak ettiğine değinen İbrahim Yıldırım, şunları söyledi: “Bir ay kadar önce Orta Amerika’dan Türkiye’ye televizyon grupları geldi. Ülkemizde yaşam nasıl, Türkler ne yer, ne içer, nerede zaman geçirir, bunları incelediler. Sonuçta onlar da Türkiye’yi yalnızca Türk dizilerinden tanıyorlar. Ve bu ilgilerini tanıtımlarla

pekiştirmemiz gerekiyor. Televizyon dizilerinin çok işe yaradığını somut rakamlarla da inceleyebiliyoruz. Son iki yılda; yani Türk dizilerinin Latin Amerika’da izlenmeye başlamasından itibaren, Güney Amerika’dan Türkiye’ye gelen turist sayısında yüzde 100 artış görüldü. Latin Amerika’da oluşan bu merakı, bilgiye dönüştürmek gerekiyor.”

“GÜMRÜKSÜZ VE KOTASIZ ÜLKELERE AÇILAN KAPİ”

Peru’nun Türkiye için önemine dikkat çeken Yıldırım, “Peru’nun Türkiye için ABD, Kanada, Çin ve Japonya başta olmak üzere 20 ülke ile Serbest Ticaret Anlaşması üzerinden (STA) Türkiye’nin STA olmadığı pazarlara ulaşım kolaylığı ve Ortak Teşebbüsler ile gümrüksüz ve kotasız farklı pazarlara mal satma imkânı sağlıyor. Bilhassa, tekstil ve hazır giyim başta olmak üzere sanayi sektöründe Türkiye’ye karşı çekinceleri olan Peru’nun, Türk tekstil sanayicileri ile ortak teşebbüsler kurarak Türkiye’nin Serbest Ticaret Anlaşması olmadığı ülkelere de doğrudan satış yapabileceği kolaylığı var” şeklinde konuştu.

“TERS İKLİM TARIMDA FIRSAT YARATTIYOR”

Peru’nun Türkiye pazarı üzerinden Ortadoğu ve Afrika pazarı gibi geniş bir coğrafyaya kolaylıkla ulaşabileceğini aktaran İbrahim Yıldırım, şunları kaydetti: “Özellikle, tarım sektöründe ters iklimden de faydalanarak Türkiye ve bölge ülkeler ile uzun vadeli iş birlikleri kurulabilir. Peru’da inşaat, alt yapı ihaleleri, madencilik, üretim, ihracat ya da ithalat konularında gerekli know how, danışmanlık, ihale süreçleri, gümrük, finans, hukuki destek, şirket kurulumu gibi her konuda gerekli çalışmaları yaparak firmalarımıza anahtar teslim destek olmak için hazırız.”

Peru’ya yaptıkları ziyaretlerde tespit ettikleri olumlu gelişmeleri aktaran Yıldırım, “Geçtiğimiz aylarda Peru’ya bir ziyaret düzenledik. Ziyaretimiz sırasında son 10 yıldır, Peru’da enflasyon ve borçlanma oranları düşük düzeyde seyrettiği, ihracata ve yerli üretime sağlanan devlet teşvikleri ve ticaretteki engeller kaldırılmış olup, yerli ve yabancı yatırımcılara eşit muamele uygulaması hayata geçirildiğini öğrendik.

Türkiye'nin Peru pazarı üzerinden ABD, Çin ve Kanada pazarlarına ve hatta Peru'nun serbest ticaret anlaşmasının olduğu diğer ülkelere ulaşması mümkün. Özellikle, Peru'nun tekstil, endüstriyel tarım ve maden sektöründe inovasyona ihtiyaç duyduğu ve bu alanda iş birliklerine hazırılar" değerlendirmesinde bulundu.

"BİZDEN DESTEK İSTİYORLAR"

Peru'daki toplantılara değinen İbrahim Yıldırım, şöyle devam etti: "Bu ziyaret esnasında İktidar Partisi Peruanos Por El Cambio Genel Başkanı ve Parlamento Kongre Üyesi Gilber Violeta Lopez ile bir toplantı gerçekleştirdik. Toplantıda Peru'da iktidara gelen Kuczynski hükümetinin önümüzdeki beş yıl içinde değiştirmeyi ve iyileştirmeyi düşündüğü kalkınma planlarının bilgisini aldık. Bilhassa, tarım sektörü sulama sisteminde mevcut altyapı eksiklikleri ve sulama verimliliğinin kötü olması sebebiyle sıkıntılar olduğunu tarım sektöründe Türkiye'nin know-how'ı ile iş birliği alanı yaratılabileceği vurgulandı. Son 30 yıl içerisinde, Peru hükümetinin çoğunlukla kıyı bölgelerde sulama sistemini iyileştirme adına hidrolik

altyapının iyileştirilmesi için 5 milyar dolar yatırım yaptığı; ancak hala sistemin hedeflenen düzeye ulaşmadığı belirtildi. Türkiye'den tarım sektöründe iş birliği, Peru'ya yeni ürünler kazandırılması ve sulu tarım uygulamalarının öğretilmesi hususunda destek talep ettiler."

PERU, BAKİR BİR BÖLGE

Peru'da Mart 2013'te yürürlüğe giren AB ile STA anlaşması nedeniyle önümüzdeki dönemde Türkiye aleyhine bir ticaret sapmasını muhtemel gördüklerini anlatan Yıldırım, "Buna karşın, Peru Türk iş adamları için çok bakir bir bölge. Burada gerçekleştirilecek çok faaliyet var. Hızır Peru'daki insanların iyi bir Türk algısı varken, oradaki fırsatların değerlendirilmesi gerektiğine inanıyorum" diye konuştu.

"TÜRKİYE HER ÜLKE İÇİN AVANTAJ"

Türkiye'nin Peru için avantajlarına dikkat çeken Yıldırım, "Avrupa kalitesinde Çin ile rekabet edebilen fiyat seviyesi yakalayabilmemiz, makine ve elektronik yan sanayimizin güçlü olması, sanayide alt yapımızın güçlü olması ve Türkiye'nin Ortadoğu, Kuzey Afrika ve Türkî Cumhuriyetlere giriş kapısı ve transit ticaret noktası olması tüm ülkeler karşısında ortak avantaj. Ülkemizin bu avantajları Peru'da pekâlâ değerlendirilebilir" ifadelerini kullandı.

"ÖNCE MARKA TESCİLİ YAPTIRIN"

Peru pazarına girmek isteyen iş adamlarına tavsiyelerde bulunan Yıldırım, "Pazara girenlere marka tescili yaptırılmalarını ve pazarı iyi tanıyan, sektördeki gelişmeleri yakından takip edebilecek bir yerel temsilci ile çalışmalarını tavsiye ediyorum. Nüfusun yüzde 30'unun başkent Lima'da yaşıyor. Ülke milli gelirinin yüzde 50'si Lima ve çevresinde; dolayısıyla satış faaliyetlerinin Lima merkezli olarak yürütülmesi düşünülebilir. Lima'daki temsilcilerin genel olarak Arequipa, Chiclayo ve Trujillo şehirlerinde de satış temsilcilikleri bulunuyor" diye konuştu.

İbrahim Yıldırım

Türkiye-Peru İş Konseyi
Yürütme Kurulu Başkanı

"SATIŞ SONRASI HİZMET ÖNEMLİ"

Dağıtım kanalları ve satış sonrası hizmet ile ilgili değerlendirmede de bulunan İbrahim Yıldırım, sözlerini şöyle bitirdi: "Dağıtım kanalları ile ilgili farklı bir bakış açısı ise yerel iştirak veya şube kurmak. Kompleks ürün veya servis kullanan firmalar bu yöntemi tercih ediyor; çünkü bu yöntemle daha efektif bir satış sonrası hizmet sunabiliyor ve ürünün tanıtımını daha iyi yapıyorlar. Ticari ve endüstriyel alanlara ait üretiler Lima'da oldukça yüksek olduğu için bu pahalı bir seçenek olarak değerlendirilmeli. Perulu tüketiciler; özellikle periyodik servis gerektiren ürünlerde satış sonrası hizmetlere çok önem veriyor. Örneğin yeni Asya otomobillerinin servis ve bulunabilirlik kıstasları, ürünü rekabette öne çıkarıyor. Diğer bir örnek ise madencilik ekipmanları için verilebilir."

Helsinki akıllanıyor

Finlandiya'nın başkenti Helsinki, akıllı şehre dönüşme konusunda çok ciddi adımlar atıyor. Helsinki'yi diğer şehirlerden ayıran özellik ise sadece yetkililerin değil, vatandaşların da bu dönüşümde aktif olarak rol alması.

Helsinki, şirketlerin çok az yatırımıyla çok büyük yenilikler getirmesine ve büyük sistemler kurmasına imkân sağlıyor. Ülkede devlet tarafından toplanan büyük veriler, tüm vatandaşlarla ücretsiz olarak paylaşılıyor. Vatandaşlar, bu verileri kullanarak yazılımlar geliştiriyor. Yerel yaşam koşulları, altyapı, kamusal hizmetler ve ulaşım dair bu veriler, sadece şehrin düzenlenmesinde değil; işletmelerde, sağlık kuruluşlarında, eğitim kurumlarında da değerlendiriliyor.

HERKESE FAZLADAN BİR SAAT

Şehirde eskiden bir enerji santrali olarak kullanılan bölge, en son teknolojinin denendiği akıllı bir kasabaya dönüştürülmekte. Smart Kalasata-

ma adı verilen bölgede, 2030 yılına kadar 20 bin kişinin yaşaması ve 8 bin kişinin çalışması amaçlanıyor. Şu anda bölgede 3 bin kişi yaşıyor.

Smart Kalasatama'da amaç, vatandaşlara gün içinde kendilerine ayırabilecekleri fazladan bir saat kazandırmak. Bunun için trafik akışının hızlandırılması, lojistik faaliyetlerinin iyileştirilmesi, evden çalışma imkânlarının artırılması, yerel akıllı servislerin çoğaltılması ve kuyrukta bekleme sürelerinin azaltılması gibi alanlarda çalışmalar yürütülüyor.

ÇÖPLER, MOBİL CİHAZLARLA KONTROL EDİLİYOR

Bölgede bazı hizmetler otomatik hale getirildi. Pek çok vatandaş akıllı

Güneşten enerji üreten ilk yol hizmete girdi

Dünyada bir ilk olma özelliği taşıyan Fransa'daki yol, güneş enerjisini elektriğe çeviriyor. Güzergâhtaki sokak lambalarının elektrik ihtiyacı bir kilometrelik yoldan karşılanıyor.

Fransa Çevre ve Tabii Kaynaklar Bakanı Ségolène Royal tarafından açılan Fransa'nın Normandiya bölgesindeki bir kilometrelik yol, sokak lambalarının ihtiyacı olan elektriği üretiyor. Deneme amaçlı yapılan yolun yenilenebilir enerji alanında yeni bir dönemin habercisi olduğu düşünülüyor.

Fotovoltaik kaptörlü bloklardan üretilen ve dünyada bir ilki oluşturan bir kilometrelik yolun çok umut verici olduğunu belirten Çevre Bakanı Ségolène Royal, bu tür "çevre dostu" yolların çoğaltılacağını söyledi.

Güneş pilleri ya da dizinleri sayesinde ışık kaynağından elektrik elde etme yön-

temi olan fotovoltaik teknolojisine sahip yolun üzerinde aşınmayı önleyen ince ve dayanıklı silikon bir tabaka yer alıyor. Lastiklerin yolu daha iyi kavramalarını da sağlayan tabaka ile sürüş güvenliği sağlanmış oluyor.

Güneş enerjisiyle elektrik üreten yolun ilk kilometresinin 5 milyon euroya mâl olduğu bildiren yetkililer, Wattway ismiyle de bilinen yol aracılığıyla elde edilen enerjinin ise güzergâh üzerinde yer alan sokak aydınlatmalarında kullanılacağı ifade ediyor. Çevre dostu olmasının yanı sıra, araçların geçişine de uygun şekilde tasarlanan yol, uzun vadede önemli oranda tasarruf yapılmasını sağlayacak.

ev aletlerini mobil cihazlar üzerinden kontrol ediyor. Çöp toplamak için de bölgeye çöp kamyonları girmiyor. Çöpe atacağı şeyleri kategorilere ayıran vatandaşlar, her çöpü kendi kutusuna bırakıyor. Bir boru hattıyla merkeze bağlı olan bu kutular, çöpleri vakum aracılığıyla bölgenin dışındaki bir toplama alanına gönderiyor. Çöp kamyonları burada biriken atıkları geri dönüşüm merkezlerine götürüyor.

Kalasalata adeta israfı karşı savas açmış bir yerleşim yeri. Çöplerin geri dönüştürülmesinin yanı sıra, bölge halkının kitle fonlaması yöntemiyle inşa ettirdiği güneş enerjisi santrali, bölgedeki evlere elektrik sağlıyor. Böylece bölgenin ener-

ji için diğer kaynaklara bağımlılığı azalmış oluyor.

SENSÖRLER, SON KULLANMA TARİHİNE KARŞI UYARIYOR

İsraf karşıtı bir başka uygulama da süpermarketlerde gıda ürünlerine yerleştirilen RFID sensörleri ile gerçekleştiriliyor. Paketin içindeki kimyasalları algılayabilen mekanizma, gıdanın son kullanım tarihinin yaklaştığını fark ediyor. Çöpe atılmadan gıdanın tüketilmesi için ürünün fiyatını otomatik olarak düşüren cihaz, müşterilere ve market sahibine de bildirim göndererek durumu haber veriyor. Böylece hem market sahibi çöpe atacağı ürünü uygun bir fiyata satmış oluyor hem de vatandaşlar

yiyecek ihtiyaçlarını daha ucuza giderebiliyorlar. Bu RFID sensörleri evlerde de aynı şekilde kullanılabilir.

OTONOM ULAŞIM YAYGINLAŞIYOR

Son olarak, Finlandiya'da trafiğe çıkan araçların bir şoförü olması zorunlu olmadığı için ülkede sürücüsüz ulaşım diğer ülkelere göre çok daha hızlı ilerleme göstermekte. Helsinki'de normal otobüslerin girmekte zorlandığı, az yolcusu olan bölgelerde otonom minibüsler hizmet veriyor. Belirli bir rota üzerinde hareket eden ve dokuz kişiyi taşıyabilen minibüslerin gelecekte şehrin diğer bölgelerine de yayılması bekleniyor.

2016'da 'çevre'den iyi ve kötü haberler var

TEMA Vakfı, 2016 yılında yaşanan iyi ve kötü gelişmeleri çevre ve doğal varlıklar açısından değerlendirdi. 2016'da Türkiye'de enerji ve madencilik yatırımları başta olmak üzere doğayı tehdit eden faaliyetlerde; özellikle yerelde yürütülen çalışmalarla hukuki açıdan önemli kazanımlar elde edildi. Tema Vakfı tarafından "İyi Haberler" ve "Kötü Haberler" şeklinde paylaşılan gelişmelere gelince...

İYİ HABERLER

Büyük ovalar ile ilgili kapsamlı çalışma başladı

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından 28 Haziran'da yapılan açıklamaya göre, Konya ve Ankara illerinin toplam büyüklüğüne yakın (6,5 milyon hektar) bir alan kaplayan 184 adet büyük ova belirlendi. Türkiye'deki toplam tarım arazilerinin yüzde 24'ünü oluşturan bu alanlar illerde Toprak Koruma Kurulları'nın da görüşleri alınarak, Bakanlar Kurulu kararı ile koruma alanı ilan edilecek.

"Önemli Doğa Alanları" metodolojisi uluslararası standart kabul edildi

2004 yılında Doğa Derneği uzmanları ve uluslararası bir araştırma ekibi tarafından "Önemli Doğa Alanları" metodolojisi geliştirilmişti. Bu metodoloji, 1-10 Eylül tarihlerinde Hawaii'de gerçekleştirilen Dünya Doğayı Koruma Birliği (IUCN) Dünya Doğa Koruma Konferansı'nda korunması gereken alanların belirlenmesi için uluslararası standart olarak kabul edildi. Önemli Doğa Alanları

yaklaşımı, küresel ve bölgesel ölçekte koruma önceliğine sahip doğal alanların tanımlanması için kullanılan bir dizi bilimsel kriter içeriyor.

Amazon ruhu Samsun'da yaşıyor

Termik santral istemeyen Termelilerin girişimi ile Terme'nin Gölyazı Gölardı Bölgesi, 23 Ekim'de Amazon Tabiat Parkı ilan edildi.

SOCAR, Aliğa'daki santralden vazgeçti

Türkiye'den yerel hareketler ve sivil toplum kuruluşları Mayıs ayında Aliğa'da eylem düzenlemiş ve 2000 kişi "Kömürden Kurtul!" mesajı vermişti. Çabalar sonuç verdi ve SOCAR'ın bölgedeki projelerinin finansörleri (7 İhracat Kredisi Kuruluşu), termik santral projesinden vazgeçtiğini ifade eden resmi yazıyı Bankwatch ve Re:common ile paylaştı.

Paris Anlaşması: Devletler iklim için harekete geçmeye söz verdi

Geçtiğimiz yılın sonunda Paris'te 194 devlet iklim için harekete geçme konusunda uzlaşmıştı. Paris Anlaşması bu sene 4 Kasım'da yürürlü-

ğe girerek tarihin en hızlı yürürlüğe giren anlaşmalarından biri oldu. Bugüne kadar 118 ülke anlaşmayı onaylayarak iklim eylemi konusunda kararlılığını ortaya koyarken Türkiye anlaşmayı henüz imzalamadı. Bu konuda çalışan 13 kurumun üye olduğu İklim Ağı, Türkiye'yi Paris Anlaşması'nı imzalamaya çağırdı.

Binlerce insan havasına, toprağına, ormanına sahip çıktı

7 Kasım'da bölgelerinde "Termik santrale hayır" diyen 2019 kişi Bartın'ın tarihi ve turistik ilçesi Amasra'nın Çapak koyunda kurulması planlanan termik santral ve limanın ÇED olumlu kararının iptali için dava açtı. Amasra ve Bartın merkezde bir ay boyunca stant açarak projeye karşı kampanya yürüten Bartın Platformu, 6 bin nüfusluk ilçede nüfusun üçte birinin davaya müdahil olmasını sağladı.

Umut veren kararlar alındı

Doğal varlıkları tehdit edecek faaliyetlere karşı yürütülen mücadelelerde mahkemelerce önemli kararlar

verildi. Bu kararlar, geri dönüşü olmayacak tahribatları engellemek adına önemli olmakla birlikte, yaşam hakkı savunucuları açısından da umut verici oldu. Manisa Çal- dağ'da yapılmak istenen nikel madenine yönelik verilen ÇED olumlu kararı 23.02.2016'da iptal edildi. Böylelikle Gediz Ovası'nda tarımı bitirecek çok önemli bir tehdidin önüne geçilmiş oldu.

TEMA Vakfı'nın 1/100.000 ölçekli Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Artvin-Gümüşhane Çevre Düzeni Planı'na yönelik açtığı kısmi iptal davasında, Doğu Karadeniz'de ekosistemi, doğal ve kültürel varlıkların korunmasını tehdit eden pek çok plan kararıyla ilgili yürütmeyi durdurma kararı verildi. Bunlardan biri de kamuoyunda Yeşil Yol olarak bilinen ve Samsun'dan Hopa'ya kadar Karadeniz yaylalarının yüksek rakımdan, denize paralel bir şekilde birbirine bağlanmasına yönelik plan kararıydı.

KÖTÜ HABERLER

Cerattepe için zor bir yıl oldu

Daha önce iki kez reddedilen Cerattepe'deki altın madenciliği projesi için, 2 Haziran 2015'te ÇED olumlu kararı çıkmıştı. 10 Temmuz 2015'te, ÇED olumlu kararının iptali için 751 kişinin imzaladığı, 61 avukatın yer aldığı Türkiye'nin o güne kadarki en büyük çevre davası açıldı. 19 Eylül'de yapılan duruşmanın ardından, Rize İdare Mahkemesi 3 Ekim'de ÇED olumlu kararının iptali için açılan davayı reddetti. Bu durumda Cerattepe madeni ile ilgili çalışmalar her an başlayabilir.

Merkezi Av Komisyonu kararı Türkiye'nin doğasını tehdit ediyor

26 Mayıs 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2016-2017 Av Dönemi Merkez Av Komisyonu Kararı ile Türkiye'de daha önce ava kapalı olan birçok doğa alanı dahil, neredeyse tüm sulak alanlar ava açıldı. Kararla beraber av kotaları artırılırken, Türkiye'de üreyen tek kaz türü olan boz kaz ile kaşıkgağa ördeği de avlanabilen hayvanlar listesine alınıyor.

Yerli kömüre alım garantisi verilmesinin yasal altyapısı hazırlandı

4 Haziran'da Elektrik Piyasası Kanunu (EPK) İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Kanun No: 6719) ile yerli kömüre alım garantisi verilmesinin yasal altyapısı hazırlandı. Son beş yılda güneş enerjisinin maliyeti yüzde 85 azalırken Türkiye hala kömürden elektrik üretimini teşvik ediyor.

Madde 80

20 Ağustos'ta Resmi Gazete'de yayınlanan torba kanundaki (6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun Hükümünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun) Madde 80, yatırımları kolaylaştırması gerekçesiyle Bakanlar Kurulu'na izin, lisans, tahsis, ruhsat vb. diğer kısıtlayıcı hükümlere istisna getirme yetkisi verdi. Bu yetki ile TBMM'de kanunlarla yapılması gereken tasarruflar Bakanlar Kurulu'na bırakıldı. Doğa koruma örgütleri, Madde 80'nin ÇED ve doğa koruma süreçlerini ortadan kaldırmasından endişe ediyor.

Filyos Vadisi'nde doğal hayat tehdit altında

Filyos Çayı'nın Karadeniz'e karıştığı Filyos Deltası'nda, liman inşaatı çalışmalarına ekim ayında başlandı. Aralık ayında da Filyos Vadisi'nde yapılması planlanan endüstri bölgesinin ve limanın temel atma töreni gerçekleştirildi. Zonguldak'ta bulunan ve Türkiye'nin doğal hayat açısından önemli bölgelerinden biri olan Filyos Vadisi, sanayi bölgesine dönüştürülmek isteniyor. Filyos Vadisi Projesi kapsamındaki Filyos Limanı nedeniyle bölge ekolojisinin geri dönüşü olmayacak bir şekilde zarar görmesi bekleniyor. Liman inşaatının ve işletmesinin en önemli etkileri deniz ve kıyı ekolojisi üzerinde olacak. TEMA'nın 2013 yılında başladığı hukuki mücadele hala devam ediyor. Projenin iptali için alınan mahkeme kararlarına rağmen liman inşaatı için hafriyat çalışmaları başladı.

2017'de öne çıkacak çevre olayları

The Guardian gazetesi 2017 yılında ön plana çıkacak çevre olaylarını değerlendirdi. 2017'ye damgasını vuracak ve küresel anlamda yansımalarını göreceğimiz önemli gelişmelere bakalım:

- ✓ 2018 yılında İngiltere kaya gazı araştırma çalışmalarına başlayacak. İngilizlerin sadece yüzde 17'si bu araştırmaların yapılmasını destekliyor. İlk çalışmaların yaz aylarında Lancashire ve Yorkshire'da yapılması bekleniyor. Cuadrilla ve Third Energy gibi şirketler yıl sonuna kadar ticari açıdan tatmin edici miktarda gazı ulaştıracağını tahmin ediyorlar.
- ✓ Brexit, tüm tarımsal teşvikleri ve Avrupa genelinde uygulanan doğa koruma yasalarını yakından etkileyecek. Genetiği değiştirilmiş ürünler, farklı habitatlar, hava ve su kirliliği gibi konular bu gelişmeden etkilenecek.
- ✓ Dünyada artan şehirleşme, hava kirliliğinin çok daha yüksek seviyelere çıkmasına neden olacak. Önümüzdeki yıl özellikle AB genelinde bazı otomobil ve yakıtların kullanımına kısıtlama gelebilir. Bunun yanı sıra yürümek ve bisiklete binmek gibi çevre dostu yaklaşımlar desteklenecek.
- ✓ Paris, Madrid, Atina gibi şehirler önümüzdeki bir kaç yıl içinde şehir merkezlerinde dizel araç kullanımını yasaklayacak. Tüm şehirlerin "fosil yakıtsız"laşması hız kazanacak.
- ✓ Her ne kadar ABD'nin yeni seçilen Başkanı Donald Trump, ABD'yi Paris Anlaşması'nın dışına çekmek istese de, küresel ısınma tartışmaları tüm dünyanın gündeminde olma-ya devam edecek. Bu arada, önümüzdeki dönemde ABD'nin yeniden petrol, gaz ve kömür üretimine ağırlık vermesi bekleniyor.
- ✓ 2016 yılında El Nino'nun sonunu yaşadık. Bu süreçte pasifik bölgesi ısınmaya devam etti; Afrika, Latin Amerika ve güney doğu Asya'da kuraklık ve gıda kıtlığı hız kazandı. 2017'de ise Pasifik Okyanusu sularının hafif soğuması bekleniyor. Bu da dünya genelinde daha fazla yağmur ve havaların soğuması anlamına geliyor.
- ✓ 2017 yılında da yok olma tehlikesi ile karşı karşıya olan türlere dikkat etmek gerekecek. Bornea orangutanı, Güney Çin kaplanı bunlardan bazıları.
- ✓ Deniz sularının korunması bu sene BM'nin öncelikli gündem maddeleri arasında yer alıyor. Okyanusların kirlenmesine yol açan plastik atıklar; aşırı avlanma; küresel ısınmanın etkileri; ulusal deniz parklarının artırılması gibi konular bu sene sıklıkla gündeme gelecek.

Devrimin ve dansın ülkesi

KÜBA

Küba'nın rengarenk sokakları, Fidel'in fikirleri ve Che'nin ruhuyla dolup taşıyor. Puro, dans ve mojito ile akıllarda kalan ülke, dünyanın hiçbir yerine benzemeyen atmosferiyle adeta büyüyor.

Resmi adı Küba Cumhuriyeti olan Küba, Kristof Kolomb'un ilk yolculuğunda keşfedip İspanyol toprağı ilan ettiği; bunun yanı sıra uzun yıllar süren sömürgecilik dönemi ve ABD ambargosuyla şekillenen Karayipler'de bir ada ülkesi.

Sosyal devlet kavramının son temsilcilerinden biri olan ülke, yıllarca ambargo ve kısıtlama görmesine rağmen dünyanın en mutlu insanların yaşadığı yerlerin başında geliyor. Küba'da devrimin hikâyesinin kısaca özeti ise şöyle: 1955 yılında 26 Temmuz Hareketi'ni başlatan Fidel Castro'ya Arjantinli doktor Che Guevara'da katılır ve Aralık 1956'da Küba'da 'Diktatör Batista'ya karşı gerilla savaşı başlar. Castro ve Guevara'nın önderlik ettiği gruplar, Batista birliklerine ağır darbeler indirir. 1 Ocak 1959'da Fulgencio Batista'nın ülkeden kaçmasıyla Castro'ya bağlı bin kişilik gerilla grubunun Başkent Havana'ya girmesiyle 'Sosyalist Küba'nın miladı başlar.

Bugün 14 bölge ve bir belediyeden oluşan Küba'da 4 bine yakın ada bulunuyor. Başkent Havana, Trinidad, Varadero, Santa Clara, Santa Domingo, Pinar del Rio ve Cienfuegos ülkenin en önemli şehirleri arasında yer alıyor.

Ülkede iki farklı para birimi kul-

lanılıyor. Turistler için Convertible Peso (CUC) yerel halk tarafından kullanılan Peso (CUP). Yasal ambargo nedeniyle ABD bankalarının kartları Küba'da kullanılmıyor. Küba'da banka yok. Ülkede barınma sağlık ve eğitim ücretsiz. Küba'da et, süt, tuz, pirinç, un ve yumurta devlet tarafından halka bedava veriliyor. 7 yaşına kadar da her çocuğun günlük 1 litre süt hakkı var.

BAŞKENT HAVANA, KÜBA'NIN ÖNSÖZÜ

Rengârenk evlerin, klasik otomobillerin ve sanatçıların süslediği Havana, 2 milyonu aşkın nüfusuyla her yıl milyonlarca turisti ağırlıyor. Uzun süre İspanya sömürgesinde kalan şehrin tüm sokaklarında İspanyol esintileri hakim. Şehirde her şey devlete ait. Kafe ve restoranlarda çalışan herkes devlet memuru. Pek öyle görünmese de dünyanın en güvenilir şehirlerinden biri olmasının altında yatan neden, herhangi birinin malına ya da canına zarar geldiğinde uygulanan ağır cezalar.

Şehirde turistik bina müze bulunmasa da tüm sokakların dans ve sanatla bütünleştiği görülüyor. Dar sokakları, balkonlu renkli evleri, eğlencesi ve tarihi yapıları ile tanınan Eski Havana, bölgenin en bilinen yeri. Bölge, UNESCO tarafından Dünya Mirası Sit Alanı kabul

edildi. Şehrin İspanyolca El Vedado olarak anılan kısmı ise gece hayatı ve alışveriş için ideal.

DEVRİM MEYDANI ŞEHRİN RUHUNU YANSITTIYOR

12 kilometrelik alanı ile dünyanın en büyük 31'inci meydanı olan Devrim Meydanı (Plaza de la Revolucion) tarihi yapıları ve müzeleri ile turistlerin ilgisini çekiyor. Meydanın en önemli simgesi ise, sömürge yönetimine karşı eylemleri nedeniyle sürgün edilen ve İspanyollarla girdiği çatışmada hayatını kaybeden Jose Marte Anıtı. 109 metre uzunluğundaki anıtın önünde 18 metrelik bir heykel yer alıyor. Meydan'da ayrıca üzerinde Hasta La Victoria Siempre (Daima Zafere) yazan ve Che'nin demirden görüntüsünün bulunduğu İçişleri Binası bulunuyor. Bina, Ulusal Kütüphanesi ve Küba Ulusal Tiyatrosu ile dikkat çekiyor.

ÜLKEDEKİ TEK YABANCI DEVLET BAŞKANI BÜSTÜ ATATÜRK'E AİT

1959 yılında Fidel Castro önderliğinde bir ekip ile İspanya-Batista

yönetimini devirerek bağımsızlığına kavuşan Küba, bu süreçte kendine Türkiye'nin Kurtuluş Savaşı'nı örnek almış bir ülke. Kurtuluş Savaşı'nda Mustafa Kemal'in "Ya İstiklal Ya Ölüm" sözü ile Küba Devrimi sırasında dillerden düşmeyen "Ya Vatan Ya Ölüm" sloganının büyük benzerlik göstermesi de bunun en önemli kanıtlarından biri. Öte yandan Türkiye dışında Atatürk'ün heykeli başkentinin ana caddelerinden birine dikmiş olan tek ülke, yine Küba. Havana'nın tarihi semtindeki Puerto Caddesi'nde bulunan Mustafa Kemal Atatürk'ün büstü, aynı zamanda ülkedeki tek yabancı devlet başkanının büstü olma özelliğini taşıyor. Büstün altında ise Türkçe ve İspanyolca olarak "Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucusu" "Yurtta Barış, Dünyada Barış" yazıyor.

55 BASAMAKLI İHTİŞAM

Şehirdeki ilginç yapılardan biri, Capitolio Nacional Anıtı. Devrim öncesi Küba tarihini anlatan muhteşem bir yapıt, 55 basamaklı merdiveniyle ihtişamını koruyor. İçinde Nara Japonya'daki Buda Heykeli ve Washington DC'deki Abraham Lincoln heykeli gibi kapalı bir alanda sergilenen dünyanın en büyük üçüncü heykeli var. Estatua de la Republica yani Cumhuriyet Heykeli, güzel bir kadın model olan Lily Valt'y'den ilham alan Küba'nın milliyetçiliğini yansıtan önemli bir eser. Orijinali 1946'da çalınan ana girişteki 25 karatlık elmas replikası görülmeye değer. Bina'da Bilim ve Teknoloji Bakanlığı yer alıyor. Burada bilim ve teknoloji alanında önemli eserlerin sergilendiği bir de kütüphane var. Plaza de Armas ise adını 1741 yılına kadar var olan kiliseden alan bir zamanlar askeri törenlerin yapıldığı bir alan. Kilisenin yıkılmasıyla gezi alanına dönen meydana ikinci el kitap pazarı kuruluyor. Çevrede Eski Tapınak, Havana Kent Müzesi, Eski Kale, Modern Seramik Müzesi ve Otomobil Müzesi yer alıyor.

LÜKS OTELLİ SAHİL BÖLGESİ: VARADERO

Varadero, pudra gibi kumları ve 20 kilometrelik doğal kumsalı ile deniz tatili sevenlerin gözdesi. Küba'nın genelinin aksine lüks otelleriyle bilinen ve özellikle çiftlerin akın ettiği Varadero, tam bir romantizm cenneti.

görmeyen dönmeyin

ESKİ HAVANA: Küba'yı, etkileyici tarihini, kendine özgü politik yapısını keşfedeceğiniz yer.

PLAZA VIEJA: Plaza Vieja'da; yani "Eski Meydan" sanat galerilerinden bira müzesine kadar kültürel ziyafet sunuyor.

MALECÓN: Havana'da gün batımından gün doğumuna kadar gidilebilecek en iyi yerlerden biri.

PLAZA DE LA REVOLUCIÓN: Fidel Castro'nun Küba halkına seslendiği yer; yani Devrim Meydanı. Asıl ününü, Che Guevara'nın 1960 yılında Alberto Kardo tarafından çekilen ünlü portresinin bir kopyasının yer aldığı duvara borçlu.

MORRO KALESİ: Eski Havana'daki hapisane artık güneşin Atlantik Okyanusu üzerinden batışını seyretmek için tercih ediliyor.

VARADERO: Bembeyaz kumları ve turkuaz suları her yıl yaklaşık bir milyon turisti ağırlayan Varadero, Havana'ya arabayla iki saatlik mesafede.

TRINIDAD: 1988 yılından beri UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde bulunan şehir; Arnavut kaldırımli sokakları, pastel renklere boyanmış kolonyal dönemden kalma binalarıyla göz kamaştırıyor.

SANTIAGO DE CUBA: Afrika kökenli nüfusun ve müzisyenlerin en yüksek olduğu, içinde kendine has renkler barındıran bir şehir.

CAYO COCO ADASI: Tipik Karayip-ler manzaralarını sıkça göreceğiniz Cayo Coco Adası, Küba anakarasına 27 kilometre uzunluğundaki mühendislik harikası bir yol ile bağlı. "Her şey dahil" otelleriyle ünlü olan bu adada saatlerce güneşlenebilirsiniz.

Ünlü gangster Al Capone'nun sık sık geldiği şehir, dünden bugüne göz alıcı ihtişamını koruyor. Malikânedен müzeye çevrilmiş yapılar, en favori yerler arasında. Alternatif arayanlar ise golf sahaları veya balıkçı tekneleri öneriliyor. Bölgedeki mağaralar ve bakir ormanlar da bir diğer seçenek.

KARTPOSTALLIK KİLİSESİ İLE TRINIDAD

Trinidad, 1850 yılına takılı kalmış, son derece iyi korunmuş harika şehirlerden biri. Museo Hictorico Municipal yani Belediye Tarih Müzesi dönemin örneklerinden birini oluşturuyor. Kartpostallarda sıkça görülen Iglesia Parroquial de la Santisima Kilisesi ise adeta şehrin alametifarikası. Fırtınada yıkılan kilise yine de ziyaretçileri büyülüyor. Buradan bir anı kalsın diyenlere de El Alfarero adı verilen küçük bir seramik fabrikası öneriliyor.

Kahve ekimi için Küba'ya gelen Fransızlar tarafından kurulan ve Küba'nın güneyinde bulunan Cienfuegos, güneyin elması olarak biliniyor. Ana liman kentlerinden olan kent; özellikle şeker, kahve ve tütün ticaretinin merkezlerinden biri.

CHE GUEVARA'NIN MEZARI SANTA CLARA'DA

Devrimin sembolü Ernesto Che Guevara'nın mezarı burada bulunuyor. Küba seyahatinin ana rotalarından birini oluşturan şehir, sadece bu yönüyle bile milyonlarca turisti çekiyor. Tütün fabrikası, Boxcar Müzesi, hükümet binası, stadyum ve tiyatro alanları gezilecek yerler arasında.

FESTİVALİN MERKEZİ HAVANA

Ülkenin başkentinde gerçekleştirilen Uluslararası Havana Bale Festivali önemli etkinliklerden biri. Ekimin son haftasından kasımın ilk haftasına ka-

dar süren festival, dünyadan farklı bale topluluklarını bir araya getirirken Küba balesinden de önemli örnekler yer veriyor. Başkentte düzenlenen bir diğer festival ise Havana Film Festivali. Noel, 1 Mayıs işçi Bayramı, 8 Ekim Che Guevara'nın ölümü, 19 Nisan Domuzlar Körfezi Zaferi, 1 Ocak Küba Devrimi en meşhur tatil ve festival günleri arasında

yer alıyor ve diğer önemli olaylar gibi karnavallar da en çok Havana'da gerçekleşiyor.

MUTFAKTA SİYAH BARBUNYALI PİRİNÇ VE KIZARMIŞ MUZ

Geleneksel Küba mutfağı, İspanyol, Karayip ve Afrika karışımı lezzetlerden oluşuyor. Küba'nın en

bilinen ve her an her evde olan yemeği unvanını alan Congri (siyah barbunyalı beyaz pirinç pilavı) ve muz kızartması bu üç mutfakın sihirli kültürel karışımına güzel bir örnek. Domuz eti, ızgara et, mısır, lahana, haşlanmış patates ve siyah fasulyenin çok tüketildiği Küba mutfağında, deniz mahsullerinden istakoz dışındaki deniz ürünleri genellikle tercih edilmiyor. Balıkçı kasabalarında yapılan muhteşem aguja, pargo ve cherna türü balık yemekleri bölgesel yerel lezzetler arasında yer alıyor.

MOJİTO VE KAHVENİN YERİ BAŞKA

Küba'nın meşhur içkisi Mojito, her yemeğe eşlik ediyor. Rom ve elde yapılmış bira ise Küba'da vazgeçilmez içkiler arasındaki yerini koruyor.

Kahve kültürü epeyce gelişen ve büyük miktarlarda kahve üreten ülke, bunun bir kısmını da yurt dışına ihraç ederek, enfes Küba kahvelerini tüm dünyaya yayıyor. Kübalılar kahvaltıda ve öğle ile akşam yemeklerinin ardından kahve içiyor ve misafirlerine ikram ediyor. Klasik Küba kahvesi, espressonun şekerli versiyonu. Bu şekerli espressonun bir diğer çeşidi ise Café Con Leche'dir. Bir fincan Café Con Leche, klasik kahveye süt ekleyerek hazırlanıyor ve ağırlıklı olarak kahvaltılarda içiliyor.

HEDİYEDE İLK TERCİHLER PURO, ROM VE KAHVE

Küba'dan alınacak hediyelerin başında puro, rom ve kahve geliyor. Dünyanın en ünlü puro markaları burada bulunuyor. Karayipler'e özgü takılar, antik eşyalar parfüm ve saat iyi birer seçenek olabilir. Plaza Americas, Küba'nın en önemli alışveriş merkezi. Dükkanlar 10.00-18.00 arası açık.

SEYAHAT İÇİN

OCAK-MAYIS AYLARI İDEAL

Küba Türkiye'den direkt uçuş yok. 15 saat süren yolculuk için Amerika, Avrupa ve Kanada üzerinden aktarma yapmak gerekiyor. Noel dönemleri ve temmuz-ağustos ayları, turistlerin ülkeyi en çok ziyaret ettiği dönem. Yılın bu zamanları fiyatlar yüksek ve buralarda yer bulmak zor. Havanın soğuk olmadığı ve fırtına riskinin bulunmadığı ocak-mayıs arası dönemler daha uygun ve ucuz.

ULAŞIM İÇİN COCO

Küba'da ulaşım otobüs, üç tekerlekli motosikletten yapılmış coco ve taksilerle sağlanıyor. 1950'li yılların otomobilleri taksi olarak kullanılıyor. "Hop on hop off" denen turistik noktalardan geçen otobüsler de şehri gezmek için ideal.

GİTMEDEN ÖNCE...

Telefonunuza mutlaka çevrimdışı da kullanabileceğiniz bir harita indirin. Sokaklarda yanınıza gelip nereli olduğunuzu ve tahmin yürüterek yanışmaya çalışanlara yüz vermeyin. Ya para bozmaya çalışırlar ya puro ya da tur satmaya. Amerikan doları yerine euro veya Kanada doları götürün. Amerikan dolarından yüzde 10 komisyon alınıyor. Amerikan menşeli kredi kartları kullanılmıyor. Yerel halkın yaşadığı yerlere gidecekseviz yanınızda kalem bulundurun ve okullara girerek öğrencilere dağıtın. Gerçekten çok mutlu oluyorlar. Küba'da 110 V elektrik kullanılıyor bu yüzden mutlaka yanınızda dönüştürücü adaptör bulundurun.

TEMEL SOSYAL GÖSTERGELER

NÜFUS	11 MİLYON
DİL	İSPANYOLCA
ETNİK YAPI	BEYAZ AFRİKALI, MULATTO, MESTİZO
PARA BİRİMİ	KÜBA PESOSU
BAŞKENTİ	HAVANA
YÜZÖLÇÜMÜ	109 BİN KM ²

Zaman hırsızlarını yöneten kazanıyor

Bir haftada 168 saat var ama sizin kendinize ayıracak yarım saatiniz yok mu? Planladığınız işler, belirlediğiniz zamanda bitmiyor mu? Telefon görüşmeleri, gereksiz toplantılar, davetsiz misafirler gibi zaman hırsızları ile baş edemiyor musunuz? O halde zaman yönetimi ile tanışmanın tam zamanı...

Yerine konulması, geri döndürülmesi, yenilenmesi ya da satın alınması mümkün olmayan zaman; kimine göre hızlı, kimine göre yavaş geçen, kimine göre kıt, kimine göre bol, kimine göre pahalı, kimine göre ucuz bir kaynak olarak görülüyor.

Yapılan araştırmalar hayatımızın yüzde 32'sini uyuyarak, yüzde 20'sini çalışarak, yüzde 10'unu yemek yiyerek, yüzde 9'unu seyahat ederek, yüzde 8'ini kişisel bakımla, yüzde 8'ini öğrenerek, yüzde 7'sini bekleyerek, yüzde 6'sını diğer faaliyetlerle geçirdiğimizi ortaya koyuyor.

Yüzde 20'sini çalışarak geçirdiğimiz alanda; telefonlar, toplantılar, misafirler, iş görüşmeleri, yemek, çay-kahve sohbetleri, gazete-dergi-evrak-mail vb. okumak, internette dolaşmak, beklemek ve diğer işlerle geçen sürelerin yeniden gözden geçirilmesi iş hayatı için artı olarak kabul ediliyor. Çünkü organize olmak ve geleceği planlamak için kullandığımız zaman kavramı, rekabete dayalı iş yaşamında başka bir anlam kazanıyor. Günümüzde sürekli değişen çevre koşullarına uyum sağlamak, piyasayı, rakipleri, müşterileri

iyi analiz edebilmek, müşteri istek ve ihtiyaçlarını algılayarak, yerine getirmek, "zamanla yarışmak" şeklinde tanımlanıyor.

ERTELEME VE ODAKLANAMAMA EN ÖNEMLİ İKİ SORUN

Uzmanlara göre, bu yarışta erteleme ve odaklanamama adıyla öne çıkan iki eski alışkanlık, kaosa varan sonuçlar doğurabiliyor. Sınırlı olan zamanın artırılmayacağına; ancak zaman içerisinde yapılan faaliyetlerin niteliğinin artırılabilmesine dikkat çeken uzmanlar, zaman yönetimi ile tanışan kişilerin ve işletmelerin bir adım öne geçme fırsatı yakaladığı ifade ediyor.

Zamanın nasıl yönetileceğine gelince... Uzmanlar yapılan işleri analiz etmeyi ve bunları değerlendirmeyi başlangıç olarak kabul ediyor. Örneğin, öncelikle saat başı ne iş yaptığınızı, hangi sürede yaptığınızı, zaman seçiminizin doğru olup olmadığını, daha sonra iş seçiminizin doğru olup olmadığını, bu işlerin önemli ve acil olup olmadığını, en uygun sürede ya da kaliteden ödün vermeden en kısa sürede yapıp yapmadığınızı, işinizi nelerin

engellediğini veya kolaylaştırdığını, gerekli becerilere ve araçlara sahip olsaydınız daha etkinlikle ve daha kısa sürede yapıp yapmayacağınızı analiz etmeniz öneriliyor.

ZAMAN HIRSIZLARINA DİKKAT!

Zamanı tüketen pek çok etken olduğunu belirten uzmanlar; plansızlık, öncelikleri belirleyememek, işleri ertelemek gibi davranışların ilk sıralarda yer aldığını ifade ediyor. Kırtasiyecilik, rutin ve gereksiz işler, gereksiz telefonlar, acelecilik, tembellik, kararsızlık, beklenmedik misafirler, gündemsiz ve verimsiz toplantılar, teknik aksaklıkla, yetki delege edememek, dağınık masa ve büro düzeni, kaybolan şeyleri aramak, açık kapı politikası, hayır diyememek, kendini gereğinden fazla

işe adanmak, odaklanamamak gibi tutumlar ise ikinci sırada geliyor.

ÖNCE SIKICI AMA ÖNEMLİ İŞLER YAPILMALI

Geleceğe ilişkin öngöründe bulunarak, önce zihinde sonra kâğıda dökülerek yapılması gereken günlük planlamaların etkisine dikkat çeken uzmanlar, güne başlamadan veya bir önceki akşamdan sadece 10 dakika ayırarak günü planlamanın verimi artıracağı görüşünde birleşiyor. Unutmaması gereken şey ise, 40/60 kuralı. Zamanı ne kadar etkinlikle planlarsak planlayalım, ancak yüzde 60'ını kontrol edebileceğimizi söyleyen uzmanlara göre, kalan yüzde 40 asla kayıp değil.

Beklenmedik işler ve düzensizlikle baş etmek için önerilenler ise

şunlar: İşinize yaramayan her şeyi çöpe atın ya da işine yarayacağını düşündüğünüz başka birine verin. Atmadığınız ya da vermediğiniz her şeyi dosyalayıp kaldırın. Masanızda yalnızca o an yapacağınız işi bulundurun. Tek seferde tek iş yapın. Bitirme zamanını belirleyin. İlk önce sıkıcı ama önemli işi yapın. Başladığınız işi bitirin. Mutlaka ajanda kullanın. Güne erken başlayın. İyi bir sekretere sahip olun. Ofisinizde dikkat dağıtıcı hususlara yer vermeyin. Zaman tasarrufu sağlayan araçlardan yararlanın. Telefon kullanma biçiminizi değiştirin. Olumsuz duygulardan kurtulun, kendinizi motive edin. Kendinizi ödüllendirin. İşleri başkalarına da anlatın. Yetki devredin. Önceliklerinizden asla taviz vermeyin.

“Domates ve kurbağa ile zamanı yönetin”

Keyif vermeyen ve zor işlerin ertelendiğini belirten İlgören Akademi Eğitimci Oytun Yumşak, “Zor bir müşteriyle telefon konuşması, anlaşamadığınız bir iş arkadaşınızla gerçekleştirmeniz gereken bir proje yöneticinizle bir türlü yapamadığınız zam görüşmesi gibi işlerin yanı sıra, yetkinliklerimizin çok altında kalan basit ve rutin işler de erteleme olasılığının fazla olduğu işler. Brain Tracy “Ye O Kurbağayı” adlı kitabında söz konusu faaliyetleri kurbağa yemeye benzetiyor. Güne bir adet kurbağa yiyerek başlamanın, tatsız bir işi ortadan kaldırmamanın, günün ilerleyen saatlerinde kişiyi ferahlatacağını, verimliliğini artıracaklarını, yaratıcılığını kuvvetlendireceğini; en önemlisi zor işi ortadan kaldırma ile salgılanacak endorfin hormonuyla kişinin mutlu bir gün geçireceğini savunuyor” diye konuştu.

Güne zor işle başlamak beraberinde o işe odaklanamama sorununu da beraberinde getirebilir” diyen Yumşak, “1980’lerde ders çalışırken odaklanma sorunu yaşayan İtalyan Francesco Cirillo, mutfağında yer alan domates görünümüyle sayacı 25 dakikaya kurup, masadan hiçbir şekilde kalkmayacağına ve dikkatini hiçbir şeyle dağıtmayacağına söz verir. Cirillo, ortaya çıkan verim karşısında milyonlarca kişinin kullandığı Pomodoro Tekniği’ni de geliştirmiş olur. Pomodoro İtalyanca domates demek. Tekniğin özünde yer alan mantık şu: 25 dakika dikkatini dağıtmadan çalış. 25 dakika dolunca masadan mutlaka kalk. 5 dakika mola ver. Molan mutlaka 5 dakika sürsün. Tekrar masaya geç. Sayacı kurup 25 dakika dikkatini dağıtmadan çalış. Cirillo, her bir 25 dakika çalışıp 5 dakikalık mola verme işlemi bir domates toplama olarak ele alıyor. Toplamda dört domates toplama işlemi sonucunda bir kere mola süresini 15 dakika yapmak gerek” ifadelerini kullandı.

ABD'de Fiat Chrysler'a emisyon suçlaması

ABD Çevre Koruma Ajansı, Fiat Chrysler'ın dizel araçlarına ülkedeki emisyon standartlarını ihlal eden yazılım yüklediğinin tespit edildiğini açıkladı.

ABD Çevre Koruma Ajansı (EPA) Fiat Chrysler'ın dizel araçlarına emisyonu yükselten gizli yazılım yükleyerek kanunları ihlal ettiğini bildirdi. EPA'dan yapılan yazılı açıklamaya göre, Amerikan - İtalyan otomobil üreticisi Fiat Chrysler'ın 100 binin üzerinde dizel aracına ülkedeki emisyon standartlarını ihlal eden yazılım yüklediği tespit edildi. Söz konusu yazılım, 2014-2016 yılları arasında üretilen Gand Cherokee ve Dodge Ram marka kamyonlarda bulundu. Kurumun emisyonu artıran yazılımı otoritelerden gizlediği belirtilen açıklamada, Fiat Chrysler'ın araçlarındaki gizli yazılımın daha önce benzer nedenle soruşturmayla alınan ve suçlu bulunan Volkswagen gibi emisyon manipülasyonu yapıp yapmadığının halen araştırıldığı bildirildi. Açıklamanın ardından, şirketin Milan borsasında işlem gören hisseleri yüzde 16 ve New York borsasında işlem gören hisseleri yüzde 13 civarında değer kaybetti.

İngiltere'de konut satışı düştü

İngiltere'de aralık ayında konut fiyatlarında büyüme yavaşlarken, satılan konut sayısı da hafif şekilde düştü.

İngiltere'de konut piyasası aralık ayında, haziran ayındaki AB referandumundan bu yana görülen en zayıf ayını yaşadı. Aralık ayında konut fiyatlarında büyüme yavaşlarken, satılan konut sayısı da hafif şekilde düştü. The Royal Institution of Chartered Surveyors yaptığı açıklamada, üyelerinin gelecek üç ayda konut fiyat artışlarını daha da yavaşlamasını beklediklerini, bununla birlikte net bir çoğunluğun 2017'de fiyatların 2016'dan yüksek olmasını beklemeye devam ettiklerini de bildirdi.

İtalyan bankalara bir yıl süre

İtalyan hükümeti tarafından hazırlanan ve basına sızan kararnameye göre İtalyan bankalarının ihrac ettikleri borçlanma kağıtları için, hükümetin sorunlu bankaları desteklemek amacıyla ortaya koyduğu acil eylem planı çerçevesinde devlet garantisi başvurusunda bulunmak için bir yıla varan süreleri olacak. AB Komisyonu ile anlaşmaya varıldığı takdirde İtalyan bankaları ilk etapta 30 Haziran 2017'ye kadar devlet garantisine başvuracak ve bu süre altı aya kadar uzatılacak. Devlet garantisinden yararlanabilmek için bankaların 500 milyon eurodan fazla ihtiyaç duymaları halinde yeniden bir yapılanma planı sunmaları gerekiyor. Garanti, bankaların toplam borcunun yüzde 5'inden fazlası için uygulanacak.

Venezuela'da asgari ücrete yüzde 50 zam

Venezuela Devlet Başkanı Nikolas Maduro asgari ücrete yüzde 50 oranında zam yaptığını açıkladı.

Venezuela Devlet Başkanı Maduro bu kararı ülkedeki astromik enflasyondan işçileri ve çalışanları korumak için aldıklarını belirtti.

Venezuela'da 40 bin bolivara yükseltilecek asgari ücret yaklaşık 60 ABD doları değerinde.

Kararla birlikte ülkede bir yıl içinde beşinci kez asgari ücrete zam yapılmış oldu. 2015'te açıklanan resmi rakamlar ülkedeki enflasyonun yüzde 181 seviyesinde olduğunu gösteriyordu.

Ekonomik kriz nedeniyle Venezuelalılar temel ihtiyaçlarını karşılamakta bile zorlanıyor

İsviçre Merkez Bankası yerinde saydı

Geçtiğimiz yıl 23,3 milyar CHF kâr eden İsviçre Merkez Bankası, bu yıl 24 milyar CHF kâr açıkladı.

İsviçre Merkez Bankası (SNB) 2016 yılında 24 milyar İsviçre Frangı (CHF) kâr elde etti. Banka 2015 yılında 23,3 milyar CHF, 2014 yılında ise 38 milyar CHF kâr etmişti.

SNB'nin 2016'da kârının 19 milyar CHF tutarındaki bölümü döviz yatırımlarından, 3,9 milyar CHF tutarındaki kısmı ise altın rezervlerinden kaynaklandı. Banka, federal hükümete ve kantonlara 1 milyar CHF temettü ödeyecek.

Almanya'da enflasyon son 3,5 yılın en yüksek seviyesinde

Almanya'da enflasyon, 2016 yılının aralık ayında önceki aya göre yüzde 0,7, bir önceki yılın aynı ayına kıyasla ise yüzde 1,7 arttı.

Almanya Federal İstatistik Ofisi'nin (Destatis) bugün açıkladığı nihai verilere göre, TÜFE ile ölçülen enflasyon, geçen yılın aralık ayında bir önceki aya kıyasla yüzde 0,7 yükseldi. Enflasyon 2015 yılının aralık ayına oranla da yüzde 1,7 arttı. Bu, Temmuz 2013'den bu yana görülen en yüksek enflasyon oldu. Daha önce açıklanan öncü verileri teyit eden nihai enflasyon verisi, piyasa beklentisi doğrultusunda gerçekleşti.

BM'ye göre Rus ekonomisi büyüyecek

BM tarafından hazırlanan rapora göre Rusya ekonomisi bu yıl yüzde 1 oranında büyüyecek, ülkede enflasyon düşecek.

BM Ekonomi ve Sosyal Konular Departmanı tarafından hazırlanan raporda, "2016 yılında Rus ekonomisi yüzde 0,8 oranında küçüldü. Fakat 2017 yılında yüzde 1'lik büyüme ve enflasyonda azalma bekleniyor. 2018 yılında GSYİH artış temposunun yüzde 1.5 seviyesinde olması ön görülüyor" denildi.

Raporda Rusya'ya ilişkin enflasyon beklentilerine dair "BM verilerine göre, Rusya'da 2016 yılında enflasyon yüzde 7.2 seviyesindeydi. Bu sene enflasyonun yüzde 6.6 ve 2018 yılında yüzde 4.7 seviyesinde olması bekleniyor" ifadelerine yer verildi.

Hindistan'ın %7,1 büyümesi bekleniyor

Hindistan'da büyümenin, geçtiğimiz yıla göre yavaşlama kaydederek %7,1 seviyesinde gerçekleşmesi bekleniyor. Hindistan hükümeti, 31 Mart'ta sona erecek cari mali yılda ekonomideki büyümenin kesinlik kazanacağını bildirdi. Ekonomi geçen yıl yüzde 7,6 büyümüşü.

Özel sektör ekonomistleri ise Hindistan'ın 2016-2017 mali yılında yüzde 6,3-6,4 büyüyeceğini tahmin ediyorlardı.

Irak'ta doğal gaz üretimi arttı

Irak'ın güneyindeki doğal gaz üretimi, günlük 700 milyon metreküpe ulaştı. Irak Güney Gaz Üretim Şirketi Müdürü Ahmet Saddam, gazetecilere, ülkenin güneyinde günlük doğal gaz üretiminin 700 milyon metreküpe ulaştığını, bunu yıl sonunda günlük 1 milyar metreküpe çıkaracaklarını söyledi.

Saddam, Basra kent merkezine yaklaşık 50 kilometre mesafede bulunan Nehran Ömer Petrol Sahası'nda da doğal gaz üretimine başladıklarını ifade etti. Saddam, buradan günlük 30 milyon metreküp üretim yapıldığını aktararak, bunun yıl sonunda günlük 200 milyon metreküpe ulaşmasını beklediklerini kaydetti. Irak'ın güneyindeki Basra kentinin, ülkenin en büyük enerji sahasına sahip olduğu biliniyor.

İran ilk uçağını teslim aldı

İran nükleer anlaşmasıyla birlikte kalkan ambargonun ardından 38 yıl sonra ilk kez 'yeni' uçak satın aldı.

İran'ın, 1979'daki devrimden bu yana aldığı ilk 'sıfır' yolcu uçağı Airbus A321, Mihrabad Havalimanı'na iniş yaptı. İran ve 5+1 ülkelerinin imzaladığı nükleer anlaşması sonrası kaldırılan ambargoyla birlikte İran Hava Yolları'nın (Iran Air) Fransa merkezli uçak üreticisi Airbus firmasıyla yaptığı anlaşma uyarınca teslim edilen A321 tipi ilk yolcu uçağı, başkent Tahran'daki Havalimanı'na indi.

Ankara'dan Dünyaya Sanat Elçisi

Oyunculğu, Türk tiyatrosunun Ankara sahnelerinden Cannes Film Festivali'ne taşınmış, ABD'de düzenlenen River Run International Film Festivali'nde "En İyi Kadın Oyuncu" ödülü ile taçlanmış, usta sanatçılarından biri, Hatice Aslan. Sahne ve set arasında geçirdiği her bir dakikayı nimet olarak gören Aslan, çektiği fotoğraf ve videolara şarkılarla eşlik edip görsel bir hikayeden oluşan yeni bir projeyi daha hayata geçirmeye hazırlanıyor.

Sivas'ta dokuz kardeşli bir evde büyüyen Hatice Aslan adını Ankara Devlet Konservatuvarı'ndan mezun olduktan bir süre sonra çoğunlukla kendisi gibi devlet tiyatroları oyuncularının rol aldığı Ferhunde Hanımlar dizisinde duyurdu. Genellikle uzun soluklu projelerde gördüğümüz Aslan, asomedy'a Ankara'yı, tiyatroyu, aileyi, ülkeyi ve işini anlattı.

Dokuz kardeşli bir ailede büyümüşsünüz. Zamanı o günlere sarsak, bize küçük Hatice'yi, evini ve ailesini anlatır mısınız?

Küçük Hatice, bir kere kesin bahçededir. Ağacın üstünde, bacaklarını dallara sarmış, tepetaklak maymun gibi sallanıyor ya da çatının üstünde ağaç dallarını kendine doğru eğmiş, meyve yiyor. Dokuz kardeşli bir ailede büyüme hele de öyle bir anne ve babanın çocuğu olmak çok çok güzel tabii ki. Bir kız bir erkek, bir kız bir erkek şeklinde gitmişiz. Ablam Sabah, en büyük kardeşimiz. Sabah gibi bir insandır zaten, bizim de prensesimizdir. Ben de altı numarayım evin. Beş kız dört erkek kardeşiz.

Sivas'ta Sularbaşı'nda çok güzel bahçesi olan ahşap bir evde doğdum. Evde ya da sokakta mutlaka baktığım bir kedim ve köpeğim olurdu hep. Annem ailesini erken kaybetmiş onun üzerine halasının köyüne gelmiş ve babamla tanışmış. Annem, uzaktan "Bu evin oğlu ile evleneceğim" diye babamın oturduğu evi gösteriyormuş, o kadar seviyormuş yani. Aşkla büyümüş çocuklarız.

Tiyatroya olan tutkunuzu nasıl keşfettiniz?

Babam devlet memuruydu. Devlet Demir Yolları'nın depo şefliğini yapıyordu; tabii ki dokuz çocuğa bakmak ve onları okutmak zor olduğu için iki ek iş daha yapıyordu. Biri defter doldurmaktı, yığılırdı böyle pembe pembe defterler... Bir yandan da veznedarlık yapıyor, maaş dağıtıyordu.

O dönem, devlet memurlarına sinema kartı dağıtılıyordu. Biz o kartla, demir-çelik fabrikasının atölye sinemasına giderdik. Seyrettiğimiz filmleri eve gelince kardeşlerimle oynardık. Çocukken ya sokaktasın ya evde. Televizyon ve telefon çok geç girdi evimize. Ben, telefon geldiğinde postaneye koşardım. Televizyonu da komşumuzun evine gider, seyrederdik. Biz uyumadan önce eğer o gün radyo tiyatrosu günüyse radyo açılırdı, yatağımızda onları dinleyerek uyurduk.

Küçük bir Grundig teybimiz vardı. Doğum günlerimizde, o teybe babam seslerimizi alırdı, elinde mikrofon sunuculuğumuzu yapardı: "Kızım Hatice de şöyle böyle, orta ikiye gidiyor, iki tane zayıfı var, ama düzelterek kızıma çok güveniyorum. Şimdi bademcikleri şiş yine de bize bir şarkı söyleyecek, sesi çok güzel. Ben kızımı konservatuvra yollacağım" derdi.

Konservatuvarı aklıma babam soktu benim. Yoksa konservatuvarı bilmiyordum bile. Ablam o sıralar evliydi ve Ankara'da yaşıyordu. Ben de onun yanına gidip geliyordum. Ablamın kayınbiraderinin bir arkadaşı konservatuardaydı o zamanlar. Bana, "Sen çok yetenekli bir kızsın, gel seni konservatuvra alalım" dediler. Ben de çok istiyordum, konservatuvra sınavları için başvurduk.

Dokuz kardeşli bir ailede büyüme, hele de öyle bir anne ve babanın çocuğu olmak çok çok güzeldi. Beş kız dört erkek kardeşiz. Ben de altı numarayım evin. Sivas'ta Sularbaşı'nda çok güzel bahçesi olan ahşap bir evde doğdum. Küçüklüğüm bahçede ağacın üstünde geçti. Evde ya da sokakta mutlaka baktığım bir kedim ve köpeğim olurdu hep.

Hatice Aslan

Meğer tüm bölümlerin sınavları bitmiş, ama şansısma tiyatro bölümünde bir yer kalmış, o şekilde tiyatroya attım ilk adımımı.

Tiyatroya adım attıktan sonra kariyerinize katkısı olan ya da elinizden tutan biri var mıydı?

Macide Tanır'a çok gider gelirdim. O bana "Güzel Hatçom" derdi. Ben ona "Macidim" derdim. Allah rahmet eylesin, çok özel bir sanatçıydı. Ondan çok öğüt almışım. O zamanlar yakın da otururduk. Halen de doğum gününde ve ölüm yıldönümünde bir şeyler yapıyoruz, anmak için. Bunun dışında meslektaşlarımı gözlemliyorum. Benden büyük ya da küçük olsun onlardan da alacaklarımı alıyorum. Kendime has bir şeyler yapmaya çalışıyorum.

"ÇOK SEYİRCİ OLUNCA NEFES SAYISI YÜKSELİYOR, HEYECANIMIZ ARTIYOR"

Tiyatro anlayışı değişti mi?

Her şey değişiyor, tiyatro anlayışı da değişti. Devlet tiyatrosundan emekli oldum. Şimdi özel bir tiyatrodada çalışıyorum. O zamanlar daha dışavurumcu, abartılı oyunlar vardı. Bunlar, şimdi o kadar rağbet görmüyor. Daha minimal oyunlar istiyor seyirci. Tiyatrolar da küçüldü. Daha butik sahneler var. Büyük sahnelerde ise ona göre oyunlar oynanıyor. Şu anda oynadığım sahnenin salonu 60 kişilik, ona göre bir oyunculuk sergiliyorsun.

Ne değişiyor, sahne küçükse ya da seyirci çok kalabalıkça?

Öncelikle makyajdan ses tonuna kadar her şey değişiyor. Çünkü en arkadakine de sesini duyurmak zorundasın. İfadeni en arka sıradaki de görmeli. Çok seyirci olduğunda nefes sayısı yükseliyor. Tuhaf bir heyecan oluyor. Azizname 95'i Ankara'da oynuyorduk, İstanbul'a turneye geldik. AKM'de oyun başlamadan önce bir ara perdenin arkasından bakum. Seyirci tıklım tıklım, ikinci balkon üçüncü balkon derken, yukarıya kadar her yer insan... Hafiften de bir uğultu, nefesle karışık. Anlatılmaz bir histi... 3,5 saatlik bir oyundu, 5 yıl kapalı gişe oynadık.

"ANKARA YUVAM"

Kariyerinizin doğduğu yer Ankara gibi görünüyor. Ankara, bu yönüyle sizin için ne ifade ediyor?

Ankara, o kadar şey ifade ediyor ki, bir kere gördüğüm ilk büyük şehir. Sivas'tan sonra Ankara inanılmaz yeşil ve güzel bir şehir gibi geliyordu. Bakmaya doyamıyordum, binalara, insanlara... Pastanesinden gittiğim sinemaya kadar çok özeldi. Üstüne bir de Cebeci'de konservatuvara gittim. İlk musiki muallim mektebidir orası. 1924'te Atatürk'ün yaptırdığı bina, o kadar çok başvuru alıyor ki İsviçreli mimar Ernest Arnold Egli tarafından büyütülüyor. Ortada avlusu, yüksek kapıları olan çok güzel bir binaya dönüşüyor. Yatılı okuyoruz biz, kızlı erkekli. Her yerden ayrı bir ses geliyor tabii. Bir tarafta şan dersleri, bir tarafta piyano, bir tarafta bale çalışmaları... Nefis bir ortam. Ankara; dostlarının, yuvamın, ailemin olduğu yer.

Yurt dışında yapılan her şey gibi tiyatro ve oyunculuk da çok övülüyor, o kadar iyiler mi gerçekten, eğer öyleyse biz neredeyiz?

Çok iyiler gerçekten. Para harcıyorlar bu işe. İş adamlarımızın sponsorlukları dışında sanata yatırım ve katkılarını çok fazla göremiyoruz maalesef. Devletin katkısı oluyor sanata elbette; ancak yetmiyor, kısıtlı imkânlarla kısıtlı işler çıkıyor. Bazen de çok para harcıyor ama iyi işler çıkmıyor. Orada da vizyon ve yaratıcılık lazım.

Biliyorsunuz eskiden biz dizi ihtal ederdik, şimdi ise biz onlara satıyoruz. Gurur duyuyoruz tabii. Bir diziden en az 250 kişi ekmeğe yiyor, ailelerini de katarsak bu sayı 4-5 kat artıyor. İnanılmaz bir fabrika oldu, sektör. Diziler de çok iyi çekiliyor, oyunculuğa artık daha çok önem veriliyor. Herkes daha iyi olma çabasında. Bu da işimize yansıyor. Çektığımız filmlerle, mekânların ve şehirlerin de tanıtımını yapmış oluyoruz.

"İŞ DÜNYASI TİYATROYA BENZİYOR"

Tiyatro bir disiplin ve ekip işi. İş dünyasında da bu iki kelime, rekabette

fark yaratıyor. Siz bu konuda ne söylemek istersiniz?

Tüm mesleklerde olduğu gibi tiyatrodada da disiplin ve ekip çalışması şart. Belli bir disiplinle çalışmaz ve ekiple de bağlantı kuramazsan, işini büyütemez ve geliştiremezsin zaten. Öyle olunca da bunu kazanç haline getiremezsin. Yaşam tarzına dikkat etmek zorundasın. Sesini bozamazsın. Nefesini kötü alışkanlıklarla harcamazsın. Oyunculuk, her alanda olduğu gibi disiplinli bir hayat istiyor. Sabah erken kalkıp sete gitmek ya da akşamki oyunda daha iyi performans sağlamak için düzenli spor yapman, iyi beslenmen gerek. Düşünüldüğü gibi çok çılgin bir hayatımız yok.

“KOLUMUN UZANDIĞI YERE KADAR GÜCÜM YETER”

“Hiçbir şeye ihtiyacımız yok” dediğimiz zaman düzelir bir şeyler. Akraba çevremde, ailemde, ihtiyacı olan çok insan var onlara destek olmaya çalışıyorum. Ben şuna inanıyorum: Bir insan, kolumun uzandığı yere kadar ulaşabilir.

Kolumun uzandığı yere kadar gücüm yeter. Herkes kendi çevresine destek olsa herkes kapısının önünü süperse sorun kalmaz. Ben memleketi kurtarmaya çalışmadan önce apartmanımda oturanı bilmiyorsam, üstteki komşumun dardını alttaki komşumun adını bilmiyorsam memleketi nasıl kurtaracağım.

Ezbere, kalıptan konuşuyoruz bazen. Hepimiz yapıyoruz bunu. Ben de öyleyim; ama en azından sorguluyorum kendimi ve geliştirebiliyorum böylece.

“60 YAŞINDA ŞARKI SÖYLEYECEĞİM”

60 yaşında şarkı söylemek gibi bir planım var ama şarkıcılık gibi değil. Bir hikâye olacak, kendi çektiğim videolar ve fotoğraflardan oluşan görsel bir hikâye. O hikâyenin üzerine yaptığım beste ve şarkıları söylemek istiyorum.

Şanslıyım, çok iyi projelerde çalıştım. Çok dürüst bir şekilde sadece ve sadece işimi gerçekten iyi yapmaya çalışıyorum. Kimsenin gözünü boyamak gibi bir durumum olmadı. Kendimi kandırmadan yaptığım işin tam merkezinde olmaya çalışıyorum. Ne yapıyorsam sadece orada oluyorum. Gerisi takdir.

Genelde çalışma dışında hayatımız evde geçiyor ya da arkadaşlarımızla buluşup kısacık sohbetler edip tekrar evimize dönüyoruz. Böyle olunca sizin disiplininiz ve enerjiniz ekibe de yansıyor. Hep beraber daha verimli bir oyun çıkartıyorsunuz. İş dünyasında da bunun böyle olduğuna inanıyorum.

“EN İYİ OYUNCU BEN DEĞİLİM”

Sayırsız ödüller, uzun süreli projeler, sanata adanmış bir ömür... Başarılı olmayı siz nasıl tarif ediyorsunuz?

Şanslıyım, çok iyi projelerde çalıştım. Çok dürüst bir şekilde sadece ve sadece işimi gerçekten iyi yapmaya çalışıyorum. Kimsenin gözünü boyamak gibi bir durumum olmadı. Kendimi kandırmadan yaptığım işin tam merkezinde olmaya çalışıyorum. Ne yapıyorsam sadece orada oluyorum. Gerisi takdir.

Başarılı olmak, benim çok takıldığım bir şey değil. “En İyi Kadın Oyuncu Ödülü” aldım ama bu beni gerçekten en iyi oyuncu mu yapar? En iyi demeyeceksin, çünkü bu gerçekten en iyiyi yansıtmıyor. Nereden biliyoruz en iyi olduğumu?

Sanat da sadece İstanbul değil, tiyatro da sadece İstanbul’dan ibaret değil. Türkiye’nin birçok ilinde yöresinde, bölgesinde sanata gönül verenler ve bu işi çok iyi yapanlar var. O yüzden “En İyi” diye ödül vermeden önce iyi araştırmak gerekiyor. Her ilde bir komite olabilir, adaylar gösterilir, belki daha sağlıklı oylamalar yapılabilir. Ya da ödülü verirken “İstanbul’un En İyi Oyuncusu” denebilir. Öbür türlü biraz haksızlık gibi geliyor bana.

Oyuncu olmasaydınız, ne olurdu?

İşimi çok ama çok seviyorum. Bu işi yapmıyor olsaydım kesin anaokulu öğretmenim olurum. Çocukları da işim kadar seviyorum.

Yeni dönem projeleriniz var mı? Oyunculuk eğitimi verecek misiniz?

“Ben 40 yıldır oyuncuyum; o halde benden yönetmen de eğitmen de olur” diyemem, bu o kadar da kolay değil, olmamalı zaten. Eğitimi alınmalı bu işlerin. O zaman zaman genç oyuncu arkadaşlarıma ve oyuncu adaylarına eğitim verebilirim. Bana bir şey danışıldığında elimden gelen her şeyi yapıyorum, ayrıca.

Ülkemi çok seviyorum. Hepimiz bir bütünüz aslında, bunu atlıyoruz. Birinin parmağı kesilse sizin de canınız acır. Bunu anlamak istemiyoruz. Hepimiz birbirimize bağlıyız. Yeryüzünde hepimiz, bir bütünün parçasıyız. Topraklarınızın hepsi huzurluysa siz de huzurlu hissederseniz.

“GÜZELLİĞİN SIRRI DÜRÜSTLÜK”

Sizi bildik bileli hep çok güzel, çok fit ve bakımlı görünüyorsunuz. Kısacası bunun sırrı ne?

Kendime ve çevreme çok dürüst yaşıyorum, o da beni özgürleştiriyor. Aileden gelen genetik bir yapı da var tabii. Bu biraz da hayata bakışla alakalı. Azla yetinmek, olan şeyi kabul etmek ve paylaşmak. Duygunu, paranı, zamanını paylaşmak. Yastığa kafanı koyduğün zaman, “Bugün birine bir iyilik yaptım mı, biri benim sayemde rahat nefes alıp uyuyacak mı?” diye düşünmek gerekli.

Onun dışında spor yapıyorum. Çocukluğumdan beri ağaçların üzerindeyim, atlıyordum, zıplıyordum, tırmanıyordum. Okul yıllarım atletizmle geçti. İzci kamplarına gittim. Hâlâ yürümeyi, yüzmeyi çok seviyorum. Meditasyonla gerçek anlamda daha yeni ilgileniyorum. Yolda yürümek de bir meditasyon, tadına vara vara bir şeyi tüketmek de meditasyon; ama meditasyonunun derinine inmek başbaşa bir keşif. Ne yaşıyorsam ona odaklı yaşamayı seviyorum bir de. Mesela, dolmuşta giderken telefonun ekranına değil, dolmuştakilere ve yola bakmak, orda olmak yani.

Doğal beslenmeye çalışıyorum. Dışarda pek yemek yemiyorum. Az yemeye çalışıyorum. Alkol sigara kul-

lanmıyorum. Yemeği hayatın merkezi yapmak yaşam biçimim değil. Çok az, lezzetli bir yemek yeterli. Alternatif tıpla ilgileniyorum. İlaçlarımı genelde doktor bir arkadaşım bitkilerden hazırlıyor, onlarla iyileşmeye çalışıyorum. Doğal yağlar kullanıyorum. Beğendiğim kremler var ama aynı zamanda zeytinyağı, badem yağı gibi doğal yağlar kullanıyorum. Bol sıvı tüketiyorum.

“AŞURENİN İÇİNDEKİ ÇEŞİTLİLİK GİBİ BİRBİRİMİZE TAT VERELİM”

Son günlerde ülke olarak zor zamanlar geçiriyoruz. Yaşananlar malum. Siz neler söylemek istersiniz?

Ülkemi çok seviyorum. Hepimiz bir bütünüz aslında, bunu atlıyoruz. Birinin parmağı kesilse sizin de canınız acır. Bunu anlamak istemiyoruz. Hepimiz birbirimize bağlıyız. Yeryüzünde hepimiz, bir bütünün parçasıyız. Topraklarınızın hepsi huzurluysa siz de huzurlu hissederseniz. Doğuyu ihmal edip Batıya yönelirseniz elbette sorunlar çıkar. İstanbul en baş şehir oluyor ve Doğu'nun herhangi bir ilindeki insanlar topraklarını bırakıp göçüyorsa nedenini düşünmek lazım. Kimse evini bırakmak istemez. Bir insan memleketini; lafta, bayrakta, kelime ile değil gerçekten çok seviyorsa tuvalet temizlikçisinden sanatçısına kadar herkesin işini çok iyi

yapması lazım. Bütün hikâye, işini iyi yapmaktan ve paylaşmaktan geçiyor. Memleketini seven de memleketi terk etmez zaten. Abimin bir lafı var, “En fazla 40 yazımız var” der. Ölümünden mi kaçıyoruz? Kaçınılmaz bir gerçek bu. Bir saat sonra öleceğimizi bilsek, şu an sorun olan her şey sorun olmaktan çıkardı ve gerçekten yapman gereken işler kalırdı geriye.

Asıl önemli olanı unuttuk mu yani?

Önyargıların yıkılması için insanların birbirine dokunması lazım. Sağ solu beğenmiyor, sol sağı beğenmiyor. Kimse kimseyle konuşmuyor, kimse kimseyi dinlemiyor. Onu sakallı diye ayırıyoruz, öbürünü mini etek giyiyor diye dışlıyoruz. Çeşitliliğe ve onun yarattığı bütüne, birliğe ihtiyacımız var. Benim çok severek yaptığım bir ritüelim var. Her yılbaşı aşure yapar, yaparken dua ederim. Aşurenin içinde bulunan çeşitlilik gibi birbirimize tat verelim, birbirimizle iyi geçinelim derim, herkese bereket getsin derim. Komşularına, esnafa dağıtırım.

Büyük hırslar yerine sadeleşmiş hayatlar mı lazım bize?

Biz, hep bir şeyler eksikmiş gibi yaşıyoruz. En alttan en üste kadar, dikkat edin bu hep böyle. Sağlıklıysanız hiçbir şeye ihtiyacınız yok aslında. İki yıl içinde annemi ve babamı kaybettim. Sonrasında yaşadığım ev bana çok büyük geldi, artık annem ve babam yok, Ekin de kendi hayatının kurdu. O yüzden küçülteceğim evimi, eşyayı da azaltacağım. İşine yaramayan, dokunmadığın her eşya fazla çünkü. Fazla olan her şey, senin zamanını alır, paranı alır, enerjini alır.

Annem bize yok'un ne olduğunu hiç öğretmedi. Evlenip çoluk çocuğa karıştığında, onu ziyarete gitmeden önce “Ne eksik ne getireyim” derdim. “Yok Kurban, her şey var” derdi. Eve giderdim, dolabı açardım, nerdeyse dolap boş. “Anne niye söylemiyorsun gelirken alırdım ben” derdim. “Ne istersen yapayım” derdi, bir anda yoktan var ederdi. Bolluk da gördük sıkıntı da ama hiçbir zaman birbirimizle acımadık.

Pencere’de “Tom ve Kyra” hikâyesi

Oyun Atölyesi’nin “Pencere” adlı oyunu, izleyicisiyle buluşmaya devam ediyor.

Esra Bezen Bilgin, Haluk Bilginer ve Kürşat Demir’in oynadığı hikâyede, farklı dünya görüşleri olan bir kadın ve bir adam anlatılıyor. David Hare’in yazdığı, Haluk Bilginer’in çevirisini yaptığı oyunu Birkan Uz yönetiyor. Oyunun sahne tasarımını Gamze Kuş, müziklerini Çağrı Beklen ve ışık tasarımını Kemal Yiğitcan yapacak.

13
ŞUBAT
20.00

ODTÜ Kültür ve
Kongre Merkezi
Kemal Kurdaş
Salonu

Lafını Esirgemeyenler güldürürken düşündürecek

Mandıra Filozofu filmleri ve Aranan Adam isimli şovuyla tanınan Müfit Can Saçıntı’nın yazdığı “Lafını Esirgemeyenler” tiyatro oyunu, izleyicisiyle buluşmaya devam ediyor. Bazıları “Kapak yapanlar” diyor, bazıları “Ayar Verenler” diyor. Müfit Can Saçıntı ise “Lafını Esirgemeyenler” adını verdiği söz ve hiciv ustalarını sahnede esprili bir dille anlatıyor. Anlatırken güldürüyor, güldürürken düşündürüyor. Tüm bunları tiyatronun anlatım özelliklerinin yanı sıra filmlerle anlatım tekniklerini kullanarak Fi-yatro adını verdiği yeni bir yöntemle yapıyor.

17
ŞUBAT
20.00

Ankara
Yeni Sahne

Athena rüzgârına hazır mısınız?

Türkiye’de punk ve ska akımının ilk ve tek başarılı ismi Athena, Jolly Joker Ankara sahnesinde.

Gökhan Özoğuz, Hakan Özoğuz, Umut Arabacı, Mehmet Emre Ataker, Sinan Tınar’dan oluşan Athena, 1998 yılından beri Türkiye’nin ve dünyanın önde gelen markalarıyla büyük anlaşmalara imza atmış, yurt içinde ve dışında sayısız konser ve festivalde yer alan sayılı müzik gruplarından. Bir televizyon kanalındaki ses yarışmasıyla da kendini 7’den 70’e herkese daha çok sevdiren Grup, şimdi de en çok sevilen şarkılarıyla Ankara’da performans sergileyecek.

17
ŞUBAT
22.00

Jolly Joker
Ankara

Jeffrey Gitomer Liderliğin Kutsal Kitabı

İddialı yazar Jeffrey Gitomer bu kez liderlik konusundaki yeteneklerini konuşturuyor.

Liderliğin Kutsal Kitabı, teorinin ve felsefenin sınırlarını aşan, doğrudan işin köklerine, temeline eğilen bir liderlik kitabı. Pratik, hemen eyleme dökülebilecek ve sonuç alınabilecek stratejilere yer veriyor ve uzun vadeli başarıyı garantilemeye odaklanıyor. Burada anlatılan 12.5 liderlik yönü, okurlarına önce meydan okuyacak, rehberlik edecek ve sonuçta yeni başarı fırsatları yaratacak.

Gevşek göz kapağı riskli hastalıkları tetikliyor

Uyku sırasında ters dönen üst göz kapakları, gevşek göz kapağı sendromu olarak biliniyor. 40-70 yaş arası erkekleri tehdit eden hastalığa; hipertansiyon, diyabet, uyku apnesi ve obezite eşlik ediyor. Kolayca teşhis konulamayan hastalık, aşırı göz ovuşturması ile kendini ele veriyor.

Gevşek kapak sendromu, üst kapakların uyku esnasında kolayca ters dönebildiği ve ne yazık ki sıklıkla teşhisinde yanlış tanıları konan bir rahatsızlıktır. Göz hastalığından kaynaklanmayan bu durum aslında sistemik bir problemin göz kapağındaki yansıması şeklinde tanımlanıyor.

Yapılan çalışmalar, her 100 gevşek kapak sendromu hastasının 90'ında uyku apnesi sendromu bulunduğunu gösteriyor. Çoğunlukla obez ve kısa boyunlu kişilerde görülen bu rahatsızlık, gözlerde aşırı kızarıklık, batma, yanma, kuruluk hissi gibi bulgulara yol açıyor. Bu bulgular diğer pek çok göz hastalığında da görülebildiği için, doğru tanı konulana kadar hastalar çok sayıda ilaç kullanmak zorunda kalabiliyor.

ORTA YAŞ ERKEKLER RİSK ALTINDA

Gevşek kapak sendromuna en çok 40-70 yaş arası erkek hasta grubunda rastlanıyor. Bazen çocuklar ve kadınlarda da sendromun görülebildiğine dikkat çeken uzmanlar, pek çok hastada diyabet, hipertansiyon, kolesterol yüksekliği tespit edildiğini ve

hastaların büyük kısmında aşırı göz ovuşturması öyküsü bulunduğu ifade ediyor.

Gevşek kapak sendromuna eşlik eden uyku apnesinde ise, uyku esnasında nefes borusunun sıkışmasına bağlı olarak vücuda ve beyne yeterince oksijen gitmiyor. Bu nedenle yüksek sesle horlama olabiliyor. Bu kişiler, geceleri ne kadar uzun uysalar da ertesi gün yorgun ve uykusuz hissediyor ve günün herhangi bir saatinde oturdukları yerde gürlütlü bir uykuya dalabiliyor.

Uzmanlar ayrıca, boyundaki damarlara baskı nedeniyle azalan oksijen yüzünden kişinin uykusunda sürekli pozisyon değiştirdiğine ve göz kapağının yastığa sürtülmesiyle kapaklarda gevşemenin ve sarkmanın ortaya çıktığını belirtiyor. Hep aynı tarafa yatan kişilerde semptomlar daha şiddetli oluyor.

OVUŞTURMA İLE SARKMA ARTIYOR

Bu sendromda üst kapağın çok yumuşak ve esnek olduğunu, göz kapağının yukarı çekilmesiyle kolayca dışa döndüğünü vurgulayan uzmanlar, "Gevşek olan göz kapağının

uyku sırasında ters dönmesiyle göz yüzeyi gece boyunca açık kalıyor. Sabah uyanıldığında gözler kan çanağı gibi kızarıyor; bunu şiddetli bir batma hissini ve aşırı sulanma takip ediyor. Rahatsızlık hissi genelde gün boyu sürüyor, çoğunlukla batma hissi oluşuyor. Günler, aylar süren bu süreçte kişi ister istemez gözünü yoğun biçimde ovuşturduğu için kapak dokularındaki gevşeklik daha da artıyor" diyor.

KALP RİTMİ DE BOZULUYOR

Estetik bir kaygıdan çok fazlasını ifade eden bu hastalık; hipertansiyon, kalp ritim bozuklukları ve kalp yetmezliği gibi hastalıklara da davetiye çıkarıyor. Uzmanlar, tanısı koyulmuş kişilerin ilk önce göğüs hastalıkları konsültasyonu ve uyku testi yaptırmasını tavsiye ediyor. Apne sendromu tanısı koyulan kişilerin uyku esnasında kullanacakları basınçlı hava veren cihazlar ise uyku ve hayat kalitesini artırıyor.

KİLO KAYBI YÜZDE 30 RAHATLATTIYOR

"Bu hastalık grubunda, kalbin pompa fonksiyonu, akciğerlerin ha-

“SIRT ÜSTÜ YATMAK ŞART”

Ameliyat söz konusu ise, hastanın kilo vermesi gerektiğini anlatan Op. Dr. Sibel Şalvarlı, “Bununla birlikte uyku apnesinin tedavi edilmesi ve yüz üstü yatma alışkanlığının değiştirilmesi şart” dedi. Özellikle sabahları artan şikayetlerle kendini gösteren gevşek göz kapağı sendromunun belirtilerine dikkat çeken Şalvarlı, şunları söyledi: “Hastalık gözlerde kızarıklık, yanma, batma, sulanma, çapaklanma, ışık hassasiyeti ve bazen kaşıntı ile kendini belli ediyor. Çoğu zaman dikkatli muayene edilmezse göz kuruluğu veya konjonktivit tanısı konuyor ve şikayetler geçmek bilmiyor. Gece boyunca göz kapaklarının içe ve dışa dönmesi, kirpiklerin kornea dediğimiz saydam tabakada oluşturduğu çizilmeler, yastık ve yorganın kornea veya konjonktival yüzeye teması şikayetlere sebep oluyor. Çözüm, ameliyatla kapak şeklinin düzeltilmesi, gevşeyen kapağın eski haline getirilmesidir.”

valanması, beynin oksijenlenmesi bozulabildiği için sorunun uygun tanısı ve tedavisi hayati önem arz ediyor” şeklinde konuşan uzmanlara göre, tedavide en öncelikli olan kilo kaybı. Vücut ağırlığının yüzde 10’undan kurtulan kişinin kapaklar ve gözlerdeki problemlerin yüzde 30 oranında azaldığına işaret eden uzmanlar, ameliyat gerektiren vakalarda kilo kaybının önemine dikkat çekiyor.

İYİ PLANLANMAYAN AMELİYATLAR SORUNU ÇÖZMÜYOR

Kapakların damarsal yapısındaki bozukluğun yıllardır devam etmesi, ameliyatın çok hassas biçimde planlanması ve iyileşme döneminin yakından takip edilmesi mecburiyetini beraberinde getiriyor. Kişinin sistemik muayenesinin ameliyat öncesi yapılmış ve gerekli tedbirlerin alınmış olması, hem anestezinin planlanması açısından hem de alıtı yatan problem giderilmediğinde kapaktaki problemlerin cerrahi müdahale sonrasında tekrar etme ihtimali nedeniyle önem teşkil ediyor.

Cerrahide fazla olan dokular çı-

karılıyor ve göz kapağı sıkılaştırılıyor. Yeterli sıkılaştırma yapıldığında çoğunlukla kapak düşüklüğü de kendiliğinden düzeliyor. Uzmanlar, ameliyatta kullanılan tekniklerin hastanın özelliklerine bağlı olduğu kadar cerrahın bilgi ve becerisi ile de yakından ilgili olduğunu belirtiyor. Bazı durumlarda eş zamanlı olarak veya sonrasında kapak düşüklüğüne de müdahale etmek gerekebiliyor. Bu sendromda çok sık görülen kirpik düşüklüğü, hem dış görünüm hem de hastanın görüşünü engellemesi bakımından tedavi edilmesi zorunlu bir durum olarak açıklanıyor.

İYİLEŞME DÖNEMİ KRİTİK

İyileşme döneminin kritik ve yarının iyileşmesi açısından yakın takip gerektirdiğini açıklayan uzmanlar, “Ameliyat süreci acısız, ağrısızdır. Hasta aynı gün taburcu olur ve gözlerin kapalı kalması gerekmez. Ameliyattan yaklaşık 6-7 gün sonra dikişler alınır. Her şey yolunda gittiğinde 1-2 haftalık süreç sonunda kapaklar normal görünümüne kavuşur” şeklinde konuşuyor.

“OKÜLOPLASTİK CERRAHA GİDİLMELİ”

Gevşek göz kapağı sendromunun teşhisinde genellikle yanlışlıklar yapıldığını söyleyen Oküloplastik Cerrahi Uzmanı Doç. Dr. Altuğ Çetinkaya, “Oküloplastik cerrahi eğitimi almış bir göz hekimi, hastanın kapağındaki elastikiyet artışını, kapağı eliyle çektiğinde göz yüzeyine temasının bozulmasını, kapağı ters çevirdiğinde altındaki papilla denilen çıkıntıları ve göz yüzeyi bulgularını gördüğünde hastanın şikayetleri ve uyku problemleri ile birleştirerek tanıyı klinik olarak koyar” dedi. Çetinkaya, doğru teşhisin sadece gözkapaklarının kozmetik ve fonksiyonel olarak düzeltilmesi için değil, hastanın tüm yaşamsal konforu, hatta ömrünün sağlıklı biçimde devam ettirilebilmesi açısından kritik olduğunu belirterek, şunları kaydetti: “Gözler için yapılacak tedavi, semptomların şiddetine bağlı. Genellikle ilk etapta, suni gözyaşı damlaları, kısa süreli hafif kortizon içeren damlalar yanı sıra uyku öncesi gözkapaklarının içerisine sürülen jeller ve uyku için göz çevresine koruyucu kapak veriyoruz. İleri seviyede olan kişilerde ise cerrahi tedavi gerekli.”

Rönesans'ın gözdesi yağlı boya tekniği

Çizgilerle renklerle kendini ve doğayı anlatan insanoğlunun resme olan tutkusu, yağlı boya tekniği ile ölümsüzleşiyor. Yağlı boya tablolar, kimi zaman bir hediye kimi zaman kazanç oluyor.

Rönesans'tan günümüze kadar en çok uygulanan yağlı boya resim tekniği, yapım sırasında kısmen hata kabul eden sayılı sanat dallarından biri olarak kabul ediliyor. İstenmeyen yerler sonradan düzeltilebiliyor. Yapılan resimler ise uzun ömürlü olup temizlik ve bakımı da kolaylıkla sağlanıyor. Bu yönüyle birçok sanat ve hobi merkezinde meraklılarıyla buluşuyor.

Bir figürü bir şekilde resmetme yeteneği kişinin gerçeği nasıl algıladığına, görsel hafızasının ne kadar keskin olduğuna ve çizmek için seçtiği objeyi ne kadar anladığına bağlı olarak değişiyor. Yeteneğin dışında, eldeki malzemeleri iyi kullanmak da ortaya çıkan eserin değerini artırıyor.

USTALARIN BOYASI EV YAPIMI

Yağ (bezir yağı) ve toz boya ların karışımıyla yapılmış boyalara yağlı boya deniyor. Bu karışımın içine katılan diğer maddeler boyanın kalitesini belirliyor. Eski belgeler ve kitaplar Maurice, Boussetvan, Eyck, Goya, Leonardo Da Vinci, Tiziano, Raffaello, El Greco, Rubens, Rembrandt ve Velazques gibi ustaların atölyelerinde boya larını hazırladığı bir oda bulunduğunu belirtiyor. Bu mutfakta ya da laboratuvaradaki raflarda, üzeri etiketlenmiş pigment ya da boya tozları, bugünün imalatçıları tarafından da o kavanozlardaki ismiyle kullanılıyor. Kurşun beyazı, Napoli sarısı, zümrüt yeşili, ultramarin mavisi gibi...

Yağlıboya ile resmin tam olarak

tarihi ve bu tekniği uygulayanın kimliği bilinmese de Jan van Eyck'in bu tekniği çok geliştirdiği biliniyor. Van Eyck'in resimleri, bir sanatçının teknik becerilerini sergileyen, ışığın nesnelere üzerindeki hareketinin büyük bir incelikle gösterildiği resimler arasında yer alıyor. Van Eyck'in resme bakışını ise şu cümle özetliyor: "Kadınlar, erkekler, ağaçlar ve kuşlar gerçekte görüldüğü gibi resimlenmeli."

RENKLER SOLMAMALI RESİM KABUKLANMADAN KURUMALI

İyi bir resmin malzemelerine gelecek olursak...

Yağlı boyada aranan iki özellik bulunuyor: Renklerin solmaması ve kabuk yapmadan kuruması. Yağlı boya tekniğinde iyi sonuç almak için, resim yapılacak sathın iyi hazırlanması, kaliteli boya ve inceltici kullanılması; boya paletinin, fırçaların ve resim sehпасının kullanışlı olması gerekiyor. Ayrıca güzel resimler yapmak için çok çalışmak şart.

BEYAZ YERİNE ÇİNKO

İyi resmin sathı önemli. Resim sathı; karton, tahta veya şasi üzerine bez gerekerek oluşturulan tuvallerden yapılıyor. Boya karışımı resmin kalitesini ve kalıcılığını etkilediğinden yağlı boya resimde boya ne kadar kalın sürülürse sürülsün kururken kabuk yapmamasına, buruşmamasına dikkat edilmeli. Yağlı boyanın ışığa dayanıklılığı da önemli. Kullanılan toz boyaaların iyi olması halinde boyalar solmuyor. Piyasada satılan tüp yağlı boyaalar üzerinde ışığa dayanıklılıklarını belirten işaretler bulunuyor. Günümüzde boya fabrikaları, titiz çalışmalarıyla oldukça iyi resim boyaaları yapıyor; bu nedenle sanatçının boyasını kendisinin hazırlaması gerekmiyor. Boya alırken boyaaların markalarından çok, boyanın içinde bulunan maddelere dikkat edilmesi gerekiyor. Aynı türde boyaaları birlikte kullanmak yapılacak resmin kalıcılığını uzatıyor. Beyaz boyaalardan kurşun beyazı örtücü bir boyadır; ancak diğer boyaalarla karıştırıldığında ve havaıyla temasında kararma yapar. Bu nedenle çinko beyazı kullanmak daha uygun. Çevremizde gördüğümüz tüm renkler (sarı, kırmızı ve mavi) üç ana rengin karışımlarından elde ediliyor. Üç ana renkle ve bunların ara renkleri ile (turuncu, yeşil, mor) işe başlayarak, paletteki renk çeşidini tecrübe artukça artırmak daha doğru.

EN İYİ İNCELTİCİ KETEN YAĞI

Boyayla birlikte kullanılacak incelticiler de boyaalar kadar önem-

li. Kullanılacak incelticinin cinsi boyanın mat veya parlak olmasını etkileyeceği gibi çatlama veya dökülmelere de neden olabiliyor. En iyi incelticiler sırasıyla keten yağı, haşhaş yağı, ceviz yağı, bezir yağı şeklinde öneriliyor. Terebentin kullanıldığında boya matlaşıyor. Bu nedenle, çok az miktarda inceltici olarak kullanılabilir. Yağlı boya resim bittikten sonra tam kuruma yaptığında, sathının dış etkilerden korunması için vernikten yararlanılıyor. Mat veya parlak olarak kullanılabilen verniğin sentetik olması gerekiyor. Resim sathına yumuşak bir fırça veya püskürtme usulüyle sürülen vernikte akmanın önlenmesi ise verniğin ne kadar ince ve homojen sürüldüğüyle ilgili.

DETAYLAR İÇİN KÜÇÜK LEKELER İÇİN BÜYÜK FIRÇA

Yağlı boyada kullanılacak boyaaların tüpten sıkılarak üzerine konduğu ve karıştırıldığı; yaklaşık 30 x 40 cm ölçülerinde plaka, palet olarak adlandırılıyor. Palette sathın emici olmaması önemli. Elde tutularak kullanılıyorsa paletin hafif olması gerekiyor.

Yağlı boya resim yaparken kullanılacak fırça çeşidi, yapılan resmin büyüklük ve çalışma türüne göre değişiyor. Küçük ayrımlar gösteren bir resimde ince fırçalar, büyük lekeler ve çizgiler yapılan resimde geniş fırçalar kullanılıyor. Fırçalar, büyüklükleri ve türlerine göre, sert ve yumuşak kıllı olarak ayrılıyor. Yağlı boya resim yapımında fırça dışında gereçler de kullanılıyor. Bunlar da yapılacak resim türüne göre değişiyor. Boya ıspatulları, tamponlar süngerler, değişik boya püskürtücüleri vb. gibi.

Resim sehпасına ise şövale deniyor. Sanatçılar iki tür resim sehпасı kullanıyor. Biri atölye içinde kullanılan büyük ve ağır sehपालar, diğeri hafif ve taşınabilir olan atölye dışında kullanılan sehपालar.

Tüm bu hazırlıklardan sonra işe yapılacak tek şey kalıyor. Tablonuzun her fırça darbesiyle aldığı rengin ve çizgilerin, müzikteki tiz ve pes notalar gibi kendine özgü dünyasında kaybolmak.

YETENEK DEHASI DA VINCI İLE KURALSIZ RESMİN BABASI PICASSO

Çıraklığına Floransa'da ressam ve heykeltarı Andrea Verrocchio'nun atölyesinde başlayan Leonardo da Vinci, Rönesans'ın dahi yeteneklerinden biri. Botticelli, Perugino, Ghirlandaio ve Flippino Lippi gibi gelmiş geçmiş en parlak sanatçı kuşağının Vinci'nin atölye arkadaşları olması da dönemin atmosferini iyi tasvir ediyor. 20 yaşında Floransalı usta ressamlar kütüğüne kaydedilen Leonardo, pek çok alanda eser veriyor. Mimarlık, müzik, hidrolik, jeoloji, botanik, anatomi ve tabii ki resim... Leonardo, Trattato della Pittura (Resim Üstüne İnceleme) adlı ünlü kitabında şöyle yazar: "Resimlerinizde kaba, dış hatlar kullanmayın. Bunları inceltip, yumuşatın. Gölge ile ışığın birleştiği yerde renkler bir çizgi şeklinde değil, bir duman bulutu gibi olsun."

Picasso yirminci yüzyılın devrimcisi, kuralsız resmin babası olarak tanımlanıyor. Fransız ressam Georges Braque ile birlikte modern sanatın en etkili üsluplarından "Kübit" resmi keşfeden ve uzun sanat yaşamı içinde büyük hayal gücü ile yeni formlar ve renkler ortaya çıkaran bir usta. Picasso'yu ilk bakışta anlamak zor. Çünkü resimleri biraz karışık. Düzeltmeler, birbiri üstüne binen renkler, kompozisyondaki iç içe geçişler... Resimden anlayan anlamayan herkesin ortak fikri ise karmaşık da olsa Picasso'nun etkisinin evrensel olduğu yönünde.

Ankara'da bir İtalyan Peperoncino

Izgara etten deniz ürünlerine, mozzarellalı karides güveçten mavi midye çorbasına kadar birçok seçeneğin bulunduğu zengin İtalyan menüsü, Ankaralıları Peperoncino'da buluşturuyor.

Daniel Evangelista Ankaralı bir İtalyan. Peperoncino ise, İtalya'nın küçük Ankara şubesi. Yoksul bir aileden gelen İtalyan şef, annesinin "Oğlum aşçı ol, en azından yemek yersin" sözüyle mesleğe atılmış. Fransa, Avusturya, İtalya, Japonya, Malezya gibi dünyanın birçok ülkesini gezen 26 yıllık şef, son altı senedir Çankaya'da hizmet veriyor.

Geleneksel İtalyan lezzetlerinin yanı sıra, Türk damak tadına uyarladığı birbirinden güzel menülerle misafirlerini ağırlayan Dünya Makarna Şampiyonu Şef Daniel'den Peperoncino'yu dinledik.

Ankara'da bir İtalyan hikâyesi çok ilginç geliyor kulağa. Türkiye'de yaşamaya ve burada çalışmaya nasıl karar verdiniz?

11 Eylül saldırısından sonra benim de çalıştığım Karayipler'de bulunan restoranın işletmesine bir süre ara verildi. Fransa, Avusturya, Japonya, Malezya gibi dünyanın birçok ülkesinde bulundum. Yeni bir ülke fikrine de sıcak bakıyordum. Derken bir İtalyan restoranının Türkiye şubesinde çalışan arkadaşım beni İstanbul'a davet etti. Türkiye'yi biraz gezdim. Baktım ki Ankara, Milano'ya benziyor. Bizde de saat 21.00'den sonra sokakta kolay kolay kimse bulunmaz. İnsanlarımız insanlarımız gibi. Birbirimize de çok benziyoruz. Pek yabancılık çekmedim. Türkiye'yi çok sevdim. Zaten bir süre sonra da evlendim. Eşim Türktü. Üç tane de kızım oldu.

Bu mesleği nasıl seçtiniz peki?

Aslında bu annemin kararı. Biz beş kardeşlik ve evde baba yoktu. Haşlanmış pilav yiyorduk çoğu zaman. Annem, "Oğlum, aşçı ol en azından yemek yersin" dedi. Ben aslında ressam olmak istiyordum. Üniversiteye gidemedim, paramız yoktu. Ama evimde büyük bir kütüphanem ve yüzlerce kitabım var. Sadece yemekle ilgili kitapları değil, hemen hemen her şeyi okuyorum. Beş dil konuşuyorum. Bir üniversiteye gidememiş olsam da üniversiteli gençlere eğitim veriyor ve sık sık üniversitelere konuşmacı olarak davet ediliyorum.

İtalya deyince akla makarna ve pizza geliyor. Nedir sizin yemeklerinizi bu kadar ünlü yapan?

Bizim yemeklerimiz aslında Türk yemeklerine benziyor. Damak tadımız da kullandığımız malzemeler de benzer. Sizde pide bizde pizza var mesela. Bir de az malzemeyle çok şey yapabiliyoruz. Makarna aslında yokluktan ortaya çıkmış. Parasızlık ve savaş dönemlerinde insanlar unla suyu karıştırıp kendilerine doyurucu bir yemek yapmış. Sonra neyi bulursa ondan sos yapıp makarnaya eklemiş. Böylece makarna zenginleşmiş. Dünyanın her yerinde herkes et yiyemeyebilir ama makarna bulmak kolay, hem ucuz hem de lezzetli.

İtalyanlar pizza yemiyor aslında. Türkler, yurt dışında kebab ve köfte

ile biliniyor. Ama herkesin evinde kebab pişmiyor. İtalya'da bir restoranın menüsünde pizza bulunmaz, pizza yemek için pizza yapılan yerlere gitmeniz gerekir. Biz kendi menümüze koymazsak müşteri bizim gerçekten İtalyan olup olmadığımızdan şüphe eder. "Nasil yok?" diye sorar, bunu anlatamayız herkese tek tek. Müşteri, patrondur bizde. İsteddiği ne varsa menüye koyar, servis ederiz. Yeter ki keyifle ayrılın buradan. Pizzayı genelde gençler istiyor. Tek parça, doyurucu ve hızlı. İş adamları ve yöneticiler daha çok ızgara et, kuzu incik ve balık çok tercih ediyor.

2015'te Dünya Makarna Şampiyonu oldunuz. Şampiyonluğu getiren detayları öğrenebilir miyiz?

Kolay bir yemeği de iyi yapmak zor. Zaten makarna da kolay değil. İki yumurtayı tavada herkes kırar ama lezzet başka bir

sey. Ben makarnamı suda kaynatarak hazırlamadım. Çiğ makarnayı azar azar eklediğim aromatik sebze çayıyla pişirdim. Yanına da lor peyniri yaptım. Makarnanın üstüne eklediğim sosun içinde kendi peynirinden vardı. Sadece yemek değil, şov yaptım aslında. İnsanlarla şakalaştım, birlikte güldük eğlendik.

Türk damak tadına uyarladığımız lezzetler var. Kokoreçli pizza mesela. Klasik menüleri neden değiştiriyorsunuz?

Ben değişik tatlar denemeyi ve onları o ülkenin damak tadına uygun lezzetler yaratmayı seviyorum. Bunlardan biri de pizzanın üstüne koyduğum kokoreçti. Çok lezzetli oldu ve sattı da. Menüye de koyduk. İtalyan tadına Türk lezzeti ekliyoruz. Damak zevkine uygun olarak pizza kokoreç, pizza kavurma, mozzarellalı karides güveç ve İtalyan peynir dolmasıyla adana kebabı sunuyoruz müşterimize. Terayağlı mumbar, kokoreç ve lahmacun favorilerim arasında.

Değişik tatlar için Türkiye'yi il il geziyor musunuz?

Çok geziyorum hem de... Sadece tat keşfetmek için değil bazı otellere menü hazırlıyorum, bazı konferanslara katılıyorum. Belediyelerin düzenlediği yemek yarışmalarında jüri oluyorum. Geçen gün Gaziantep'teki bir çadırda nar kebabı yedim. Çok güzeldi. Lahmacun yuvarlak geldi, şaşırdım biraz ama tadı enfesti. Şeker çok sevmem ama baklava süperdi.

Tatlı olarak ne sunuyorsunuz?

Klasik tiramisu var ama onu da mascarpone peynirinden -sizin kaymağa benziyor- yapıyoruz. Bunu da kendimiz yapıyoruz. Peynirler bizim imalatımız oluyor genelde. Bir de acı biber reçelimiz var. Peynir tabağı içinde geliyor. Yanında az da bal var. Paris'te soğan reçeli yapmıştım. Çok tutmuştu, ama Türkler sevmemi, Türk damak tadına uymadığı için. Ben de ne yapabilirim, diye araştırdım. Biberi çok seviyorsunuz. Acı biber denedim ben de. Bazı müşterilerim özellikle onun için geliyor ve tek seferde yarım kilo alıp gidiyor.

Şefin tavsiyesini alabilir miyiz?

Klasik İtalyan restoranlarından farklıyız. Siyah midye çorbasından mavi yengece kadar pek çok çeşit var. Pizzada da makarnada da seçenek çok. İtalya'da pizzaya sucuk konulmaz. Biz Türkler için 'Pizza Alaturca' isminde bir pizza yaptık. Yemeklerde kullanılan her şey taze.

Kimler daha çok geliyor, kaç kişiye hizmet veriyorsunuz?

Yurt dışından gelen misafirlerimiz var. Elçiliklerden gelen oluyor, iş adamları, yöneticiler, müdürler geliyor. İş yemekleri ağırlıklı ama öğlen yemeğine gelen de çok. Romantik akşam yemeğine gelenler de var. Günde 50-60 kişiye hizmet veriyoruz. Grup yemeklerinde ek masalarla birlikte bu sayı 100'ü geçiyor. 10 kişilik bir ekibiz. Ekibimiz konaklama işletmeciliği ve gastronomi mezunlarından oluşuyor. Menüler 35 liradan başlıyor 150'ye kadar çıkıyor.

Müşterinize ikramlarınız oluyor mu?

Çay ve kahveyi saymıyorum. Bruschetta (kızarmış sarımsaklı ve

domatesli ekmek) zeytinyağı tabağı ve fırınımızdan çıkan sıcak ekmekler geliyor masaya. Limonçello ikramımız. İçinde limon kabuğu ve alkol olan bir çeşit likör.

İtalyan restoranındaysak hangi yemekle ne içmeli sizce?

Fransızların katı kurallarını sevmiyorum. Balıkla da kırmızı şarap içilebilir. Yağlı yemeğin üstüne içilen kırmızı şarap damarları temizler. Diyelim rakı içtin. Ertesi sabah zor kalkabilirsin ama şarapta öyle bir şey olmaz. Aynı zamanda antioksidan var, gençleştiriyor.

Türkiye'nin şarapta çok büyük potansiyeli var. İklim ve toprak şahane. Keşfedilmemiş küçük butik firmaların şarapları da çok daha iyi. Marka büyüdükçe tat sanayileşiyor.

Ayda iki defa şarap eğitim ve tadımlarımız oluyor. Ne ile ne içilir, nasıl içilir, nasıl üretim yapılıyor, şarabın kokusu, tadı, görüntüsü nasıl test edilir gibi konularda bilgi veriyorum.

Sanatla yemeğin buluştuğu yer olarak tanımlanıyor burası. Neden?

Burada canlı müzik var; hatta bazen müşteri kendi müziğini kendi yapıyor. Haftanın belirli günlerinde piyano dinletilerimiz oluyor. Bazen caz bazen Türk müziği. Bazen tablolar oluyor burada, müşterimiz satın alıyorlar.

Çeşitli kurslar da veriyorsunuz. Bu kurslar hakkında bilgi alabilir miyiz?

Genelde pazar günleri kurslarımız oluyor. Pizza, makarna, biscotti, italyan ekmekleri, deniz mahsulleri, et ürünleri gibi birçok farklı alanda kurs düzenliyoruz. Kursumuz bittikten sonra hep birlikte İtalyan şarabımızla birlikte kursumuzu sonlandırıyoruz.

YURT DIŞI FUARLAR

FUAR ADI	ORGANİZATÖR	KONU	YER	TARİH
Spielwaremesse Toy Fair	Spielwaremesse	Oyuncak	Nürnberg	01-06 Şubat
CIFF	Bella Center	Tekstil	Kopenhag	01-05 Şubat
China Fish 2017	CFC Expo	Hobi Malzemeleri	Pekin	05-07 Şubat
Spoga Horse	Koelnmesse	Spor	Köln	05-07 Şubat
ISE Integrated Systems Europe	Integrated Systems	Bilgisayar	Amsterdam	07-10 Şubat
E-World Energy&Water	E-World Energy	Elektrik	Essen	07-09 Şubat
Surface Design Show	Expomedia UK	Halı-Zemin Kaplama	London	07-09 Şubat
Stockholm Furniture	Stockholmsmässan	Mobilya	Stockholm	07-11 Şubat
Semicon Korea	Semicon	Demir Çelik	Seoul	08-10 Şubat
Led Korea 2017	Semicon	Elektrik	Seoul	08-10 Şubat
Fruit Logistica	Messe Berlin	Meyve, Sebze	Berlin	08-10 Şubat
Ambiente	Frankfurt Messe	Mobilya, Dekorasyon	Frankfurt	10-14 Şubat
Dpes Sign Expo China	Xuanhua Exhibition	Elektrik, Elektronik	Guangzhou Poly World	12-15 Şubat
SWEF	Expo Global Fuarçılık	Su Teknolojisi	Riyad	12-14 Şubat
BIOFACH	Nurnbergmesse	Organik Gıda	Nurnberg	15-18 Şubat
Tokyo Health Industry Show	Cmpjapan	Gıda	Tokyo	15-17 Şubat
Iran Gold	Expo Global Fuarçılık	Kuyumculuk	Tahran	15-18 Şubat
SIOF	Orient	Optik	Shanghai	15-17 Şubat
Top Gastro	Incheba	Gıda	Prag	16-19 Şubat
Holiday World	Incheba	Turizm	Prag	16-19 Şubat
CIAS	Toronto Automobile	Otomotiv ve Yan sanayii	Toronto	17-26 Şubat
Inhorgenta Europe	Messe München	Kuyumculuk	Münih	18-21 Şubat
Cevisama 2017	UNEX	Seramik,Banyo	Valencia	20-14 Şubat
Plastics Vietnam	EFIPL	Plastik, kauçuk	Ho Chi Minh City	22-24 Şubat
F.RE.E	Messe München	Turizm	Münih	22-26 Şubat
Sweet Korea Goyang	Expo Global Fuarçılık	Gıda	Seoul	23-26 Şubat
Med Health Kenya	Grow Exhibitions	Medikal,Sağlık	Nairobi	24-26 Şubat
Professional Beauty	EMAP	Kozmetik	London	26-27 Şubat
SIMA Paris	Comexposium	Tarım, Hayvancılık	Paris	27 Şubat-02 Mart
Sino-Pack	Adsale	Ambalaj	Guangzhou	01-03 Mart
Expo Horeca	Expo Global Fuarçılık	Endüstriyel Ekipman	St. Petersburg	02-05 Mart
Jewellery Show	Tcdtrade	Kuyumculuk	Hong Kong	02-06 Mart
Saudi Wedding Fair	Expo Global Fuarçılık	Tekstil	Cidde	02-04 Mart
ILM - Int. Leather Goods Fair	Messe Offenbach	Deri	Offenburg	04-06 Mart
COSMOFARMA	SoGeCos S.p.A	Medikal,Sağlık	Bologna	05-07 Mart
EuroShop	Messe Düsseldorf	Perakende	Düsseldorf	05-09 Mart
WOODMAC China	Deutsche Messe	Ahşap Makinaları	Shanghai	07-09 Mart
FOODEX Japan	Makuhari Messe	Gıda	Tokyo	07-10 Mart
MADEEXPO	Ladin Fuarçılık	Yapı İnşaat	Milano	08-11 Mart
World of Beauty & Spa Expo	ExpoBeauty Prague	Kozmetik	Prag	10-11 Mart
Automaticon	PIAP	Otomasyon	Varşova	14-17 Mart
Intertextile Shanghai Apparel Fabrics Spring	Messe Frankfurt	Tekstil	Shanghai	15-17 Mart
Cosmopack	SoGeCos	Kozmetik	Bologna	16-19 Mart
IDFF - Int. Dragon Furniture Fair	Qianjin	Mobilya	Foshan-Shunde	17-20 Mart
Hometextile China	CIFF	Ev Tekstili	Guangzhou	18-21 Mart
Home Furniture	CIFF	Mobilya	Guangzhou	18-21 Mart
Equitana Open Air	Reedexpo	Spor	Essen	18-26 Mart
IFE	Fresh RM	Gıda	London	19-22 Mart
PROWEIN	Messe Dusseldorf	Gıda	Düsseldorf	19-21 Mart
CeBIT	Deutsche Messe	Bilgisayar	Hannover	20-24 Mart
Arablab	The Arablab	Medikal,Sağlık	Dubai	20-23 Mart
ICE Europe	Nimble Shows Media	Kağıt, Matbaa, Etiket	Münih	21-23 Mart
BASELWORLD	Messe Basel	Kuyumculuk	Basel	23-30 Mart
Kuwait Yacht Show	Expo Global Fuarçılık	Denizcilik	Kuveyt	28-31 Mart

YURT İÇİ FUARLAR

FUAR ADI	ORGANİZATÖR	KONU	YER	TARİH
Alleather İstanbul Deri Fuarı	UBM İstanbul Fuarcılık	Deri	IFM Yeşilköy	01-03 Şubat
Manisa 3. Ayakkabı Moda Fuarı	SNS Fuarcılık	Deri Ayakkabı	Manisa Belediyesi	02-05 Şubat
Gaming İstanbul Dijital Eğlence ve Oyun Fuarı	GI Events Fuarcılık	Elektrik Elektronik	IFM Yeşilköy	02-05 Şubat
3. Çukurova Tarım Fuarı	Elka Fuarcılık	Tarım, Hayvancılık, Süt Endüstrisi	Adana Çukobirlik	02-05 Şubat
26. Uluslararası Örgü, Dokuma ve Yan Sanayileri	Tüyap İhtisas Fuarları	Tekstil	Tüyap İstanbul	02-05 Şubat
14. Uluslararası İstanbul İplik F.	Tüyap İhtisas Fuarları	Tekstil	Tüyap İstanbul	02-05 Şubat
Seyahat Acentaları ve Tedarikçileri Fuarı	Agoras Fuarcılık	Turizm	Antalya Cam Piramit	03-04 Şubat
11. Uluslararası İzmir Gelinlik, Damatlık, Abiye	İZFAŞ İzmir Fuarcılık	Tekstil	İzmir Gaziemir	07-10 Şubat
6. Penye, Tekstil ve Teknolojileri F.	Akort Tanıtım	Tekstil	Gaziantep OFM	08-12 Şubat
11. Yüzey İşleme Teknolojileri F	Hannover Fairs Turkey	Makine ve Teknik	Tüyap İstanbul	09-12 Şubat
16. Birleştirme, Kaynak ve Kesme Teknolojileri	Hannover Fairs Turkey	Makine ve Teknik	Tüyap İstanbul	09-12 Şubat
İstanbul İç Giyim Moda Fuarı	Dünya Ticaret Merkezi	Tekstil	IFM Yeşilköy	09-12 Şubat
22. Sac İşleme, Metal Kesme ve Şekillendirme	Hannover Fairs Turkey	Yapı İnşaat	Tüyap İstanbul	09-12 Şubat
Yapıda Ahşap ve Ahşap Ürünleri F.	Küre Fuarcılık	Yapı İnşaat	İstanbul Kongre Merkezi	09-12 Şubat
11. Deniz Araçları, Ekipmanları ve Aksesuarları	CNR Expo	Denizcilik	IFM Yeşilköy	11-19 Şubat
24. Uluslararası Gıda ve İçecek İhtisas Fuarı	Anfaş Antalya Fuarcılık	Gıda	Antalya	15-18 Şubat
Çevre Teknolojileri Fuarı	MMI Eurasia Fuarcılık	Enerji Isı ve Havalandırma	IFM Yeşilköy	16-18 Şubat
10. Isıtma, Soğutma, Tesilat ve Yalıtım Fuarı	Tüyap Adana Fuarcılık	Enerji Isı ve Havalandırma	Tüyap Adana	16-19 Şubat
İstanbul Turizm Forumu ve Fuarı	Sedef Fuarcılık	Turizm	IFM Yeşilköy	16-18 Şubat
Adana Yapıda Yenilikler, Dekorasyon, Yenileme	Tüyap Adana Fuarcılık	Yapı İnşaat	Tüyap Adana	16-19 Şubat
41. Ayakkabı ve Çanta Fuarı	İZFAŞ İzmir Fuarcılık	Deri, Ayakkabı ve Kürk	İzmir Gaziemir	20-13 Şubat
29. Uluslararası Seramik, Banyo Dekorasyon	Tüyap Tüm Fuarcılık	Yapı İnşaat	Tüyap İstanbul	21-15 Şubat
2. Otel Ekipmanları, Konaklama Teknolojileri	GL Platform Fuarcılık	Endüstriyel Ekipman	Kuşadası Efes	22-25 Şubat
İstanbul Kırtasiye Fuarı	Tüyap Fuar ve Fuarcılık	Kırtasiye	Tüyap İstanbul	22-26 Şubat
Kongre, Toplantı, Etkinlik Fuarı	Turizm Medya Fuarcılık	Turizm	İstanbul Kongre Merkezi	22-24 Şubat
Motosiklet Fuarı	Messe Frankfurt İstanbul	Bisiklet	IFM Yeşilköy	23-26 Şubat
Eğitim Teknolojileri Fuarı	İstanbul Fuarcılık	Eğitim	IFM Yeşilköy	24-26 Şubat
Uluslararası CNR Kitap Fuarı	Pozitif Fuarcılık	Kitap	IFM Yeşilköy	24 Şubat-03 Mart
28. İzmir Mobilya Fuarı	Efor Ege Fuarcılık	Mobilya	İzmir Gaziemir	01-05 Mart
Konya 6. Sulama Teknolojileri Fuarı	Tüyap Konya Fuarcılık	Su Teknolojisi	Tüyap Konya	01 Mart-04 Nisan
5. Hayvancılık ve Hayvansal Üretim Teknolojileri	Tüyap Konya Fuarcılık	Tarım, Hayvancılık,	Tüyap Konya	01-04 Mart
3. Uluslararası Panjur, Otomatik Kapı Fuarı	Messe Stuttgart Ares F.	Yapı İnşaat	IFM Yeşilköy	01-04 Mart
Uluslararası Avrasya Demiryolu Fuarı	E Uluslararası Fuarcılık	Otomotiv ve Yan Sanayii	IFM Yeşilköy	02-04 Mart
İstanbul Buluşlar Fuarı	Afanya Fuarcılık	Ticaret	WOW Yeşilköy	02-04 Mart
Samsun 2. Mobilya Dekorasyon Fuarı	Tüyap Tüm Fuarcılık	Mobilya	Tüyap Samsun	07-12 Mart
İlaç Bileşenleri Fuarı	UBM İstanbul Fuarcılık	Medikal	IFM Yeşilköy	08-10 Mart
7. Cam Ürünleri ve Uygulamaları Fuarı	Reed Tüyap Fuarcılık	Yapı İnşaat	Tüyap İstanbul	08-11 Mart
18. Uluslararası Pencere Fuarı	Reed Tüyap Fuarcılık	Yapı İnşaat	Tüyap İstanbul	08-11 Mart
3. Otel, Restoran, Kafe, Bar Teknolojileri Fuarı	Messe Stuttgart Ares F.	Endüstriyel Ekipman	ATO Ankara	09-12 Mart
11. Uluslararası Ekmek, Pasta, Çikolata Teknolojileri Fuarı	Messe Stuttgart Ares Fuarcılık	Gıda	ATO Ankara	09-12 Mart
Çağdaş Sanatlar Fuarı	Atis Fuarcılık	Hediyelik Eşya	ATO Ankara	15-19 Mart
18. Turistik İşletmeler Donanımı Fuarı	Marmaris Fuarcılık	Turizm	Muğla Marmaris	15-18 Mart
18. Enerji, Elektrik, Elektronik Teknolojileri Fuarı	Hannover Fairs Turkey	Elektrik Elektronik	Tüyap İstanbul	16-19 Mart
13. Uluslararası Geri Dönüşüm, Çevre Teknolojileri Fuarı	İFO Fuarcılık	Endüstriyel Ekipman	Tüyap İstanbul	16-19 Mart
44. Uluslararası Mücevherat Fuarı	UBM Rotaforte Fuarcılık	Kuyumculuk	IFM Yeşilköy	16-18 Mart
16. Taşıma Depolama Lojistik Fuarı	Hannover Fairs Turkey	Lojistik, Depolama	Tüyap İstanbul	16-19 Mart
24. Uluslararası Endüstriyel Otomasyon Fuarı	Hannover Fairs Turkey	Otomasyon	Tüyap İstanbul	16-19 Mart
2. Züccaciye, Ev Tekstili Fuarı	Info Uluslararası Fuarcılık	Tekstil	Ankara ANFA Altınpark	16-19 Mart
3. İş Sağlığı ve Güvenliği Fuarı	İFO İstanbul Fuarcılık	Yangın ve Güvenlik	Tüyap İstanbul	16-19 Mart
14. Uluslararası Denizcilik Fuarı	UBM NTSR Fuarcılık	Denizcilik	The Green Park Pendik	21-24 Mart
Mobilya Dekorasyon Fuarı	Model Fuarcılık	Mobilya	İnegöl	21-26 Mart
Avrasya Asansör Fuarı	İstanbul Fuarcılık	Makine ve Teknik	IFM Yeşilköy	22-25 Mart
23. Doğal Taş ve Teknolojileri Fuarı	İZFAŞ İzmir Fuarcılık	Mermer	İzmir Gaziemir	22-25 Mart
10. İstanbul Uluslararası Boru ve Ek Parçaları Fuarı	Voli Fuar Hizmetleri	Makine ve Teknik	IFM Yeşilköy	23-25 Mart
Tarım Teknolojileri Fuarı	MSK Fuarcılık	Tarım, Hayvancılık	Finike Hasyurt	23-25 Mart

**Ankara Chamber of Industry
Chairman
Nurettin Özdebir**

WE WILL OVERCOME ECONOMIC DIFFICULTIES

Economy has shrunk by 1.8 percent in the third quarter according to the new GDP series prepared by TUIK. And thus economy of Turkey, which has been recording a growth for the last 27 quarters, shrunk for the first time after years. And in the first nine months of the year, economy of Turkey recorded a growth of 2.2 percent per year. The growth remained low in the third quarter due to the weak performance of tourism sector, besides the negative effects of traitorous coup attempt in July 15th. Due to the traitorous breakdown in the expectations caused by the traitorous coup attempt, economic shrinkage was limited by the fact that the consumption expenditure has been speeded up, despite the reduction in consumption expenditure in private sector in the third quarter. Investment expenditures showed a decrease in the third quarter. However, the fact that the growth in manufacture of calendar adjusted capital goods is 7.4 percent indicates that the decline in investments is temporary. Growth by 9.7 percent of export and 6 percent in import in November indicates a revival in economy. Export in December showed a growth of 9.3 percent compared to the same month of last year according to the data from TIM. It can also be expected that the conservative recovery in export will continue in 2017, as well as the positive affect of increase in demand of member states to European Union on export. For the whole year, despite the difficulty to estimate, it can be deemed that the growth will remain under 3 percent in 2016.

2017 will be challenging for the economy of Turkey. There are obstacles before the economy, due to geopolitical and political uncertainties. Foreign trade is slowing down in the world. The risk of proliferation of protective policies accelerating with Trump also threatens the world trade. Political disorganizations in our region show that

there will not be an important increase in our export to the region. Therefore, the economic growth of 2017 will be supported by the increase in domestic demand. Economic measures taken against the credit expansion will contribute to the economic growth by creating a positive effect on domestic demand. It can be expected that the improvement in consumers' expectation towards summer with the reduction in political uncertainties can grow.

OECD, for example, decreased the growth expectation from 3.7 declared for 2017 to 3.3 due to political and economic uncertainties we are in. Morgan Stanley as well decreased the growth expectation from 3.0 to 2.6 for 2017. Yet, these estimations were calculated according to old GP series and therefore need careful interpretations. Therefore, there is no need for extreme pessimism for 2017, but keeping the challenges in mind. Economy of Turkey has a flexible and dynamic structure. Strong budget performance and free floating make the economy resistible to hard foreign shocks. Easy harmonization of economy to variable circumstances facilitates its relief from even from the hardest circumstances and makes each retract in economy to be used as an opportunity to jump higher. Global economic circumstances and slow growth in world's economy in 2017 will make it a little harder for us. But, I completely believe that despite all negative points, the Turkish economy will show a performance exceeding all expectations in 2017 and surprise everyone. We, as the real sector, continue to work, employ, produce and export, keeping our motivation high. We can easily come over these challenges with this ambition.

R&D WIND WILL HAVE TURKEY OUTDO IN GLOBAL

The share spared for R&D, representing the triggering power of sustainable growth in global arena, increases day by day. R&D expenditures, the front runners of which are United States of America and China, draw the attention to the importance of information economy and therefore to the striking transformation in production and service economy. Aiming to increase R&D expenditures to 60 billion dollars in 2023, Turkey professes to strengthen its hand in foreign competence with over 300 R&D centers, more than 30 thousand R&D personnel and announced reform packages...

FARUK OZLU, MINISTER OF SCIENCE, INDUSTRY AND TECHNOLOGY:

"WE WILL FOCUS TO WORLD OF FUTURUE WITH R&D"

Faruk Ozlu, Minister of Science, Industry and Technology, stating that they aim to reinforce the current system with the given support says: "We will strengthen the R&D and innovative ecosystem. We will conduct supports impact analysis and necessary improvements. Thus, we will focus more to the world of future and technologies."

PRESIDENT of TURKISH PATENT AND TRADEMARK INSTITUTION PROF. DR. HABİP ASAN:

"WE ARE 15TH IN PATENT APPLICATIONS IN THE WORLD"

Prof. Dr. Habip Asan, President of Turkish Patent and Trademark Institution, stating that they are one of the important components of R&D ecosystem says: "According to the data of World Intellectual Property Organization (WIPO), we rank as 15th in the world regarding the patent applications from the domestic applicants".

PRESIDENT of KOSGEB RECEP BİÇER:

"WE PROVIDE AN INCENTIVE OF 1.5 BILLION PER ENTERPRISE"

President of KOSGEB, Recep Biçer stating that they had made many regulations in 2016 within incentive programs says: "We can render up to 1 million 568 thousand liras per enterprise with R&D Innovation and Industrial Application Support Program. We have provided a support of 332 million 340 thousand liras to 3 thousand 144 projects up to now within this scope".

FOUNDING PRESIDENT OF DEPARTMENT OF INDUSTRIAL DESIGN OF ÖZYEGİN UNIVERSITY PRF. DR. ALPAY ER:

"TRANSFORMATION OF EACH INNOVATION INTO SELLABLE PRODUCTS DEPENDS DESIGN"

Founding President of Department of Industrial Design of Özyeğin University Prf. Dr. Alpay Er, states that transformation of each technical innovation and invention into usable and sellable product depends on the contribution of design, says: "Design is executed in a more common manner than R&D, not only because of development of products but of its relation with marketing and production. Any company would have design, with or without R&D".

“TURKEY IS PROMISING DESPITE ALL NEGATIVE POINTS”

ASO Professional Committees Joint Meeting and 53rd Year Success Award Ceremony was held on 22 December 2016. Protocol speeches of the meeting were given by, President of Ankara Chamber of Industry (ASO) Nurettin Özdebir, Minister of Economy Nihat Zeybekci and Undersecretary of Ministry of Economy İbrahim Şenel.

The speakers came to an agreement on the opinion that Turkey, going through a difficult period, due to the developments in and out, was promising. After the protocol speeches, the problems and suggestions for solutions of 32 professional committees in ASO were transmitted by 13 speakers in Grouped Professional Committees. In the 53rd Year Success Awards Ceremony, held after the meeting, 53 successful companies were awarded in seven different categories, and 34 companies were given honorary awards.

President of Ankara Chamber of Industry (ASO)

Nurettin Özdebir:

“Priority problem is structural reforms”

President of Ankara Chamber of Industry (ASO) Nurettin Özdebir stating Turkey has been going through a difficult period and under attack of terrorist organizations from all-around said: “Turkey is promising despite all negative points and we will succeed in a new world”. Nurettin Özdebir emphasized that the priority problem in Turkey was structural reforms.

Undersecretary of Ministry of Economy İbrahim Şenel:

“We need solidarity more than ever”

Undersecretary of Economy İbrahim Şenel saying Turkey is struggling with both the traitors inside and the in-

ternational terrorist organizations mentioned the need for solidarity was more than ever for Turkey. Şenel said: “I believe without any doubt that our country has the power to easily make it, be it its economy, human capital and human power”.

Minister of Economy, Nihat Zeybekci:

“We will mind our business”

Minister of Economy Nihat Zeybekci, stating that they believe in Turkey said: “We will mind our business and production, we believe in our country, our industry and our production. We are in the riskiest region of the world and we have provided employment for 7 million citizens despite the circle of fire around us. We have increased our export to EU by 8 percent as of 2016”.

Speaker of Mining, Construction Elements Manufacturing Industry and Quarrying Industries Committees Ümit Akdur:

"The fact that the permissions of mining have become dependent of Prime Ministry, stopped the investment and export."

Speaker of Medical Industry Committee Halil Eryiğit:

"Medical Exporters Union must be established in medical sector, gathering biotechnology and health tourism export under one roof."

Speaker of Paper Products and Printing Works Industry, Other Manufacturing and Computer Software Industry Committee Nuray Başar:

"Inconsistency between the description of professions of ISKUR and the needs of the sector should be remedied and incentives for training should be provided to companies"

Speaker of Various Food Industry – Flour and Bakery Products Industry Committees Feridun Haboğlu:

"Incentives for export in pasta and flour should be rendered depending not on the amount of the goods but on the prices; bottom price should be provided for the exported goods."

Speaker of Thread Knitting and Weaving Industry - Garment and Leather Industry Committees Macit Balçr:

"Textile engineering departments of the universities should be replaced by new departments like fashion marketing, fashion designing."

Speaker of Forestry Products, Hardware Industry, Furniture Industry Committees Ercan Ata:

"Test laboratories on international scale should be established for the sector and one of the conditions of smart and green furniture manufacturing should be set."

Speaker of Petrol and Chemistry Industry- Rubber Products Industry – Plastic and Plastic Products Committees Koray Tütek:

"Irreversibly damaging penalties in the sector should be relieved and the authority of labor inspectors to close down should be removed"

Speaker of Glass and Glassware, Aluminum Joinery, Heating and Acclimatization, Elevator Industry Committees Gürhan Cihaner:

"Preparation of a separate technical specification for the elevators in turnkey works will decrease the risks sourcing from elevators."

Speaker of Rolled Iron and Pipe Industry, Iron and Metal Works Industry, Fabrication Metal Products Industry Committees Osman Şahin:

"Use of aluminum in underground energy transmission lines will decrease the payment of import in this field from 1.7 billion dollars to 265 million."

Speaker of Cast Industry Committee Ayhan Yazkan:

"Measures to reduce raw material and final product transportation costs and energy costs should be taken."

Speaker of Electronic Industry-Electric Industry-House and Office Ware and Durable Consumption Goods Industry Committees Nüvid Özden:

"A new plant to eliminate electric and electronic wastes should be established and the domestic production of renewable energy equipment should be supported."

Speaker of General Purpose Machinery and Spare Part Industry- Motor Land Vehicles, Agricultural Tools and Spare Part Industry-Industry and Construction Machinery Manufacturing Industry Committees Harun Otacı:

"Differences in documents requested for temporary export between the customs should be removed."

Speaker of Construction and Installation Constructors-Infrastructure Constructors Committee Edip Yenigün:

"Tax and duplicate fee load in the sector, leading to unearned gains, injustice and even to black economy should be relieved."

TEMEL KOTIL MANAGER TO GIVE WINGS TO AVIATION

Temel Kotil, enriching his engineering with being an academician, registering his success in his identity of being a manager in the sector with the description “manager that winged the aviation”, comes up to the agenda with his new task in TUSAS. Kotil, targeting to increase a turnover around 2 billion dollars to 10 billion says: “Trade has its rules and two legs. One is to be able to decide, to take risks and to act quickly. One should decide quickly and finish the act quick in trade”.

We got to know you with Turkish Airlines and in your period Turkish Airlines came an important way. You had a personal success there. Can you assess the process?

Yes, THY became an important brand of Turkey. Actually we see that the airlines and other service sectors have differentiated in two aspects with other sectors. First, we serve to the passenger; the passenger shows the reaction and appreciation right away. That helps with improving and correcting yourself continuously. Second, a global sector and regulations in aviation have started. So it is a very concrete sector internationally towards globalization. These two features have also been of use for me, too.

The figures show that the condition of indigenouness share in Turkey being applied the best in defense sector. What is the contribution of TAI to the industry of Ankara?

We will make a service procurement of around 100 million dollars this year. Of course, we provide all materials, and we do not expect the companies to purchase these as they are very special materials. If they could have bought the production materials, our contribution to Ankara could have reached to 300 million dollars. Taking into account the investments of the companies in the business, our contribution is increasing. In terms of growth, I believe Turkey is on the bottom rug yet. And we as TAI, too. Our 10-billion-dollar target is also the target of Ankara and Turkey.

**ZEYNEP BODUR OKYAY,
PRESIDENT AND CEO OF KALE GROUP:**

**“PROSPERITY CANNOT
BE MENTIONED IN
AN ECONOMY, IN
WHICH HALF OF THE
POPULATION DOES NOT
PARTICIPATE”**

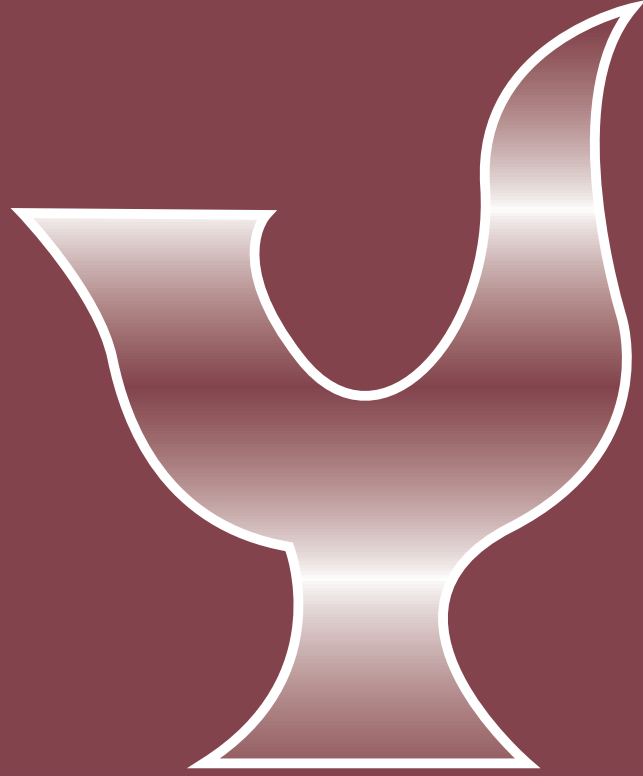

Daughter of the famous businessman İbrahim Bodur, Zeynep Bodur Okyay has been the President and CEO of Kale since 2007, which is among the rooted industry groups of Turkey. Zeynep Bodur Okyay, who was one of the give business women among the “Most Powerful 30 Businessman of Turkey Research” of Capital Magazine in 2016, added the tasks of Vice-Presidency of TOBB KGK, Assembly President of ISO, Member of Executive Board of DEİK and President of Spain Business Council and Vice Presidency of Executive Board of İKV. Giving special importance to the participation of women in labor force, Bodur says: “we do not have to count the problems one by one. It is perfectly clear: you cannot talk about sustainable economy, development and prosperity in a country, where the potential of half of the population is not put to use”.

40 yıllık köklü geçmişten geleceğe...

YENER-SAN[®]

dost kapınız

www.yenersan.com.tr

YENER-SAN[®]